

ΝΕΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΑΤΣΩΝΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ
ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὰ ἀνεξάντλητα Βενετικά Ἐρχειὰ μᾶς ἀπεκάλυψαν προσφάτως, κατόπιν συστηματικῆς ἐρεῦνης γενομένης παρ' Ἰταλοῦ ἀρχειοδίδου ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ συμπαραστάσιν μας, πολλὰ καὶ διάφορα νέα ἱστορικὰ στοιχεῖα ἐνδιαφέροντα δύο ἑξαιρετικὰς προεπαναστατικὰς φρυσιογνωμίας, τοὺς Ρουμελιώτας *Λάμπρον Κατσώνην* καὶ *Ἀνδρεοῦτσον* ἢ *Ἀνδροῦτσον Διβανίτον*, τὸν πατέρα τοῦ Ὀδυσσέως.

Τὰ περὶ τούτων στοιχεῖα ἀντεγράφησαν ἀπὸ τὰς ἀλληλογραφίας τῶν Προβλεπτῶν Ζακύνθου, Κεφαλληνίας καὶ Κυθήρων, τοῦ Γενικοῦ κατὰ Θάλασσαν Προβλεπτοῦ, τοῦ ἐν Δαλματία Γενικοῦ, τοῦ τελευταίου διασήμου Ναυάρχου τῆς ψυχορραγούσης Βενετικῆς ἀριστοκρατίας Ἀγγέλου Ἑμο, τοῦ παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ Βενετοῦ Βαύλου καὶ τέλος ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ ἐν Πετροπόλει Βενετοῦ πρέσβεως, ἧτις μόλις προσφάτως ἀνευρέθη κατόπιν συμπληρωματικῆς ἐρεῦνης· ἔτι δὲ καὶ τοῦ ἐν Κέα Βενετοῦ Ὑποπροξένου.

Περὶ τοῦ ναυμάχου Λάμπρου Κατσώνη τὰ ἀποκαλυφθέντα ἔγγραφα παρέχουν πολλὰς καὶ διαφωτιστικὰς πληροφορίας, αἱ ὁποῖαι διορθῶνουν εἷς τινα σημεῖα τὰ μέχρι τοῦδε γραφέντα καὶ καθορίζουν τὰς ἀκριβεῖς χρονολογίας διαφόρων συμβάντων, ἔτι δὲ μᾶς δίδουν τὸν ἀκριβῆ, κατὰ καιροῦς, ἀριθμὸν τῶν πλοίων ποῦ ἀπήρτιζον τὸν στολίσκον τοῦ «*μαγκιόρ*» καὶ εἶτα ἀντισυνταγματάρχου Λάμπρου. Μανθάνομεν οὕτω πότε καὶ πῶς διεξήχθησαν αἱ περὶ τὴν νῆσον Κέα δύο συγκρούσεις τοῦ στολίσκου μὲ τὴν Τουρκικὴν Ἀρμάδα, ὡς καὶ τὴν παρὰ τοῦ ἰδίου Κατσώνη πυρπόλησιν τῆς ναυαρχίδος τοῦ «*Ἀθηνᾶ τοῦ Βορρά*». Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἔλαβε χώραν τὴν 5/16 Μαΐου 1790 εἰς τὸν Κάβο Ντόρο.

Περαιτέρω περιγράφονται λεπτομερῶς καὶ ἄλλαι πειρατικαὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ Κατσώνη ὅστις, ἐνισχυθεὶς καὶ μὲ ἄλλα πλοῖα, εἶχεν ἐγκαταστήσει νέαν στρατιωτικὴν βάσιν εἰς τὸ Πόρτο Κάγιο τῆς Μάνης, ἔνθα τὴν 5/16 Ἰουνίου 1792 ὑπέστη πανωλεθρίαν ὁ στολίσκος του, κτυπηθεὶς ἀπὸ 27 τουρκικὰ πολεμικά, μὲ τὰ ὁποῖα συνέπραξε καὶ μία Γαλ-

λική φρεγάτα. Ἡ σύμπραξις αὕτη ἐμβάλλει εἰς ἀπορίαν τὸν Κωνσταντῖνον Παπαρορηγόπουλον, διερωτώμενον διατι ἄραγε συμμετέσχον οἱ Γάλλοι κατὰ τοῦ Κατσώνη τὰ ἀποκαλυφθέντα ὅμως ἔγγραφα μᾶς φανερώνουν ὅτι ὁ Λάμπρος εἶχε προηγουμένως λεηλατήσῃ πέντε Γαλλικὰ ἐμπορικὰ σκάφη καὶ τοῦτο προεκάλεσε τὴν μῆνιν τῶν Γάλλων.

Μετὰ τὴν πανωλεθρίαν του εἰς Πόρτο Κάγιο, ὁ Κατσώνης μετὰ τινων ὁπαδῶν, εἰς οὓς περιελαμβάνετο καὶ ὁ περιφημότερος—ὡς τὸν ἀναφέρουν τὰ ἔγγραφα—συμπολεμιστῆς του, Ἀνδρουῦτσος, κατέφυγεν εἰς τὰ Κύθηρα, ὁπόθεν τὴν 10/21 Ἰουνίου, ἐξαναγκασθεὶς ὑπὸ τῶν Βενετῶν, διεπεραιώθη εἰς Ἰθάκην, ἔνθα ἀπὸ τεσσάρων ἤδη ἐτῶν εἶχεν ἐγκαταστήσει τὴν οἰκογένειάν του, ἀποτελουμένην ἀπὸ τὴν σύζυγόν του Μαρίαν τὸ γένος Σοφιανοῦ ἐκ Κέας, δύο τέκνα εἰς τρυφερὰν ἡλικίαν, μίαν θείαν τῆς συζύγου του καὶ τέσσαρας ὑπηρετάς καὶ ὑπηρετριάς. Ἐπειδὴ ἡ Γερουσία εἶχε διατάξει τὴν σύλληψίν του, ἐκρύπτετο, κατ' ἀρχάς, μετὰ τινων ὁπαδῶν του εἰς τὰ ἀπόκρημνα βουνὰ τῆς Ἰθάκης καὶ τέλος ἀπέπλευσεν ἐκεῖθεν κρυφίως καὶ ἔφθασε τὴν 6ην Σεπτεμβρίου (ν. ἡ.) εἰς τὸν παρὰ τὴν Πάργαν ὄρμον «Ἅγιος Ἰωάννης» καὶ ἐκεῖθεν κατηυθύνθη εἰς τὸ χωρίον Ράπεζα τοῦ Μαργαριτίου μετὰ 10 ὁπαδῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ ἐν Ἰθάκῃ Βενετικαὶ Ἀρχαί, αἱ ὁποῖαι κατ' ἐπανάληψιν εἶχον ὑποδείξει εἰς τὸν Κατσώνην νὰ ἀπομακρυνθῇ ἐπειγόντως, ἵνα μὴ ἀναγκασθοῦν νὰ τὸν συλλάβουν, προέβησαν εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν τῆς οἰκίας του, ὧν ἔχομεν λεπτομερὲς ἀντίγραφον. Τὰ ἐπιπλα ταῦτα, εἰς τὰ ὁποῖα περιελαμβάνοντο καὶ τινα πολύτιμα ἀντικείμενα, ἐνεχυριασθέντα ὑπὸ τῆς συζύγου του εἰς διαφόρους Ἰθακησίους, ὅπως προσπορισθῇ αὕτη τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, μετεφέρθησαν εἰς Κέρκυραν μετὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, ἧτις παρέμεινεν ὑπὸ περιορισμὸν ἐν τῷ Φρουρίῳ ἐπὶ ἔνδεκα καὶ πλέον μῆνας καὶ τέλος ἀφέθη ἐλευθέρῃ τῇ 15/26 Ὀκτωβρ. 1793, κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ ἐν Βενετία Ρώσσου πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ. Οἱ Βενετοὶ ἠρνήθησαν νὰ παραδώσουν τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κατσώνη εἰς τοὺς Τούρκους ἀπεσταλμένους οἱ ὁποῖοι ἐπιμόνως τὴν ἐζήτουν. Σημειωτέον ὅτι ἐκ Ράπεζας ἔνθα εὗρισκετο ὁ Κατσώνης εἶχε στείλει δύο ἐντόνους διαμαρτυρίας εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Γενικὸν Προβλεπτήν, ὅπως ἀποφυλακίσῃ τὴν οἰκογένειάν του, πλὴν αἱ διαμαρτυρίαι του δὲν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν.

Οἱ Βενετοὶ παρουσιάζουν εἰς τὰ ἔγγραφα τὸν Κατσώνην ὡς τρομερὸν πειρατὴν, ὁ ὁποῖος δὲν ἐσέβετο οὔτε τὰ πλοῖα τῶν οὐδετέρων Κρατῶν καὶ δὲν ἄφινεν ἡσυχὰ οὔτε τὰ Ὑδραϊώτικα ἐμπορικά. Εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι, παρ' ὅλα αὐτὰ, οἱ Βενετοὶ τῷ παρῆχον ἄσυλον καὶ ἐφόδια, τὸ μὲν, διότι ἐπολέμει τοὺς κοινούς ἐχθρούς, Τούρκους, τὸ δέ, διότι, παρ' ὅλας τὰς ἀποκηρύξεις, ἡ Ρωσικὴ αὐτὴ ἐξεδήλωνε πάντοτε ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν προστασίαν της. Ἄλλως τε τὰ αὐτὰ ἔγγραφα ἀναφέρουν ὅτι ὁ Κατσώνης εἶχε μέγαν ὑποστηρικτὴν παρὰ τῇ Αὐτοκρατορικῇ Αὐτῇ τὸν πρίγκιπα Ποτέμκιν.

Καὶ γεννᾶται ἤδη τὸ ἐρώτημα· ἀφοῦ ἀφέθη ἐλευθέρῃ ἡ οἰκογένειά του καὶ μετέβη πρὸς συνάντησίν του εἰς τὴν Ράπεζαν, πότε ὁ Λάμπρος μετέβη εἰς Πετροῦπολιν; Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο μᾶς δίδουν τρία ἔγγραφα τοῦ ἐν Πετροῦπόλει Βενε-

τοῦ πρέσβεως, προσφάτως μόλις ἀνακαλυφθέντα, κατόπιν διεξαχθείσης συμπληρωματικῆς ἐρεῦνης.

Τὸ πρῶτον τῆς 2^ο Ὀκτωβρ. 1795 ἀναφέρει ὅτι ὁ «κολονέλλος» Λάμπρος Κατσώνης, ἀφοῦ ἐπὶ τινα καιρὸν παρέμεινεν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Μαύρης Θαλάσσης, ἔνθα εἶχε γίνει εὐμενῶς δεκτὸς παρὰ τῶν Ρωσικῶν Ἀρχῶν, ἔφθασε περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου 1795 εἰς Πετρούπολιν καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν Ρωσικὴν Αὐλὴν μὲ στοιχεῖα συντριπτικὰ κατὰ τοῦ στρατηγοῦ Ταμάρα, τὸν ὁποῖον κατήγγειλεν ὅτι κατεκράτει δι' ἴδιον λογαριασμὸν τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στολίσκου ἀποστελλόμενα παρὰ τῆς αὐτοκρατείας χρηματικὰ ποσὰ καὶ τοιουτοτρόπως τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐνεργῇ πειρατικὰς ἐπιχειρήσεις, ἵνα ἐξοικονομῇ τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια καὶ χρήματα διὰ τὰ πληρώματα τοῦ στολίσκου, τὰ ὁποῖα ἄλλως θὰ τὸν ἐφόνευον.

Ἄλλο ἔγγραφο τοῦ Πρέσβεως ἀναφέρει ὅτι ὁ «περίφημος» Λάμπρος Κατσώνης — τοῦτον μία διακοίνωσις τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν ὀνομάζει Συνταγματάρχην — ἀφοῦ ἀπέσεισε τὰς κατ' αὐτοῦ ἐξυφανθείσας σκευωρίας, ὑπέβαλεν αἴτησιν εἰς τὴν Αὐτοκράτειραν καὶ ἐζήτηε ἀποζημίωσιν πεντακοσίων χιλιάδων ρουβλίων δι' ἔξοδα καὶ ζημίας τοῦ στολίσκου του ὡς καὶ διὰ τὰ χρέη του πρὸς διαφόρους. «Χαίρει — ἐπιλέγει ὁ πρέσβυς — τῆς προστασίας τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος τοῦ πρίγκιπος Πλάτωνος Ζούμπωφ».

Τοιουτοτρόπως ἀποκατέστη τελείως ἡ τόσον διασυρθεῖσα εἰς τὴν Ρωσικὴν Αὐλὴν ὑπόληψίς του. Καὶ τέλος τρίτον ἔγγραφο τῆς 8^ο Ἰανουαρίου 1796 (γ. ἡ.) ἀναφέρει ὅτι ἐτακτοποιήθησαν ἐντίμως καὶ ἐπωφελῶς δι' ἀμφοτέρους — Ταμάραν καὶ Κατσώνην — αἱ διαφοραὶ, ἀποδοθείσης τῆς εὐθύνης διὰ πᾶσαν γενομένην ἀταξίαν εἰς τὸν ἤδη, ἀποθανόντα Στρατηγὸν Gibbs, πρῶην ἀνώτατον Διοικητὴν τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ Ρωσικῶν ναυτικῶν δυνάμεων, ὑφ' ὃν ὑπήγετο καὶ ὁ στολίσκος τοῦ Κατσώνη.



Αὐτὰ εἶναι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰ περὶ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη κατωτέρω δημοσιευόμενα ἀνέκδοτα ἱστορικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἀποκαλύπτουν τὴν ὄλην δρᾶσίν του. Πρόκειται περὶ ἀνδρὸς ἐξαιρετικοῦ τὸν ὁποῖον διέκρινε θάρρος, τόλμη, στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ ἱκανότης καὶ εὐφυΐα. Οἱ Βενετοὶ ἀποροῦν πῶς κατώρθωσε νὰ σωθῇ δύο φορὰς ἀπὸ βέβαιον κίνδυνον κατὰ τὰς συγκρούσεις μετὰ τῆς Τουρκικῆς Ἀρμάδας. Ἄλλὰ καὶ μήπως, ὅταν διέφυγεν ἀπὸ τὰ Κύθηρα καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἰθάκην, δὲν περιεπόλουν τουρκικὰ πολεμικὰ καὶ μία γαλλικὴ φρεγάτα, ἵνα τὸν συλλάβουν; καὶ δὲν διεσώθη καὶ ἀπὸ τὴν Ἰθάκην μέχρι Πάργης;

Ἄλλὰ καὶ αἱ διακοινώσεις καὶ αἱ ἐπιστολαὶ ποῦ ἔστελλεν εἰς τοὺς Βενετοὺς φανερῶνουν ἓνα ἄνδρα ἀγέρωχον, ὑπερήφανον, ἀπτότητον.

Πατριώτης ὁ Λάμπρος Κατσώνης εἶχε μέσα του ἀνεπτυγμένον τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα. Ἀντικειμενικὸς του σκοπὸς ἦτο ἡ ἐλευθερία τῆς πατρίδος ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν, ἐπίστευε δ' ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἐπιτύχῃ μὲ τὴν συμπαράστασιν τῆς Αὐτοκρατείας

ρας Πασῶν τῶν Ρωσσιῶν, τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης, τῆς προστάτιδος τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἄλλως τε, τί λάφυρα ἀπεκόμισεν ἀπὸ τὰς πειρατικάς του ἐπιχειρήσεις, ἀφοῦ ἡ σύζυγός του ἐπένετο εἰς τὴν Ἰθάκην καὶ ἐνεχυρίαζε τὰ τιμαλφῆ της, ἵνα ζήσῃ; Καὶ μήπως ὁ ἴδιος δὲν ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν Ἰθάκην στερούμενος τῶν πάντων; Καὶ νά! ἡ διαφορὰ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη μὲ ἓνα ἄλλον συμπολεμιστὴν του, τὸν ματζιόρον Καρακατσώνη, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁποίου οἱ Βενετοὶ διοικηταὶ τῶν Κυθῆρων εὔρον καὶ κατέσχον διάφορα πολύτιμα πράγματα ἀξίας πέντε χιλιάδων πεντακοσίων Βενετικῶν φλωριῶν!, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὰ κατωτέρω δημοσιευόμενα ἔγγραφα. Ἐπίστευεν, εἶπομεν ἀνωτέρω, ὁ Λάμπρος Κατσώνης ὅτι ἡ Αὐτοκράτειρα εἰς τὴν συναφθεῖσαν τὸ 1792 εἰρήνην μὲ τοὺς Τούρκους, θὰ ἔθετε καὶ ἓνα ὄρον ἐξασφαλίζοντα μίαν ἐλευθέραν γωνίαν Ἑλληνικῆς γῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐγκαθίσταντο καὶ θὰ ἔζων ἐλεύθεροι οἱ ἀπὸ 20 ἐτῶν ἀγωνιζόμενοι, ὑπὸ τὰς Ρωσσικὰς σημαίας κατὰ τῶν Τούρκων ὁμογενεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχυσαν ἀφθόνως τὸ αἷμά των. Καὶ ὅταν εἶδεν ὅτι παρόμοιος ὄρος δὲν περιελήφθη εἰς τὴν συνθήκην εἰρήνης καὶ διεπίστωσεν ὅτι αἱ ἐλπίδες του διεψεύσθησαν, συνέταξε καὶ ἐδημοσίευσεν τὴν περίφημον προκήρυξίν του—ἢ «φανέρωσιν», ὡς ὁ ἴδιος τὴν ὠνόμασεν—δι' ἧς δὲν ἀνεγνώριζε τὰ συμφωνηθέντα μεταξὺ τῆς Αὐτοκρατείας καὶ τοῦ Σουλτάνου, ἐκήρυξεν δ' ἐαυτὸν ἐπαναστάτην καὶ ἐδήλωνεν ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ μόνος του τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Τούρκων μέχρις ὅτου ἐπιτύχῃ τὸ ποθούμενον.

Ἴδου μία σελὶς ἀπὸ τὴν καθόλου δρᾶσίν του πρὸς τὸν τιμᾶ, τιμᾶ αὐτὸν τὸν ὀρεσίβιον ναυμάχον, τὸν διάσημον καταστάντα θαλασσομάχον καὶ δικαίως ἡ πατρίς ἔδωκε τὸ ὄνομα «Λάμπρος Κατσώνης» εἰς ἓν ὑποβρύχιον τοῦ Στόλου μας, πρὸ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου.



Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὰ περὶ τοῦ Ἀνδρούτσου, τοῦ περιφημοτέρου, ὡς τὸν ὀνομάζουσι τὰ ἔγγραφα, ὀπαδοῦ τοῦ Κατσώνη. Περὶ τούτου ἔχομεν πολλὰ στοιχεῖα καὶ ἀπὸ τὰς Βενετικὰς Ἐκθέσεις καὶ ἀπὸ τὴν κατάθεσιν πρὸς ἡμᾶς ὁ ἴδιος, δὶς, καὶ μάλιστα τὴν δευτέραν, ἔνορκον, ἀμέσως μετὰ τὴν σύλληψίν του εἰς τὸ Σπάλατο τῆς Δαλματίας. Τὰ Βενετικὰ ἔγγραφα συμφωνοῦν ἀπολύτως μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀνδρούτσου κατατεθέντα καὶ τὰ ὁποῖα οἱ Βενετοὶ εἶχον τὴν εὐχέριαν νὰ ἐξακριβώσουν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατασχεθέντων 51 ἔγγράφων του. Ταῦτα ἦσαν ἀναμφιβόλως πιστοποιητικὰ τῶν παρασχεθεισῶν πολεμικῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ τὰ προώριζεν, ἵνα τὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Ρωσικὴν Αὐλὴν καὶ ζητήσῃ τὰς καθυστερουμένας ἀμοιβάς του. Οἱ λαβόντες τὴν κατάθεσιν περιγράφουσι τὸν Ἀνδρούτσον ὡς ὑψηλόσωμον, παχύσαρκον, καλοκαμωμένον, μὲ ἀρειμάνιον μύστακα καὶ ἡλικίας ἐτῶν 40. Ἀνακριθεὶς οὗτος κατέθεσεν ὅτι ὀνομάζεται «Ἀνδρεοῦτσος Λιβανίτος τοῦ ποτε Βουλούση, ὅτι ἐγεννήθη εἰς τὸ Landi τῆς Ρούμελης ἐκ πατρὸς χωρικοῦ, ὅτι τὸ 1787 εὗρισκόμενος εἰς Σαραγόσσαν (τῆς Ἰσπανίας) εἶχε μείνει σύμφωνος μὲ τὸν Ρῶσον στρατηγὸν Ἴψον, νὰ συγκεντρώσῃ ὀκτακοσίους πολεμιστὰς ἀπὸ Τουρκικὰ μέρη· ὅτι ἐπο-

λέμησε τούς Τούρκους μετά τοῦ Λάμπρου, ὅτι εἰς τὰς μάχας ἐφονεύθησαν διακόσιοι ἐκ τῶν ἀνδρῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἀδελφός του· ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν ναυμαχίαν τοῦ Πόρτο Κάγιο καί, μετά τὴν ἀτυχῆ ἔκβασιν ταύτης, ὅτι διεσώθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ Κύθηρα, ὁπόθεν διεπεραιώθη εἰς Πρέβεζαν καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ἐνωθεὶς μετ' ἄλλων πέντε συναγωνιστῶν, ἀπέπλευσε διὰ τὸ Σπάλατο (τῆς Δαλματίας), ἵνα ὑποστῇ τὴν νενομισμένην κάθαρσιν εἰς τὸ ἐκεῖ λοιμοκαθαρτήριον καὶ ἀναχωρήσῃ ἀκολούθως διὰ τὴν Πετρούπολιν, ἵνα εἰσπράξῃ τοὺς καθυστερομένους μισθοὺς, ἀλλὰ συνελήφθη καὶ ὠδηγήθη σιδηροδέσμιος εἰς τὴν Ζάρα καὶ δὲν γνωρίζει ποία θὰ εἶναι ἡ τύχη του...»

Αὕτη εἶναι ἐν περιλήψει ἡ κατάθεσις τοῦ Ἀνδρούτσου ἐνώπιον τῶν Βενετικῶν Ἀρχῶν πρὸς τὴν ὁποίαν συμφωνοῦν, ὡς προείπομεν, αἱ Βενετικαὶ ἐκθέσεις, αἱ ὁποῖαι μᾶς παρέχουν περισσότερα στοιχεῖα, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, τὸ ὅτι ὁ Ἀνδρούτσος, προερχόμενος ἐκ Κυθέρων καὶ ἐπιβαίνων μιᾶς βάρκας μὲ ὀλίγους συντρόφους, ἠναγκάσθη λόγφ τῆς κακοκαιρίας, νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς ὄρμον τῆς Ἰθάκης καὶ μόλις ἐβελτιώθη ὁ καιρὸς ἀνεχώρησε διὰ τὴν Πρέβεζαν.

Εἶναι κατὰ ταῦτα ἱστορικῶς ἐξηκριβωμένον ὅτι ὁ Ἀνδρούτσος, μετά τὴν ἦτταν τοῦ στολίσκου ὑπὸ τὸν Κατσώνην, ἠκολούθησε τὸ δρομολόγιον: Κύθηρα-Ἰθάκη-Πρέβεζα-Σπάλατο. Τί ὁμως ἀναφέρουν σχετικῶς οἱ μέχοι τοῦδε ἀσχοληθέντες μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο;

Πρῶτος ὁ σύγχρονος σχεδὸν τῶν συμβάντων Χριστόφορος ὁ Περραιβὸς εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Σουλίου καὶ τῆς Πάργας (σ. 29) λέγει ὅτι ὁ Ἀνδρούτσος «ἔκαμεν ἐκεῖνο τὸ ἀνέλπιστον διάβασμα ἀπὸ τὰ ἀνατολικά μέρη ἕως τὰ δυτικά τοῦ Μορέως (τὴν Μάνην - τὸ Αἴγιον) μὲ 200 μεγαλοψύχους ἥρωας, βασιῶντας τὰ σπαθία εἰς τὰς ἀκουράστους χεῖράς των καὶ πολεμῶντας δις καὶ τρεῖς τὴν ἡμέραν μὲ ὄλους τοὺς Πελοποννησίους, ὄντες πεινασμένοι, γεγυμνωμένοι καὶ ἄυπνοι σχεδὸν ἡμέρας εἴκοσι».

Ὁ Κωνσταντῖνος Παπαρρηγόπουλος γράφει ὅτι ὁ Ἀνδρούτσος μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἀρματολῶν «ἀπεφάσισε νὰ διασχίσῃ ἐν σώματι τὴν Πελοπόννησον, ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς Ρούμελην καὶ ἐκεῖθεν διαπεράσῃ εἰς Ἑπτάνησον καὶ ἐξελθὼν τῆς Μάνης εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ τὴν Ἀρκαδίαν καὶ ἐπὶ 40 ἡμέρας καὶ νύκτας ὑπὸ 600 πολεμίων διωκόμενος, ἐπέτυχε μὲν τοῦ σκοποῦ, ἀφοῦ, ὡς βεβαιοῦν, ἐφόνευσεν ὑπὲρ τοὺς 1500 Τούρκους, δὲν ἀπέβαλε δὲ εἰμὴ 96 στρατιώτας καὶ ἓνα ἀνώτερον Ἀξιωματικόν...»

Τὸν ἀείμνηστον Παπαρρηγόπουλον ἀντιγράφουν κατόπιν πιστῶς ὁ Νικόλαος Πολίτης εἰς τὰς «Ἐκλογὰς ἀπὸ τὰ τραγούδια τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ» (σελ. 64) καὶ ὁ Μαγιάκος καὶ τὰ Ἑγκυκλοπαιδικὰ Λεξικά κλπ.

Πρόκειται ἀναμφιβόλως ἐνταῦθα περὶ θρύλων καὶ παραδόσεων ὀφειλομένων εἰς τὴν γόνιμον λαϊκὴν φαντασίαν.

★

Ἡ συνέχεια τῆς τραγῳδίας τοῦ Ἀνδρούτσου εἶναι ὅτι, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βενετικῆς Γερουσίας, παρεδόθησαν αὐτὸς καὶ δύο ἄλλοι σύντροφοί του, Ὄθωμανοὶ ὑπὴ-

κοι, ἤτοι ὁ ἱερωμένος Ἰωσήφ Γκινάκας καὶ ὁ καπιτάνιος Πάνος Τζίρας, εἰς τὸν Πασσᾶν τῆς Βοσνίας, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐστάλησαν εἰς τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει φυλακὰς τοῦ Ναυστάθμου, καθ' ὃν χρόνον οἱ ἄλλοι τρεῖς, ὡς Βενετοὶ ὑπήκοοι, ἀφήθησαν ἐλεύθεροι καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὰς ἐστίας των. Μετὰ πάροδον δύο ἐτῶν, κατόπιν ἐπιμόνων ἐνεργειῶν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρώσσου πρέσβεως, ἀπεφυλακίσθησαν οἱ δύο καὶ παρέμεινεν ἐγκάθειρκτος μόνον ὁ Ἄνδρουῖτσος, ἀλλὰ καὶ τούτου, γράφει ὁ Βενετὸς Βαῦλος, ἐπίκειται ἡ ἀποφυλάκισις. Δὲν μᾶς λέγουν τὰ μέχρι τοῦ 1797 ἔγγραφα τοῦ Βαύλου πρὸς τὸν Δόγην, τί ἀπέγινεν ὁ Ἄνδρουῖτσος. Καὶ δὲν ὑπάρχει τι μετὰ τὸ 1797, ὅτε ἔπεσεν ἀδόξως ἡ Γαληνοτάτη Ἀριστοκρατία εἰς χεῖρας Ναπολέοντος τοῦ Α' καὶ διεκόπη ἡ ἀλληλογραφία μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βενετίας.

Ὡς πρὸς τὴν ἐν Πρεβέζῃ διαμένουσαν οἰκογένειαν τοῦ Ἄνδρουῖτσου, τὰ ἔγγραφα ἀναφέρουν μόνον τὴν σύζυγόν του Ἀκριβὴν, τὸ γένος Τσαρλαμπᾶ ἐκ Πρεβέζης, καὶ μᾶς πληροφοροῦν ὅτι ἐγένετο ἡ ἀπογραφή τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπίπλων καὶ σκευῶν—ὧν ἔχομεν ἀντίγραφον—καὶ ὅτι διετάχθη τὸ κλείσιμον τῆς οἰκίας, πλὴν ἡ Ἀκριβὴ ἀφέθη ἐλευθέρα καὶ μόνον τὰ πράγματά της, κατασχεθέντα, μετεφέρθησαν εἰς Κέρκυραν μαζὶ μὲ ἕνα συγγενῆ τοῦ Ἄνδρουῖτσου ὀνόματι Δημήτρι Περλεπέ, μεταχθέντα σιδηροδέσμιοι εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ ἐκεῖ φρουρίου.



Τοῦτο εἶναι ἐν ὀλίγοις τὸ περιεχόμενον τῶν ἐνταῦθα ἐν πιστῇ μεταφράσει δημοσιευομένων ἀνεκδότων ἐγγράφων, τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν ὁποίων—ἐν ὄλῳ 30—παρατίθενται καὶ εἰς τὸ Ἰταλικὸν πρωτότυπον, κατόπιν ἐκφρασθείσης ἐπιθυμίας ὑπὸ τῆς Τάξεως τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Ἀκαδημίας μας.

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα ρίπτουν ἄπλετον φῶς ἐπὶ τῆς καθόλου δράσεως τῶν δύο τούτων ἀγωνιστῶν τῆς λεβεντογέννας Ρούμελης, λογιζόμεθα δὲ εὐτυχεῖς, διότι εἰς ἡμᾶς ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ φέρωμεν ταῦτα εἰς φῶς.

Ἐκφράζομεν τέλος τὰ εὐγνώμονα αἰσθήματά μας πρὸς τὴν σεβαστὴν Ἀκαδημίαν, διότι μετὰ τὴν ἔκδοσιν παρ' αὐτῆς τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν «*Θωμᾶς Φλαγγίνης καὶ ὁ μικρὸς Ἑλληνομνήμων*» καὶ «*Πατριαρχικά*», ἣτοι ἀνέκδοτοι πληροφοροὶαί σχετικαὶ πρὸς τοὺς *Πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1556-1702*», ἡ Ἀκαδημία μᾶς κάμνει τὴν τιμὴν νὰ δημοσιεύσῃ καὶ τὴν παροῦσαν μελέτην.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΣ

Βενετία, Αὔγουστος 1957

ΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΕΠΤΑΙ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ἄξιον ἔσται Καπιτάνιος τῶν πλοίων Ἄγγελος Ἐμο γράφει πρὸς τὸν Δόγην.

Κερκυρα 4 Μαΐου 1788. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 92. «... ἔξω τῶν Κυθήρων ἠχμαλωτίσθησαν δύο μεγάλα πλοῖα τῆς Ὑδρας, φορτωμένα μὲ σιτάρι, ὑπὸ τινος Κατσώνη πού ἔχει τὸν βαθμὸν τοῦ Ταγματάρχου τοῦ Ρωσικοῦ Στρατοῦ. Οὗτος διεξήγεν ἐν ἄσημον ἐμπόριον καὶ ἔξαφνα ἐν Τεργέστη ἔγινε πειρατῆς καὶ ἐπέβη μᾶς Αὐτοκρατορικῆς Ρωσικῆς φρεγάτας παραλαβὸν ὡς πλήρωμα καὶ ἄλλους τυχοδιώκτας. Τὰ δύο, ὡς ἄνω, ἔμπορτα πλοῖα ὠδηγήθησαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Κεφαλληνίας καὶ ὁ Κατσώνης ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ πωλήσῃ δημοσίᾳ τὰ σιτάρια τῶν δύο αὐτῶν Ὀθωμανικῶν πλοίων...»

Ζάκυνθος 16 Μαΐου 1788. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 97. Ὁ Διοικητὴς Ζακύνθου γράφει εἰς τὸν γενικὸν Προβλεπτὴν ἐν Κερκύρα «... μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ρωσικῶν πλοίων ἐνταῦθα ὠδηγήθη καὶ ἐν ἐμπορικόν, κυριευθέν, τοῦ ὁποίου ἐσφάγη τὸ πλήρωμα. Ὁ ματζιὸρ Λάμπρος Κατσώνης δι' ἔγγραφον τοῦ τῆς 3/14 τρέχοντος μοὶ προσέφερε τὸ πλοῖον τοῦτο, ἵνα χρησιμοποιηθῆ διὰ τὸν μῶλον... δὲν ἐδέχθη τὴν δωρεὰν καὶ τὴν ἰδίαν νύκτα ἐθεάθη ἔξω τοῦ λιμένος καιόμενον πλοῖον... ἦτο τὸ κυριευθὲν Τουρκικόν...»

Ἐπισυννημμένον ὑπ' ἀρ. 3.— Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τοῦ Ρώσου Ὑποπροξένου Δαμιανοῦ Ζαγουρίσκι πρὸς τὸν Προβλεπτὴν Φραγκῖσκον Μανωλέσσον, ὑπὸ ἡμερομηνίαν: 3 Μαΐου 1788.— «ὁ Ρωσικὸς στολίσκος ἐπανέπλευσε καὶ ἠγκυροβόλησεν ἐνταῦθα καὶ παρὰ τοῦ κυρίου Ταγματάρχου Λάμπρου Κατσώνη ἔλαβα τὰς εἰδήσεις τὰς ὁποίας ὑποβάλλω εἰς τὴν Υ. Ε. ... Ὁ κ. Ταγματάρχης διαβιβάζει τοὺς χαιρετισμούς του εἰς τὴν Υ. Ε. καὶ ἐγὼ εὐχαρίστως ἐκτελῶ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην... Τὸ κυριευθὲν πλοῖον εἶχε πλήρωμα 180 ἀνδρῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ 9 Σκλαβοῦνοι καὶ ἠχμαλώτισεν ἐν πλοιάριον Ἑλληνικὸν ἔμπορτον... ὁ Κατσώνης τοποθετήσας ὑπὸ τὸ κατάστρωμα τὸ πλήρωμα καὶ τοὺς ἐμπόρους, ἔβγαζεν ἕνα πρὸς ἕνα καὶ τοὺς ἀπεκεφάλιζεν καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τοὺς 9 Σκλαβούνους, οἱ ὁποῖοι διεμαρτύροντο καὶ ἐφώναζον ὅτι δὲν ἔπρεπεν, ὡς Χριστιανοί, νὰ ὑποστοῦν τὴν ἰδίαν τύχην, ἐπῆλθε συμπλοκὴ μεταξὺ των, ἡ ὁποία ὑπῆρξε μοιραία δι' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀπεκεφάλισε καὶ αὐτοὺς καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχει καὶ ἄλλος συναδελφός του κουρσάρος, ὁ ὁποῖος ἐπιτίθεται χωρὶς διάκρισιν κατὰ πάντων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, ἡ Υ. Ε. ἄς εἰδοποιήσῃ τοὺς Βενετοὺς Διοικητὰς νὰ ἐπαγρυπνοῦν, ἵνα μὴ ὑποστῇ ζημίας τὸ ἐμπόριον... Ἐπειδὴ ὁ ματζιὸρ Κατσώνης ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἐφόδια καὶ ἰδίᾳ ψωμοῦ, ἀπευθύνομαι εἰς τὴν Υ. Ε. καὶ τὴν παρακαλῶ τίνι τρόπῳ ἠμπορῶ νὰ

προμηθευθῶ ἐπὶ πληρωμῇ τὰ ἀναγκαιοῦντα εἰς τὸν Στολίσκον...»
 Μετὰ βαθυτάτης ἐκτιμήσεως

Τῆς Υ. Ε. ταπεινότατος λίαν ὑποχρεωμένος
 δοῦλος

Δαμιανὸς Ζαγουρίκι, Ὑποπρόξενος Ρῶσσοις

TOMOΣ 1347.—*Ἐγγραφὸν ὑπ' ἀρ. 101.*—14 Ἰουλίου 1788.*

Ἐπὶ τοῦ πλοίου ΦΑΜΑ εἰς τὸν λιμένα τῆς Ζακύνθου.

Ὁ ἔκτακτος Καπιτάνος τῶν πλοίων Ἄγγελος Ἐμο πρὸς τὸν Δόγην.

«...τὸ πολεμικὸν «Αἴολος» τὸ ὁποῖον προηγεῖτο τῆς μοίρας, μόλις ἀντίκρουσε τὰ Κύθηρα, ἔλαβε προφανῆ δείγματα τῶν ἐκτρόπων ποῦ θίγουν τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα πολλῶν ἐφοπλιστῶν, οἱ ὅποιοι συγκεντρώνουν καθημερινῶς νέους, ἐθελοντὰς καὶ μὴ, ὡς καὶ πλοῖα Ὀθωμανῶν Ἑλλήνων, ἐντὸς τῆς κακῶς φρουρουμένης παραλίας τῶν Κυθῆρων, ὀνομαζομένης τοῦ Ἁγίου Νικολάου... Ὁ ἀρχηγὸς τῶν καὶ κύριος ἐφοπλιστής, ματζιόρος Λάμπρος Κατσώνης, παρὰ τὰς ὑποδείξεις καὶ διαμαρτυρίας τοῦ Ἀντιπροσώπου τοῦ τόπου ἐκείνου, μεταχειρίζεται τὸν ὄρμον τοῦτον κατὰ πλήρη δικαίωμά του, πλημμυρῶν συνεχῶς τὴν πόλιν μὲ ἑκατοντάδας ἐνόπλων, περιφρονῶν τὰς ὑγειονομικὰς διατυπώσεις καὶ ἔξασκῶν ἐν εἶδος δικαιοδοσίας εἰς τὸν ὄρμον, ἀποστέλλων πλοῖα ἐκεῖθεν διὰ πειρατείας καὶ προσκομίζει τὴν λείαν... ἔκαμε δηλαδὴ τὸν ὄρμον στρατιωτικὴν του βάσιν... Μετὰ τὸν διορισμὸν τοῦ συνταγματάρχου Δάνδρια ὡς Διοικητοῦ, τὰ πράγματα ἠλλάξαν... ὁ ματζιόρ Κατσώνης ἐπιδεικνύει προφορικῶς καὶ δι' ἔργων τὸν σεβα-

ARCHIVIO DI STATO - VENEZIA

* *Dispacci del capitano straordinario delle Navi Angelo Emo, al Doge.*

BUSTA N° 1347. *Dispaccio N° 101.*

Dalla nave Fama 14 Luglio 1788 - Rada di ZANTE.

«Serenissimo Principe,

«...la Nave EOLO che precedeva la Squadra, all' affacciarsi a CERIGO, ricevè saggio notevole degli accessi lesivi dei diritti Sovrani di una folla di Armatori, con successive aggregazioni volontarie e forzate di uomini e Legni Greci Ottomani, sempre crescente nella male custodita rada di San Nicolò... il loro capo o armatore principale, Maggior Lambro Cassoni, malgrado le insinuazioni e rimonstranze del Rappresentante del luogo... lo trattava come di suo pieno diritto, inondando continuamente la terra con centinaia di armati, neglignendo i rispetti della Sanità, esercitando una specie di giurisdizione nella Rada, distaccando Legni a prossimo corso, ritraendone prede... creando la rada come sua Piazza d' armi... dopo la nomina del colonnello Dandria come Direttore, le cose cambiarono... il maggior Cassoni esercitando con le voci e con le opere la debita

σμόν του... αποδίδει πάντα τὰ ἔκτροπα εἰς τὸν Κεφαλλονίτην καπιτὰν Καλλιγᾶν, Ρῶσον... φαίνεται ὅμως ὅτι αἱ ἀταξίαι αἱ σημειωθεῖσαι εἰς τὸν ὄρμον ὀφείλονται κυρίως εἰς τὸν Κατσώνην, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ὑπεύθυνος τοῦ Καλλιγᾶ... ἀλλὰ μὲ ὄλας τὰς ἀμοιβαίας αἰτιάσεις τῶν ἐφοπλιστῶν τούτων ἢ σημαία τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος ἢ ὁποία κυματίζει εἰς τὸν ὄρμον μόνις ἀπηλλάγη ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν τῶν ἀνεπιθυμητῶν φιλοξενουμένων της, οἱ ὁποῖοι μὲ 6 - 7 βάρκες τῆς Ὑδρας τῶν 8-12 κανονιῶν, δύο βρίκια τῶν 16 - 26 κανονιῶν καὶ ἓν εἶδος φρεγάτας μὲ 34 κανόνια, ἀπέπλευσαν μεταξὺ Μυκόνου καὶ Πάρου... δὲν ἀναφέρω τὰς δεινὰς ἐπιθέσεις ποὺ ὑπέστη ἢ Γαλλικὴ σημαία... ἀλλὰ δὲν ἔμεινεν ἄθικτος οὔτε ἢ Ἑνετικὴ ἀπὸ τὸν βίαιον ματζιὸρ Κατσώνην ἢ τοὺς ὀπαδοὺς του... ἀπὸ μίαν ταρτάναν¹ ὑπήκοον ὑπὸ τὸ Ντόμπροτα, συνελήφθησαν παρὰ τινος φρεγάτας ἀγνώστου ὀνομασίας, ἀλλὰ μὲ Ρωσοικὴν σημαίαν, δύο ἐπιβάται Τοῦρκοι καὶ ἀπήχθησαν μὲ τὰ πράγματά των... ἀπὸ ἄλλο πλοῖον ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὸν ἴδιον Κατσώνην δύο δέματα μὲ κανέλλαν, ἀνήκοντα εἰς ἓνα Ἑβραῖον, κάτοικον Κων/πόλεως... ὀφείλω ὁμοίως νὰ προσθέσω ὅτι ὁ ματζιὸρ Κατσώνης, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ Γάλλος πρόξενος ἐζήτησε τὴν ἐπιστροφὴν τῆς λείας ποὺ ἔκαμαν οἱ Μανιάτες, τῷ ἀπήντησεν ἀπὸ τὴν Πάρον καὶ τῷ στέλλει ἓν εἶδος διαταγῆς παρ' αὐτοῦ ὑπογεγραμμένης, πρὸς τὸν ληλατήσαντα, διὰ τῆς ὁποίας τῷ συνιστᾷ νὰ ἀποδώσῃ τὴν λείαν, κατόπιν τῶν

riverenza... pone tutti gli eccessi a carico del Russo Cefalonio capitano Calligà... sembra certo che i disordini di quella Rada abbiano principalmente appartenuto al Cassoni, non meno responsabile del Calligà... checchè sia però delle mutue imputazioni di questi armatori, il principal Paviglione di Vostra Serenità vide la Rada appena liberata dal massimo numero dei suoi ospiti incomodissimi, i quali in numero di 6 o 7 Barche Idriotte dai 8 a 12 cannoni, due Brigh dai 16 ai 26 cannoni ed una specie di Fregata di 34 cannoni, passarono fra Miconi e Paros... senza richiamare le dettagliate estreme violenze subite dalla bandiera Francese... non è restata immune neppure la Veneta Bandiera dalla violenza del maggior Cassoni o dei suoi seguaci... da una Tartana suddita di Dobrota furono da una Fregata di denominazione sconosciuta, ma con Fiamma e Bandiera Russa, levati due passeggeri Turchi con pochi loro effetti... da un' altra Nave furono asportate dal medesimo Cassoni due balle di cannella di pertinenza di un Ebreo domiciliato in Cos/poli... debbo pur aggiungere che il maggior Cassoni, cui il console Francese reclamò la preda fatta dai Mainotti, gli avanzò in risposta da Paros una specie d' ordine da lui segnato per il predatore, con cui gli raccomandava di render la presa, in conseguenza di recentissime istruzioni da Peterburgh che vietavano, in base di esposti - articoli del Trattato di Commercio, di asportar Turchi od effetti da Navi Francesi...»

¹ Εἶδος ἐμπορικῶν ταχέος πλοίου.

λίαν προσφάτων ὁδηγιῶν πού ἐλήφθησαν ἐκ Πετρουπόλεως, αἱ ὁποῖαι ἀπαγορεύουν, σύμφωνα μέ τήν Συνθήκην Εἰρήνης, νά συλλαμβάνονται Τοῦρκοι μέ τὰ πράγματά των καί νά αἰχμαλωτίζονται ἐπὶ Γαλλικῶν πλοίων...»

Ζάκυνθος 22 Ἰουλίου 1788. Ἐπὶ τοῦ πλοίου ΦΑΜΑ. (*Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 102).

Ὁ Ναύαρχος Ἔμο γράφει εἰς τὸν Δόγην ὅτι ἐδέχθη ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος τὸν βαρῶνον Κονιὰν ντὲ Τόμις, συνταγματάρχην τοῦ ρωσικοῦ ἱππικοῦ, ὁ ὁποῖος ἦλθε μέ μυστικὴν ἀποστολὴν τῆς Αὐτοκρατείας καὶ μέ ἓν δίπλωμα τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ, φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ναυάρχου GREIGH, ἀνωτάτου Διοικητοῦ τῶν ἀνὰ τὴν Μεσόγειον ρωσικῶν δυνάμεων. Τὸ δίπλωμα φέρει καὶ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Αὐτοκρατείας. Μὲ τὸν συνταγματάρχην τοῦτον ὁ ναύαρχος Ἔμο συνωμίλησεν ἐπὶ ὅλων τῶν ὑποθέσεων ὡς καὶ περὶ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη.

Φλωρεντία 20 Ἰουνίου 1788. Ὁ Κόμης Μοτσενίγο, πληρεξούσιος Ὑπουργὸς τῆς Αὐτοκρατείας πασῶν τῶν Ρωσσιῶν ἐν Φλωρεντία, γράφει εἰς τὸν ναύαρχον Ἄγγελον Ἔμο: (τὸ ἔγγραφον εἶναι ἐπισυνημμένον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 103).

«Ἐξοχώτατε, ὁ κύριος ματζιὸρ Λάμπρος Κατσώνης, κυβερνήτης τοῦ πλοίου «Ἀθηναῖ τοῦ Βορρά», συμπεριφέρθη κατὰ τρόπον ἀντικανονικὸν καὶ παρὰ τὰς διαταγὰς τῆς Α.Α.Μ. τῆς Αὐτοκρατείας, μὴ σεβασθεὶς ποσῶς τὰς οὐδετέρας σημαίας ὡς καὶ τὰ πράγματα τῶν ἐχθρῶν τὰ εὐρισκόμενα ὑπὸ τὰς σημαίας ταύτας. Διὰ ταῦτα ἡ Α.Α.Μ. ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν νά ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸ δίπλωμα καὶ νά τὸν ὑποχρεώσῃ νά ἀποζημιώσῃ τοὺς παθόντας, ἀναθέσασα εἰς ἐμὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θελήσεως τῆς Μεγαλειότητος. Ἐπιφορτίζω μέ τὴν διαταγὴν ταύτην τὸν κύριον Κωνσταντῖνον SNURE-ZEUSCHI, ἱππότην Ρῶσσον, λοχαγὸν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκα τὰς καταλλήλους ὁδηγίας καὶ τὸν συνιστῶ εἰς τὴν Υ.Ε. καὶ παρακαλῶ νά τῷ παράσῃ κάθε διευκόλυνσιν καὶ προστασίαν, ἂν παραστῇ ἀνάγκη, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς Αὐτοκρατορικῆς διαταγῆς, ἣτις τείνει εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς ὁμαλῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν ἄλλων. Δοθείσης τῆς καλῆς φιλίας τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς καὶ τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ Υ.Ε. θὰ θελήσῃ νά ὑποστηρίξῃ τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις αἱ ὁποῖαι θὰ διατυπωθοῦν παρὰ τοῦ κομιστοῦ τῆς παρουσίας, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καθ' ὃν ἐνδεχομένως εἰς παρομοίαν περιπτώσιν, θὰ ἐνήργει οἰοσδήποτε Ὑπουργός, Διοικητὴς ἢ Ναύαρχος Αὐτοκρατορικὸς πρὸς χάριν τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας...»

Ζάκυνθος 10 Αὐγούστου 1788. Ἐγγραφον ὑπ' ἀρ. 104*. Ὁ Ναύαρχος Ἔμο πρὸς τὸν Δόγην. «...ἄλλο ἐπεισόδιον τὸ ὁποῖον προεκάλεσεν ἡ ἀδιακρισία τοῦ Ματζιὸρ

* *Dispaccio di Angelo Emo. N° 104. Dalla Nave FAMA in Rada di ZANTE. 10 Agosto 1788.*

«...altro episodio ne sopraggiunse d' indole più complicata, non immeritevole di occupare i Sovrani riflessi; lo ha generato la solita intemperanza del Maggiore

Κατσώνη, γενικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ πειρατικοῦ Ρωσικοῦ στολίσκου, τοῦ ὁποίου τὰ πλοῖα ἠξήθησαν εἰς 13, διὰ τῆς προσχωρήσεως Ἑλληνικῶν πλοίων καὶ πληρωμάτων. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἐδημιουργήθη μὲ τὸν σκοπὸν νὰ δώσῃ ὁ Κατσώνης ἕξαρσιν καὶ δόξαν εὐθηνὴν εἰς τὸ ὄνομά του διὰ τῆς καταλήψεως τῆς νησίδος τοῦ Καστελλορίζου, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειπε μετὰ τρεῖς ἡμέρας... οἱ ἐφοπλισταὶ οὗτοι ἐκτὸς τῆς αἰχμαλωσίας Ἑλληνικοῦ πλοίου μὲ φορτίον τέφρας διὰ σαπωνοποιΐαν, ἤρπασαν βιαίως καὶ ἀπὸ τὸ Βενετικὸν καράβι τοῦ Μιχαὴλ Μίσεβιτς διάφορα ἐμπορεύματα ἀκίνδυνα¹, ἀνήκοντα εἰς Τούρκους ἐμπόρους ἐκ Κύπρου, μεταβαίνοντας εἰς Κων/πολιν. Τὸ γεγονός τοῦτο, ὅχι μὲ λεπτομερείας ἀλλὰ περιληπτικῶς, καταφαίνεται ἀπὸ τὴν συνημμένην ἐπιστολὴν τοῦ ματζιόρ Κατσώνη, ὁ ὁποῖος ἔκρινε καλὸν νὰ μοὶ τὴν ἀπευθύνη, ἀπολογούμενος διὰ τὸ δῆθεν δικαίωμα ποῦ ἔχει, διὰ τὴν μετριοπάθειαν ποῦ ἐπιδεικνύει, ὅταν πρόκειται περὶ Βενετικῆς σημαίας. Τὸ γράμμα του μοῦ τὸ ἔφερον ὁ Καπιτὰν Ἰωάννης Μπράτιτς, κυβερνήτης τοῦ ἐμπορικοῦ πλοίου τῆς Ραγούζας ὀνόματι «Εὐαγγελισμός», ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφορτώθησαν ἀπὸ τὸν ματζιόρον τὰ ἀρπαγέντα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν καὶ τὸ Βενετικὸν καράβι ἐμπορεύματα εἰς παραλαβὴν τοῦ Καισαρικοῦ προξένου τῆς νήσου ταύτης, εἰς τὸν ὁποῖον ἀναθέτει τὴν ἐκποίησιν τῶν ἐμπορευμάτων διὰ λογαριασμόν του καὶ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶ διδοὶ ἐντολὴν νὰ δώσῃ εἰς τὸν πλοίαρχον τῆς Ραγούζης 2700 πιάστρες² δι' ἀντίτιμον τοῦ ναύλου καὶ διὰ τὸ ποσὸν χρημάτων ποῦ ἔλαβε προκαταβολικῶς παρὰ τοῦ

Cassoni, solenne Capo fin' ora del Corso Russo,... il quale da aggregazioni volontarie e forzate accresciuto il numero fino a 13 Legni e voglioso di rendere a buon prezzo un po' sonoro il suo nome, si impossessò per riabandonarla nel triduo, dell' isoletta di Castel Rosso... quelli armatori oltre la captura di Legno Greco carico di cenere saponacea, pure violentemente asportarono dalla Veneta Nave di un tal capitano Gabriel Missevich varie merci innocenti di proprietà di negozianti Turchi da Cipro, adrizzato per Cos/poli... questo fatto non già col necessario dettaglio ma pure in massa, appar manifesto dall' annessa lettera che il maggior Cassoni ha trovato a proposito di adrizzarmi in apologia del suo preteso diritto, moderazione e rispetto per la Veneta bandiera... mi fu presentata dal' capitano Zuane Bratic della Polacca Ragusea denominata Santissima Annunziata, caricata dal Maggior stesso delle merci asportate dal Veneto e Greco Bastimento, con adrizzo al Console Cesareo di quest' isola, incaricato di custodirle e di esitarle per conto dell' armatore, prelevandone la somma 2700 piastre destinata a noleggio e restituzione di pecuniaria prestanza conseguita dal Capi-

¹ Δηλαδή ὄχι εἶδη λαθρεμπορίου διὰ πολεμικοὺς σκοποὺς.

² Ἡ πιάστρα, ποῦ ὀνομάζετο καὶ γρόσι, εἶχε τότε μεγάλην ἀγοραστικὴν ἀξίαν. Πέντε πιάστρες καὶ εἴκοσι παράδες ἀντεστοίχουν μὲ ἓνα ζεκίνι ἢ φλωρὶ Βενέτικο.

αὐτοῦ πλοίαρχου ὁ Κατσώνης... Δὲν ἴσχυσαν εἰς οὐδὲν αἱ συμβουλαὶ μου οὔτε καὶ ἀνησύχησαν τὸν πλοίαρχον αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ τοῦ Καισαρικοῦ Προξένου, προτιθεμένου νὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς τοῦ Κατσώνη καὶ τοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Ρωσικῆς Αὐλῆς, ὅστις ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν μου, ἵνα ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς ποὺ ἔχει. Ὁ πλοίαρχος Μπράτις ἐζήτηε προκαταβολικῶς τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους, ἐνῶ ὁ Ρῶσσοσ ἤθελε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκποίησιν τῶν παρανόμως ἀρπαγέντων ἐμπορευμάτων... Τέλος κληθεὶς παρὰ τῶν δύο φιλονικούντων, ἐξέδωκα τὴν ἀπόφασιν ὅτι κακῶς ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὴν οὐδετέραν Βενετικὴν σημαίαν τὰ πράγματα, ἔστω καὶ ἂν ἀνήκουν εἰς Τούρκους... τὰ εἶδη ταῦτα θὰ ἐναποθηκευθοῦν αὔριον εἰς τὸ Δημόσιον Λοιμοκαθαρητήριον καὶ θὰ μείνουν εἰς τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τῶν δικαιούχων...»

Ἐπισυνημμένον εἰς τὸ ἔγγραφον ὑπὲρ ἀριθμ. 104.

Γράμμα τοῦ Λάμπρου Κατσώνη πρὸς τὸν Ναύαρχον Ἕμο (ἰταλισί).

«Καστελλόριζον 9 Ἰουνίου 1788 (π. ἡ.)

Ἐξοχώτατε,

«Ὁ ζῆλος τὸν ὁποῖον τρέφω ὡς καὶ ἡ βαθεῖα ἐκτίμησις καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἔνδοξον Βενετικὴν σημαίαν μὲ παρακινοῦν νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν Υ. Ε. τὰ συμβάντα. Ἐπὶ ἐνὸς Βενετικοῦ ἐμπορικοῦ πλοίου, προερχομένου ἐκ Κύπρου καὶ κατευθυνομένου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἦσαν φορτωμένα ἀλάτι καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα διὰ λογαριασμὸν Ὀθωμανῶν ἐμπόρων. Ὅπως διεπιστώθη, μετὰ τὴν γενομένην ἐπ' αὐτοῦ ἔρρευαν, ἀνευρέθη εἰς τὸ χρηματοκιβώτιον τοῦ πλοίου ἐν χρηματόδεμα ἀπὸ πιάστρες 1290, τὰς ὁποίας δὲν περιελάμβανεν εἰς τὸ δηλωτικὸν ὁ πλοίαρχος καὶ τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸ δίκαιον τῶν Ἑθνῶν, καθ' ὃ ἐν καιρῷ πολέμου πρέπει πάντα τὰ οὐδέτερα πλοῖα, οἰασδήποτε ἐθνικότητος, νὰ ἔχουν καὶ νὰ παρουσιάζουν ἀκριβῆ κατάστασιν τοῦ φορτίου καὶ παντὸς ἄλλου πράγματος ποὺ ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ πλοίου.

Ἄλλ' ἐγώ, ἐμπνεόμενος ἀπὸ μίαν φιλόανθρωπον διάθεσιν, τοῦ τὰ ἀφήκα καὶ πα-

tan Raguseo. Non esitò il mio consiglio su questo frangente, nè lo turbarono le infinite opposte implicanze fra il Console Cesareo volonteroso di adempire le disposizioni del committente Armatore e quello di Russia che sulla base delle recenti ordinazioni Russe per il corso, voleva tutto subordinare alla sua ingerenza d' ufficio; il capitano Raguseo che esigeva preliminarmente la soddisfazione del doppio suo credito et il gentilhomo Russo, appositamente a me adriizzato con gli Imperiali Comandi contro il Cassoni, implorava la mia tutela per adempirli... a norma dunque dell' originaria loro essenza, separando il mio giudizio sulle parti del Carico del Raguseo, con esplicito assenso del gentilhomo Russo, ho dichiarato sul fatto, mala presa gli effetti innocenti per il solo attributo di proprietà Turca... tutta quella parte illegalmente asportata sarà domani depositata nel Pubblico Lazzaretto a libera disposizione dei suoi proprietari...»

ρεκάλεσα τὴν Α.Ε. τὸν Βάυλον παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ νὰ ἐξετάσῃ ἐπισταμένως τὸν ρηθέντα πλοίαρχον, ἂν δηλαδὴ τὰ χρήματα εἶναι ἰδικὰ τοῦ ἢ τοῦ Τούρκου ἐμπόρου Ἰμπραήμ ἐφένδη ἐκ Λευκωσίας καὶ ἂν εἶναι ἀληθὲς τὸ δεύτερον, παρεκάλεσα τὸν Βάυλον νὰ τὰ κρατήσῃ μέχρι νεωτέρας μου διαταγῆς. Ἐξ ἄλλου, καίτοι δὲν εἶχον ὑποχρέωσιν ἀλλὰ μόνον, ἵνα δείξω τὴν φιλίαν μου, δὲν παρέλειψα νὰ βοηθήσω τὸν εἰρημένον πλοίαρχον εἰς τὰς ἀνάγκας του, παραχωρήσας τοὺς ἐργάτας μου διὰ τὸ καλαφάτισμα τοῦ πλοίου του. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἔκαμα, διότι τιμῶ καὶ σέβομαι τὴν σημαίαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, μολονότι οὗτος δὲν ἦτο ἄξιος τοιαύτης μεταχειρίσεως, διότι δὲν εἶχε λήξει ἢ ἔρευνα τοῦ πλοίου ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν μου καὶ εἶχον ἤδη οἱ ναῦται του κλέψει ἀρκετὰ πράγματα τῶν Τούρκων, καὶ τὰ ὁποῖα εὐρέθησαν εἰς τὰ ἀτομικὰ κιβώτια τῶν ναυτῶν καὶ τὰ παρουσίασαν ὡς ἰδικὰ των...»

Μετὰ πλήρους ἐκτιμήσεως καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Λάμπρος Κατσώνης

Ζακύνθος 15 Αὐγούστου 1788. (Τόμος 1788). Ἐγγραφοῦ ἐπὶ ἀριθμ. 107. Τοῦ Ναυάρχου Ἀγγέλου Ἐμο πρὸς τὸν Δόγην.

«...κατέφθασαν ἀπροόπτως διαταγαὶ εἰς τὸν ἐνταῦθα Ρῶσσον πρόξενον παρὰ τοῦ ἐν Βενετίᾳ πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ τῆς Α.Α.Μ., ὅπως εἰδοποιηθοῦν ὁ ματζιὸρ Λάμπρος Κατσώνης καὶ κάθε ἄλλος Ρῶσσος κουρσάρος, ἵνα μεταβοῦν εἰς Συρακούσας μὲ ὅλα τὰ λάφυρα πού ἔχουν συγκεντρώσει καὶ παρουσιασθοῦν ἐνώπιον τοῦ στρατηγοῦ Gibbs, ὁ ὁποῖος ἐκτελεῖ χρέη ἀνωτάτου Ἀρχηγοῦ μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀντιστρατήγου Σαμποροσόσκι. Ταῦτα περιῆλθον εἰς γνῶσιν τοῦ προξένου τῆς Ρωσσίας δι' ἐγγράφου τοῦ κ. Μορδβίνοφ, Ρῶσσου πρέσβευς ἐν Βενετίᾳ, τῆς 19 Ἰουλίου παρελθόντος...»

ΤΟΜΟΣ 1347.—Ἐγγραφοῦ ἐπὶ ἀριθμ. 108. Ὁ ναύαρχος Ἀγγελος Ἐμο γράφει εἰς τὸν Δόγην.

Διμὴν Ζακύνθου ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ ΦΑΜΑ, τῆ 4 Ὀκτωβρίου 1788.

«...ἐπέδρα ἐπὶ τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως ἢ γνωσθεῖσα θέλησις τῆς Αὐτοκρατείας κατὰ τῶν καταχωμένων τῆς σημαίας της καὶ τῶν διπλωμάτων, πλὴν ἢ παραχωρηθεῖσα τὴν 3ην Αὐγούστου παρελθόντος συγγνώμη τῆς Ἡγεμονίδος ἐκείνης, ἢ ἀκυρώσασα τὴν προγραφὴν καὶ ἀποπομπὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πειρα-

3) BUSTA 1947. *Dispaccio N° 108.*

Il Capitano delle Navi Angelo Emo scrive al Doge. Rada di Zante. Nave FAMA, 4 Ottobre 1788.

«...influvia sui gradi della loro ulteriore efficacia la conosciuta volontà dell'Imperatrice contro i prevaricatori del suo Paviglione e Patente, ma la grazia concessa con Decreto di quella Sovrana il 3 Agosto, sostituita a quella specie di proscrizione o destituzione che aveva avvolto col Capo del corso maggior

τείας Λάμπρου Κατσώνη και πάσης σχεδόν τῆς φατρίας του... μετὴν συγγνώμην αὐτὴν πού ἔφθασε διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ δι' ἧς εἶχε διαβιβασθῆ καὶ ἡ ἀποκέρυξις, ἥτοι διὰ τοῦ ἐν Τοσκάνῃ πληρεξουσίου Ρώσσου Ὑπουργοῦ, συμβαδίξει καὶ ἡ ἀποστολὴ ἑνὸς Ἑλληνο-Ρώσσου εὐγενοῦς, ἐπιφορτισθέντος νὰ εἰδοποιήσῃ πάντα τὰ ἐξωπλισμένα ἔμπορικά καὶ πειρατικά, ὅτι κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀντιναύαρχου Gibbs, ἀνωτάτου Διοικητοῦ τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ ναυτικῶν δυνάμεων, δεόν ταῦτα νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς Τεργέστην ὅπου μεταφέρεται ἡ Ρωσικὴ ναυτικὴ βία τῶν Συρακουσῶν. Ἡ μεταφορὰ αὕτη εἰς τὴν ἀρχικὴν βίασιν χορῆζει κάθε προσοχῆς, διότι φαίνεται ὅτι θέλουν νὰ ὀργανώσουν τακτικὸν στολίσκον ἀπὸ διάφορα ἔμπορικά εὐρισκόμενα εἰς τοὺς λιμένας καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα πού εἶναι σκορπισμένα ὑπὸ διοικητὰς διαφόρους τυχοδιώκτας πειρατὰς, ἐφόσον εἰς τὴν Βαλτικὴν δὲν ὑφίσταται ἀξιόμαχος τις Ρωσικὴ δύναμις. Μία τοιαύτη πρόθεσις προκύπτει καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῶν διαταγῶν πρὸς ἐνέργειαν πειρατείας καὶ ἀπὸ τὴν πραγματοποιηθεῖαν ἀγορὰν μεγάλων Γαλλικῶν σαφῶν εἰς ὑψηλὰς τιμάς, ὡς καὶ ἐκ τῆς προσελεύσεως ἔκουσίας καὶ βιαίας τόσων Ἑλλήνων. Ὅμοίως γίνεται συγκέντρωσις διαφόρων ὀμάδων εἰς τὰ Βενετο-Τουρκικὰ σύνορα καὶ ἀκόμη ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι δίδονται προκαταβολαὶ χρηματικαὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ναυτῶν καὶ πολεμιστῶν τῆς ξηρᾶς... ἐνῶ ἡ προσοχή μου εἶναι ἐστραμμένη εἰς τὴν μὴ εἰσέτι κριθεῖσαν βορείαν ἐκστρατείαν, ἧς ἡ τύχη εἶναι ἀβεβαία, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς μεγάλης ἐκτάσεως πού ὑπάρχει μετὰξὺ Βοσνίας καὶ

Cacioni tutta quasi la di lui setta... con questa grazia, venuta per lo stesso canale della passata reprovazione, ossia dal Ministro Russo in Toscana, che chiude pure la commissione del gentilomo greco-russo incaricato di significare ad ogni bandiera mercantile o corsara il comando del contramiraglio cav. Gibbs, Preside marittimo della Russia in Mediterraneo, di passare sul fatto a Trieste, dove da Siracusa si traslata improvvisamente l' Ammiragliato Russo... questo universal richiamo dei Corsari alla prima culla... sembra meritare tutta l' osservanza e riflesso, imperciocchè non è astrusa la imagine di compensar in qualche modo imperfecto al Levante, il difetto di vera Flotta detenuta nel Baltico, trasformando in regolare Flottiglia vari Legni mercantili giacenti nei Porti e tanti altri dispersi sotto avventurieri nel corso... una tal idea traspira infatti nello spirito delle ordinanze stesse del corso, nella condotta passata degli armatori, eccitanti e sveglianti i nuovi peccanti da ogni angolo del Levante nelle comprede dispendiose di grossi bestimenti Francesi et aggregazioni forzate e spontanee di tanti Greci, nell' apprestare attruppamenti dei popoli delle frontiere Veneto-Turche, spargendo ancora anticipato danaro per numerose incaparazioni di genti di mare e di guerra... mentre però sta rivolto lo spirito sul non deciso destino di quella campagna Boreale, nell' incertezza di quella che abbraccia l' immenso spazio fra

τοῦ Δνειπέρου καὶ εἰς τὴν μεγάλην σκηνὴν ποὺ ἀνοίγεται εἰς τὴν Βαλτικὴν καταφθάνει εἰς τὸν λιμένα, ἵνα συμπληρώσῃ τὴν λεγεῶνα τῶν Ρώσων ἐφοπλιστῶν ἢ φρεγάτα ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ μαζιὸρ Κατσώνη. Μετὰ τοὺς περιορισμένους χαιρετισμούς, προκειμένου περὶ ἰδιώτου ἐφοπλιστοῦ, ὁ Κατσώνης ὑπέβαλε μὲ πολλὴν ἐπιμονὴν τὴν αἴτησιν ὅπως παρουσιασθῇ ἐνώπιόν μου προσωπικῶς, ἔλαβεν ὅμως τὴν ἀπάντησιν ὅτι τῶ ἀποκλείονται τὰ ἐφόδια, ἢ παραμονὴ καὶ αἱ συνδιαλέξεις εἰς τόπον τὸν ὁποῖον οὐσιαστικῶς παρεβίασε. Παρενέβη ἀκολούθως ὁ Ρῶσος Ὑποπρόξενος καὶ οἱ ἐπιφορτισμένοι ἐπίσημοι Ρῶσοι παρὰ τῶν ὁποίων καὶ ἔμαθε τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῷ συγγνώμην παρὰ τῆς Αὐτοκρατείας καί, πρὶν ἢ παρέμβουν οἱ πληρεξούσιοί μου, ἔλαβε παρὰ τῶν ἀνωτέρω Ρώσων τὴν διαταγὴν, ἵνα ἐπωφεληθῇ τῆς ἐδῶ τυχαίας παρουσίας του καὶ δικαιολογήσῃ πλήρως καὶ ἀποκαταστήσῃ κάθε ἀδίκημα κατενεχθὲν εἰς βάρος τῆς ἐμπορικῆς σημαίας τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχότητων. Χωρὶς νὰ ἐπεκταθῶ, ἀναφέρων τὰς ἀναριθμήτους ἐνοχλήσεις καθὼς καὶ τὰς παρεμβάσεις τοῦ Ρώσου Ὑποπροξένου, ὁ ὁποῖος ἐπέμεινε νὰ δικαιολογήσῃ τὰ πάντα καθ' ὃν χρόνον οἱ ἄλλοι Ρῶσοι ἐπίσημοι καὶ ἰδίᾳ ὁ ἐκ Λιβόρνου πραγματικὸς Ρῶσος ἀπεσταλμένος ἐκράτουν μίαν στάσιν ἄψογον... περιορίζομαι μόνον νὰ ἀναφέρω εἰς τὴν Ἐξοχωτάτην Γερουσίαν ὅτι χωρὶς νὰ θιγῇ κανεὶς, τὰ πάντα ἐξωμαλύνθησαν μὲ τὴν ἀρμόζουσαν ἀξιοπρέπειαν. Πρῶτος ὁ Κατσώνης παρέδωκεν εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσίν μου κάποιον ὑπασπιστὴν του, παλαιὸν φυγόδικον, ἔνοχον βιαιοπραγιῶν κατὰ τῶν πληρωμάτων Βενετικῶν ἐμπορικῶν πλοίων, τὸν ὁποῖον, ἀφοῦ ἔταπεί-

la Bosna ed il Nieper e sulla gran scena che si apre sul Baltico, giunge nel porto a compier la schiera degli armatori Russi, la Fregata e persona del Maggior Cacioni. Dopo i saluti composti proporzionalmente a privato armatore, avanzò col maggior fervore la richiesta di presentarsi in persona e conobbe in risposta la sua nominale esclusione da dimora, soccorsi e colloqui in terra essenzialmente violata. — Con qualche remora poi da me interposta dal vice-console Russo et inearicati ufficiali, gli pervenne la conoscenza della grazia Imperiale e prima ancora dai miei internunzi, la intimazione di profittare dell' accidentale transitoria comparsa per raddrizzar pienamente ogni residua traccia di torto alla bandiera mercantile di V.V.E.E. Senza diffondermi sulle infinite molestie, inseparandomi dall' indole delle cose, da quella perturbatrice del vice-console che voleva pure interporre la sua voce e dall' implicanza degli ufficiali fra i quali però sempre con la più encomiata cortesia si condusse il veramente Russo accreditato da Livorno... basterà sapere l' Ecc. mo Senato che senza altrui offesa, fu eretto e compito con la dovuta sua dignità. Imperciocche primo il Cacioni consegnò a mio libero arbitrio la persona di certo suo ajutante, antico bandito, reo di personali offensive violenze contro dei sudditi equipaggi, il quale dopo qualche solenne giacenza fra le ultime angoscie a piè del Real Paviglione, credei nobile

νωσα ἔμπροσθεν τῆς Βασιλικῆς σημαίας καὶ ἠσθάνθη ὄχι μικρὰν ἀγωνίαν, ἐθεώρησα εὐλογον νὰ τὸν ἀποπέμψω, δεικνύων οὕτω τὴν δημοσίαν εὐσπλαγχίαν εἰς ἣν καὶ μόνην ὀφείλει τὴν ζωὴν του. Δεύτερον: ἀπέδωκεν ἕξ ὀλοκλήρου ὁ Κατσώνης τὰ ἀφαιρεθέντα εἶδη καὶ ἀνεγνώρισε τὰς ἀποζημιώσεις πὺν ὄφειλε διὰ τὰς προξενηθείσας ζημίας εἰς τοὺς πλοιάρχους καὶ ναύτας Βενετούς. Τρίτον: ἀπέδωκεν ὅλα τὰ πράγματα καὶ ἔμπορεύματα τῶν δύο Τούρκων, τοὺς ὁποίους καὶ ἀπληλευθέρωσε καὶ ἔτσι οὗτοι θὰ ἐκτιμήσουν τὴν δύναμιν τῆς Βενετικῆς σημαίας χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ἐθραύσθησαν τὰ δεσμά των καὶ θὰ πειθοῦν οἱ Ὀθωμανοὶ ὅτι τὰ μέτρα τὰ ληφθέντα παρὰ τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας ὑπῆρξαν λυσιτελῆ καὶ τελεσφόρα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Κατσώνης, διὰ μέσου τοῦ Καισαρικοῦ προξένου, τοῦ μόνου πὺν παρίστατο εἰς τὴν συνδιάλεξιν ἐκτὸς τῶν Ρώσων, ἐπανέλαβε τὰς πλέον θερμοῦς καὶ ταπεινὰς ἐκκλήσεις δι' ὧν παρεπονεῖτο ὅτι τῷ ἀπεκλείσθη τὸ δικαίωμα νὰ τὰς ὑποβάλλῃ προσωπικῶς ὁ ἴδιος. Ὁ δισταγμὸς μου, πὺν ἐκυμαίνετο μεταξὺ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀξιώματός μου καὶ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀτομικῆς φιλανθρωπίας, ὑπερηνικήθη ἀπὸ τὴν πρόσφατον συγγνώμην τῆς Αὐτοκρατείας, συγγνώμην τὴν ὁποίαν ἡ Αὐτοκρατορικὴ Γραφή, ἐδικαιολόγει μὲ τὴν δῆθεν ἐνεργὸν συμπεριφορὰν τοῦ ἀξιοματικοῦ τούτου... παρῶς ὅθεν τοῦ Καισαρικοῦ προξένου καὶ ἄλλων ἀξιοματικῶν ἐγένετο δεκτὸς ἀνθρωπιστικὰ ὁ Κατσώνης. Μὲ τὴν βαρύτητα τοῦ ἀξιώματος πὺν μὲ τιμᾷ τῷ ἐπέβαλα ἀπειλητικῶς τὴν ὀνομαστικὴν του ἐξαίρεσιν, τὸν ἐπέπληξα, διότι παρεβίασε τὸ ἔδαφος, καὶ δὲν τῷ ἀπέκρυψε τὸ δίκαιον αἴσθημα τοῦ Πρίγκιπος, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπο-

di rimandare penetrato dalla Pubblica misericordia, cui sola doveva la vita. Secondo: furono completamente eseguite le restituzioni o accertati i risarcimenti dei danni conosciuti dei capitani e Veneti marinari. Terzo: la completa consegna degli arredi, merci e persone dei due soli Turchi ancora residui agli asportati dai Veneti, diffonderanno il decoro del Paviglione che ha infranto i loro ferri e vorrei pure confidare che, se talvolta lo sguardo Ottomano si fosse rivolto dubbioso alle saggie provvidenze marittime dell' Ecc. mo Senato, l' uso che egli ne ha fatto, deve senza dubbio convertire qualunque ombra in riconoscenza.— Il Cacioni fratanto col mezzo del Console Cesareo, cui solo, oltre i Russi, era concesso tale colloquio, ripeté le più fervide e sommesse suppliche deprecanti la umiliazione di essere escluso dal presentarle in persona. La mia esitanza fra la gravità dell' officio et il senso di umanità individuale, restò decisa dal riflesso della grazia recente dell' Imperatrice, grazia nello scritto Imperiale motivata dalla pretesa vigorosa condotta di questo Ufficiale... presente adunque il Console Cesareo ed altri Ufficiali, accolto umanamente, con la gravità dell' incarico che mi onora, gli ho comminato la sua nominale esclusione, rimproverata la infrazione del territorio, nè dissimulato il giusto senso del Principe che non poteva

σχεθῆ ἂν δὲν θὰ τὸν παρέδιδεν εἰς τὴν ἐκδικητικὴν ἐπιείκειαν τῆς Ἡγεμονίδος του.

Ὁ Κατσώνης, χωρὶς νὰ ἀνανεώσῃ τὴν ἀπολογίαν του ἐπὶ τῶν παραφρόνων ἐπιχειρήσεων τὰς ὁποίας ἤρχισεν ἀλλαχοῦ, ἐπανελάβε τὴν ἄγνοιαν ποὺ εἶχε τοῦ διεθνοῦς δικαίου καὶ τῶν Αὐτοκρατορικῶν διαταγῶν καὶ κατήγγειλε τὴν ἀχαλίνωτον διαγωγὴν τῶν ἐλεεινῶν συντρόφων του Κεφαλλήνων, τοὺς ὁποίους—κατὰ τὸ λέγειν του—διὰ τῆς βίας τοὺς ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν ὁ ἐνταῦθα ὑποπρόξενος καὶ ἀνεγνώρισε μὲ τὴν μεγαλυτέραν κατανόησιν τὴν παρανομίαν του καὶ ὠρκίσθη ὅτι θὰ προετίμα τὸν θάνατον, παρὰ τὴν διάπραξιν παρομοίων βιαιοπραγιῶν καὶ τέλος μὲ τὴν μεγαλυτέραν ταπεινοφροσύνην ἰκέτευσε τὴν συγχώρησιν τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλπίζει ὅτι θὰ ἀξιωθῆ νὰ τὴν λάβῃ, ἐφόσον τὴν ἐκλιπαρεῖ ταπεινῶς διὰ μέσου ἐμοῦ.

Τὰ αἰσθήματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἐξέφρασε μὲ τὴν συγκίνησιν ποὺ χαρακτηρίζουν τὴν ἐνδόμυχον ἔφεσιν του, τὰ ἐπεβεβαίωσε περιληπτικῶς διὰ τοῦ συνημμένου ἐγγράφου ὑπ' ἀρ. 5.... εἶμαι ἐν τοσοῦτῳ ἀνυπόμονος νὰ ἴδω ἀναχωροῦντας τοὺς ἐφοπλιστὰς τούτους καὶ θὰ τοὺς συνοδεύσω πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν μὲ μίαν ναυτικὴν Μοῖραν, μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι θέλω νὰ διαπιστώσω ἐκτελουμένην τὴν θέλησιν τῆς Αὐτοκρατείας, ἢ ὁποῖα τοὺς καλεῖ εἰς Τεργέστην, κυρίως ὁμως μὲ τὸν σκοπὸν νὰ μὴν ἀφίσω ἓνα στίφος τόσον πολυάριθμον μόνον, εἰς τὸν μακρὸν δρόμον, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰς θαλάσσας τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος...»

Συνημμένον ὑπ' ἀρ. 2. Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης πρὸς τὸν κ. Ἀγγελον

promettere chi non lo avesse già trasportato nell' equità vendicatrice della di lui Sovrana. Senza innovare sulla possibile apologia dell' ebrietà delle azioni altrove incontrate, della propria inscienza del diritto Pubblico e delle Imperiali ordinanze, sulla sfrenatezza dei suoi tristi compagni Cefalonioti, che, a suo detto, forzatamente gli erano stati abbinati da questo viceconsole, riconobbe con la massima comprensione il suo torto, giurò che avrebbe preferito la morte a commeterlo e con la maggior sommissione supplicò il perdono dell' Ecc. mo Senato; nella cui reale clemenza col mio divoto mezzo umilmente implorato e protestò di riporre la sua speranza.

Questi sentimenti espressi con la commozione che suol caratterizzare l' intimo senso, succintamente li ratificò col foglio accluso al N° 5... sono frattanto impaziente di veder partire questi armatori e li farò seguire verso l' Adriatico da un distaccamento navale, sotto veste di accertare adempita la volontà dell' Imperatrice che li chiama a Trieste, ma principalmente all' oggetto di non confidare unicamente a sé stessa una turba sì numerosa nel lungo corso fra i mari di Vostra Serenità...»

Annexo N° 2. Copia di lettera scritta a Angelo Emo dal gentilomo Russo

Ἔμο παρὰ τοῦ εὐγενοῦς Ρώσου Καπετὰν Κωνσταντίνου Ἰνβρεξεοῦσκι τῇ 28 7βρίου 1788. — «Ἐξοχώτατε, ἡ ἐπιείκεια τῆς Α.Α. Μεγαλειότητος τῆς Αὐτοκρατείας Πασῶν τῶν Ρωσιῶν εὐθρεσθήτη νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὴν ὑψηλὴν Ὑμῶν συγγνώμην τὸν κύριον ματζίορ Λάμπρον Κατσώνην καὶ ἐτιμήθην ἐγὼ μὲ τὴν σχετικὴν διαταγὴν ἀναφερομένην εἰς τὴν θέλησιν τῆς Ἡγεμονίδος, παρὰ τῆς Α.Ε. τοῦ κυρίου κόμιστος Καρόλου Μοτσενίγου, πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ παρὰ τῇ Βασιλικῇ Αὐλῇ τῆς Τοσκάνας...

Συνημμένον ὑπ' ἀρ. 5: Ἀντίγραφον ἐκκλήσεως τοῦ ματζίορ Λάμπρου Κατσώνη. 4 Ὀκτωβρίου 1788.

«Ἐξοχώτατε, ἡ ἀγγελία ποὺ μοῦ ἦλθεν ἀπὸ ἄτομον σεβαστὸν καὶ ἀρομόδιον ἀνήκον εἰς τὸ περιβάλλον τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος ὅτι ἐγὼ κατέστην ἀνάξιος τοῦ ἀσύλου ποὺ μοι παρεχωρήθη εἰς λιμένας τῆς Δημοκρατίας καὶ ὅτι δῆθεν παρεβίασα τὰ ἐδάφη οὐδετέρων Δυνάμεων, ἐπ' εὐκαιρίᾳ μιᾶς συγκρούσεως ποὺ εἶχα μὲ πειρατικὸν πλοῖον Δολχινωτικόν, μοῦ προῦξένησε βαθυτάτην λύπην καὶ μεταμέλειαν. Ἄν, ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, εἶμαι ἄξιος τῆς μομφῆς καὶ ἀγανακτήσεως τοῦ Πρίγκιπος, καὶ ἂν ἐξηρέθισα τὴν Ὑμετ. Ἐξοχότητα, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, θὰ μοι ἦτο ἐλαφρυντικὴ ἢ συγκαιρία ὅτι ἡ σύγκρουσις ἔλαβε χώραν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν καὶ ἔληξε κατόπιν τῇ συμμετοχῇ τῶν βοηθητικῶν μου σκαφῶν εἰς τὰς νοτίους ἀκτὰς τῆς νήσου ταύτης καὶ τοῦτο ἐγένετο κατὰ τρόπον ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Διεθνoῦς δικαίου καὶ εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς σεβασμίας Ἡγεμονίδος μου. Ἡ ὁρμὴ τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ ἀπειθάρχητον τῶν ἀνδρῶν

Capitan Constantin Invrezeuski in data 28 Settembre 1788.

Eccellenza: la clemenza di S. M. Imperatrice di tutte le Russie si è compiaciuta di rimettere nell' alta Sua Grazia il signor Maggior Lambro Cazzioni e quindi sono stato io onorato dell' ordine relativo al volere Sovrano da S. E. il signor conte Carlo Mocenigo Ministro Plenipotenziario presso la Corte Reale di Toscana...

Annesso N° 5. Copia di supplica prodotta dal maggior Lambro Cazzioni, 4 Ottobre 1788.

Eccellenza. L' annunzio che mi derivò dalla voce rispettabilissima et autorevole di V. E. che io mi abbia reso indegno del rifugio nei porti della Ser. ma Repubblica per la violazione dei riguardi dovuti alla terra di un Principe neutrale, nella circostanza del conflitto con la nave Dolcignota, mi ha recato il più grave dolore e pentimento; se da una parte merito la censura e l' indignazione del Principe e irritato V. E., dall' altra potrebbe confluire a mio minor carico la combinazione del primo incontro della pugna in alto mare, la quale fu poscia terminata dalle mie Conserve nelle rive australi di quest' isola, con quella irregolarità incompatibile col diritto delle genti e con le ordinanze dell' Augusta

πὸν εἶνε ὀλέθριοι δι' ἐμέ, προὐκάλεσαν παρομοίαν τύφλωσιν. Ἐκ τῆς αὐτῆς τῆς ἀτομικῆς ἀπειθαρχίας ὑπέφερα καὶ ὑποφέρω πικρότατα καθ' ὃν χρόνον οἱ ἐφοπλισταί μου, ἀποκοπέντες ἀπὸ τριῶν ἡδὴ μηνῶν ἐκ τῆς Διοικήσεώς μου, ὅχι μόνον διέπραξαν τὰς πλέον καταδικαστέας βιαιότητες, ἀλλὰ μὲ ἐγκατέλειψαν ἀνάνδρως εἰς τὸ μέσον τῆς Τουρκίας, μὲ κίνδυνον νὰ γίνω θῦμα τοῦ ἐχθροῦ. Τοιμῶ νὰ ἐλπίζω ὅτι ἡ Δημοσία ἐπιείκεια θὰ θελήσῃ νὰ μὲ ἀξιώσῃ μιᾶς μεγαλοψύχου ἐπιμελείας καὶ συγχωρήσεως. Μὲ ἀνακουφίζει ἡ ἐμπιστοσύνη ὅτι ἡ μεγάλη καὶ φιλότιμος ψυχὴ τῆς Ὑμετ. Ἐξοχότητος, θὰ συγκατατεθῆ νὰ εἰσηγηθῆ τὴν αἰτουμένην συγγνώμην. Θὰ ἤμην ὀλιγώτερον ἔνοχος καὶ ὀλιγώτερον ἄτυχος, ἂν ἀπὸ μίαν προσωπικότητα, τῆς ὁποίας τὰς ἀρετὰς θαυμάζουν τὰ πολιτισμένα ἔθνη, ἐπετύγχανον τοιαύτην ἐξαιρετικὴν χάριν καὶ ὑποκλίνομαι μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος ταπεινότητος, λίαν ἀφωσιωμένος καὶ λίαν πειθήνιος δοῦλος

Λάμπρος Κατσώνης.

TOMOS 1047. — *Ἐγγραφον ὑπ' ἀρ. 41.*

Κέρκυρα 8 Ὀκτωβρίου 1789. — Ὁ Γεν. Προβλεπτής γράφει εἰς τὸν Δόγην:

«... ἀπὸ ἐπιστολὴν γραφεῖσαν ἐν Πρεβέζῃ τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1789 παρά τινος ἐμπίστου πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ Ἄνδρουτσοσ ἐπαθεν ἤτιαν ἀπὸ τοὺς ἀρματολοὺς καὶ φύλακας τῶν δρόμων, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Πασσᾶ τῆς Ναυπάκτου, ὅτι ἀπώλεσεν 60 ἀπὸ τοὺς λεβέντες του καὶ ὅτι ἕξ ἐκ τῶν ἀνδρῶν του ἔφθασαν εἰς Πρεβέζαν καὶ ἀνέφεραν τὰ

mia Sovrana. Il fervore dell' azione, l' indisciplinazione della gente a me, purtroppo, funesta, cagionò consimile accecamento. Di questa indisciplinazione individuale, ne ho sofferto e soffro i mali amarissimi, mentre sbandati dal mio Comando tutti gli armatori da già tre mesi, non solo hanno commesse le più dannate violenze, ma mi hanno ancora vilmente abbandonato nel centro di Turchia, per divenire vittima del nemico. Oso sperare che la Pubblica clemenza vorrà degnarsi ad accordarmi un generoso esaudimento e perdono e mi conforta la fiducia che l' animo grande ed umano di V. E. condiscenderà a promuoverlo. Sarei meno colpevole e meno sfortunato se da un soggetto ammirato, per le sue virtù, dalle Nazioni colte, ottenessi una grazia cotanto eminente e mi inchino con profondissimo ossequio.

Di V. E. umilissimo, devotissimo et obbedientissimo servitore.

Lambro Cazzoni.

Rada di Zante 15 Ottobre 1788 (dispaccio N° 111) lo stesso A. Emo al Doge:

«... gli armatori Russi da tre giorni in numero di 6 e due prese vacue, sotto gli ordini de maggior Cacioni... sono avviati a Trieste, sotto la osservazione delle Regie Navi *Diligenza e Concordia*...»

συμβάντα... Ὁ Ἀλῆ πασσᾶς τῶν Γιαννίνων διαμαρτύρεται ἐντόνως καὶ ζητεῖ τὴν παράδοσιν διαφόρων κακοποιῶν καταφυγόντων εἰς Πρέβεζαν, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ κάποιος καπετὰν Ἀνδροῦτσος ἐκ Λεβαδειᾶς... πλὴν ὁ ἐνταῦθα Ρῶσσος Πρόξενος ἀπαιτεῖ νὰ μὴ θιγῇ οὗτος, διότι, ὡς λέγει, ὑπηρετεῖ εἰς τὸν Ρωσικὸν στρατόν, ὡς τοῦτο προκύπτει ἀπὸ δίπλωμα τῆς 30 Μαΐου 1789 τοῦ ναυάρχου κόμιστος de Gibbs... ὁ πρόξενος τῆς Ρωσσίας Μπενάκης παρενέβη, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὸν Ἀνδροῦτσον καὶ τὴν οἰκογένειάν του πού διαμένει εἰς Πρέβεζαν καὶ μοῦ ἔστειλε τὸ κάτωθι ὑπόμνημα...».

Ἴδου τὸ ὑπόμνημα (ἐν μεταφράσει ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ πρωτοτύπου).

Κέρκυρα 21 Σεπτεμβρίου 1789 (ν. ἡ.). «... ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς τῶν Γιαννίνων ἐζήτησε παρὰ τῆς Υ. Ε. νὰ μὴ παρέχῃ αὕτη ἄσυλον εἰς διάφορα ἄτομα, προγεγραμμένα παρὰ τοῦ ἰδίου καὶ ὑποθέτων μήπως εἰς αὐτὰ περιλαμβάνεται καὶ ὁ καπετὰν Ἀνδροῦτσος, ἔσπευσα, πρὶν ἢ ἀναχωρήσουν αἱ γαλέρες, αἱ ὁποῖαι ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσουν τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, νὰ πληροφορήσω τὴν Υ. Ε. ὅτι ὁ Ἀνδροῦτσος εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Α. Α. Μ. τῆς σεβασμιωτάτης μου Αὐτοκρατορίας, συμφώνως μὲ τὴν δὴλωσιν τῆς 30 παρελθόντος Μαΐου, γενομένην παρὰ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀντιναυάρχου καὶ ἱπποτοῦ de Gibbs. Διὰ τῆς δηλώσεως ταύτης ὁ Ἀνδροῦτσος συνιστᾶτο εἰς τὴν φιλοξενίαν καὶ εὐμένειαν τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, ὡς τοῦτο συνηθίζεται μεταξύ φίλων Ἡγεμόνων... ἡ Υ. Ε. μοὶ ἀνεκοίνωσε τότε ὅτι ὁ ρηθὲς καπιτὰν Ἀνδροῦτσος δὲν ἦτο εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ ζητουμένων φυγοδίκων καὶ μοὶ ὑπεσχέθη ἡ Υ. Ε. ὅτι, ἂν τοῦτο ἤθελε συμβῆ βραδύτερον, θὰ μοῦ τὸ ἔκαμνε γνωστόν, ἵνα κανονίσω, ὥστε ὁ ρηθὲς Καπιτάνιος μὴ παραμένῃ πλέον εἰς Πρέβεζαν, καὶ οὕτω θὰ ἀπεφεύγοντο ἐνδεχόμενοι διαμαρτυρίαι τῶν Τούρκων. Διεβεβαίωσα τότε τὴν οἰκογένειαν τοῦ εἰρημένου ὅτι ὁ Ἀνδροῦτσος δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸν Κατάλογον τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ καὶ νὰ μὴ δίδῃ σημασίαν εἰς ψευδεῖς διαδόσεις. Ἡ σύζυγός του, εἰς ἀπάντησιν, μοὶ ἔστειλεν ἀντίγραφον μιᾶς προκηρύξεως τῆς 23 Ἰουνίου—ἦν ὑποβάλλω ἐν ἀντιγράφῳ—ὑπογεγραμμένης παρὰ τῆς Υ. Ε. καὶ δημοσιευθείσης ἐν Πρεβέζῃ τῇ 4ῃ παρελθόντος Ἰουλίου, διὰ τῆς ὁποίας διατάσσεται ἡ ἔξορία τοῦ Καπιτὰν Ἀνδρούτσου ἀπὸ τὰς κτήσεις τῆς Βενετικῆς Δημοκρατίας καὶ ἀπειλεῖται ἡ σύλληψίς του, καίτοι μίαν ἡμέραν μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς ἐν λόγῳ προκηρύξεως, ἦτοι τὴν 24ῃν Ἰουνίου, ἡ Υ. Ε. μὲ διεβεβαίωσε περὶ τοῦ ἐναντίου... μὴ γνωρίζων πῶς νὰ ἐξηγήσω τὴν τοιαύτην ἀντίθεσιν, ἐφρόντισα νὰ πλησιάσω τὴν Υ. Ε., ἵνα τὴν ἀπομακρύνω ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν παρομοίων πράξεων, αἱ ὁποῖαι δὲν συμβιβάζονται μὲ τὴν καλὴν φιλίαν πού ὑφίσταται μεταξύ τῶν δύο Ἡγεμονιῶν, ἐνῶ, ἐξ ἄλλου, εὗρισκω ὅτι ἡ ὑποχωρητικότης αὕτη ἀπέναντι τῶν Τούρκων, εἰς τοὺς ὁποίους προορίζεται νὰ παραδοθῇ ἕνας πολεμιστὴς πού ὑπηρετεῖ μίαν Ἐθνότητα ἐμπόλεμον μὲ τοὺς Τούρκους, ὑπερβαίνει τὰ ὅρια καὶ αὐτῆς τῆς μεροληψίας. Ὁ κ. Γραμματεὺς τῆς Υ. Ε. μοὶ ἀνεκοίνωσε κατὰ διαταγὴν της, ὅτι θὰ φροντίσῃ κατὰ τὸν πλέον δυνατὸν τρόπον νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν οἰκογένειαν τοῦ εἰρημένου Καπιτάνου καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὸ κάμῃ ὁ ἴδιος διερχόμενος ἐκ Πρεβέζης καὶ ἡμουν ἡσυχος πλέον, διότι εἶχα μάθει

ὅτι ἡ οἰκογένεια ἐκάθητο ἀμέριμνος εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ δὲν ἠνωχλεῖτο ἀπὸ κανένα. Ἡ σύζυγός του ὅμως παρεπονέθη τὴν 7ην τρέχοντος εἰς τὸν Προβλεπτὴν Πρεβέζης, διότι οὗτος εἶχε στείλει στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα καὶ τὴν διέτασσε νὰ κλείσῃ τὸ σπίτι τῆς καὶ νὰ ἔβγῃ ἔξω καὶ τότε ἐδημοσιεύθη καὶ ἡ ἔγκλειστος προκήρυξις τὴν ὁποίαν συνοδεύει καὶ δι' ἐπιστολῆς τῆς ἡ σύζυγος τοῦ Ἀνδρούτσου... Μία προκήρυξις ἐκδοθεῖσα κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐχθροῦ, εἰς τὴν ὁποίαν συκοφαντεῖται τὸ ἄτομον τοῦ Καπιτὰν Ἀνδρούτσου, θεωρουμένου ὡς μισητοῦ καὶ κακοποιοῦ καὶ εἰς ὃν ἀπαγορεύεται, ἔστω καὶ προσωρινῶς, ἡ παραμονὴ εἰς τὸ ἔδαφος φιλικῆς Δυνάμεως, δὲν δύναται νὰ κριθῆ ἄλλως, εἰμὴ ὡς προκληθεῖσα διὰ δολοπλοκιῶν τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ὅστις ἀποβλέπει μόνον εἰς τὸ συμφέρον του, ἐνῶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ ρηθεις Καπιτάνιος εἰς ὃν παρέχει τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου νὰ προξενῇ ζημίας εἰς τὸ ἐχθρικὸν ἔδαφος ἐνὸς ἐχθροῦ τῆς Σεβασμιωτάτης Αὐτοκρατείας, εἰς ἧς τὴν ὑπηρεσίαν διατελεῖ, δὲν ἔχει καμμίαν εὐθύνην, οὔτε εἶναι ἀξιοκατάκριτος ἢ συμπεριφορὰ του... δὲν μοὶ ἀπομένει ἄλλο τι εἰμὴ νὰ διαμαρτυρηθῶ εἰς τὴν Υ. Ε. διὰ πᾶν διάβημα πού ἤθελε γίνεῖ εἰς βάρος τῆς φήμης τοῦ Καπιτάνιου ἢ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν παρέχεται οὔτε τὸ στιγμιαῖον ἄσυλον πού παρέχεται ἀπὸ τοὺς πολεμικοὺς νόμους μεταξὺ φίλων Ἐπικρατειῶν. . κάμνω ἔκκλησιν εἰς τὴν Ἐξοχωτάτην Γερουσίαν ἣτις θὰ πληροφορηθῆ τὰ πάντα διὰ τῆς κανονικῆς ὁδοῦ καὶ παρακαλῶ τὴν Υ. Ε. νὰ δεχθῆ τὴν ἔκφρασιν τῆς βαθυτάτης μου ἐκτιμήσεως...».

*Λιμπεράλ Μπενάκη*¹, Γεν. Πρόξ. τῆς Ρωσσίας»

Ἴδου τώρα τὸ γράμμα τῆς «Καπιτάνας» Ἀκριβῆς Ἀνδρούτσου σταλὲν ἐκ Πρεβέζης τῆ 7 Σεπτεμβρίου 1789 πρὸς τὸν Μπενάκην παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ὑπεβλήθη ἐν ἀντιγράφῳ εἰς τὸν Γεν. Προβλεπτὴν.

«Ἐπειδὴ ὁ σύζυγός μου εὐρίσκεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Α. Α. Μ. καὶ ἐπειδὴ δίκαιον εἶναι νὰ προστατεύῃ ἡ Ὑμετέρα Ἐκλαμπρότης τὰ συμφέροντά του, εἶχον γράψαι Ὑμῖν τὸν παρελθόντα Ἰούνιον ὅτι ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν αὐτόθι Γεν. Προβλεπτὴν νὰ καταδιώξῃ τὸν ἄνδρα μου καὶ νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν Πρέβεζαν. Τότε ἡ Ὑμ. Ἐκλαμπρότης μὲ καθησύχασε καὶ μὲ διεβεβαίωσεν ὅτι ὁ σύζυγός μου δὲν περιελαμβάνετο εἰς τὸν Κατάλογον τοῦ Ἀλῆ... Ἔτσι ἔμεινα ἡσυχῇ εἰς τὸ σπίτι μου ἕως χθές. Σήμερον ὅμως ὁ Διοικητὴς ἔστειλεν ἐν στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα καὶ μὲ ἠνάγκασε νὰ φύγω ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ νὰ τὸ κλείσω. Καὶ ἐδημοσίευσεν καὶ πάλιν τὴν προκήρυξιν ὅπου λέγει διὰ τὸν ἄνδρα μου ὅτι εἶναι ληστής, ἐνῶ οὗτος δὲν κάμνει ἄλλο τι παρὰ τὰ ἐκτελεῖ τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων του... Παρακαλῶ τὴν Ὑμετ. Ἐκλαμπρότητα νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ αὐτὰ τὰ βάσανα...»:

¹ Ἀπὸ τὸ ψήφισμα τῆς Γερουσίας τῆς 29 Μαΐου 1784 καὶ ἀπὸ τὸ ἐπισυνημμένον ἔγγραφον εἰς τὴν Filza, μανθάνομεν ὅτι τότε ἀνεγνωρίσθη ὡς Γεν. Πρόξενος τῆς Ρωσσίας ἐν Κερκύρα ὁ ταγματάρχης Libérale Benachi καὶ ὅτι κατήγετο ἐκ Μάνης. (Τὸ ἀρχικόν του βαπτιστικὸν ἦτο Λιμπεράκης, ἀλλ' οὗτος μεταχειρίζεται τὸ ἀντίστοιχον Ἴταλικὸν Libérale).

Συνημμένον εἰς τὸ ἔγγραφο 49 τοῦ Γεν. Προβλεπτοῦ πρὸς τὸν Δόγην, ὑπ' ἀρ. 12.

Ἁγία Μαύρα 13 Ἰανουαρίου 1790.—Ὁ ἕκτακτος προβλεπτής Ἁγίας Μαύρας γράφει πρὸς τὸν Γενικὸν ἐν Κερκύρα προβλεπτήν:

«... ἀπὸ τὴν Πρέβεζαν πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ Ἄνδρουῦτσος ἐπεβιάσθη κρυφίως ἔξω τῆς Πρεβέζης ἐπὶ πλοίου, μαζί μὲ ἄλλους ὁπαδοὺς ὡς καὶ μὲ τὸν Ρῶσσον Καπιτάνιον Μάρκον Ρίβα...».

17 Ἰανουαρίου 1790. Ἐγγραφοῦ τοῦ ἰδίου Προβλεπτοῦ πρὸς τὸν Γενικὸν ἐν Κερκύρα:

«... ὁ Καπιτάν Ἄνδρουῦτσος ὁ ὁποῖος ἀπεμακρύνθη ἐκ Πρεβέζης, ὡς ἀνέφερα εἰς τὴν Υ. Ε. διὰ προγενεστέρου ἔγγραφου, ἐπανῆλθε καὶ παραμένει μὲ μεγάλας προφυλάξεις εἰς τὰ σύνορα εἰς τόπον καλούμενον Λεύκα. Τί σκέπτεται νὰ κάμη παραμένει ἄγνωστον... Ἴσως πηγαίνει πρὸς τὸ Ξηρόμερο... ἐγὼ μόνον ἐπιθυμῶ νὰ ἀπομακρυνθῆ ἔντεῦθεν...».

ΤΟΜΟΣ 1047.—Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀρ. 39. Ὁ Γενικὸς Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην.

30 Ἰανουαρίου 1790, Κέρκυρα. «... μεταξὺ τῶν κακοποιῶν ποὺ κατέφυγον εἰς Πρέβεζαν, ὁ πλέον ἀξιοσημείωτος εἶναι ὁ Καπιτάν Ἄνδρουῦτσος ἐκ Λειβαδειᾶς ὅστις ἐξεμαίευσεν ἐν δίπλωμα τοῦ ἀντιναύαρχου τῆς Ρωσσίας de Gibbs τῆς 30 Μαΐου 1789 ὅτι εἶναι εἰς τὴν Ρωσικὴν ὑπηρεσίαν... ὡς πρὸς τὸν ἐπιζήμιον χαρακτήρα του καὶ τὴν ἐχθρικὴν του κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν διάθεσιν ἀνεῦρον μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ρούμελης Κούρτ Ἀχμέτ Πασσᾶ ὑπὸ ἡμερομ. 10 Μαρτίου 1787».

Ἴδου τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης.

«... μεταξὺ τῶν κακοποιῶν ποὺ διαπράττουν ληστείας καὶ φόνους εἰς τὴν Ὀθωμ. Ἐπικράτειαν εἶναι καὶ κάποιος Ἄνδρουῦτσος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Εὐβοίαν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια ἔγινεν ἀρχηγὸς σώματος κακοποιῶν καὶ προὔξενησε πολλὰς ζημίας εἰς διάφορα μέρη τῆς Ρούμελης, τώρα δὲ εὐρίσκεται εἰς τὴν Πρέβεζαν εἰς τὸν πύργον ἐνὸς Γιαννάκη Παρούση... Παρακαλεῖσθε ἐν ὀνόματι τῶν συνθηκῶν καὶ τῆς φιλίας μας νὰ τὸν συλλάβετε ὡς καὶ τὴν οἰκογένειάν του...».

25 Φεβρουαρίου 1790. Ὁ ἕκτακτος Προβλεπτής Ἁγίας Μαύρας γράφει εἰς τὸν Γενικόν:

«... μόλις σήμερον ἔλαβα τὸ ἔγγραφο τῆς Υ. Ε. τῆς 4^{ης} τρέχοντος διὰ τοῦ ὁποίου διατάσσομαι νὰ ἐνεργήσω μὲ κάθε ἐπιδεξιότητα καὶ προφυλάξιν διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐνοχλητικοῦ Καπιτάν Ἄνδρουῦτσου... ἤδη ἀνέφερα εἰς τὴν Υ. Ε. ὅτι οὗτος ἐπεβιάσθη μετ' ἄλλων ὁπαδῶν ἐπὶ πλοίου πρὸς συνάντησιν τοῦ στολίσκου τοῦ Λάμπρου Κατσώνη... Δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι προσωρινὴ ἢ ἀπομάκρυνσίς του, διότι οὗτος ἐπιστρέφει πάντοτε κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς Πρέβεζαν...».

ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΪΛΟΥ. — *Φάκελος ὑπ' ἀρ. 237.*

Κέα (Τζία) 27 Ἰουνίου 1789. — Ὁ Ἑνετὸς Ὑποπρόξενος Νικολὸ Πάγκα-
λος¹ γράφει εἰς τὸν Βαῦλον Κωνσταντινουπόλεως Νικολὸ Φοσκαρίνι:

«... διὰ τῆς παρουσίας ἀναφέρω εἰς τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα ὅτι ἀρχὰς τοῦ παρόντος
μηνὸς ἐνεφανίσθησαν εἰς τὰ ὕδατα ταῦτα 24 Ρωσικὰ πλοῖα διηρημένα εἰς δύο μοίρας, ἡ
μία ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Λάμπρον Κατσώνην καὶ ἡ ἄλλη ὑπὸ τὸν Καπιτὰν Γουλιέλμον
Λορέντσι. Ἡ τοῦ Λάμπρου, ἀποτελουμένη ἀπὸ 10 πλοῖα κατέλαβε διὰ τῆς βίας τὸν λι-
μένα τῆς Τζιᾶς ὅπου σκοπεύει νὰ δημιουργήσῃ ναυτικὴν βάσιν καὶ ἀνύψωσεν εἰς τὴν
ξηρὰν τὴν Ρωσικὴν σημαίαν παρὰ τὰς μεμψιμοιρίας τῶν προκρίτων. Καί, ἵνα διατη-
ρήσῃ ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ τὴν νῆσον, ἤρχισε τὴν ἀνέγερσιν δύο μικρῶν φρουρίων εἰς
τὰ δύο ἄκρα τοῦ στομίου τοῦ λιμένος καὶ χρησιμοποιεῖ πολυαριθμούς ἐργάτας διὰ τὴν
κατασκευὴν φούρνων καὶ ἀποθηκῶν, ἵνα αὗται χρησιμεύσουν διὰ τὸν στρατωνισμόν τῶν

ARCHIVIO DEL BAULO. — BUSTA N^o 237.

*Il vice Console Veneto Nicolò Pangalo scrive al Bailo alla Porta, Nicolò
Foscarini:*

Zea il 27 Giugno 1789 (S. N.).

«Devo con la presente partecipare a V. E. che nei primi del corrente Giugno
comparvero in queste acque 24 Armamenti Russi divisi in due Squadre, una di-
retta dal maggior Lambro Cazzoni e l'altra dal capitano Guglielmo Lorenzi.
Quella di Lambro composta di dieci Armamenti ha occupato sforzatamente il
porto di Zea, con idea di stabilire in esso una Piazza d' Armi, facendo piantare
malgrado le doglianze di questi Primati il paviglione della Russia in terra. Per
aver da mantenere il suo possesso in quest' isola, diede principio a fabbricar
sopra le due punte dell' imboccatura del Porto, impiegando anche numerosi ope-
rai nella fabbrica dei forni e magazzeni, capaci a servire di quartiere alle truppe

¹ Εἰς μίαν ἐκκλήσιν του πρὸς τὸν Βαῦλον τῆς 24 Δεκ. 1789 ὁ Ν. Πάγκαλος ἀναφέρει τὰ βιογρα-
φικά του στοιχεῖα καὶ τὰ τῆς οἰκογενείας του. Γράφει δηλαδὴ ὅτι ἡ οἰκογένειά του κατάγεται ἐκ Ρε-
θύμνου, ὅτι ἦτο παλαιὰ καὶ τὰ μέλη τῆς ἔχαιρον τοῦ προνομίου τοῦ «ἀστοῦ» (cittadino), ὅτι μὲ τὴν
πτῶσιν τῆς Κρήτης ἔφυγαν οἱ πρόγονοί του μαζί μὲ τὰς οἰκογενείας: Σκορδύλη, Μπαρότσι, Κουμά-
νου, Χορτάτσι, Παπαδοπούλου, Καλλέργη... ὅτι ὁ πατὴρ του Μοσχονᾶς, γεννηθεὶς τὸ 1685, ἔγινε
πρόξενος τῆς Βενετίας εἰς τὴν Τζιάν καὶ Κύννον καὶ ὑπηρέτησε μέχρι τοῦ 1754. Κατόπιν ἠχμαλω-
τίσθη ἀπὸ τοὺς Μπαρμπαρέσσους καὶ ἡ Δημοκρατία τὸν ἐξηγόρασε μὲ 300 τσεκίγια, διὰ τῶν θεσπι-
σμάτων 19 Φεβρ. 1755 καὶ 29 Ἀπρ. 1758, ὅτι ἐγκατεστάθη εἰτα εἰς τὴν Πρέβεζαν μὲ τὴν οἰκογενειάν
του, ὅτι ὁ γράφων ἤδη Νικόλαος, εἰς ἐκ τῶν τεσσάρων υἱῶν τοῦ Μοσχονᾶ, τὸ 1763 διωρίσθη Πρό-
ξενος ἐν Ἄρτῃ, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος πατρὸς του, ὅτι ἐνυμφεύθη εἰς Πρέβεζαν τὴν
κόρην τοῦ Καγκελλαρίου Ἀλεάνδρι, ὅτι ἔγινε πολίτης Πρεβεζῆς καὶ τῷ ἐδόθησαν καὶ 60 στρέμματα
γῆς ὅτι ὑπηρέτησε 15 ἔτη εἰς Ἄρταν καὶ τέλος τὸ 1774 μετετέθη ὡς Ὑποπρόξενος εἰς τὴν Τζιάν,
ἐνθα καὶ εὐρίσκεται.

ἀνδρῶν τοῦ στολίσκου ὡς καὶ τῶν ἄλλων ποὺ περιμένει ἀπὸ τὴν Ἡπειρον. Κατόπιν ἤγειρε δύο ἀγκύνας εἰς τὴν ξηρὰν πρὸς ἔκφοβισμόν τῶν κατοίκων καὶ καθήρεσε τοὺς εἰσπράκτορας τῆς δεκάτης, τὴν ὁποίαν εἰσπράττει διὰ λογαριασμόν του, μὲ ἀνδρας τῶν πληρωμάτων τοῦ στολίσκου. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ποὺ εἶναι ἐξηναγκασμένοι νὰ ὑπακούουν εἰς τὸν εἰρημένον Ἀρχηγόν, εἶναι κατατρομαγμένοι καὶ φοβοῦνται μὴ πάθουν τὰ πάνδεινα ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν στόλον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἰσχυρότατος. Καὶ ἂν τυχὸν ἐπέλθῃ σύγκρουσις μεταξὺ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῶν Ρώσων εἰς τὸν λιμένα, ποίαν ἀσφάλειαν θὰ ἠδύναντο νὰ ἔχουν τὰ Προξενεῖα, ἂν ἤθελε γίνει ἀποβάσις τῶν Τούρκων, οἱ ὁποῖοι συνήθως βιαιοπραγοῦν ἀχαλιναγώγητοι;... καὶ ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι δύο Προξενεῖοι τῆς Ἀγγλίας καὶ Νεαπόλεως ἐζήτησαν τὴν προστασίαν τῶν οἰκείων Πρέσβων, παρακαλῶ καὶ ἐγὼ τὴν Υ. Ε. νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ μεταφερθῶ εἰς ἄλλο μέρος μὲ τὴν οἰκογένειάν μου, ἢ νὰ συνεννοηθῇ ἡ Υ. Ε. μὲ τοὺς ἄλλους δύο Πρέσβεις καὶ νὰ δοθῇ διαταγὴ εἰς τὸν Ἀνώτατον Διοικητὴν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Στόλου, ἵνα μὴ πειραχθοῦν τὰ προξενικὰ Καταστήματα, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελον γίνει ἀποβάσεις...».

Υ. Γ. τῆ 15 Ἰουλίου. «προχθὲς μεταξὺ Σύρου καὶ Πάρου ἐνεφανίσθη ὁ Ὀθωμανικὸς στόλος ἀποτελούμενος ἀπὸ 7 πολεμικὰ πλοῖα καὶ 7 μικρὰ σκάφη καὶ ἀφοῦ συνε-

di sua Squadra et a quelle che aspetta dall' Epiro. Piantando poi due Forche in terra per metter in terrore gli abitanti, fece deponer gli esattori delle decime, facendole raccogliere per suo conto da gente di sua Squadra. Gli abitatori dell' isola che sono obbligati con la forza di ubbidire a detto Comandante, temendo le funeste conseguenze dello stabilimento dell' armi Russe sopra il loro paese, si trovano attualmente in una somma costernazione, perchè, se giungerà la Flotta Ottomana che si suppone più robusta, si teme, per conseguenza, che questa popolazione innocente, si troverà esposta al pericolo di cader in un' estrema desolazione; se poi venisse a succedere in questa isola un combattimento tra la Flotta Ottomana e la Russa, di qual sicurezza potranno mai permettersi le case Consolari, eseguito che fosse qualche sbarco di truppe Ottomane solite a sforzarsi nell' invasione senza freno?... siccome gli altri due Vice - Consoli d' Inghilterra e Napoli con lettere spedite ai rispettivi loro Ambasciatori implorano gli opportuni provvedimenti, non ometto pure io di ricorrere humilmente a V. E. supplicandola di concedermi la permissione di passare con la mia famiglia in altro paese più sicuro oppure abboccarsi con gli Amabasciatori di Napoli ed Inghilterra per far giungere un ordine della Porta al supremo Comandante della Flotta Ottomana acciochè capitando in quest' isola con le sue navi e truppe non abbia da inferire alcuna violenza o insulto nelle Case Consolari...»

P. S. adi 15 Luglio «Ieri l' altro comparve nelle acque di Sira e Paros la Squadra Ottomana composta di 7 Navi da guerra e di 7 piccoli Armamenti e

κρούσθη ἄνευ ἀπωλειῶν μὲ τὰ μεγαλύτερα πλοῖα τοῦ Λάμπρου καὶ τοῦ Γουλιέλμου, κατηυθύνθη πρὸς τὴν Κῶ...».

Φάκελος 1049. Εἰς ἔγγραφο τοῦ Γενικοῦ Προβλεπτοῦ τῆς 29 Αὐγούστου 1791 εὐρίσκονται ἐπισυνημμένα τὰ κάτωθι πιστοποιητικὰ εἰς Ἰταλικὴν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ.

1) *1η Δεκεμβρίου 1789* (π. ἡ.) (ex-greco):

«Διὰ τοῦ παρόντος φανερώνω ὅτι ὁ φέρων τοῦτο ὄνοματι Ἐναστάσιος Δημητρίου, καπετάνιος τῶν Ἀλβανῶν, ἦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου καὶ ὅτι εὐρέθη εἰς τὰς ναυμαχίας ποῦ ἔκαμα μὲ τὸν Τουρκικὸν στόλον καὶ μὲ τὴν ναυτικὴν μοῖραν τῶν Ἀλγερίνων καὶ ἔδειξεν ἰκανότητα καὶ γενναϊότητα. Εἰς πίστιν τῶν ἄνω ἔδωσα εἰς αὐτὸν τὸ παρὸν πιστοποιητικὸν ὑπογεγραμμένον μὲ τὸ ἴδιον μου χέρι καὶ σφραγισμένον.

«Ἡμεῖς Λάμπρος Κατσώνης, μὲ τὴν χάριν τῆς Αὐτοκρατείας μου Ταγματάρχης εἰς τὰ στρατεύματά της καὶ Κυβερνήτης τῆς ἐλαφροῦς Ρωσσικῆς μοίρας.

(ρωσσικὴ σφραγίς)

Λάμπρος Κατσώνης

Ἐξεδόθη ἐπὶ τῆς Ρωσσικῆς Φρεγάτας «*Ἀθηνᾶ τοῦ Βορρᾶ*» τὴν 1^{ην} Δεκεμβρ. 1789 (π. ἡ.)

2) «Ἐν ὀνόματι τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τῆς Αὐτοκρατείας πασῶν τῶν Ρωσσιῶν» κ.λπ., «μὲ τὸ παρὸν συνοδεύεται ὁ Ἰωάννης Ἐναστασίου, λοχίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Αὐτῆς Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, μὲ εἴκοσιν ἄνδρας του καὶ μεταβαίνει εἰς Πάργαν. Διὰ ταῦτα παρακαλῶ ὅλους τοὺς Διοικητὰς θαλάσσης καὶ ξηρᾶς νὰ τῷ ἀφήσουν ἐλευθέραν τὴν δίοδον χωρὶς καμμίαν ἐνόχλησιν καὶ εἰς πίστιν τῷ ἔδωκα τὸ παρὸν, ὑπογράφας αὐτὸ μὲ τὸ ἴδιόν μου χέρι καὶ ἔβαλα, καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἀξιωματός μου.

Ἐν Ἰθάκῃ τῇ 27 Μαΐου 1790 (π. ἡ.)

Τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τῆς Αὐτοκρατείας, Χαριεστάτης Ἡγεμονίδος, ὁ ἀντισυνταγματάρχης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν στρατευμάτων της καὶ Κυβερνήτης μιᾶς ναυτικῆς Ρωσσικῆς Μοίρας.

(ρωσσικὴ σφραγίς)

Λάμπρος Κατσώνης

3) Ἐν ὀνόματι τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τῆς Αὐτοκρατείας πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Αἰκατερίνης.

«Κατόπιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ποῦ μοὶ ἐδόθη παρὰ τῆς Α. Ε. τοῦ κόμιστος κ. Ἰωάννου ντὲ Ζαμπορόσκι, ἱππότης πολλῶν Ταγμάτων, τὸν ὁποῖον εἶθε νὰ διαφυλάττῃ ὁ Θεός, ἐπαφίνω τὸ παρὸν πιστοποιητικὸν καλῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν ὀνομαζόμενον Ἐναστά-

dopo aver sostenuto un attacco dai più grossi Armamenti di Lambro e Guglielmo s'incamminò verso Stanchio senza aver risentito alcun danno rimarcabile. Sciolto che fu il combattimento si ritirarono anche le Squadre Russe in questo Porto, per attender l'occasione di attaccar nuovamente gli Ottomani con più vigore...»

Nicolo Pangalo Vice - Console

σιον Καλούλην τοῦ ποτὲ Δημητρίου, γεννηθέντα εἰς Πάργαν, ὅστις ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ ἄλλα πιστοποιητικά, ὑπῆρέτησε κατὰ τὸν περασμένον πόλεμον τὴν ἀθάνατον Μεγαλειότητα μὲ κάθε ζῆλον, μὲ τοὺς Ἄλβανούς ἄνδρας του εἰς ὅλας τὰς μάχας, μὲ ἀνδρείαν καὶ αὐταπάρησιν καὶ ἔχασε τὸν υἱὸν του Ἰωάννην φονευθέντα εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης.

«Ὑπερευχαριστημένος ἀπὸ τὴν καλήν του διαγωγὴν, ἀφήνω τὸ παρὸν μου πιστοποιητικὸν πρὸς γνῶσιν οἰουδήποτε περιέλθῃ τοῦτο εἰς χεῖρας, καὶ παρακαλῶ τοὺς Διοικητὰς τῶν οὐδετέρων Δυνάμεων, οἰουδήποτε βαθμοῦ, νὰ τῷ ἐπιτρέψουν ἔλευθέραν τὴν δίοδον καὶ νὰ τῷ παρᾶσχουν πᾶσαν δυνατὴν βοήθειαν ὅπουδήποτε ἤθελεν οὗτος μεταβῆ καὶ βεβαιῶ ὅτι παρομοία διευκόλυνσις θὰ παραχωρηθῇ καὶ παρ' ἡμῶν ἐν δεδομένη παρομοίᾳ περιστάσει.

Τὸ παρὸν ὑπογράφω μὲ τὸ ἴδιό μου χέρι καὶ ἐπικυρῶνω μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ ἀξιωματός μου.

Διὰ τὴν Χαριεστάτην Ἡγεμονίδα ἀντισυνταγματάρχης τῶν στρατευμάτων της, Διοικητῆς τῆς ἐλαφροῦς Ναυτικῆς της μοίρας.

Λάμπρος Κατσώνης

*Ἐδόθη ἐν Ἰθάκῃ τῇ 10 Ἰουνίου 1790 (π. ἡ).

(ρωσσικὴ σφραγίς)

4) Κατόπιν τῶν διαταγῶν ποῦ ἔλαβα ἀπὸ τὸν ἐξοχώτατον Στρατηγὸν Ταμάρα δίδω ἐντολὴν εἰς τὸν Καπιτὰν Ἀναστάσι Δημητρίου νὰ συγκεντρώσῃ παλληκάρια ἐξ Ἀλβανίας, τὰ ὁποῖα θὰ λαμβάνουν πέντε πιάστρες τὸν μῆνα καὶ μέρος ἀπὸ τὰ λάφυρα. Ὁ ὅρος αὐτὸς εἶναι γενικὸς δι' ὅλους τοὺς Ἀλβανούς ποῦ θὰ ἔλθουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν χιλίων».

*Ἐδόθη ἐπὶ τοῦ πλοίου «Ἅγιος Σπυρίδων» τῇ 2)13 Αὐγούστου 1791.

Λάμπρος Κατσώνης

(Παρόμοιον εὑρίσκεται εἰς τὸν φάκελον, γαλλιστί, τοῦ Στρατηγοῦ Ταμάρα).

TOMOΣ 237.—ARCHIVIO DEL BAIOLO DI COS/POLI.

Τῆνος 5 Ἰουλίου 1789. Ὁ Βενετὸς πρόξενος Μάριος Παλαιόγκαπα γράφει εἰς τὸν Βάυλον Κωνσταντινουπόλεως.

«... τὴν 24^{ην} Ἰουνίου ἔφθασεν εἰς τὴν νῆσον τῆς Τζιᾶς ὁ ἄλλος Ρωσσικὸς Στολίσκος ὑπὸ τὸν Λάμπρον Κατσώνην Ταγματάρχην, ἀποτελούμενος ἀπὸ 9 πλοῖα. Ὁ Στολίσκος οὗτος ἠνώθη μὲ τὰ 7 πλοῖα τοῦ Καπιτὰν Χριστοδούλου καὶ τώρα σκέπτονται νὰ κάμουν στρατιωτικὴν βᾶσιν εἰς τὸν λιμένα τῆς Τζιᾶς. Τώρα περιμένεται καὶ τρίτη μοῖρα ὑπὸ τὸν Καπιτὰν Γουλιέλμον, ὅστις καθυστέρησε, διότι μετέβη εἰς Πρέβεζαν, ἵνα παραλάβῃ πολλοὺς Ἀλβανούς καὶ Χειμαρριῶτες μὲ τοὺς Καπιτανέους των, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ καιρὸν συνεκέντρωνον τοὺς μισθοφόρους τούτους... Τὴν 28^{ην} Ἰουνίου ἔφθασεν εἰς τὴν Πάρον καὶ ἡ ναυτικὴ μοῖρα τοῦ Καπιτὰν Γουλιέλμου καὶ τὴν 30^{ην} ἐνεφανίσθη ἡ Τουρκικὴ Ἀρμάδα ὑπὸ τὸν Ἀχμέτ Πασσᾶν, ἀποτελουμένη ἀπὸ 7 βαρῆα σκάφη καὶ ἄλλα 8 μικρότερα. Παρέμεινεν εἰς τὴν Τῆνον τρεῖς ἡμέρας καὶ χθὲς 4^{ην} Ἰουλίου ἀπέπλευσεν...»

Τζιά 8 Σεπτεμβρίου 1789. Ὁ Βενετὸς πρόξενος Ν. Πάγκαλος γράφει εἰς τὸν Βάυλον.

«... ἔφθασεν ἡ Ὄθωμανικὴ Ἀρμάδα εἰς τὸν λιμένα τοῦτον μὲ σκοπὸν νὰ ἐκδιώξῃ τὸν Στολίσκον τοῦ Ματζιόρ Λάμπρου, ὅστις, ἵνα ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον, εἶχεν ἀποπλεύσει ἐνωρίτερον, καταδιωκόμενος ἀπὸ τὸν Ὄθωμ. Στόλον μέχρι τῆς νήσου Μήλου. Κατόπιν ἡ Ἀρμάδα ἐπανῆλθε καὶ ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸν ἐδῶ λιμένα, ὅπου, εὐρεθέντων ἐγκαταλελειμμένων τῶν Καταστημάτων καὶ Ἀποθηκῶν τοῦ ρηθέντος ματζιόρ Λάμπρου, ἐπυρπόλησε τὰ πάντα ἡ Ἀρμάδα ὡς καὶ τὰ καταστήματα τῶν κατοίκων τῆς νήσου πού ἦσαν εἰς τὴν παραλίαν.

Ἀκολούθως ἠρεύνησαν οἱ Τοῦρκοι, ἵνα ἐξακριβώσουν πόσοι νησιῶται ἦσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Λάμπρου καὶ συνέλαβον μόνον 15 τοὺς ὁποίους καὶ μετέφερον ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος... ὅταν μετέβην εἰς τὸν Καπουδὰν Πασσᾶν, ἵνα τὸν χαιρετίσω καὶ ὑπερασπίσω τὰ συμφέροντα τῶν Βενετῶν ὑπηκόων, τῶν ὁποίων ἐκάησαν τὰ καταστήματα, ἤρχισεν οὗτος νὰ διαμαρτύρεται ἐντόνως διὰ τοὺς τόσους καὶ τόσους ὑπηκόους τῆς Δημοκρατίας πού εὐρίσκονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Ρωσικῶν πλοίων τοῦ Λάμπρου καὶ Γουλιέλμου. Τῷ ἀπήντησα ὅτι δὲν εἶναι τόσος μέγας ὁ ἀριθμὸς, ὅπως τὸν παριστάνουν οἱ ἐδῶ κάτοικοι, οἱ ὁποῖοι ψεύδονται, ὡς συνήθως, καὶ συκοφαντοῦν. Ἄλλως τε οἱ

ARCHIVIO DEL BAILEO.— BUSTA 237.

Il Vice-Console, scrive al Bailo alla Porta.

Zea 8 Settembre 1789.

«Giunta l'Armata Ottomana in Zea per discacciare la Squadra Russa del Maggior Lambro, la quale per scansare il cimento della battaglia si era distaccata un giorno avanti dal Porto e dopo averla inutilmente inseguita sino alle acque di Millo, venne poi a dar fondo in Zea, ove trovando abbandonati i magazzini e batterie di detto Maggiore, li fece tutti distruggere sino alli fondamenti, dopo aver fatto incendiare anche tutte le botteghe e magazzini che possedevano questi abitanti alla marina, etiam quelli che appartenevano a sudditi Veneti, acio non potessero servire di ricovero ai nemici. Fatta poi diligente inquisizione per riconoscere il numero degli abitanti che potevano essere sulla Squadra Russa, non vi trovò altri che potevano essere della Squadra Russa che sole 15 persone che erano impiegate nella medesima, le quali fece immediate arrestar e condurre sopra la Capitana. Nell' atto poi che mi sono presentato al Bassà, Supremo Comandante dell' Armata, per farmi conoscere e per aver da difendere le ragioni dei sudditi, egli non ha mancato di spiegarmi le più vive rimostranze per il gran numero di sudditi Veneti che si trovano impiegati nelle Squadre Russe di Lambro e del Capitan Guglielmo. Gli risposi che non era quel numero che supponeva che gli facevano intendere questi abitanti, soliti ad inventar bugie e ca-

περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Βενετοὺς ὑπηκόους εἶναι φυγόδοικοι, καταδικασμένοι εἰς θάνατον καὶ ἰδίᾳ Κεφαλλῆνες καὶ Σκλαβοῦνοι καὶ τέλος ὅτι ἡ Δημοκρατία κρατεῖ αὐστηρὰν οὐδετερότητα μεταξὺ τῶν δύο ἐμπολέμων. Μολονότι ὅμως ἐφαίνετο πῶς ἐπειδέτο εἰς τὰ λεγόμενά μου, ἐν τούτοις συνέλαβε καὶ μετέφερε δέσμιον ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος τὸν ἡμέτερον ὑπήκοον Κοσμάν Μπαρμπαρῖγον, ἀδίκως κατηγορηθέντα ὑπὸ τῶν Τούρκων... ἀτυχῶς τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραφεν ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ δραγουμάνος τοῦ Καπουδὰν Πασσᾶ δὲν τὴν ἔχω ἵνα τὴν παρουσιάσω, καθότι τὴν ἐξέσχισεν ὁ Λάμπρος Κατσώνης. Καὶ ὅχι μόνον αὐτὸ ἔκαμεν ὁ Λάμπρος, ἀλλὰ ἤρπασε καὶ 600 πιάστρες ἀπὸ ἕτα καραβόκρηνην ἐκ Σύρου, διὰ τὰς ὁποίας εἶχεν ἐγγυηθῆ ὁ ρηθὴς Μπαρμπαρῖγος. Καὶ ἐπειδὴ ἠδυνάτει νὰ τοῦ τὰς ἐπιστρέψῃ, τὸν ἐπεφόρτισε νὰ πωλήσῃ εἰς τὴν Ἄγορὰν ἕν ποσὸν κριθῆς προερχόμενον ἐκ τῆς δεκάτης καὶ νὰ πάρῃ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὰ χρήματά του. Δι' αὐτὸ ἐπήγαινε συχνὰ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ μαζιόρ Λάμπρου καὶ οἱ Τοῦρκοι ἐνόμισαν ὅτι ἦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Μὴ δυνάμενος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀποφυλάκισίν του, εἶπα

lunnie, e che si vanno impiegati alcuni tra Schiavoni e Cefalonioti e questi non si devono considerare per sudditi Veneti, per esser quasi tutti banditi capitalmente dal Pubblico Stato per altri gravi loro delitti; onde non era giusto che egli per tal gente proscritta prorompesse in simili doglianze contro la rettitudine della Repubblica che continuava a professar una rigorosa neutralità verso le Potenze belligeranti. Benchè si sia dimostrato il Bassà d' esser rimasto persuaso di tale mio ragionamento, ciò non di meno, non si astenne di far metter in arresto sopra la sua Nave il noto suddito Veneto Cosmà Barbarigo accusato di aver egli comprato dalla Galeotta Maltese i loro effetti, dei Turchi accusatori. . le mie ragioni non valsero a persuadere il Bassà di liberarlo... se in tal occasione io avessi avuto in mano la lettera che il Dragomano del Capitan Bassà in di lui favore sopra le calunnie dei Turchi e che fu intercettata e lacerata dal Maggior Lambro nel momento che arrivò detto Cosmà da Cos)poli, non mi sarebbe stato difficile di convincere l'ostinato Bassà.... oltre aver lacerata la lettera, il Lambro si fece lecito di rapire anche 600 Piastre da un Patron di caicchio da Sira per le quali era pieggio detto Cosmà e siccome il maggior Lambro non era in grado di restituirle, così diede l'incombenza a detto Cosmà di attendere nella città per trovar avventori onde effettuare la vendita degli orzi della decima per conto di esso Maggiore e per questa via ottenere anche lui il rimborso delle 600 Piastre. Per questo solo oggetto si portava di frequente detto suddito nella Cancelleria Russa stabilita in città. Questa sua pratica diede motivo ai suoi nemici di accusarlo, denunciandolo al Bassà che fosse realmente in servizio dei Russi. Non potendo ottenere a questa parte la sua libertà, risolvo di accompagnare a V. E. il di lui fratello Zorzi il quale verrà a prodursi a V. E. per implorare dalla Sua carità la

εἰς τὸν ἀδελφόν του Γεώργιον Μπαρμπαρῆγον νὰ ἔλθῃ αὐτόθι καὶ νὰ ἐκλιπαρήσῃ τὴν μεσολάβησιν τῆς Υ. Σ. καὶ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν παρὰ τῆς Ρωσσικῆς Πρεσβείας τοῦ ποσοῦ τῶν 1461 πιαστρῶν ποὺ ἐπῆρεν ὁ Λάμπρος εἰς διάφορα εἶδη ἀπὸ τὸν Γεώργιον... καὶ οἱ δύο ἀδελφοί, ἀφοῦ οἱ Τοῦρκοι ἔκαυσαν τὰς ἀποθήκας των, εὐρίσκονται εἰς ἐλεεινὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν... Ἡ Τουρκικὴ Ἀρμάδα ἀπέπλευσε διὰ τὸ Πόρτο Ράφτη....»

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐγγράφου παρατίθεται λεπτομερῆς σημείωσις τῶν διαφόρων εἰδῶν τὰ ὁποῖα ἐπῆραν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Λάμπρου Κατσώνη.

Ἀποσπῶμεν διὰ μερικὰ ἔξ αὐτῶν τὰς τότε τιμὰς: Τὰ ξυλοκάρβουνα ἐτιμῶντο μίαν πιάστραν τὸ καντάρι (44 ὀκάδες). Αἱ ξύλινοι δοκοὶ τῶν 6 μέτρων τρεῖς πιάστρες ἢ μία. Τὸ κρασί ἔξ πιάστρες τὸ βαρέλι τῶν 50 ὀκάδων. Μία εἰκὼν ἐπάργυρος 7, μία σφραγὶς χρυσοῦ 18, 14 ἀργυρᾶ κομβία 7 πιάστρες. Τρεῖς δωδεκάδες πιρούνια καὶ μαχαίρια 18, 2 καπότα τῆς Ζαγοράς 20. Δύο ντουφέκια Ἀλβανικοῦ τύπου 30. Ἐνα γιαταγάνι καὶ δύο πιστόλια 10 πιάστρες. 24 ὀκάδες λάδι 17 πιάστρες καὶ 40 ὀκάδες καρφιά πρὸς 30 παράδες ἢ ὀκά.

(Ἡ πιάστρα εἶχε 40 παράδες. Τὸ δὲ φλωρὶ τὸ Βενέτικο ἰσοδυναμεῖ μὲ 5 πιάστρες καὶ 20 παράδες).

Ἡ ἄνω ἀπογραφή ἐγένετο εἰς τὴν Τζιὰν τῆ 15 Ἰουνίου 1789.

Τζιὰ 7 Μαΐου 1790. (ν. ἡ.) Ὁ αὐτὸς πρόξενος Ν. Πάγκαλος πρὸς τὸν Βάβυλον: «... οἱ δύο ἀδελφοὶ Κοσμᾶς καὶ Γεώργιος Μπαρμπαρῆγος ἐκ Κυθήρων, ἐφωδιασμένοι μὲ συστατικὴν μου ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Υ. Ε. ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ταξίδι των, μετέβησαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, ποὺ ἠύρισκετο μὲ τὸν Στολίσκον του εἰς τὸν λιμένα τῆς Δήλου καὶ ἀφοῦ τοῦ εἶπαν τόσα κακὰ διὰ τὸν Ἐπίσκοπον καὶ τοὺς προκρίτους τῆς Τζιᾶς, ἐτόλμησαν νὰ κάμουν καὶ μίαν προδοσίαν ἐναντίον μου, δώσαντες αὐτῷ μίαν ἐπιστολὴν μου ποὺ εἶχα γράψῃ τὸν παρελθόντα Αὐγουστον διὰ τὸν Σερασκέρη, ὅπου ὠμίλουν ἄσχημα διὰ τὸν Λάμπρον καὶ τὰς πειρατικὰς του ἐπιχειρήσεις... ὅταν δὲ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ νησί ὁ Λάμπρος, μὴ δυνάμενος νὰ βιαιοπραγήσῃ ἐναντίον μου, λόγῳ τῆς ιδιότητος ποὺ ἔχω, ἔδωκεν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ἄνδρας του νὰ ἀρπάσουν πολλὰ πρόβατα ἀπὸ τὴν μάνδραν μου καὶ ἄφθονα τυριά ποὺ τὰ εἶχα διὰ τὴν οἰκογένειάν μου.... κατεφέρετο δὲ ἀναφανδὸν ἐναντίον μου· οἱ δὲ δύο ἀδελφοὶ Μπαρμπαρῆγοι ἐπηγαινοήρχοντο εἰς τὴν Φρεγάταν τοῦ ρηθέντος Κατσώνη, εἰς δὲ ἐκ τῶν δύο, ὁ

Pubblica protezione acìò possa ottenere la libertà dell' innocente fratello ed il ricupero delle 1466 Piastre che gli ha preso il maggior Lambro e delle altre 641 di ragione del retento Cosmà come appare dall' inserta Nota, mentre per questi danni e per gli altri che soffrono dalla distruzione dei loro magazzeni incendiati e diroccati dall' Armata Ottomana, si trovano in deplorabile stato i due fratelli... l'Armata Turca è partita per Porto Rafti....»

Γεώργιος, κάμνει καὶ τὸν φούρναρον διὰ λογαριασμὸν τοῦ Λάμπρου, παρασκευάζων γαλέτταν διὰ τὰ πληρώματά του...»

Τξια 7 Ἰουνίου 1790. (ν. ἡ.) Ὁ αὐτὸς Ν. Πάγκαλος πρὸς τὸν Βάυλον:

«... ἀφοῦ εἶχεν ἐκδιωχθῆ ἀπὸ τὸ νησι τὸν παρελθόντα Αὐγουστον ὁ γνωστὸς μαντζιὸρ Λάμπρος Κατσώνης, ἦλθε καὶ πάλιν ἐδῶ τὴν 15^{ην} τοῦ περασμένου Ἀπριλίου μὲ 9 πλοῖα καὶ 330 Ἀλβανούς ὡς ἀποβατικὰ ἀγγήματα, καί, ἵνα δείξῃ εἰς τοὺς Τούρκους τὴν τόλμην του καὶ ἐπανακτήσῃ οὕτω τὴν τιμὴν του, ἤρχισε καὶ πάλιν τὰ ἔργα, ἵνα κάμῃ στρατιωτικὴν βάσιν εἰς τὴν νῆσον ταύτην χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψει τὰς διαμαρτυρίας καὶ τὰ δάκρυα τῶν κατοίκων, οἱ ὁποῖοι ἐδοκίμασαν νὰ τὸν ἐμποδίσουν. Ὅτε δὲ ἔλαβε τὴν εἶδησιν ὅτι ἡ Τουρκικὴ Ἀρμάδα, ἀποτελουμένη ἀπὸ 26 πολεμικά, ἦτο ἠγκυροβολημένη εἰς τὴν νῆσον Σκῦρον καὶ ἔμαθεν ὅτι δὲν εἶχον ἀκόμη ἐνωθῆ μὲ τὴν Ἀρμάδα οἱ Ἀλγερίνοι καὶ Τουνιζῖνοι, διέταξεν ὁ μαντζιὸρ Λάμπρος τοὺς Ἀλβανούς νὰ μείνουν εἰς τὰ κανόνια ἵνα ὑπερασπίσουν τὸν λιμένα, ὁ ἴδιος δὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Στολίσκου ἐξεκίνησε διὰ τὴν Σκῦρον πρὸς συνάντησιν τοῦ Τουρκικοῦ Στόλου· ἐλπίζων νὰ τοῖς κάμῃ καμμίαν ἐκπληξίν. Ἀλλά, πλέων μὲ ὄχι οὕριον ἄνεμον, ἐδέχθη τὸ πρωὶ τῆς 16^{ης} παρελθόντος Μαΐου εἰς τὸ μογαζὶ Καβοντόρο τὴν ἐπίθεσιν σύμπαντος τοῦ Τουρκικοῦ Στόλου, ὅστις

ARCHIVIO DEL BAILO.— BUSTA 237.

Zea 7 Giugno 1790.

Lo stesso vice-Console di Zea, Nicolò Pangalo scrive al Bailo Nicolò Foscarini, Cavalier Ambasciadore Straordinario alla Porta Ottomana:

«Dopo esser stato nel mese di Agosto dell' anno scorso discacciato da questa Isola il noto maggior Lambro Comandante della Squadra Russa, si restituì nuovamente adì 15 Aprile passato in questo Porto di Zia con 9 Armamenti e con 330 Albanesi da sbarco. Per far conoscere ai Turchi la sua intrepidezza e risarcire l' onore, si applicò imediate a rifabbricare le Batterie e Forni che dai Turchi nell' anno scorso furono demoliti onde stabilire nuovamente la sua Piazza d'Arme in questa Isola, senza badare alle querelle e pianti, coi quali tentavano questi abitanti di farlo desistere. Giunta poi la notizia che l'Armata Ottomana composta di 26 Armamenti tra Fregate e Sambecchini, si ritrovasse ancorata nel porto di Schiro e che non vi fossero uniti alla medesima gli Algerini e Tunisini, ordinò il Maggiore che tutti gli Albanesi restassero con sufficiente numero di cannonieri nelle Batterie per difender il Porto ed egli facendo vela con tutta la sua Squadra, s'incamminò alla volta di Schiro per tentare a quell' Armata una qualche sorpresa. Proseguendo però il suo cammino con poco vento, si vide alla mattina del 16 Maggio scaduto, improvvisamente attaccato nel Bogaso di Cavodoro da tutta l' Armata Ottomana che si era levata nel tempo stesso da Schiro. Egli per verità ha combattuto valorosamente in quel giorno dalla mattina fino alla sera,

εἶχεν ἀποπλεύσει σχεδὸν ταῦτοχρόνως ἐκ Σκύρου. Ὁ Λάμπρος ἐπολέμησεν ἀληθῶς μὲ ἀνδρείαν καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ, χωρὶς νὰ ὑποστῇ καμμίαν ζημίαν καὶ ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν Τούρκων καὶ ἤλπισεν εἰς κάποιαν νίκην. Ἀλλὰ κατὰ κακὴν τύχην ἐκτυπήθη τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἀπὸ πολυαριθμότερον Στόλον, διότι κατὰ τὴν νύκτα εἶχον καταπλεύσει εἰς ἐνίσχυσιν τῆς Ἀρμάδας δέκα πλοῖα Ἀλγερίνων καὶ Τουνιζίνων καὶ εὐρέθη σχεδὸν κυκλωμένος μὴ γνωρίζων πῶς νὰ ὑπερασπισθῇ κατὰ τοιούτων ἀσυγκρίτως ὑπερέτερων δυνάμεων. Οἱ Τούρκοι ἐξηκολούθουν ἀμείλικτοι τὴν ἐπίθεσιν καὶ ἕως τὸ βράδυ εἶχον ἤδη κυριεύσει 7 πλοῖα τοῦ Λάμπρου καὶ κατέβαλον ἀπεγνωσμένης προσπαθείας, ἵνα αἰχμαλωτίσουν καὶ τὴν φρεγάταν τοῦ ἰδίου Κατσώνη ἢ ὁποῖα ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ ἀνθίσταται. Ἄμα ὁμως ἐσκοτίσθη, βλέπων ὁ Λάμπρος ἑαυτὸν ἐκτεθειμένον εἰς τοιοῦτον κίνδυνον, κατώρθωσε νὰ ἐπιβιβασθῇ μὲ μερικὸς ὀπαδούς του εἰς δύο πλοῖαρία, ἐλάχιστα ὑπολείμματα τοῦ στολίσκου του, καὶ ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ, ἀφοῦ προηγουμένως ἔκανε τὴν Φρεγάταν του... οἱ Ἀλβανοὶ ποὺ ἦσαν τοποθετημένοι εἰς τὰς δύο πυροβολαρχίας τοῦ λιμένος, κατετρόμαξαν ἀπὸ τὴν ἦταν ποὺ ὑπέστη ὁ ἀρχηγὸς των, ἀλλὰ ἀπεφάσισαν νὰ ἀμυνθοῦν μέχρις ἐσχάτων. Πλὴν ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῆς Τουρκικῆς Ἀρμάδας ἐδίσταζε εἰσέλθῃ εἰς τὸν λιμένα μας καὶ διεδόθη ὅτι ὁ ἀνώτατος Ἀρχηγὸς Μουσταφᾶ Πασσᾶς εἶχε σκοπὸν νὰ κάμῃ ἀπό-

senza riportare alcun danno e perciò si lusingava di poter sostenere il conflitto anche nel giorno seguente, con speranza di ottenere qualche vantaggio ma, per sua fatalità, si trovò all' alba, con più forze aggredito da tutta quell' Armata, che comparve alla mattina più numerosa per il rinforzo di 10 Sciambecchi tra Algerini e Tunisini, che sopraggiunsero in quella notte, di modo che il Maggiore circondato da tutte le parti, non sapeva come difendersi contro si numerosa Flotta. Continuando però i Turchi a sostenere un ostinato conflitto contro la di lui Squadra fino alla sera, si resero padroni di 6 Armamenti della medesima, tentando anche d'impadronirsi della di lui Fregata, che ancora si difendeva. Giunta però l'oscurità della notte, il Maggiore, che si vedeva esposto nei più estremi pericoli, non ritardò di montare col favor dell' oscurità sopra due veloci Sambecchini, miseri avanzi della sua Squadra, con i quali mettendosi a fuggire, ebbe la sorte in tal modo di salvare la vita con buona parte del suo equipaggio, dopo aver attaccato il fuoco alla propria Fregata nell' atto del suo distacco dalla medesima.

Spaventati per conseguenza gli Albanesi da questo tragico avvenimento, fingevano di voler sostenere colle Batterie la difesa del Porto di Zia, al quale non arrischiando affacciarsi l' avanguardia della vittoriosa Armata Ottomana, si credeva che Mustafà Passà, Supremo Comandante della medesima, fosse più che risoluto di far eseguire un sbarco di truppe sopra l'isola per attaccare alle

βασιν εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς νήσου, ἵνα προσβάλη ἐκ τῶν ὀπισθεν τοὺς πυροβολητάς τοῦ Κατσώνη οἱ ὅποιοι εἶχον καταλάβει καὶ μερικά σπίτια, ὅπου ἠτοίμαζον ἄμυναν γενναίαν. Τὰ γεγονότα αὐτὰ μὲ ἠνάγκασαν νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὴν νήσον καὶ νὰ ἐπιβιβασθῶ Ἐνετικῷ καραβιοῦ τοῦ Καπιτὰν Θωμᾶ Λέβα μετὰ τῆς οἰκογενείας μου, τὸ ὅποιον ἐφόρτωνε βαλανίδι. Ἡ ἀπόβασις τῶν Τούρκων εὐτυχῶς δὲν ἐγινε καὶ ἔτσι κατὰ τὰ μεσάνυκτα οἱ Ἄλβανοὶ διέφυγον ἐπὶ πλοιαρίων ἐν σπουδῇ.

Ἐπειδὴ ἐξεκινώθη ὁ λιμὴν ἀπὸ τὸν ἐσμὸν αὐτὸν τῶν κακοποιῶν, οἱ ὅποιοι κατέστρεψαν σχεδὸν τὴν νήσον, ἐνεφανίσθη τότε καὶ ἠγκυροβόλησεν ἐντὸς τοῦ λιμένος ὁλόκληρος ἡ Τουρκικὴ Ἀρμάδα, ὀδηγοῦσα ἐν θριάμβῳ καὶ τὰ κυριευθέντα πλοῖα τοῦ Κατσώνη, κατὰ τὴν αἵματηρὰν σύγκρουσιν... μετέβην ἀμέσως μετὰ τῶν ἄλλων δύο Προξένων Ἀγγλίας καὶ Νεαπόλεως πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Πασσᾶ εἰς ὃν ἐδώρησα - κατὰ μίμησιν τῶν ἄλλων δύο προξένων - μεταξωτὸ βελουδοῦ ἀξίας 20 τζεκινίων καὶ γλυκίσματα... μοῦ παρεπονέθη ὅτι δίδομεν ἄσυλον εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ πειρατοῦ Κατσώνη ἐν Ἰθάκῃ καὶ ὅτι αἱ Ἀρχαὶ τῶν Κυθέρων δὲν ἐπενέβησαν ἵνα ἐμποδίσουν τοὺς Ρώσσους Κουρσάρους, κυβερνωμένους ἀπὸ τὸν Λάμπρον, νὰ διαρπάσουν ἕνα μεγάλο Ὀθωμανικὸ ἐμπορικὸ πλοῖον. Κατόπιν ὁ Πασσᾶς ἠρώτησε διὰ τοὺς κατοίκους τῆς Τζιᾶς, ἃν ἦσαν ὅλοι μὲ τὸ μέρος τῶν Ρώσων πειρατῶν. Δὲν ἐπείθετο μὲ τὰς διαβεβαιώσεις μας καὶ ἠπεῖλει ὅτι θὰ τοὺς τιμωρήσῃ αὐστηρότατα, περνῶν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας, ἵνα παραδειγματισθοῦν καὶ ἄλλαι νῆσοι τοῦ Ἀρχιπελάγους... Δὲν ἔκαμεν ἄλλο τι ὁ Πασσᾶς, μόνον ἐκρέμασε

spalle gli Albanesi, che andavano occupando anche le case dell' abitato allo scopo di sostenere più valorosa difesa, il che suggerì alla mia prudenza di ritirarmi con tutta la mia famiglia a bordo del Bastimento Veneto del capitano Tomaso Leva che stava caricando valleria in Porto... questo sbarco però dei Turchi che poteva infatti rendersi funesto alla vita e sostanze di questi abitanti, non fu per divina Clemenza eseguito, attesoche gli Albanesi prendendo a mezzanotte l'imbarco sopra alcune Barche e caicchi, si erano con precipitosa fuga allontanati dell' Isola. Che però sgombrato il Porto da quella ciurma di malviventi che avevano quasi rovinata quest' isola non ritardò comparire e dar fondo nel Porto tutta l' Armata, conducendo in trionfo anche gl' Armamenti che aveva predati in quella sanguinosa battaglia. Immediate mi portai a bordo della Capitana per inchinare il Bassà con gli altri vice-consoli d'Inghilterra e Napoli, offerendogli come hanno fatto questi due ministri un regalo di 20 zecchini in tanto velluto di seta e robe dolci. Dopo varie sue interrogazioni relative alla stazione dei Russi in questo Porto, si rivolse il Bassà a conferir con me, dolendosi contro la Veneta Nazione, per il gran numero di sudditi Veneti che erano impiegati nella Squadra del Maggior Lambro e per il ricovero accordato alla di lui moglie al Thiachi et ad un grosso bastimento Ottomano carico di formento che, predato

τὸν Ἐπίσκοπον καὶ κατέσχε τὰ ὑπάρχοντά του. Διέταξε δὲ τὴν σύλληψιν ὄλων τῶν κληρικῶν καὶ προκριτῶν τῆς Χώρας τοὺς ὁποίους καὶ μετέφερεν ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος. Ἄλλ' οὗτοι φοβούμενοι μὴ θανατωθῶν, κατώρθωσαν διὰ μέσου ἑνὸς εὐνοουμένου τοῦ Πασσᾶ νὰ λάβουν συγχώρησιν καὶ ἐπέτυχον τὴν ἐλευθερίαν των. Τοῦτο ἐστοίχισεν εἰς αὐτοὺς ἕν σημαντικὸν ποσὸν χρημάτων... Κατόπιν οἱ Τούρκοι κατέστρεψαν τὰς πυροβολαρχίας, τοὺς φούρνους καὶ τὰς ἀποθήκας τοῦ ματζιῶρ Λάμπρου καὶ ἀπεβίβασαν 200 εἰς τὴν ξηρὰν μὲ σκοπὸν νὰ συλλάβουν μερικοὺς Ἄλβανοὺς πυροβολητὰς ποὺ εἶχον διαφύγει εἰς τὰ βουνὰ καὶ ἐκρύπτοντο. Καὶ ἐπειδὴ δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀνεύρουν πλέον τῶν 10 καὶ οὗτοι ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον Βενετοὶ Ὑπήκοοι καὶ ἦσαν πυροβοληταὶ τοῦ Λάμπρου, ἐξέσπασαν τὰ βάρβαρα ἔθνη τῶν κατὰ τῶν ἀθῶνων κατοίκων ποὺ συνήντων καθ' ὁδὸν καὶ ἔσφαξαν ὄχι ὀλίγους χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τι ὁ Πασσᾶς καὶ ἤρπασαν καὶ πολλὰ μικρὰ ζῶα τῶν χωρικῶν, τὰ ὁποῖα καὶ ὠδήγησαν εἰς τὴν παραλίαν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἀρμάδας... Τέλος τοὺς δέκα ποὺ συνέλαβον, ἐξ ὧν μερικοὶ ἦσαν Βενετοὶ ὑπήκοοι καὶ οἱ ἄλλοι Ὀθωμανοὶ ὑπήκοοι, ἀντὶ νὰ τοὺς παραλάβῃ μαζί του ὡς σκλάβους ὁ Καπουδὰν Πασσᾶς, διέταξε καὶ τοὺς ἐκρέμασαν... αὗται εἶναι, ἐξοχώτατε, αἱ λυπηραὶ συνέπειαι τῆς ἄφρονος καὶ τολμηρᾶς συμπεριφορᾶς τοῦ ρηθέντος ματζιῶρ Λάμπρου, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ κατέστρεψε διὰ συνεχῶν ἐπιδρομῶν κατὰ τῆς ναυσιπλοΐας τὸ ἐμπόριον εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος καὶ ἀφοῦ ἔκαμε τόσας ζημίας εἰς τὸ νησί τοῦτο, ἀπεπειράθη νὰ καταφέρῃ δεινὸν κατὰ τῶν Τούρ-

da detto Lambro in Arcipelago, diceva essere presentemente ancorato del porto di Cerigo... dopo il Bassà, rivolgendolo il suo discorso agli affari dell' Isola, si spiegava in modo che pareva essere persuaso che gli abitanti di Zia fossero tutti parziali ai Russi e per conseguenza rei di fellonia e perciò minacciava di passarli a fil di spada per dar esempio alle popolazioni delle altre Isole.; ma poi ponderando le ragioni che gli abbiamo noi tre Consoli addotte in difesa della loro innocenza, non fece altro nel giorno seguente che impiccare il Vescovo di Zia solamente, confiscare i suoi beni e mettere in arresto sulla Capitana anche tutti i religiosi e Primati del paese, i quali temendo la morte, si valsero del mezzo di un suo favorito per ottener il perdono e la propria libertà, la qual costò a quei infelici l'offerta di una summa considerabile di denaro. Avendo poi fatto demolire le batterie e Forni del maggior Lambro, sbarcò in terra 200 Turchi per procurare il fermo d'alcuni Albanesi e cannonieri, che rimasti in terra, erano sparsi entro i nascondigli delle montagne, e siccome non hanno potuto rinvenire che sole 10 persone per la più parte sudditi Veneti, che erano impiegati nelle batterie di Lambro, così per sfogo delle loro barbarie, trucidarono, senza l'assenso del Bassà, molti innocenti abitanti che incontravano nelle campagne, asportando nel tempo stesso alla marina copioso numero di bestiame, che furono immediate distribuiti sull' Armata.

κων πλήγμα, τὸ ὁποῖον ὁμως τῷ ἀπέβη μοιραῖον καὶ εἰς τὸν Στολίσκον του καὶ εἰς τοὺς ἀτυχεῖς τούτους κατοίκους... κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς οἱ ἄνδρες τοῦ Κατσώνη ἤρπασαν ἀπὸ τὸ νησί περὶ τὰ 6000 μικρὰ ζῶα ἕξ ὧν τὰ 120 ἰδικά μου».

N. Πάγκαλος, Βενετὸς Ὑποπρόξενος

ΤΟΜΟΣ 1348.—*ἀριθμ. ἐγγρ. 163.* Ὁ Ναύαρχος Ἄγγελος Ἔμο πρὸς τὸν Δόγην.

Ζακύνθος 9 Ἰουνίου 1790. «... οἱ διασωθέντες 300 Ἀλβανοὶ οἱ ὁποῖοι διέφυγον ἀπὸ τὴν Τζιὰν ἐπὶ δύο πολεμικῶν φερόντων ἀνὰ 22 κανόνια, ἐνὸς ἐξωπλισμένου ἐμπορικοῦ, συνοδεύοντες καὶ ἐν μέγα ἐμπορικὸν Ἑλληνο - Ὀθωμανικὸν αἰχμαλωτισθέν, ἔφθασαν εἰς τὰ παράλια τοῦ Μορέως καὶ παρὰ τὰς διαμαρτυρίας μας ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πλησίον τῆς ἀκτῆς καὶ ἔρημον κατοίκων, Ἐλαφόνησον... οἱ Τοῦρκοι διέσπειραν τὸν τρόμον εἰς τὴν Τζιὰν ὅπου ἀπεκεφάλισαν τὸν Ἐπίσκοπον καὶ ἄλλους ἀτυχεῖς προκρίτους... Εἰδοποίησα τὸν πλοίαρχον τοῦ Ρωσικοῦ πλοιαρίου ὡς καὶ τὸν ἴδιον ἀντισυνταγματάρχην Λάμπρον Κατσώνην εἰς τὸ ἐρημητήριον τῶν Σχινάδων (Κουρτσουλάρι) νήσων ὅπου εὐρίσκεται, ὅτι φρόνιμον καὶ ἀναγκαῖον εἶναι μὴ προβῆ εἰς καμμίαν πειρατικὴν ἐπιχείρησιν εἰς τὰ ὕδατα μεταξὺ Ζακύνθου καὶ Κερκύρας... ».

30 Ἰουνίου 1790. Ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Δόγην· (*ἀριθμ. ἐγγράφου 166*).

«... τὰ ἐναπολειφθέντα μετὰ τὴν ναυμαχίαν τρία πλοῖα τοῦ Κατσώνη κατέφυγον εἰς Ἰθάκην ὅπου ἀπεβιβάσθησαν τὰ πληρώματα καὶ ὁ ἴδιος. Δὲν ἐθεώρησα εὐλογον νὰ ἐμποδίσω τὴν ἀπόβασιν, καίτοι οὗτοι παρέβησαν καὶ τὰς στοιχειώδεις ὑγειονομικὰς διατυπώσεις, μὴ ὑποστάντες τὴν νενομισμένην κάθαρσιν. Μερικοὶ ἕξ αὐτῶν εἶναι πληγωμένοι καὶ ἔχουν ἀνάγκην θεραπείας... ».

26 Ἰουλίου 1790. Ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Δόγην γράφει ὅτι ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος ΦΑΜΑ ἐδέχθη τὸν ρῶσσον στρατηγὸν Ψαρρὸν καταπλεύσαντα ἐκεῖ μὲ 7 πλοῖα.

Consegnati pure sulla Capitana li suddetti 10 retenti che erano parte suditi Veneti e parte Ottomani, in luogo di trattenerli il Bassà per suoi schiavi, li fece tutti impiccare... Queste sono, Eccellentissimo Signore, le dolorose conseguenze dell'imprudente e temerario contegno di detto Maggiore, che dopo aver con violenti e continue rappresaglie estermiato il commercio dei Greci in Arcipelago e rovinata interamente quest' isola, si portò a vibrare contro i Turchi un colpo che riuscì fatale alla di lui Squadra ed a questi innocenti abitanti... che la gente di Lambro dopo aver consumati 6000 animali di quest' Isola, si fece lecito di procedere ostilmente anche contrò le mie sostanze, predando dalla mia mandria 130 animali pecorini... ».

ΤΟΜΟΣ 1047.—*Ἀριθμ. ἐγγρ. 59.* Ὁ Γενικὸς κατὰ θάλασσαν προβλεπτῆς γράφει εἰς τὸν Δόγην.

Κέρκυρα 23 Ἰουνίου 1790. «...μετὰ τὴν πανωλεθρίαν ποὺ ἔπαθεν ὁ Ρωσικὸς Στολίσκος τοῦ Λάμπρου Κατσώνη εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος, ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν Ἀρμάδα, εἰς τὰ ὕδατα τῆς Τζιάς, διέφυγεν ὡς ἐκ θαύματος τὴν αἰχμαλωσίαν ὁ Λάμπρος καὶ ἔφθασε μέ τινες ὁπαδούς του εἰς Ἰθάκην, ἐνῶ ὁ συμπολεμιστῆς του Καπετὰν Ἀνδρουτσοῦς μὲ τρία πλοιάρια διεπεραιώθη εἰς τὴν θέσιν Θηλειὰ τῆς Ἁγίας Μαύρας, ὅπου ἀναμένεται καὶ ὁ Κατσώνης, διὰ νὰ ἐπισκευάσουν τὰ πλοῖα ποὺ διεσώθησαν ἀπὸ τὴν ναυμαχίαν... καὶ ὁ μὲν Κατσώνης ἔχει τὴν οἰκογένειάν του εἰς Ἰθάκην, ὁ δὲ Ἀνδρουτσοῦς εἰς τὴν Πρέβεζαν... Πρόκειται νὰ φθάσουν καὶ ἄλλα Ρωσικὰ πολεμικὰ ἐκ Τεργέστης ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἱππότη ἀντιστρατήγου Ψαρροῦ· ὁ προορισμὸς των εἶναι νὰ ἐνισχύσουν τὸν Στολίσκον τοῦ Κατσώνη. Ἄλλ' ὅταν ἔμαθαν τὴν πανωλεθρίαν του, μοῦ ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν νὰ παραμείνουν ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὸν λιμένα τῆς Κερκύρας διὰ τοῦ ἐδῶ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ρωσσίας...».

ΤΟΜΟΣ 1348.—Ὁ Ναύαρχος Ἔμο πρὸς τὸν Δόγην.

Ζάκυνθος, ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος ΦΑΜΑ, τῇ 4 Αὐγούστου 1790.

Ὁ Ναύαρχος ὑποβάλλει εἰς τὸν Δόγην μαρτυρικὴν κατάθεσιν ἑνὸς Γιάννη Ἀναγούρου ἐκ Σπετσῶν. Οὗτος κατέθεσεν ὅτι, κατὰ τὸ παρελθόν, ἦτο μὲ ἓνα ἐξωπλισμένον ἐμπορικὸν ὑπὸ Ὀθωμανικὴν σημαίαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν. Ἀπὸ τεσσάρων ὅμως μηνῶν ἐπέρασεν εἰς τὴν Ρωσικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐκυβέρενα Ρωσικὸν πειρατικὸν φέρον 20 κανόνια καὶ πλήρωμα 75 ἀνδρῶν, ὀνομαζόμενον «Πρίγκιψ Ποτέμκιν» καὶ εἶχε δίπλωμα γραμμένον ἀπὸ τὸν ματζιὸρ Λάμπρον Κατσώνη, Ἰταλιστὴ καὶ Ἑλληνιστὴ καὶ ὄχι Ρωσιστὴ...».

ΤΟΜΟΣ 1049.

Πρέβεζα 14 Αὐγούστου 1761.—Ὁ ἕκτακτος προβλεπτῆς Ἁγίας Μαύρας Αὐγουστίνος Σοράντσο γράφει εἰς τὸν Ναύαρχον Ἀγγελον Ἔμον:

«...ὁ Ρωσικὸς Στολίσκος ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ταμάρα καὶ τὸν ἀντισυνταγματάρχην Λάμπρον Κατσώνην ἐξακολουθεῖ νὰ ναυλοχῆ μεταξὺ Καλάμου καὶ Πεταλᾶ...».

Κέρκυρα 30 Ὀκτωβρ. 1791. Ὁ Ναύαρχος Ἔμο πρὸς τὸν Δόγην.

«...Μοῖρα Ρωσικὴ κυβερνωμένη ἀπὸ τὸν Στρατηγὸν Ταμάρα ἀπέπλευσεν ἐκ Καλάμου μὲ κατεύθυνσιν τὴν Σικελίαν. Ἡ μικροτέρα ναυτικὴ Μοῖρα ὑπὸ τὸν ἀντισυνταγματάρχην Λάμπρον Κατσώνην θὰ παραμείνῃ εἰς Κάλαμον καὶ θὰ ἐνεργῇ πειρατικὰς ἐπιχειρήσεις ἐφόσον τοῦ τὸ ἐπιτρέψῃ ἡ ἐλευθέρη κατάστασις τῶν σκαφῶν του... πιθανὸν ἢ ὑπογραφεῖσα ἀνακωχὴ μεταξὺ τῆς Ρωσικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης νὰ προὐκάλεσε τὰς κινήσεις ταύτας καὶ θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, ἂν ἀπηλλάσσοντο τῆς

παρουσίας των τὰ ὕδατα ταῦτα, δεδομένου ὅτι πρόκειται περὶ ἐνοχλητικῶν καὶ ἀνεπιθυμήτων φιλοξενουμένων... ».

ΤΟΜΟΣ 1050. — Ἔγγρ. ἀριθμ. 25. Ὁ Γεν. Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην.

Κέρκυρα 7 Μαρτίου 1792. «... ἔχουν ἀληθῶς ἀνάγκην ἐπιβλέψεως καὶ προστασίας τὰ ἐσωτερικὰ ὕδατα καὶ ἰδίᾳ τὰ κανάλια τῆς Ἁγίας Μαύρας, ὅπου μὲ μίαν ναυτικὴν Μοῖραν ἐξ 8 Ρωσσικῶν σκαφῶν εὐρίσκεται ὁ Λάμπρος Κατσώνης εἰς τὸ Μεγανησι. Ἐκεῖθεν, οἱ ἐνοχλητικοὶ οὗτοι φιλοξενούμενοι, ὀρμώμενοι, διατρέχουν τὰς θαλάσσας τῆς Ὑ. Γαληνότητος πρὸς πειρατείαν. Προσεγγίζουν οὗτοι εἰς τοὺς λιμένας καὶ ὄρους καὶ ἐνεργοῦν στρατολογίας ἀνδρῶν... ».

Κέρκυρα 28 Μαρτίου 1792. — Ἔγγρ. ἀριθμ. 31. Ὁ Γεν. Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην:

«... ὁ πλοίαρχος, εὐγενὴς Ζὰν Ἀνδρέα Μόρο μοὶ ἀνέφερε τὴν 20 Μαρτίου ὅτι εἰς τὸν ὄρμον Σκίνο τῆς Ἰθάκης καὶ εἰς τὸν λιμένα Βαθῦ τῆς ἰδίας, συνέβη ἔν ἐκτάκτως βαρὺ ἐπεισόδιον, ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἀδιάντροπον τόλμην τοῦ Κολονέλλου Λάμπρου Κατσώνη, ὅστις τὴν νύκτα τῆς 25 Φεβρουαρίου (π. ἡ.) ἐπεχείρησε νὰ κυριεύσῃ ἔν ἐξωπλισμένον πειρατικὸν πλοῖον ὑπὸ Ρωσικὴν σημαίαν, κυβερνώμενον ἀπὸ τὸν Πέτρον Κουρκουμέλην, μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι δὲν ἦτο ἔν τάξει μὲ τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων του. Ὁ πλοίαρχος, πληροφορηθεὶς τὰ τεκταινόμενα, ἀπεβιβάσθη τὴν ἐπομένην, λίαν πρωί, κρυφίως καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πρῶτον σπίτι ποῦ εὔρεν ἀνοικτόν. Ὁ Λάμπρος τὸν κατεδίωξε μὲ τοὺς ὀπαδούς του ἐνόπλους, καὶ ἐπεχείρησε νὰ εἰσχωρήσῃ βιαίως εἰς τὸ σπίτι διὰ νὰ τὸν συλλάβῃ. Πλὴν ὁ Κουρκουμέλης εἶχε διαφύγει δι' ἄλλης θύρας. Κατόπιν ὁ Λάμπρος καὶ οἱ λοιποὶ μετέβησαν ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ συνέλαβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κουρκουμέλη καὶ τὸν ὠδήγησαν δέσμιον ὑπὸ ἐνοπλον συνοδείαν διὰ μέσου τῆς Ἀγορᾶς εἰς τὸ σπίτι ὅπου μένει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ οἰκογένειά του... Ἡ ἀσύστολος αὕτη συμπεριφορὰ ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς Ὑμ. Γαληνότητος, προὐκάλεσε τὰς ἐντόνους διαμαρτυρίας τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἰθάκης, ὅστις ἠξίωσε τὴν ἄμεσον ἀπόλυσιν τοῦ συλληφθέντος, ἣτις καὶ ἐπετεύχθη... Εἶναι προφανές, κατόπιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ Διοικητοῦ, ὅτι ὁ κολονέλλος Λάμπρος, παραμείνας μόνος ὡς Διοικητὴς τοῦ Στολίσκου, προσέβαλε μὲ τὰς πράξεις του ἐν Ἰθάκῃ τὸ διεθνὲς δίκαιον καὶ τὴν ὀφειλομένην διάκρισιν πρὸς μίαν φιλικὴν Δύναμιν, καί, τέλος, παρεβίασε καὶ τὰς στοιχειώδεις ὑγειονομικὰς διατυπώσεις, ἀποβιβασθεὶς μὲ τοὺς ἀνδρας του ἐλευθέρως καὶ χωρὶς προηγουμένην νόμιμον κάθαρσιν... Μία πρόσφατος ἀπόδρασις στρατιωτῶν ἀπὸ τὴν φρουρὰν τῆς Ἁγίας Μαύρας ἀνησύχησε τὸν Ἐκτακτον προβλεπτήν ὅστις διέταξεν αὐστηρὰς ἀνακρίσεις ἐκ τῶν ὁποίων προέκυψεν ὅτι οἱ λιποτάκται μεταβαίνουν εἰς τὴν Ρωσικὴν ὑπηρεσίαν... ἀπεφασίσθη ἡ ἀποστολὴ ἐνὸς ἀξιωματικοῦ εἰς τὸν Λάμπρον Κατσώνην, ἵνα προβῇ εἰς ἐντόνους πρὸς αὐτὸν διαμαρτυρίας. Ὁ Κατσώνης διέψευθεν εἰπὼν ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε καὶ διέψευδε καθ' ὃν χρόνον ἀρκετοὶ λιποτάκται ἦσαν ὄχι μακρὰν τοῦ ἀξιωματικοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ τοὺς ἀνεγνώρισεν... ὁ ἔκτακτος προ-

βλεπτής μου γράφει ότι πρέπει να διαμαρτυρηθῶμεν εἰς τὸν Στρατηγὸν Ταμάρα... ἀπέστειλα εἰς τὰ κανάλια τῆς Ἁγίας Μαύρας τὴν μικρὰν Γαλέραν L' INTREPIDA ἢ ὁποῖα θὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἡ παρουσία της θὰ ἀναγκάσῃ τὸν Ρωσικὸν Στολίσκον, δυνάμεως 11 πλοίων, πού παραμένει εἰς τὸ Μεγανῆσι, νὰ ἀπέχη ἀπὸ πειρατικὰς ἐπιχειρήσεις...».

Κέρκυρα 18 Ἀπριλίου 1792. Ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Δόγην:

«... ἀνέφερα ἤδη εἰς τὴν Ὑμ. Γαληνότητα τὸ συμβὰν τῆς Ἰθάκης τὸ προκληθὲν παρὰ τοῦ Κατσώνη ὡς καὶ τὰς ματαίας διαμαρτυρίας διὰ τὴν στρατολογίαν τῶν λιποτακτῶν... Τώρα καὶ νέα ἐπεισόδια περισσότερον δραματικὰ μὲ κρατοῦν εἰς μεγίστην ἀνησυχίαν... ἡ διαγωγή τοῦ Κατσώνη κατήντησεν ἀνυπόφορος... τρία πλοίαρια τοῦ Ρωσικοῦ Στολίσκου εὗρίσκοντο ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν εἰς Πρεβέξαν καὶ ἀπὸ τινος τῶν πληρωμάτων ἀνηράγη ἓνα παιδί 10 ἐτῶν μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ὁ πατήρ του ὄφειλεν εἰς τὸν Λάμπρον ἓν ποσὸν χρημάτων πού εἶχε λάβει ὡς προκαταβολήν, ἵνα πηγαίῃ ὡς ἐθελοντῆς ἀλλά, κατόπιν, μετενόησεν... Διεμαρτυρήθη ἐντονώτατα ὁ Προβλεπτής Πρεβέξης καὶ ἠπειλήσεν ὅτι θὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀπόπλουον των καὶ ἔτσι ἀφήκαν ἐλεύθερον τὸ παιδάκι... Ἐφάνη ὅτι τὸ ζήτημα θὰ ἐτελείωνεν, ἀλλὰ ἔξαφνα κάποιος Πᾶνος Τζίρας¹ φυγῶδικος, ἀπελαθεὶς ἐκ Πρεβέξης, εἰσεχώρησε βιαίως εἰς τὸ σπίτι τῆς μητρὸς τοῦ παιδιοῦ, ἀφῆρεσε τὰ ἐπιπλα καὶ σκεύη καὶ τὰ μετέφερεν εἰς τὸ σπίτι του... ὁ Προβλεπτής ἔστειλε στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα μὲ ἀξιωματικὸν ἐπὶ κεφαλῆς καὶ συνέλαβε τὸν Τζίραν καὶ τὸν ὠδήγησε πρὸ τοῦ Προβλεπτοῦ μετ' ὀλίγον μία ἄγνωστος φυσιογνωμία ἢ ὁποῖα ἐν Πρεβέξει ἀσκεῖ καθήκοντα Ρώσσου πράκτορος, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνεγνωρισμένος, ἐζήτησε τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ Τζίρα, λέγων ὅτι οὗτος ἔχει δίπλωμα Καπιτάνιου εἰς τὴν Ρωσικὴν ὑπηρεσίαν... Ὁ Προβλεπτής συγκατετέθη ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἀποδοθῶν τὰ ἀρπαγέντα καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ ὁ Τζίρας ἀπὸ τὰς κτήσεις τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος... Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Λάμπρος Κατσώνης μὴ ἀρκοῦμενος εἰς τὴν ἐπιείκειαν καὶ γενναιοφροσύνην τῶν Ἀρχῶν τῆς Πρεβέξης, ἔστειλεν ἐπιστολὴν δι' ἧς ἐκφράζει παράπονα, διότι προσεβλήθη ἓνας Ρῶσσο ἀξιωματικός, ὁ Πᾶνος Τζίρας, καὶ ζητεῖ ἄμεσον ἱκανοποίησιν... Νομίζω ὅτι ὀλίγη σημασία πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀδιάκριτον παρέμβασιν τοῦ Ρώσσου τούτου Διοικητοῦ ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἄλλον γνώμονα εἰς τὰς ἐνεργείας του παρὰ τὴν ὠμὴν βίαν καὶ νομίζει ὅτι δύναται νὰ τὴν ἀσκήσῃ καὶ ἐντὸς τοῦ ἐδάφους μιᾶς φίλης Δυνάμεως παρ' ἧς ἀξιοῖ φιλοξενίαν καὶ διάκρισιν... ἡ μητέρα τοῦ ἀρπαγέντος παιδιοῦ ὀνομάζεται Μαρία Γιάννη Γιαννάτου, Τσιγκάνου, κατοικοῦσα ἐν Πρεβέξει εἰς τὴν συνοικίαν Ἁγίου Κωνσταντίνου...».

Ἴδου ἡ ἔγγραφος διαμαρτυρία τοῦ Λάμπρου Κατσώνη:

Ex-Greco «... ἐνῶ πλήρης ἁρμονία ἐπικρατεῖ εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς σεβασμίας μου Αὐτοκρατορίας καὶ τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας καὶ δὲν ἔλειψεν ἡ ἀμοιβαία

¹ Ὁ; θὰ ἴδωμεν κατωτέρω οὗτος διέφυγε μετὰ τοῦ Ἀνδρούτσου ἐκ Πρεβέξης καὶ συνελήφθη ὑπὸ τῶν Βενετῶν εἰς τὸ Σπάλατο τῆς Δαλματίας.

ἐκτίμησις καὶ φιλία, ὅμως, ἢ συμπεριφορὰ τοῦ ἐν Πρεβέξῃ Διοικητοῦ, ὁ ὁποῖος περιφρονῶν τὰ δίκαια καὶ τὸν σεβασμὸν ποὺ ὀφείλονται εἰς τὰς ἐνδόξους Αὐτοκρατορικὰς Σημαίαις, ἐτόλμησε νὰ ἐκδώσῃ ἔνταλμα συλλήψεως κατὰ Αὐτοκρατορικῷ Καπιτάνιου, τὸν ὁποῖον ὠδήγησαν ὑπὸ φρουρὰν ἐνόπλων, διὰ τῶν ὁδῶν ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ τινος κακοποιοῦ ἢ ἀντάρτου... Ἡ δημοσία αὕτη προσβολὴ ἀπαιτεῖ ἄμεσον ἱκανοποίησιν, δημοσίᾳ, καὶ δι' αὐτὸ προσφεύγω εἰς τὴν δικαιοσύνην Ὑμῶν καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ἀποφευχθῆ εἰς τὸ μέλλον παρομοίᾳ ἐνέργειᾳ παρὰ τοῦ ἐν λόγῳ Διοικητοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν δύναμαι πλέον νὰ ἔχω καμμίαν ἐκτίμησιν, λόγῳ τῶν τόσων ἀδικιῶν ποὺ ὑπέφερα ἕως τώρα καὶ περὶ ὧν ἀνέφερα ἤδη εἰς τὸν Στρατηγόν μου κ. Ταμάρια.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ, τῆς Υ. Ε. ταπεινὸς θεράπων

Λάμπρος Κατσώνης

τῆ 22 Μαρτίου 1792 (π. ἡ.). Ἐπὶ τῆς Φρεγάτας «Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Πάτμου».

Κέρκυρα 4 Μαΐου 1792. Ἐγγρ. ἀριθμ. 34. — Ὁ Γεν. Προβλεπτὴς πρὸς τὸν Δόγην.

«...καταντᾷ ὁσημέραι ἐνοχλητικώτερα ἢ ὑπόθεσις τῶν Ρώσων πειρατῶν, διότι ὁ Ἄρχηγός των Λάμπρος Κατσώνης, ἴσως διότι δὲν ἔχει καμμίαν ἄλλην οἰκονομικὴν εὐχέρειαν, προσπαθεῖ νὰ ἐξεύρη τὰ μέσα διὰ τῆς βίας, διὰ τῆς ἀνατροπῆς πάσης πειθαρχίας καὶ διὰ τῆς παραβιάσεως παντὸς δικαίου καὶ ἡ τακτικὴ αὐτῆ ἀκολουθεῖται θαυμασιῶς ἀπὸ ἓνα ἐσμὸν προγεγραμμένων καὶ ἀπηλπισμένων, αὐτῶν δηλαδὴ ποὺ ἀποτελοῦν τὰ πληρώματα τοῦ ἀκατονομάστου Στολίσκου... ἀνέφερα εἰς τὰ προηγούμενα ἔγγραφα, διάφορα ἐπεισόδια δημιουργηθέντα ὑπὸ τοῦ Στολίσκου τοῦ Κατσώνη... Τώρα μοῦ γράφουν ὁ Διοικητὴς Ζακύνθου καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς ναυτικῆς μοίρας Μόρο, ὅτι ἔφθασαν τὰ πράγματα εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἀπειθαρχίας, καθόσον οὔτε τὴν Ρωσικὴν σημαίαν σέ-

BUSTA No 1050. — Dispaccio No 34.

Corfu 4 Maggio 1792.

Il Provveditor General Angelo Memo scrive al Doge:

«...si rende sempre più molesto e riflessibile l'argomento dei Russi Armatori più che altro per il carattere del Comandante Lambro Cazzioni che, forse, mancatagli ogni altra risorsa, ne cerca una nella violenza, nella sovversione di ogni disciplina e di ogni conosciuto diritto, secondato mirabilmente da una truppa di fuorusciti e di huomini di disperata fortuna che compongono gli equipaggi della scorretta Flottiglia. Nei precedenti miei dispacci ho rassegnato a V. Serenità vari episodii di violenza commessi dalla Flottiglia di Lambro... ma un ultimo tratto di cui mi rese inteso con espressa spedizione il Provveditor di Zante PARUTA et il Governator di nave Moro, direttore della Nave BOLO. mette il colmo all'indisciplina, al libertinaggio et alla violenza del Comandante

βονται πλέον οί πειραταί τοῦ Κατσώνη... ἠδύσκοτο εἰς τὸν ὄρμον τῆς Ζακύνθου ἐν ἐμπορικὸν σκάφος ὑπὸ πλοίαρχον κάποιον Παντελῆν Μανιάτην, μὲ Ρωσικὴν σημαίαν, προερχόμενον ἐκ Τεργέστης, φέρον πλούσιον φορτίον διὰ τὴν Σμύρνην. Τὸ πλοῖον ἦτο ἐφωδιασμένον μὲ δίπλωμα τοῦ κόμιστος Gibbs, ναύαρχου, καὶ μὲ πιστοποιητικὰ τῶν Προξένων Τεργέστης καὶ Ραγούζης... Τὴν 25 λήξαντος Ἀπριλίου ὁ πλοίαρχος ἦτο εἰς τὴν ξηρὰν μὲ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληρώματος, ὅτε ἐθεάθη καταπλέον Ρωσικὸν πειρατικὸν μὲ πλοίαρχον κάποιον Φίλιππον Κονδαρῆν, ὑπολοχαγόν, ὁ ὁποῖος ἀποβιβασθεὶς ἐνεχείρισε μίαν ἐπιστολὴν εἰς κάποιον Καπιτάνιον Γιάννην Ἀνδριανόπουλον, ἐπονομαζόμενον Ἀναγνώστην, ὅστις ἐπερνοῦσεν ὡς πράκτωρ τοῦ Ρωσικοῦ Στολίσκου τοῦ Κατσώνη. Ἐπλησίασαν κατόπιν τὸ ἐμπορικὸν καὶ ἐποποθέτησαν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πλήρωμα τοῦ πειρατικοῦ, τὸ ἔδρασαν μὲ τοῦτο καὶ ἀπειραδῆσαν νὰ ἀποπλεύσουν... Πρὸς τοιαύτης βιαίας πράξεως ἔτρεξεν ὁ πλοίαρχος Μανιατάκης μὲ τοὺς ἄνδρας του εἰς τὸν Ρῶσσον Πρόξενον Δαμιανὸν Ζαγοροῦσκι τὸν ὁποῖον παρεκάλεσαν νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Διοικητοῦ καὶ τὴν προστασίαν του διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἐμπορικοῦ, οὗτινος περιεφρονήθη ἢ αὐτοκρατορικὴ Σημαία... Προσέτρεξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ναυτικῆς Μοίρας Μόρο, ἵνα προασπίσῃ τὴν διασυρθεῖσαν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Δημοσίου ὀνόματος ἐν τῷ λι-

e dei suoi seguaci. Lo stesso paviglione Russo non è più nè rispettato nè sicuro, Stava ancorata nella rada di Zante la Russa mercantile Polacca capitanata da certo Pandeli Magnati, proveniente da Trieste con ricco carico per Smirne, munita di un passaporto del contrammiraglio Gibbs e di certificati dei Consoli Russi di Trieste e Ragusi... stavasi il 25 Aprile in terra il capitano e la maggior parte dell' equipaggio, quando comparve nella rada di Zante una Galeotta Russa diretta da certo tenente Filippo che, presentatosi all' Ufficio di Sanità, consegnò una lettera a certo capitano Gio. Andrianopulo detto Anagnosti, che si spaccia qui come agente degli affari della Flottiglia Russa; egli si staccò dall' Ufficio della Sanità, si avvicinò sotto il bordo della indicata Polacca e vi fece passar sopra, tutto il suo equipaggio. Invaso così il bastimento, spiegò sul momento le vele per uscire dalla rada, tenendosi per poppa legato il bastimento mercantile Russo, che restava spoglio e sguarnito delle sue armi. Alla vista di tanta imprevedibile sopraffazione, commossi tutti, ma più di tutti abbattuto e confuso il capitano Magnati e l' equipaggio che era in terra, ricorse dal Console Russo Damiano Zagorischì, che sollecitamente espose al Provveditor PARUTA l' insorgenza, implorando la pubblica protezione e sicurezza del Legno e del carico ed insieme alla riparazione delle oltraggiate Insegne Imperiali. Comunicò il PARUTA al governatore di navi MORO che si trovava in quella rada il ricorso del Console Russo ed egli con attiva prontezza accorse alla tutela della

μένι τῆς Ὑμ. Γαληνότητος καὶ κατώρθωσε νὰ συλλάβῃ τὸ πειρατικὸν καὶ νὰ ἀπελευθερώσῃ τὸ εἰς αὐτὸ δεμένον ἐμπορικὸν καὶ ἐτοποθέτησεν ἱκανὴν φρουρὰν καὶ πολεμικὰ πλοιάρια πέριξ τῶν δύο... ἐγνώσθη ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη πού ἔφερεν ὁ διοικητὴς τοῦ πειρατικοῦ Φίλιππος εἰς τὸν Ἀνδριανόπουλον ἦτο τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, ὁ ὁποῖος διέτασεν ἀντεκδικήσεις κατὰ τοῦ Ρωσικοῦ ἐμπορικοῦ, διότι—ἔγγραφεν οὗτος—δὲν ἐθεώρησε καθήκον του νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τοῦ ἰδίου, μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενα ὕδατα... οὗτος φρονεῖ ὅτι τὸ καθήκον τοῦτο τὸ ἔχουν πάντα τὰ Ρωσικὰ πολεμικὰ καὶ ἐμπορικὰ πλοῖα πού διέρχονται ἀπὸ τὰ μέρη ταῦτα... μοὶ ἐπεδόθη ἐπιστολὴ καὶ παρὰ τοῦ ἐνταῦθα Ρώσσου Προξένου Μπενάκη, ὁ ὁποῖος καταδικάζει ἀνεπιφυλάκτως τὰ γενόμενα εἰς τὸν λιμένα τῆς Ζακύνθου ἀντίθετα πρὸς κάθε ἔννοιαν πειθαρχίας καὶ ἀποδίδει μᾶλλον τὰ πάντα εἰς τὴν αὐθόρμητον διάθεσιν τοῦ πληρώματος νὰ διαρπάσουν τὸ φορτίον... μὲ παρακαλεῖ τέλος, νὰ διατάξω ὅπως κρατηθῇ τὸ πειρατικὸν τὸ ἐνεργῆσαν τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ἐμπορικοῦ χρησιμοποιοιμένης, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ τῆς βίας... Ἔδωκα τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς εἰς τὸν εὐγενῆ κύριον Μόρο».

Κέρκυρα 4 Μαΐου 1792

Pubblica dignità offesa nel suo porto e sotto la vista del vessilo di un Legno armato... fece ritener l'armatore Russo ed il bastimento mercantile, ponendo a custodia dell'uno e dell'altro la Galeotta L'INTREPIDA, una Lancia Cannoniera e delle Barche armate di soldati nazionali, con decisa risoluta commissione al Direttore di quei Legni di V/ serenità di esser preparati ad ogni cimento e pronti a rispondere con la forza ad ogni tentativo o di fuga o di violenza. Si è poi saputo che quella lettera rimessa dal tenente Filippo al Capitan Andriano-pulo era del colonnello Cazzioni che come Comandante della Flottiglia Russa lo autorizzava alla rappresaglia della Polacca Mercantile per aver, dice egli, mancato di presentarsi a lui, al suo ricapito in questi mari; dovere che il Lambro crede ingiunto a qualunque naviglio, coperto di paviglione Russo, sia di guerra o mercantile... mi fu anche presentata lettera da questo console Russo Benachi in cui condannando la condotta dell'Armatore, contraria ad ogni buona disciplina, che vuol però attribuirlo all'arbitrio dell'equipaggio per appropriarsi il carico del bastimento Russo e quindi mi prega di ordinar che sia sequestrata la Galeotta e custodito gelosamente l'equipaggio, impiegando anche la forza se non volesse rassegnarsi, fino che giungano le delucidazioni dell'augustissima Sua Corte, al qual scopo sarà per ricercar il sig. General di Tamara et il Ministro Plenipotenziario presso V/ Serenità sig. di Mordvinoff... ho ordinato subito al Governatore delle Navi MORO il fermo et il trattenimento del Russo armatore e dell'equipaggio....»

ΤΟΜΟΣ 1050.

Κέρκυρα 31 Μαΐου 1792.—*Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθμ. 41.* Ὁ Γεν. προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην.

«...ὁ Κατσώνης φοβούμενος τὰς κακὰς διαθέσεις τῆς Αὐλῆς τῆς Πετροπούλεως ἐναντίον του, ἐρρίφθη εἰς τὴν ἀπέλπιδα ἐπιχείρησιν τῆς πειρατείας, ἡ ὁποία ἔξασκουμένη μὲ τὴν Ρωσικὴν σημαίαν, τῆς ὁποίας κάμνει κατάχρησιν, γίνεται ἀκόμη περισσότερον ἀξιοσημείωτος, μάλιστα ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰρήνης, τῆς ὑπογραφείσης ὑπὸ τῆς Ἡγεμονίδος του μὲ τὴν Αὐλὴν τῆς Κων/πόλεως καὶ ἐμφανίζει ἀκόμη τὸν πόλεμον εἰς ταύτας τὰς θαλάσσας. Κινούμενος ὁ Κατσώνης μεταξὺ Κυθήρων καὶ Μάνης, ἀρπάζει, κλέπτει, λεηλατεῖ, ὡς ἀποφασισμένος Κουρσάρος, τὰ πλοιάρια τῶν Ἑλλήνων τοῦ Ἀρχιεπελάγου καὶ κυρίως τὰ τῆς Ὑδρας, τὰ ὁποία εἶναι τὰ ἐνεργητικώτερα τῶν ἄλλων ὄλων, ἐπομένως τὰ πλουσιώτερα καὶ τὰ πλέον ἐκτεθειμένα εἰς τὰς ἐπιθέσεις του. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαΐου, ἀποσπασθέντα ἕξ πλοῖα τοῦ στολίσκου του, κατέπλευσαν εἰς τὸ Καστρί, λιμένα τοῦ Μορέως, ὅπου ἀνεῦρον δέκα Ὑδραιώτικα πλοῖα ἠγκυροβολημένα καὶ διήρπασαν τὸ φορτίον των καὶ τοὺς ἀνδρας ἠχμαλώτισαν. Εἶχον καταφύγει ἐκεῖ οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι, ἵνα διαφύγουν τὸν κίνδυνον καὶ διασωθοῦν ἀπὸ τὰς ἀρπακτικὰς των διαθέσεις. Καθὼς ἐπίσης καὶ πολλοὶ κάτοικοι τῆς Ὑδρας εἶχον καταφύγει εἰς τὰ σπίτια τοῦ χωρίου Καστρί, πλησίον τοῦ ὄρμου, μεταφέροντες καὶ τὴν περιουσίαν των. Ἄλλ' ἀφοῦ οἱ ἀνδρες τοῦ Κατσώνη ἐλήστευσαν τὰ πλοῖα, ὑπέστησαν καὶ οἱ καταφυγόντες ἐκεῖ Ὑδραιῶται τὴν ἰδίαν τύχην, ληστευθέντες καὶ αἰχμαλωτισθέντες. Καθ' ὃν δὲ χρόνον τὰ πλοῖα του ἦσαν ἀπησχολημένα

Dispaccio N° 41.—Angelo Memo scrive al Doge.

Corfù 31 Maggio 1792.

«... il Cazzioni temendo le disposizioni della Corte di Peterburgo contro di lui, si abbadonò al disperato partito della pirateria, che esercitata col paviglione Russo, di cui abusa, si rende più imponente e nel mezzo della Pace segnata dalla sua Sovrana con la Corte di Cos/poli, mantiene ancora in questi mari la guerra. Stabilita la sua crociera tra Cerigo e Maina, preda, deruba, saccheggia a guisa di deciso Corsale i piccoli navigli dei Greci dell' Arcipelago e principalmente quelli di Idra, più industriosi di tutti gli altri, quindi i più ricchi e perciò i più esposti ai suoi colpi. Distaccati li primi di Maggio, 6 Legni della sua Flottiglia, approdarono a Castrì, porto nel continente della Morea, dove ritrovati 12 Naviglii Idrioti, che stavano ancorati, furono presi con gli equipaggi e col carico che contenevano. Si erano appunto raccolti in quel porto gli infelici per porsi in salvo dalle sue ruberie, come, del pari, si erano rifugiati nelle case del villaggio adiacente a detto porto, molti abitanti di Idra con le loro sostanze, che dopo la depredazione delle barche, furono egualmente saccheggiati e presi. Intanto che i suoi Legni erano occupati nella spedizione di Castrì, il colonnello Cazzionni a

εἰς τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ Καστροῦ, ὁ κολονέλλος Κατσώνης, ὁ ὁποῖος δὲν σέβεται πλέον καμμίαν σημαίαν, συνήνητησεν εἰς τὰ ὕδατα τῶν Κυθήρων 2 ἔμπορικὰ πλοῖα ἀνήγοντα εἰς τὸ Γαλλικὸν Ἔθνος, τῶν ὁποίων ἠχμαλώτισε καὶ μετέφερεν ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος του, τοὺς δύο πλοιαρχοὺς, διέταξε δὲ τὰ πληρώματα νὰ τὸν ἀκολουθήσουν εἰς τὴν Μάνην. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ Μάνη ὅπου λέγεται ὅτι οὗτος σκέπτεται νὰ ἐγκαταστήσῃ στρατιωτικὴν βάσιν. Ὁ λιμὴν ὅπου ἔχει βάσιν ὁ στολίσκος του ὀχυρώνεται μὲ δύο φρούρια, πού ἀνεγείρει τώρα ὁ ἴδιος, εἶναι, φυσικὰ, ὀχυρὸς καὶ ὑπερασπίζεται καὶ ἀπὸ ἐκείνους τοὺς κατοίκους, οἱ ὁποῖοι φαίνεται ὅτι δὲν ἔχασαν τὸν παλαιὸν θαρραλέον χαρακτήρα των καὶ οὐδέποτε ὑπετάγησαν εἰς τὸν Ὀθωμανικὸν ζυγόν. Ἀπὸ τὸν λιμένα ἐκεῖνον εἶναι ἀληθῶς εὐκόλον εἰς αὐτόν, ἵνα ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἀόπλων ναυτιλλομένων. Εἰς τὸ ἄσυλον ἐκεῖνο νομίζει ἑαυτὸν ἀσφαλῆ ἀπὸ κάθε ἐπίθεσιν καὶ ἴσως εἰς κατάστασιν νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν κατὰ πάσης ἀποπέρας οἰουδήποτε, πού θὰ ἤθελε νὰ τὸν καθυποτάξῃ. Εἰς τὸν λιμένα ἀκριβῶς τῆς Μάνης, τὸν ὀνομαζόμενον Κουάγιο, ἔφθασεν ὁ ταχυδρόμος τοῦ Καπιτὰν Χριστοδούλου μὲ βάρκαν Ζακυνθινὴν, ὁ ὁποῖος ἤρχετο ἀπὸ τὴν Μεσσήνην φέρων εἰς τὸν κολονέλλον Κατσώνην τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ Ταμάρα. Δὲν εἶναι γνωστὸν τί εἶδους διαταγαὶ ἦσαν, οὔτε ποίαν ἐντύπωσιν ἔκαμαν εἰς τὸ ἀνήσυχον πνεῦμα τοῦ Κατσώνη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν μαρτυρικὴν κατάθεσιν τοῦ καραβοκῦρη τῆς Ζακυνθινῆς βάρκας, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του, ἐγνώσθη ὅτι ὁ ταχυδρόμος ἐκρατήθη καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ἦτο πολὺ θυμωμένος,

cui non vi è paviglione che sia sacro, incontrò nelle acque di Cerigo due Legni mercantili alla Nazione Francese, dei quali ritenne a suo bordo i Capitani, imponendo ai bastimenti di seguirlo a Maina. È appunto a Maina dove si dice che egli pensi di stabilire la sua Piazza d' Armi; il porto di riduzione della sua Flottiglia, munito da due Forti che sta erigendo, difeso come è dalla natura, e sostenuto da quelli abitanti, che sembra non abbiano ancora degenerato dal loro antico coraggioso carattere, che non seppe mai piegarsi al giogo Ottomano. Di là è a portata, invero, di scagliarsi contro gli inermi navigatori; in quell' asilo si crede sicuro di ogni aggressione e forse in stato di difendersi contro gli sforzi di chi volesse ridurlo all' obbedienza.

Nel porto appunto di Maina detto Quaja, fu il colonnello cazzioni raggiunto dal corriere spedito a lui con barca Zantiota dal Capitan Cristodulo di «Pacbot», Russo, proveniente da Messina, apportatore degli ordini del General Tamara. Non si sa quali fossero, nè qual impressione abbiano fatto nello spirito del Cazzioni ma dal costituito appunto del patron di barca Zantiota, al suo ritorno in rada, si raccoglie che il corriere fu trattenuto e che egli era vivamente irritato del trattamento della sua Galeotta al Zante, quella che invase la mercantile Russa Polacca, come rassegnai nel dispaccio N° 34.

Per quanto gli ordini del sig. General Tamara si credano diretti a richia-

διότι ἐκρατήθη ἡ μικρὰ γαλέρα του εἰς Ζάκυνθον, αὐτὴ ποὺ προσέβαλε τὴν ἐμπορικὴν Ρωσικὴν πολιάκκαν¹, ὡς ἀνέφερα εἰς τὸ ἔγγραφόν μου ἀριθμ. 38... ».

Κέρκυρα 12 Ἰουνίου 1792. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 43. Ὁ Γεν. προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην.

«... ἀξιοσημείωτος ὁσημέραι καὶ ἀξία νὰ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχότητων ἀποβαίνει ἡ διαγωγὴ ὅχι πλέον τοῦ Ρωσικοῦ στολίσκου ἀλλὰ τοῦ κολονέλλου Κατσώνη, ὁ ὁποῖος, ἀποσεύσας κάθε ἐξάρτησιν ἀπὸ τὸν ἀνώτατον Διοικητὴν του στρατηγὸν Ταμάρα, τώρα διοικεῖ τὸν στολίσκον καὶ τὸν ὀδηγεῖ. Εἴτε εἶναι δυσσαρεστημένος μετὰ τὴν Αὐλὴν τῆς Πετροπόλεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν νομίζει ὅτι κακῶς ἀπειμύθησαν αἱ ὑπηρεσίαι του, εἴτε ἐξωθεῖται ἀπὸ τὸ ἀνήσυχον πνεῦμά του, εἴτε ἔχει καταληφθῆ ἀπὸ ἀκράτητον ἐνθουσιασμόν, τὸ βέβαιον εἶναι, ὡς ἀνέφερα καὶ εἰς τὸ ἔγγραφον ἀρ. 41, ὅτι παρὰ τὴν συναφθεῖσαν εἰρήνην μεταξὺ τῆς Σεβαστῆς του Ἑγεμονίδος καὶ τῆς αυτοκρατορικῆς Αὐλῆς τῆς Κων/πόλεως, οὗτος ἐξασκεῖ ὄχι πόλεμον ἀλλὰ τὴν πειρατείαν, τὴν μισητὴν πειρατείαν κατὰ τῶν ὀθωμανῶν ὑπηκόων καὶ λεηλατεῖ καὶ καταστρέφει καὶ ἀρπάξει ἀπὸ τοὺς ἡσύχους καὶ ἀνυπερασπίστους τόπους καὶ ἀπὸ τοὺς ἀτυχεῖς κατοίκους. Ἄλλ' ἂν ἀκόμη περιορίζετο εἰς τοιαῦτα ἀνόσια ἔργα, θὰ ἦτο ὑποχρέωσις τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς παθόντας, νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς προσβολάς, νὰ ἐκ-

mare il sig. Colonnello Cazzioni e la Flottiglia a Messina, non si crede che egli voglia facilmente ubbidire, nè che meglio abbia a riuscire a ciò il signor Jarri segretario di detto general Tamara, di cui ho reso conto col mio N° 38 . . . ».

Dispaccio N° 43. — Corfù 12 Giugno 1792.

Il Provveditor General da Mar scrive al Doge:

« . . . esservabile sempre più si rende e degna dei sublimi riflessi della Pubblica Sapienza, la condotta non più della Flottiglia Russa, ma del Colonnello Cazzioni, che, scossa la dipendenza dal suo supremo Comandante General di Tamara, ora la regge e la conduce.

Sia egli mal contento della Corte di Peterburgh da cui crede mal ricompensati i suoi serviggi, o sia dalla propria indole di spirito e da forsennato entusiasmo invaso, certo è come ho rassegnato col N° 41, che ad onta della Pace conclusa dall' Augusta Sua Sovrana, con l' Imperiale Corte di Cos/poli, egli esercita non la guerra, ma il corso e l' odiosa pirateria contro li sudditi Ottomani dei quali turba la sicurezza, la navigazione ed il commercio e preda e devasta e saccheggia i luoghi inermi ed i miseri abitatori. Se ancora si restringesse a questo insano attentato, sarebbe opera del Governo Ottomano il reclamar le offese, il

1. Ἐμπορικὸν πλοῖον.

δικηθῆ διὰ τὰς ζημίας, διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῆς βίας πρὸς καθυπόταξίν του καὶ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεώς του ἀπὸ τὰς θαλάσσας τῆς ὧς καὶ ἀπὸ τὸ ἄσυλον πὸν παρεσκεύασεν εἰς τὸ πύρρον Κουάγιο τῆς Μάνης, φυσικὸν ὄχυρόν, ἐνισχυθὲν μὲ ἔργα τεχνικὰ καὶ πράγματι λέγεται ὅτι οἱ Τοῦρκοι σκέπτονται, ἰδίᾳ ἐκεῖνοι οἱ γειτονικοὶ Διοικηταί, νὰ κάμουν κάτι ἐν ὄψει τοῦ κινδύνου πὸν τοὺς ἀπειλεῖ.

«Κάθε σημαία πάσης Δυνάμεως καὶ κάθε μέρος εἶναι ἐξ ἴσου ἐκτεθειμένα εἰς τὴν τρομερὰν θέλησιν τοῦ Κατσώνη καὶ τῶν δορυφόρων του. Οὗτοι ἔφθασαν εἰς τοιοῦτο σημεῖον θρασύτητος καὶ παραβιάσεως κάθε Ἑγεμονικοῦ δικαίου καὶ κάθε ἱερᾶς ὑγειονομικῆς διατάξεως καὶ περιφρονήσεως κάθε ἑδαφικῆς κυριαρχίας, ὥστε ἐνήργησαν μίαν ἀπόβασιν εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως τῆς νήσου Κύθηρα, λιμένα τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος, ὅπου διέπραξαν ληστείας, ἀρπαγὰς καὶ λεηλασίας εἰς βάρος τῶν αἰφνιδιασθέντων καὶ τρομοκρατηθέντων κατοίκων. Κατῶρθωσε μετὰ βίας ὁ προβλεπτής εὐγενῆς Ντάντολο νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν πόλιν διὰ στρατηγήματος καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ ἐπιβοῦν τῶν πλοίων των καὶ νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ Ἁγίου Νικολάου ὅπου εἶχον ἀγκυροβολήσῃ διὰ τῆς βίας, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τοῦ φρουράρχου, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη τὰς ὕβρεις καὶ τοὺς ὀνειδισμοὺς των. Κατὰ τὴν διάβασίν των ὅμως ἀφῆκαν καταφανῆ ἔχνη βιαιοτήτων εἰς τὴν νησιδα Τσεριγόττο, ὅπου ὁμοίως, ἀποβιβασθέντες εἰς μεγάλον ἀριθμὸν οἱ φυγόδικοι, ἤρπασαν τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων κατοίκων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μακρινὸν ἀλλ' ὄχι ἀξιοκαταφρόνητον ἄσυλόν των ἐκλιπαροῦν τὴν Δημοσίαν ἀντίληψιν καὶ τὴν ὑποσχεθεῖσαν Πριγκηπικὴν προστασίαν.

vendicare i danni, l' usare la forza per distruggerlo, per scacciarlo dai suoi mari e dall' asilo che si è preparato nel porto Quajo in Maina, difeso dalla natura, munito di soccorsi dell' arte, come ora si dice che meditino di fare quei Turchi contermini Commandanti, scossi dall' aspetto del pericolo che li minaccia.

Ma ogni pavaglione di ogni Potenza ed ogni luogo è egualmente esposto alla temeraria volontà del Cazzioni e del suoi satelliti. Spinsero questi il loro ardire e la violazione di ogni diritto Sovrano, di ogni più sacro riguardo di salute e di dominio territoriale sino a compiere uno sbarco nel centro dell' abitato di Cerigo, scalo di V/ Serenità, ove commisero spogli, rapine e saccheggi a quei sospresi et atterriti abitanti. E' riuscito alla desterità di quel Provveditor N. H. Dandolo di farli sloggiare dal borgo, farli riprender il bordo dei loro Legni ed uscire dal porto di San Nicolò, ove si erano violentemente, ancorati, ad onta delle rimostranze dell' ufficiale del Forte che hanno vilipeso et ingiuriato.

Passando però, lasciarono osservabili traccie di violenza nell' isoletta del Cerigotto, dove pure, sbarcatosi un grosso gruppo di fuorusciti, rapirono le sostanze di quei miseri che dal loro rimoto ma non disprezzabile asilo, implorano i suffraggi della Pubblica Provvidenza e la Sovrana promessa protezione.

«Κατόπιν τῶν δυσαρέστων τούτων εἰδήσεων, διαβιβασθεισῶν ἐπειγόντως παρὰ τοῦ ἐκεῖσε προβλεπτοῦ καὶ πρὸ τῶν ἐκδήλων καὶ μισητῶν τούτων διαβημάτων, τὰ ὅποια δὲν ἀφίνουν πλέον καμμίαν ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὴν ἀνοικτὴν πειρατείαν εἰς ἣν ἐπεδόθη ὁ συνταγματάρχης Κατσώνης καὶ οἱ ὄπαδοί του, ἐξηγέρθη ἡ ταραχθεῖσα συνείδησίς μου ἀπὸ τὰ ἀπρόοπτα συμβάντα καὶ ἀπεφάσισα νὰ τρέξω πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ὑπηκόων τῆς Ὑμετ. Μεγαλειότητος, ἐπιφορτίσας τὸν Διοικητὴν τῶν πλοίων Ντουόντο, ἵνα ἀποπλεύσῃ ἀμέσως διὰ τὰ Κύθηρα καὶ χαλιναγωγῆσῃ καὶ δαμάσῃ τοὺς φυγοδίκους ἐκείνους, ἔναντι τῶν ὁποίων, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκηρύχθησαν ἀποφασιστικοὶ πειραταί, τοῦ παρήγγειλα νὰ μεταχειρισθῆ ἀκόμη καὶ τὴν βίαν εἰς ἣν περίπτωσιν ἤθελον ἀποβῆ ἀνωφελεῖς αἱ συστάσεις καὶ διαμαρτυρίαι. Τὸ δίκαιον τῶν ἔθνῶν τὸ ὁποῖον δὲν σέβονται, ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ρωσικὴ σημαία τῆς ὁποίας, ἀναξίως, καταχρῶνται, δικαιολογοῦν πλήρως τὴν αὐστηρὰν διαταγὴν μου, ἐφόσον ἄλλωστε πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῆ ὁ ὑπέρτατος νόμος τῆς σωτηρίας τῶν ὑπηκόων καὶ τῆς διασφάλισεως τῆς κυριαρχίας ἐπὶ τοῦ Δημοσίου ἐδάφους...».

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀντωνίου Νιάντολο, προβλεπτοῦ καὶ φρουράρχου Κυθήρων πρὸς τὸν Γενικὸν κατὰ θάλασσαν προβλεπτὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16 Μαΐου 1792 (ν. ἡ.).

«... ὁ λιμὴν Κουάγια τῆς Μάνης ἐξελέγη παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φυγοδίκων ἀντι-συνταγματάρχου Λάμπρου Κατσώνη, ὡς τόπος κατάλληλος διὰ τὴν διενέργειαν τῆς πειρατείας καὶ εἰς τὰ βορειότερα ὕδατα τοῦ κόλπου, ὅποθεν δὲν παύουν νὰ διέρχονται καθημερινῶς πλοῖα πάσης Δυνάμεως καὶ ἰδίᾳ Ὀθωμανικά. Οὗτος ἔχει ἐκεῖ εἰς τὸν λιμένα

A queste ingrate notizie, con espessa spedizione fattemi avere da quel Provveditore ed in vista di passi così marcati e destestabili che non lasciano dubbio dell' aperta pirateria a cui si è abbandonato il colonnello Cazzioni ed i suoi seguaci, si è risolto il mio spirito, agitato da si inattesa insorgenza, ad accorrere a tutela dei sudditi di V/Serenità ed ho sollecitato l' Ill, mo Governator di Navi DUODO a prender subito la rotta di Cerigo per imponer freno e soggezione a quei fuorusciti, verso i quali per il spiegato carattere di decisi pirati, gli ho commesso di usar anche la forza, allorchè risultassero inutili le insinuazioni e le rimostranze. I diritti delle genti che non rispettano, l' Imperial Russo paviglione di cui indegnamente abusano, giustificano abbastanza la risoluta commissione al caso che fosse strappata dalla suprema Legge della salvezza dei sudditi e dalla necessità di indennizzare il Pubblico territorio . . . ».

La lettera di Antonio Dandolo Provveditor e Castellano di Cerigo al Provveditor General da Mar in data 16 Maggio 1792 (S.N.).

« . . . Porto Quaglia di pertinenza di Maina restò prescelto dal Capo Squadra di questi fuorusciti tenente Colonnello Lambro Cazzioni, come località più a portata di estender le loro piraterie nell' apertura delle acque superiori, da cui non mancano giornalmente le provenienze di Legni di ogni Potenza e segnata-

συγκεντρωμένα ὑπὸ τὰς διαταγὰς του 17 πλοῖα καὶ ἔκαμε καὶ ὄχρωματικά ἔργα εἰς τὴν ξηρὰν παρὰ τὰς ἀντιδράσεις τῶν Μανιατῶν, οἱ ὅποιοι θορυβηθέντες ἀπὸ τὰς βιαίας αὐτὰς καὶ ὑπούλους ἐτοιμασίας, μελετοῦν τὰ μέσα, ὅπως ἀνατρέψουν τὰ σχέδιά του, εἰδοποιοῦντες μάλιστα δι' ἐγκυκλίων ἀποστελλομένων εἰς τοὺς Πασάδες τοῦ Μορέως, ἵνα κατέλθουν μὲ πολλὰς ἐνισχύσεις καὶ ἀπελάσουν καὶ ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸν ἀνιαρὸν ὄχλον τῶν ξένων τούτων, οἱ ὅποιοι θεωροῦνται ἀκόμη ὡς παράνομοι ἐφοπλισταί. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐνδιαφέρεται μὲ πολὺν ζῆλον διὰ τὴν σοβαρὰν αὐτὴν ὑπόθεσιν ὁ Μπέης τῆς Μάνης μαζὶ μὲ τοὺς ἀρχηγούς τοῦ πληθυσμοῦ ἐκείνου, κυρίως δὲ ἀσχολεῖται ὁ πρόκριτος τῶν προκρίτων κάποιος Πίτσουλα—ὑποκείμενον εὐυπόληπτον εἰς τὴν πατρίδα του καὶ λόγῳ τοῦ βαθμοῦ του ὡς Καπιτάνιου καὶ λόγῳ τῶν ἰσχυρῶν του μέσων καὶ λόγῳ τῶν ἐκτεταμένων σχέσεών του καὶ τέλος λόγῳ παντὸς ἄλλου προνομίου ποὺ τὸν χαρακτηρίζει πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους—καὶ γίνεται ἡ δέουσα προπαρασκευή, καθότι οἱ πειραταὶ παρενοχλοῦν σοβαρῶς τὸ ἐμπόριον εἰς τὰ ὕδατα ταῦτα, προσβάλλοντες καὶ λεηλατοῦντες καθημερινῶς καί, ὡς ἐμφαίνεται, δὲν κάμνουν καμμίαν διάκρισιν σημαίας ἢ Κράτους. Ἀκάματοι πάντοτε εἶναι αἱ περιπολίαι τῶν Γαλλικῶν πολεμικῶν ἀνὰ τὰ ὕδατα ταῦτα πρὸς διαφύλαξιν καὶ προστασίαν τῶν ἐμπορικῶν των πλοίων... οἱ πειραταὶ οὗτοι ἐλήστευσαν δύο Γαλλικὰ πλοῖα τὰ ὅποια ἀπήγαγον εἰς τὸν λιμένα Κουάγιο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀρχηγοῦ των Κατσώνη... τὴν 14ην τρέχοντος ἔφθασαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀβλεμόνα¹ δύο Κουρσάρικα πλοῖα μὲ δύο ληστευθείσας βάρκας τῆς Ὑδρας παρὰ τὴν

mente del Gran Signore. Affetta costui colà un porto fisso al comando di 17 Navigli e di trinceramenti stabiliti in terra, in odioso contrappunto dei Mainotti che, turbatisi per questi violenti e dolosi preparamenti, studiano i mezzi di rimoverli, eziandio con immediati avvisi circolari tramandati alli Passà del Regno perchè discendano con rinforzi attivi all' espulsione ed allontanamento da quel sito della molesta turba di questi stranieri, tuttora considerati illegitimi armatori. Frattanto poi che si versa con fervore su questo grave emergente dal Bei di Maina congiuntamente alli capi di quella popolazione e segnatamente dal Pimate dei Primati certo Pizzula (soggetto di estimazione nella propria patria e per il rango di capitano e per li possenti suoi modi e per gli estesi suoi rapporti e per ogni altra prerogativa che lo distingue dagli inferiori) e che si va preparando le cose, li pirati stessi infestano generalmente il commercio in queste acque, con attachi e prede giornaliere; e da quanto apparisce dal fatto senza distinzione di paviglione o Potenza. Indefesse sempre sono le diligenze della Nazione Francese nel tessere queste acque a tutela del loro commercio... essi predarono due bastimenti Francesi e li scortarono a porto Quaglia a disposizione del loro capo Cazzioni... il giorno 14 corrente giunsero nel porto di Avlemona

¹ Τῶν Κυθήρων.

ἀντίστασιν πού προέταξεν ὁ φρούραρχος... Ἀπὸ τὰς μαρτυρικὰς καταθέσεις τῶν ἰδίων προκύπτει ἡ ἀξιοσημείωτος καταστροφή πού ἔκαμαν αὐτὰς τὰς ἡμέρας οἱ ἀδυσώπητοι αὐτοὶ Κουρσάροι εἰς τὸ Καστρί, τόπον τοῦ Μορέως, καὶ πλησίον τῶν Σπετσῶν, διὰ τῆς σφαγῆς τῶν κατοίκων παντὸς φύλου καὶ πάσης ἡλικίας καὶ διὰ τῆς ἀρπαγῆς τῶν πολυτίμων καὶ πάντων τῶν ὑπαρχόντων, ὡς ἐπίσης διήρπασαν σεβαστὰ φορτία ἀπὸ δύο Ὑδραιώτικα πλοῖα...»

Δευτέρα Ἐπιστολὴ τοῦ ἰδίου Ντάντολο ὑπὸ χρονολ. 30 Μαΐου 1792.

«... Τὴν 23ην τρέχοντος μηνὸς ἕξ πλοῖα τοῦ Κατσώνη εἰσεχώρησαν βιαίως εἰς τὸ Καψάλι¹ καὶ ἀπεβίβασαν 300 ἄνδρας... Αἰφνιδιασθέντες οἱ ἀνυχεῖς κάτοικοι, κατετρόμαξαν... Κατώρθωσα νὰ τοὺς ἀπομακρύνω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἠνάγκασα νὰ ἐπιβιβασθοῦν τῶν πλοίων των... κατόπιν μετέβησαν εἰς τὴν ὁδὸν Ἁγίου Νικολάου εἰς τὴν Ἀβλεμόναν... οὗτοι ἐπωφελοῦνται, διότι αἱ δυνάμεις πού διαθέτω εἶναι ἐλάχισται...»

ΤΟΜΟΣ 1050

Κέρκυρα 29 Ἰουνίου 1792. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 45.—ὁ Γεν. Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην.

«... Ἐξακολουθεῖ ὁ κολονέλλος Λάμπρος Κατσώνης νὰ παραμένῃ εἰς τὸν λιμένα Κουάγιο τῆς Μάνης, ἀπασχολούμενος μὲ τὴν ὀχύρωσίν του διὰ τεχνικῶν ἔργων. Ἐκεῖθεν ἐξέρχονται τὰ πλοῖά του πρὸς διενέργειαν πειρατείας καὶ κυρίως κατὰ τῶν Γαλλικῶν

due navigli di questi Corsari con due depredate Barche Idriotte malgrado la resistenza opposta dall' Ufficiale del Forte... dai costituiti dei medesini si rileva la stragge riflessibile fatta in questi giorni da questi inesorabili corsari a Castri, luogo della Morea e prossima alla Specia, con massacro di quelli abitanti d' ogni sesso ed età e rapimento dei preziosi loro effetti e sostanze tutte, come hanno saccheggiato il rilevante carico delle due Barche Idriotte...»

Seconda lettera dello stesso Dandolo in data 30 Maggio 1792:

«... il 23 del presente mese sei navigli de Cazzioni penetrarono con la forza a Capsali e sbarcarono 300 persone... colti d' improvviso quei disperati abitanti, si videro nell' estremo avvillimento... mi é riuscito a farli sloggiar dal borgo e farli restituire sulle navi... dopo si ridussero in calle San Nicolò in Avlemona... essi se ne approfittano perché le mie forze sono molto scarse...»

Corfù 29 Giugno 1792.—Dispaccio No 45 del medesimo Memo al Doge.

«... continua il colonnello Lambro Cazzioni a soggiornare a porto Quajo in Maina, intento a fortificarlo con l' arte. Di là escono i suoi Legni per esercitare il corso e la pirateria, particolarmente contro la Nazione Francese, di cui

¹ Τῶν Κυθήρων.

πλοίων ἐκ τῶν ὁποίων ἐλήστευσαν τρία ὑπὸ τὸ Ναυαρίνον καὶ κατόπιν τὰ ἐπυρπόλησαν παρουσίᾳ ἑνὸς Τουρκικοῦ πολεμικοῦ (Καραβέλλας). Διάφοροι μαρτυρικαὶ καταθέσεις ληφθεῖσαι ἐν Ζακύνθῳ, ἀναφέρουν ὅτι ἡ Γαλλικὴ Φρεγάτα La Modesta συνήνητσε τὸν στολίσκον τοῦ Κατσώνη καὶ διεξήχθη ἀγρία μάχη καθ' ἣν, κατόπιν μακρῆς ἀντιστάσεως, ἠττήθησαν οἱ Γάλλοι ἀλλὰ βαρείας ζημίας ὑπέστησαν καὶ τὰ πλοῖα τοῦ Κατσώνη. . . Ὁ Κατσώνης ἐν τοσοῦτῳ, καὶ ὡς πολιτικός, δικαιολογεῖ τὴν διαγωγὴν του καὶ τὴν ἀπροκάλυπτον ἀντίστασιν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀνωτάτου Διοικητοῦ του στρατηγοῦ Ταμάρρα, μὲ μίαν προκλήρουξιν, τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσε καὶ τὴν ἐκυκλοφόρησεν. . . «αἱ κακῶς ἀνταμειφθεῖσαι ὑπηρεσίαι του καὶ τῶν συντρόφων του, ἡ λαμπρὰ δροῆς του κακῶς ἀποτιμηθεῖσα, ἡ παράλειψις τούτων εἰς τὴν συνθήκην εἰρήνης τῆς συνομολογηθείσης μεταξὺ τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Πύλης, καὶ ἔτι περισσότερον ἡ κακὴ διαχείρισις πού ἔγινεν ἀπὸ τοὺς Ρώσσοις Διοικητὰς καὶ εἰδικώτερον ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Ταμάρρα, μὲ τὸ χρῆμα τοῦ ὁποίου οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ ὄπαδοί του ἔλαβον τὴν ἀναλογοῦσαν αὐτοῖς μερίδα, εἶναι οἱ λόγοι πού τὸν ἤγαγον ὄχι — ὅπως λέγει ὁ ἴδιος — νὰ ἀνυψώσῃ τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας κατὰ τῆς Σεβαστιῆς του ἡγεμονίδος ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ μισῇ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ρωσσίας ἕως ὅτου οἱ Ἕλληνες ἀποκατασταθοῦν εἰς τὰ δικαιώματά των. Εἰς τὸν Κατσώνην, ἄλλως τε, ἀποδίδονται καὶ εὐρύτεραι βλέψεις καὶ ἐν πλέον ἐκτενὲς καὶ συνδυασμένον πολιτικὸν σχέδιον, ἀπὸ ἐκεῖνο πού φαίνεται εἰς τὰς συγκεχυμένας καὶ κακοεκτεθειμένας δικαιολογίας εἰς τὴν προκλήρουξιν του. Λέγεται ὅτι οὗτος ἤρχισε μυστικὰ δια-

incendiarono tre Bastimenti mercantili e li spogliarono del loro carico sotto Navarino ed alla vista di una grossa Caravella Turca. Vari costituiti deposti al Zante che incontratasi la Fregata Francese LA MODESTA nella Flottiglia del Cazzioni, si diede fra essi feroce combattimento, in cui dopo lunga resistenza rimasero soccombenti i Francesi, ma con grave danno dei Legni del Cazzioni... il Cazzioni intanto, anche da politico, giustifica la sua condotta e l'aperta resistenza agli ordini del suo supremo Comandante general Tamara, con un Manifesto fatto publicar e spargere. «I servizii mal ricompensati dei valorosi che lo seguirono, le sue brillanti azioni mal premiate, la dimenticanza di essi nel Trattato di pace concluso tra la Russia e la Porta e più di tutto la mala amministrazione fatta dai Comandanti Russi e specialmente dal General Tamara, del denaro di cui, né egli, né i suoi seguaci ebbero l'assegnata porzione, sono le ragioni che lo determinarono, non già, dice egli, ad innalzar il vessilo della ribellione contro la Sua Augusta Sovrana, ma a continuare ad odiare i nemici della Russia, finché i Greci siano restituiti nei loro diritti.

Si vuol, per altro, attribuire al Cazzioni più vasto disegno ed un più esteso e combinato piano di politica di quello che apparisca nelle confuse e peggio esposte ragioni nel suo Manifesto. Si vuole che egli abbia incamminato segreto

πραγματεύσεις με την Αύλην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη νὰ καθυποτάξῃ τοὺς ἀντάρτας τῆς Μάνης, με τὸν ὄρον ὅπως, ἀνακηρυσσομένης τῆς Μάνης ὡς πριγκιπάτου, νὰ γίνῃ ὁ ἴδιος Ἡγεμὼν. Ἡ ἀπάθεια τὴν ὁποίαν ἐπέδειξεν ἡ Τουρκικὴ καραβέλλα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ναυαρίνου καθ' ὃν χρόνον ἐληστεύοντο τὰ τρία Γαλλικὰ πλοῖα, ἐν μέρος τοῦ φορτίου ποὺ ἐδωρήθη εἰς τοὺς Ἀγάδες ἐκείνους καί, περισσότερον ἀπὸ ὅλα, ἡ ἀνησυχία καὶ ὁ φθόνος τῶν προκρίτων τῆς Μάνης ἔναντι τῶν ὑπούλων σχεδίων τοῦ Κατσώνη καὶ ἡ κίνησις πρὸς ἀνατροπὴν των καίτοι οὗτος ἔχει ἐν Μάνῃ ἀξιοσημείωτον κόμμα ποὺ τὸν ὑποστηρίζει.

Φαίνεται, τέλος, ὅτι θέλει νὰ ἐπιβεβαιώσῃ εἰς τοὺς ἀγραμμάτους τὴν πολιτικὴν του χίμαιραν... Ὁ γενικὸς ἐν Μορέᾳ Πρόξενος τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχοτήτων γράφει εἰς τὸν προβλεπτήν Ζακύνθου ἐξ Ἀρκαδίας (Κυπαρισσίας) ὅτι ὁ ὑποπρόξενός του ἐν Καλάμαις τῷ ἀνέφερεν ὅτι ἔφθασε μία ναυτικὴ τοῦ Μεγάλου Αὐθέντου μοῖρα, ἀποτελουμένη ἀπὸ 18 πλοῖα, μεγάλα καὶ μικρά, εἰς τὸν λιμένα Βαθὺ τῆς Μάνης, ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ τοῦ Καπιτὰν Πασσᾶ καὶ προωρισμένη νὰ καύσῃ καὶ καταστρέψῃ τὸν Στολίσκον τοῦ κολονέλλου Λάμπρου ποὺ εὐρίσκεται εἰς τὸν λιμένα Κουάγιο. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ Καπιτὰν Πασσᾶς ἔστειλε τὸν Δραγουμάνον του εἰς τὸν Μπέην τῆς Μάνης καὶ τὸν διέταξε νὰ μετακινήθῃ με πολυαριθμοὺς ἐνόπλους ὁπαδούς του πρὸς τὰ πλησίον τοῦ λιμένος ἐκείνου μέρος, ἵνα ὑποστηρίξῃ ἀπὸ ξηρᾶς τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ὁποίαν θὰ ἐνήργει ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον με τὴν μοῖράν του. Ἀληθῆς, ὅπως φαίνεται, ἡ κἀθοδος τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Μορέως, ἂν ἐπιτύχῃ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν σχε-

maneggio con la stessa Corte di Cos/poli a cui promise di sottomettere i ribelli di Maina, a patto che, eretta in Principato, egli ne sia poi investito. L' indolenza che mostrò la Caravella Turca nel porto di Navarino alla vista della depredazione fatta dei tre bastimenti Francesi, la parte del carico donata a quelli Agà e più di tutto l' inquieta gelosia, che mostrano i Primati di Maina in vista delle sorde direzioni del Cazzioni ed il loro movimento per opporsigli, ad onta che egli abbia in Maina riflessibile partito che lo sostenga, pare che voglia a confermare ai poco istruiti la politica chimera... il Console generale di V.V.E.E. in Morea scrive al Provveditor di Zante dall' Arcadia, che il suo vice-console a Calamata gli riferisce l' arrivo di una squadra del Gran Signor composta di 18 Navigli tra grandi e piccoli nel porto Vati di Maina comandata dallo stesso Capitan Bassà e destinata ad incendiare e distruggere la squadriglia del colonnello Lambro dimorante in porto Quajo. A questo oggetto, con spedizione del suo Dragomano al Bei di Maina, gli ordinò di trasferirsi con numeroso armato seguito dei suoi, verso le rive di detto Porto, per secondare per terra l' impresa, che al più presto si proponeva di eseguire con la sua squadra. Vera come apparisce la discesa della squadra Ottomana nelle acque della Morea, qualor le riesca di compiere

διαζομένην ἐπιχείρησιν, θὰ ἐτελείωνεν ἡ σκηνὴ ὅπου παύζει ὁ Κατσώνης, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν εἶναι ἕνας ἀπὸ ἐκείνους πού ἀφίνονται νὰ καταβληθοῦν εὐκόλως ἀπὸ τὰς Ὀθωμανικὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας γνωρίζει καὶ ἀντιμετώπισεν ἄλλας φορὰς καὶ ἔχει καὶ αὐτὸς νὰ ἀντιτάξῃ μοίαν ναυτικὴν μοῖραν, εἰς τὰ πληρώματα τῆς ὁποίας ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ ἔλλειψις κάθε ἄλλου μέσου διασώσεως αὐξάνει τὸ θάρος. Ἐν πάλιν, ἡ ὁ Τουρκικὸς στόλος δὲν ἔχει πρόθεσιν νὰ καταστρέψῃ τὸν Κατσώνην ἢ ἂν δὲν ἐπιτύχῃ εἰς τὴν ἀπόπειραν, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι οὗτος θὰ ἀναμένῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς Αὐτῆς τῆς Πετροπόλεως, ὅπου ἔχει προστάτας, καίτοι ἀπέθανεν ὁ Πρίγκιψ Ποτέμκιν, πρὶν ἢ χαράξῃ νέαν γραμμὴν συμπεριφορᾶς. Ἐν τοσοῦτῳ θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πειρατείαν καὶ διότι εἶναι πνεῦμα ἀνήσυχον καὶ διότι εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συντηρῇ καὶ διατρέφῃ τοὺς ἑτεροκλίτους καὶ ἀπειθαρχήτους ὀπαδοὺς πού τὸν ἀκολουθοῦν, καθόσον τοῦ λείπει κάθε ἐφόδιον. Εἰς τὸ μισητὸν αὐτὸ ἐπάγγελμα φαίνεται ὅτι καταδιώκει κυρίως τὰ Γαλλικὰ ἔμπορικὰ πλοῖα· μάλιστα λέγεται ὅτι θὰ σεβασθῇ τὴν αὐστριακὴν σημαίαν... Ἐπειδὴ ὅμως αἱ ἀνάγκαι τοῦ Σιολίσκου του εἶναι ἀναπόδραστοι, πρέπει νὰ περιμένωμεν ὅτι δὲν θὰ σεβασθῇ καμμίαν σημαίαν, ἀρκεῖ νὰ τῷ παρουσιασθῇ λεία ἀσφαλῆς καὶ πλουσία. Ἐν ἐπρόκειτο νὰ σεβασθῇ μίαν καὶ μόνην, αὕτη θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ Ἑνετικὴ, διότι ὁ Κατσώνης εὐρῆκε πάντοτε φιλοξενίαν εἰς τοὺς λιμένας τῆς καὶ ἄλλας διευκολύνσεις καὶ ἐφόδια... ἀλλ' οἱ λόγοι αὐτοὶ δὲν ἤμποροῦν νὰ γίνουν νοητοὶ ἀπὸ ἕνα τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἀλλ' ὁ ἄλλος

la impresa proposta, sarebbe finita la scena che rappresenta il Cazzioni, il quale però non é uomo da lasciarsi imporre facilmente dalle forze Ottomane, che conosce e che bravò altre volte, contro le quali ha anch' egli una squadra da opporre, a cui la disperazione d' ogni altra risorsa accresce il coraggio. Se poi, o la Flotta Turca non avesse per oggetto la distruzione del Cazzioni, o non riuscisse nell' impresa, io sono d' avviso che egli voglia attendere le risoluzioni della Corte di Peterburgh, dove non manca affatto di Protettori, benché sia morto il Principe Potemkin, prima di tracciarsi alcun piano fisso di condotta; ed intanto seguirà l' esercizio della pirateria e per il suo genio inquieto e per la necessità di sostenere la truppa di perditi e disparati huomini che lo seguono, mancandogli ogni altra risorsa. In quest' odioso esercizio, pare che abbia preso plù direttamente presa di mira la Nazione Francese; anzi si dice che voglia rispettare l' Austriaca... ma siccome ai bisogni della sua Flottiglia e dei suoi indisciplinati seguaci, doverà egli sempre misurare i suoi passi, così é d' attendersi che non abbia a rispettare alcuna Nazione, che gli presenti l' esca di ricca e sicura preda. Se mai ve ne fosse una di rispettabile ad un pirata ed ai stimoli dell' urgente bisogno, sarebbe la Veneta, non perché ad essa debba il Cazzioni moltissimo per l' ospitalità ed assistenza ritrovata nei suoi porti e dai suoi Comandanti, che questi doveri non possono esser sentiti da un uomo di quella fatta, ma perché egli tiene

λόγος είναι ὅτι οὗτος ἔχει εἰς τὴν Ἰθάκην τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ εἶναι καὶ ἀρκετοὶ ὀπαδοὶ του ἐκεῖ οἱ ὁποῖοι μετέφεραν καὶ τὴν περιουσίαν των ἵνα τὴν διαφυλάξουν ἀπὸ τὴν ἀρπαγὴν τῶν Τούρκων Διοικητῶν. Αὐταὶ αἱ οἰκογένειαι, αὐτὰ τὰ ὑπάρχοντα, δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ὄμηροι καὶ ἴσως ἐμπνεύσουν μετριοπάθειαν εἰς τὸν Κατσώνην καὶ τοὺς συντρόφους του. Διὰ τοῦτο παρήγγειλα εἰς τοὺς Διοικητὰς Κεφαλ-
ληνίας καὶ Ἰθάκης νὰ ἐπαγρυπνοῦν ἐπὶ τῆς γυναικὸς τοῦ Κατσώνη καὶ νὰ μοὶ ἀναφέ-
ρουν κάθε τι. Συμφέρον εἶναι νὰ μὴ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ Δημόσιον ἔδαφος ὁμοίως νὰ κατα-
γράψουν τὰ πράγματα πὺν ἔχει. Παρομοίαν διαταγὴν ἔδωκα καὶ εἰς τὸν τῆς Πρεβέξης
διὰ τὰς οἰκογενεῖας καὶ τὰ ὑπάρχοντα πὺν ἀνήκουν εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Κατσώνη...»¹).

TOMOΣ 1051

Κέρκυρα 1η Ἰουλίου 1792. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 46.— ὁ Γενικὸς Προβλεπτὴς
πρὸς τὸν Δόγην:

«... τὰ τολμηρὰ προμηνύματα τοῦ προγενεστέρου μου ἐγγράφου ἐπληθύνευσαν

riposte al Teachi le sue sostanze ed ivi vi é la propria moglie, oltre che molti dei suoi seguaci, hanno le loro sostanze al sicuro della rapina dei finitimi Turchi Comandanti. Queste famiglie, questi beni e le deposte sostanze, che possono riguardarsi come altrettanti ostaggi, potrebbero forse ispirare moderazione e riguardo verso i Veneti ed al Cazzioni ed ai suoi seguaci. Sotto questo punto di vista ho commesso al Governator di Teacchi ed al Provveditor di Cefalonia che vegolino sopra la moglie del Cazzioni e mi informino di ogni suo movimento, importando che non esca per ora dal Pubblico territorio e che riconosca se vi fossero effetti di sua ragione e se vi si introducessero et ho ordinato lo stesso all' Ill. mo Provveditor di Prevesa per riguardo alle famiglie e sostanze che appartenessero a di lui seguaci...»

29 Giugno 1792. Il Provveditor General da Mar A. Memo.

BUSTA N^o 1051.— *Dispaccio N^o 46.*

Corfu 1 Luglio 1792.

II. Provveditor General al Doge:

«... i presagi azzardati nel mio precedente dispaccio, sembrano avverati anche più presto di quello che avevo ragion di attendermi. Incominciata appena

¹ Παρατίθεται ἐπισυνημμένον εἰς τὸ ἄνω ἔγγραφον ἀριθμ. 45 καὶ πλήρες ἀντίγραφον τῆς Προκηρύξεως τοῦ Κατσώνη ἐν Ἰταλικῇ μεταφράσει. Θεωροῦμεν περιττὴν τὴν παράθεσιν μεταφράσεως ἑλληνιστί, διότι ἡ προκήρυξις ἢ Φανέρωσις, ὡς τὴν ἀποκαλεῖ ὁ Κατσώνης, ἔχει ἤδη ἐκδοθῆ καὶ εἶναι γνωστὴ.

ένωρίτερον ἀπὸ ὅ,τι ἐπερίμενα. Ὁ Κατσώνης μόλις ἀρχίσας τὴν ἀντιπολιτικὴν του ἀνόητον παράστασιν, πρόκειται νὰ τὴν ἀποτελειώσῃ.

Κτυπηθεὶς ἀπὸ θαλάσσης παρὰ τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου κατελθόντος εἰς Μάνην καὶ διοικουμένου ὄχι ὑπὸ τοῦ Καπιτὰν Πασᾶ, ὡς ἀνέφερα, ἀλλὰ ὑπὸ ἑνὸς Σερασκέρη καὶ προβληθεὶς ἀπὸ ξηρᾶς ἀπὸ τὰς δυνάμεις τῶν Μανιατῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν ὑποπτεύοντο καὶ ἦσαν κακῶς διατεθειμένοι ἀπέναντί του, κατετροπώθη. Δώδεκα ἐκ τῶν πλοίων του κατελόφθησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἐγκαταλειφθέντα ἀπὸ τὰ πληρώματά των, ὁ ἴδιος δὲ ἐξηναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν σωτηρίαν του διὰ τῆς φυγῆς, ἐπιβὰς μιᾶς βάρκας μετ' ἄλλων 12 συντρόφων του. Τὸ συμβὰν τοῦτο, ἀρχίσαν τὴν ἡμέραν καὶ ἐξακολουθήσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ὑπεστηρίχθη καὶ ἀπὸ μίαν Γαλλικὴν φρεγάταν, συμπράξασαν μετὰ τῆς Τουρκικῆς Ἀρμάδας, ὡς λεπτομερῶς καταφαίνεται ἀπὸ τὴν ἐγκλειστον μαρτυρικὴν κατάθεσιν, ληφθεῖσαν παρὰ τοῦ Ὑγειονόμου Ζακύνθου, τοῦ Γερασίμου Λυκιαρδοπούλου, κυβερνήτου μιᾶς Ἑνετικῆς πολάκκας, ὅστις ὑπῆρξεν αὐτόπτης μάρτυς, ἀπὸ ἀπλῆν περιέργειαν, ἢ ὁποία τοῦ ἐστοίχισεν ὄχι ὀλίγον. Μετὰ τὴν ναυμαχίαν, τὴν ἄλωσιν τῶν πλοίων, τὸν διασκορπισμὸν καὶ τὴν σφαγὴν τῶν πληρωμάτων, ἐγένετο παρὰ τῶν Γάλλων καὶ τῶν Τούρκων μία αὐστηρὰ ἔρευνα εἰς τὸ πλοῖόν του, μετὰ τὴν σχηματισθεῖσαν ὑπόνοιαν ὅτι ὁ Κατσώνης εἶχε καταφύγει ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἵνα μάθουν τὴν ἀλήθειαν ἐκτύπησαν μετὰ 120 ραβδισμοὺς ἕνα ἐκ τοῦ πληρώματός του καὶ τῷ ἀφῆρσαν καὶ τὴν σημαίαν, τὴν ὁποῖαν οἱ Τούρκοι εὗρον τῆς ἀρεσκείας των.

la sua antipolitica, insensata, rappresentazione, il colonnello Gazzioni, va a terminarla.

Combattuto per mar dalla squadra Ottomana discesa a Maina, comandata non dal Capitan General come rassegnai, ma da un Serascher ed assalito per terra dalle forze degli ingelositi e mal disposti Mainotti, restò oppresso. Furono presi 12 dei suoi bastimenti, abbandonati dagli equipaggi ed egli fu costretto a mendicar la salvezza con la fuga, in una piccola barca insieme ad altri 12 dei suoi compagni. Il fatto incominciato il 5 del passato che continuò per 3 giorni, fu secondato da una Fregata Francese ed è dettagliamente deposto nell' unito costituito, dato all' official della Sanità di Zante da Gerassimo Lichiardopulo capitano di una Veneta polacca, il quale ne fu ocular testimonio, che egli per semplice curiosità, di cui invero non ebbe ragion di compiacersi. Dopo il combattimento, la presa dei Legni, la dispersione e la stragge degli equipaggi, fu fatta da Francesi e da Turchi una rigorosa visita nella sua Nave, sul concepito sospetto che il Gazzioni vi si fosse ricoverato e per trarne la verità, fu battuto con 120 colpi uno dei suoi, oltre essergli stata trattenuta la bandiera, che i Turchi trovarono di loro convenienza.

Προσέθεσεν ὁ ἴδιος καρaboκύρης ὅτι οἱ Τοῦρκοὶ τῷ εἶπον ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχον ληλατήσῃ δύο Ἐνετικὰ πλοῖα, διότι μετέφεραν ἐφόδια εἰς τὸν Κατσώνη καὶ ἔθεσαν ἐπ' αὐτῶν Τουρκικὰ πληρώματα, τὰ δὲ Ἐνετικὰ τοιαῦτα τὰ μετέφεραν ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος τοῦ Σερασκέρη... ἡ εἶδησις ὁμῶς αὕτη χρῆζει ἐπαληθεύσεως...»

Ἴδου ἡ μαρτυρικὴ κατάθεσις τοῦ Γερασίου Λυκιαρδοπούλου:

Ζάκυνθος, 16 Ἰουνίου 1792 (π. ἡ.)

«Ἐνεφανίσθη εἰς τὸ Ὑγειονομεῖον ὁ καρaboκύρης Γεράσιμος Λυκιαρδόπουλος, πλοίαρχος τῆς Βενετικῆς πολάκκας τῆς ὀνομαζομένης ἡ Παναγία τῆς Σπάρτης, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἀπὸ τὸ Μαραθωνῆσι τῆς Μάνης. Ἐρωτηθεὶς τί νέα φέροι; ἀπήντησεν: «εὐρίσκειτο ὁ στολίσκος τοῦ Λάμπρου Κατσώνη εἰς τὸ πόρτο Κουάγιο μὲ 11 πλοῖα καὶ ἦτο ὠχυρωμένος εἰς ἓνα πύργον μὲ πυροβολαρχίας εἰς τρία μέρη, ὅτε ἐνεφανίσθη ὁ Ὀθωμανικὸς στόλος ὑπὸ ἓνα Σερασκέρη, ἀποτελούμενος ἀπὸ 27 πλοῖα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν 12 καρabέλλες καὶ φρεγάτες, συνοδευόμενος καὶ ἀπὸ μίαν Γαλλικὴν φρεγάταν. Ὁ Σερασκέρης ἔστειλε δύο πολεμικὰ μὲ τὸν Δραγουμάνον του εἰς τὸ Μαραθωνῆσι εἰς τὸν μπέτην τῆς Μάνης Ζανέτον καὶ τὸν διέτασσε νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς ἄνδρας του καὶ νὰ ἐπιτεθῇ ἀπὸ ξηρᾶς κατὰ τοῦ Κατσώνη, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐξετελέσθη ἀμέσως. Τὴν 5ην Ἰουνίου ἡμέραν Σάββατον ἐνεφανίσθη ἡ Ἀρμάδα μὲ τὴν Γαλλικὴν Φρεγάταν εἰς τὸ

Aggiunge lo stesso Capitano che quei Turchi gli dissero di aver alcuni giorni innanzi predata due bastimenti Veneti, per aver portato delle provvisioni al Cazzioni, ponendo in essi equipaggi Turchi e facendo passare li Veneti sulla nave del Serascher... tale notizia, merita conferma....».

Ecco il Costituto di Cerassimo Lichiardopulo:

Zante adì 16 Giugno 1792 (S.V.).

Si è presentato all' Ufficio di Sanità il Patron Gerassimo Lichiardopulo capitano della Veneta Polacca nominata LA MADONA DI SPARTA venuto da Maratonissi di Maina. Interrogato di novità, Rispose:

Si trovava la Flottiglia di Lambro Cazzioni in Porto Quajo con 11 Bastimenti, avendosi fortificato con una torre e con batteria in tre luoghi; quando si presentò la flotta Ottomana diretta da un Serascher, composta di 27 Legni fra i quali 12 Caravelle e Fregate, accompagnata da una fregata Francese e spedì due bastimenti col suo Dragomano a Maratonissi a Zaneto Magnabei e gli ordinò di raccogliere la sua gente per terra, e portarsi contro il Cazzioni, il che andò tosto ad eseguire. Il giorno 5 Sabato si presentò la flotta con la fregata Francese a Porto Quajo e per tre giorni di continuo cannoneggiava la flottiglia Russa e la moschettaria per terra degli Albanesi infestava massime la fregata

πόρτο Κουάγιο καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἑξακολουθητικῶς ἔκανονιοβολοῦσε τὸν Ρωσικὸν στολίσκον, οἱ δὲ ἀπὸ ξηρᾶς Ἀλβανοὶ τοῦ Κατσώνη ἐτυφέμιζαν κυρίως τὴν Γαλλικὴν φρεγάταν. Ἀλλὰ τὴν Τρίτην τὸ πρῶτ' ὁ στολίσκος εὐρέθη ἐγκαταλειμμένος, διότι ὅλοι εἶχον διαφύγει εἰς τὴν ξηράν, ὁ δὲ Τουρκικὸς στόλος ἐκυρίευσεν καὶ τὰ 11 πλοῖα. Μάλιστα, ἤδη τὴν Δευτέραν, εἶχε κυριευθῆ τὸ κότερον πού ἦτο ἔξω. Οἱ Τοῦρκοι ἔσχον πολυαρίθμους νεκροὺς καὶ διηγοῦνται οὗτοι, ὅτι ἀπὸ τοὺς ἄνδρας τοῦ στολίσκου πού διέφυγον εἰς τὴν ξηράν, οἱ Μανιάτες, πού συνεχῶς τοὺς κατεδίωκον, ἔφεραν τὰ κεφάλια εἰς τὸν Πασᾶν τῆς Τριπολιταῖας. Πιστεύεται ὅτι διέφυγεν ὁ Λάμπρος ἐπὶ ἐνὸς πλοιαρίου μὲ 12 ἄτομα, ἀλλὰ δὲν εἶναι βέβαιον πού ἐπῆγε... ἐν ἄλλο πλοῖον κυβερνώμενον ἀπὸ τὸν Καρακατσώνην¹ συνελήφθη εἰς Ὑδραν. Ἐγὼ δὲ διετάχην νὰ μεταβῶ ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς φρεγάτας, νὰ παρουσιασθῶ καὶ πρὸ τοῦ Σερασκέρη, 10 μίλλια ἔξω τοῦ ἀκρωτηρίου «Ματαπάν»² καὶ ἐπειδὴ ἡ βάρκα μου δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ πλεύσῃ ἐκεῖ, ἦλθον Γαλλικὲς βάρκες ἑξωπλισμένες καὶ μὲ παρέλαβον, ἀφοῦ ἠρεῦνησαν καὶ τὰ πλέον ἀποκρυφα σημεῖα τοῦ πλοίου μου, μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι ἀνεζήτησαν νὰ ἀνακαλύψουν τὸν φυγάδα Κατσώνην. Ἐπανέλαβον τὴν ἔρευναν καὶ οἱ Τοῦρκοι οἱ ὅποιοι ἐποποθέτησαν τέσσαρας ἄνδρας εἰς τὸ πλοῖόν μου, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐπῆραν ἑννέα εἰς τὸ ἰδικόν των καὶ εἰς ἓνα παιδί τοῦ πληρώματός μου, ἔδωσαν 120 ῥαβδισμοὺς ὑπὸ τὰ πέλματα τῶν ποδῶν, ἵνα μάθουν ἂν ἐγνώριζέ τι περὶ τοῦ Κατσώνη. Μοῦ ἐπῆραν καὶ τὸ ναυτικὸν Δίπλωμα καὶ τὴν σημαίαν καὶ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας μοὶ παρέδωσαν μόνον τὸ Δίπλωμα

suddetta. Martedì però di mattina la flottiglia si trovò abbandonata, essendo fuggiti tutti in terra e la flotta Turca s'impadronì di tutti li undici Bastimenti; anzi sin da lunedì era già preso il Cotter che si presentava fuori. La mortalità dei Turchi fu rimarcabile e questi raccontano che della gente fuggita dalla flottiglia, di continuo se ne portò le teste al Bassà di Tripolizza da Mainotti che li seguiscono. Si crede fuggito il Lambro in un battello con 12 persone ma non si a certezza del suo destino... un' altro bastimento diretto da Caracazzioni fu preso in Idra. Io poi fui chiamato, all'ubbidienza della fregata Francese e del Serascher, 10 miglia fuori del capo Matapan e non essendo atta la mia barca ad andarvi, vennero da barche armate Francesi a levarmi e fare una rigorosa ricerca nei più minimi ripostigli del mio bastimento, col pretesto di trovarvi dentro il fuggito Cazzioni. Fu replicata la medesima cerca dai Turchi li quali posero 4 persone entro il mio bastimento, donde levarono 9, portandoli al loro bordo, ove ad un ragazzo del mio equipaggio furono date 120 legnate sotto le punte, per rilevar se mai sapeva niente di esso Cazzioni. Mi levarono anche la Patente e la Bandiera e dopo 4 giorni mi consegnarono la sola Patente e mi li-

¹ Περὶ τούτου γράφομεν ἐκτενῶς ἀλλαχοῦ.

² Τὸ Ταίναρον.

καὶ μὲ ἀφήκαν ἐλεύθερον. Μοῦ ἀνέφερον οἱ Τοῦρκοι ὅτι συνέλαβον δύο Ἑνετικά πλοῖα τὰ ὁποῖα ἐκόμιζον ἐφόδια εἰς τὸν Κατσώνην, ὅτι ἐτοποθέτησαν Τούρκους εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὰ Ἑνετικά πληρώματα τὰ μετέφεραν εἰς τὴν ναυαρχίδα τοῦ Σερασκέρη. . . »

Κέρκυρα 8 Ἰουλίου 1792. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 48. — Ὁ Γεν. Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην.

«...διὰ τοῦ ἐγγράφου μου ὑπ' ἀρ. 46 ἀνέφερον εἰς τὰς Ὑμετέρας Ἐξοχότητας πῶς ἤλλαξεν ἢ ὄψις τῶν πραγμάτων καὶ τὸ ἄφρον σχέδιον τῶν διεφθαρμένων Ρώσων καὶ τοῦ τολμηροῦ Διοικητοῦ των Κατσώνη.

Κτυπηθέντος καὶ καθυποταγέντος ὑπὸ τοῦ Σερασκέρη τοῦ στολίσκου τοῦ Λάμπρου Κατσώνη εἰς τὸ πόρτο Κουάγιο τῆς Μάνης, διασκορπισθέντων καὶ ἐξολοθρευθέντων τῶν πληρωμάτων, ἐξηναγκάσθη καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ φύγῃ, οὔτε καὶ εἶναι γνωστὸν ποῦ κατέφυγεν. Κατόπιν τοιαύτης αἰσθητῆς ἀποτυχίας φαίνεται ὅτι πρὸς στιγμὴν δύναται τις νὰ ἀποθέσῃ κάθε σκέψιν σχετικῶς μὲ τοὺς φυγοδίκους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἠπειλοῦν νὰ ἀποκλείσουν τὴν ναυσιπλοΐαν μὲ τὰς πειρατικὰς των ἐπιδρομὰς κατὰ πάντων τῶν Ἑθνῶν, χωρὶς νὰ σέβωνται οὔτε τὸ διεθνὲς δίκαιον οὔτε τὰ δικαιώματα τῶν Προγκίπων.

«Συμφώνως μὲ τὰς εἰς Ζάκυνθον ληφθείσας μαρτυρικὰς καταθέσεις, φαίνεται ὅτι ὁ Τουρκικὸς στόλος παρέμενε, μέρος μὲν εἰς τὸ Μαραθωνῆσι καὶ μέρος εἰς τὸ πόρτο Κουάγιο, πρὸς φύλαξιν τῶν εἰρημένων Ρωσικῶν πλοίων καὶ ὅτι πολλαὶ Τουρκικαὶ βάρκαι παρέπλεον τὰς ἀκτὰς ἐκεῖνας, ἵνα συλλάβουν τοὺς ὑφισταμένους τοῦ Κατσώνη καὶ

cenziarono. Mi raccontarono li Turchi haver presi due bastimenti Veneti che portavano provvigioni al Cazzionie che abbiano messo Turchi sulle navi e la gente Veneta la portarono sulla Nave del Serascher....».

Corfu 8 Luglio 1792. Dispaccio N° 48. — II. Provveditor General al Doge.

«...Nel mio dispaccio N° 46 avvisavo le Vostre Eccellenze come si è cambiato l' aspetto delle cose e l' insensato piano degli affari dei depravati Russi e dell' ardito loro Comandante Cazzioni.

Cambattuta e sottomessa dal Serascher la flottiglia di Lambro Cazzioni a porto Quajo in Maina, dispersi e distrutti gli equipaggi fu egli stesso costretto a fuggire, nè si sa dove egli si sia ricoverato. Dietro a sì sensibile rovescio, pare che per ora si possa deporre ogni pensiero relativo a quei fuorusciti che minacciavano d' infestar i mari di scorrerli da pirati contro tutte le Nazioni, senza rispettar nè i diritti delle genti, nè le convenienze dei Principi.

«Dietro i costituiti resi al Zante, apparisce che la flotta Turca si teneva parte a Maratonissi e parte a porto Quajo in custodia dei predetti bastimenti Russi e che molte barche Turche crociavano quelle rive per arrestare i dipendenti del Cazzioni e farne stragge, come fecero in vari incontri per saggiare so-

τοὺς ἔξοντώσουν, ὅπως ἔκαμαν εἰς πολλὰς συναντήσεις, ἵνα δοκιμάσουν ἐπ' αὐτῶν τὴν ἐκδίκησίν των διὰ τὰς καταστροφὰς ποὺ ἔκαμαν εἰς τὰ παραλία τοῦ Μορέως, διὰ τὰς πυρκαϊὰς ποὺ ἤναψαν εἰς τὴν Ὑδραν, διὰ τὰς λεηλασίας ποὺ ἔκαμαν εἰς τὸ Καστρί καὶ διὰ τὰς διαρπαγὰς τῶν πλοίων ποὺ διέπραξαν κυρίως εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεσολογγίου...»

Ἐπισυνημμένον ἔγγρ. ὑπὸ ἀριθμ. 5.

29 Ἰουνίου 1792 (ν. ἡ.) Ζάκυνθος.

Μαρτυρικὴ κατάθεσις τοῦ Γιώργου Καβαροπούλου, ἐπιβάτου ἐλθόντος μὲ τὴν βάρκαν τοῦ παραβοκύρη Παναγῆ Κατιούνη, Ζακυνθίου, ὁ ὁποῖος κατέθεσεν :

«Ἐρωτηθεὶς ἂν ἔμαθε ποῦ εὐρίσκεται ὁ Ὀθωμανικὸς στόλος, ἀπήντησεν :

Ἦκουσα ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς ταχυδρομοῦ ὅτι ὁ στόλος εὐρίσκεται ἠγκυροβολημένος ἐν μέρει εἰς τὸ Μαραθωνῆσι καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸ πόρτο Κουάγιο πρὸς φύλαξιν τῶν πλοίων τοῦ στολίσκου τοῦ Κατσώνη καὶ ὅτι πολλαὶ βάρκαι ἐξωπλισμέναι τῶν Τούρκων καθὼς καὶ οἱ Μανιάτες ἀπὸ ξηρᾶς καταδιώκουν τὰ ὑπολείμματα, μάλιστα προσφάτως ἠνάγκασαν 700 ἄτομα, ποὺ εἶχον καταφύγει εἰς ἓν χωρίον, νὰ παρουσιαθοῦν. Προσέθεσεν ὁ ταχυδρόμος ὅτι καθημερινῶς οἱ Μανιάτες ἀποκεφαλίζουν Ρώσους καὶ παρουσιάζουν τὰ κεφάλια των εἰς τὸν Πασᾶν. Ἐρωτηθεὶς ἂν γνωρίζῃ ποῦ κατέφυγεν ὁ Κατσώνης ἀπήντησε : δὲν ξέρω τίποτε.— Ἄν ἔχη ἄλλο νὰ προσθέσῃ, ἀπήντησεν : ὄχι.

ὁ λαβὼν τὴν κατάθεσιν :

σημαιοφόρος *Ἰωάννης Μπάρτσις*, Διευθυντής.

pra di essi la loro vendetta e per le devastazioni commesse sul littorale della Morea e per li incendii praticati a Idra e per i saccheggi fatti a Castri e per le depredazioni dei Legni, esercitate principalmente nel golfo di Missolongi...».

Annesso N° 5.

adi 29 Giugno 1792 S. N.— Zante.

Costituito di Giorgio Cavaropulo in figura di passeggero, venuto con la baroa del patron Panagi Cattuni Zantioto, il quale ammonito et.c. omissis...

Interrogato se ha inteso dove si trova la flotta Ottomana rispose: Intesi dalla voce di un corriere che la flotta si trova parte ancorata a Maratonissi et il rimanente a porto Quajo in custodia dei predetti bastimenti della flottiglia di Cazzioni, oltre a molte barche armate da Turchi e Mainotti ad inseguirli dalla parte di terra, obbligando ultimamente ad arrendersi 700 individui che si erano rifugiati in un villaggio. Aggiunge il corriere che non mancano giornalmente esser decapitati dei Russi, dai Magniati, presentando le loro teste al Bassà.

Interrogato se sappia dove si habbia rifugiato il Cazzioni rispose: non so niente. Se abbia altro da aggiungere, rispose di no».

Alfiere Zuane, Barcich Direttore

Ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 6 εἰς τὸ ἔγγραφον ἀρ. 48.

Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς γραφείσης ἑλληνιστὶ παρὰ τοῦ Πανάγου Καβονοπούλου, τῆς 14 Ἰουνίου (π. ἡ.) ἀπὸ τὸ Μαραθωνῆσι, ἀποσταλείσης εἰς Ζάκυνθον εἰς τὸν Παρασκευᾶν καὶ συντρόφους Παρασκευοπούλους:

«... ἔδῶ ἔγινε μεγίστη σφαγὴ εἰς τοὺς ἄνδρας τοῦ Κατσώνη. Ὅλοι οἱ Μανιάτες καὶ ἄλλος μέγας ἀριθμὸς ἀνδρῶν συγκεντρωθέντων ἐξ Ἄργους, Μυστρᾶ, Καλαμῶν, τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Τριπολιτσᾶς, κατετρόπωσαν ὀλοσχερῶς τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ τοὺς φυγάδας τῶν πληρωμάτων τοῦ Κατσώνη. Οὗτος λέγουν ὅτι ἔφυγεν, ἀλλὰ βεβαίως διὰ θαλάσσης ἦτο ἀδύνατον, διότι πολλὰς βάρκας τῆς Ὑδρας παρεφύλαττον εἰς ἐκείνας τὰς ἀκτᾶς, ἠνωμένοι μὲ τὸν Τουρκικὸν στόλον καὶ ἰδίᾳ ἡ Γαλλικὴ φρεγάτα ἐτοποθέτησε μίαν χονδρὴν ἄλυσιν εἰς τὸ στόμιον τοῦ πόρτο Κουάγιο...»

Ζάκυνθος 30 Ἰουνίου 1792 (ν. ἡ.)

Ἰωάννης Μπάρτσιτς, Διευθυντὴς Ὑγειονομείου.

Κέρκυρα 17 Ἰουλίου 1792. *Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 50.*—Ὁ Γεν. Προβλεπτὴς πρὸς τὸν Δόγην:

«... ἕως τῶρα ἡ κάθοδος τοῦ Τουρκικοῦ στόλου φαίνεται ὅτι δὲν εἶχεν ἄλλον σκοπὸν εἰμὴ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ κολονέλλου Κατσώνη καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ στολίσκου του καὶ τὸ ἐπέτυχεν εὐκόλως εἰς τὸ πόρτο Κουάγιο τὴν 16ην παρελθόντος Ἰουνίου, ὅπως ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω λεπτομερῶς εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 46 ἔγγραφόν μου. Κατώρθωσεν ὁμως ἐκεῖνος ὁ ἄφρων Διοικητὴς νὰ διαφύγῃ τὴν μανίαν τῶν ἐχθρῶν του,

Articolo di lettera (Annesso No 6) scritta in greco da Panago Cavonopulo in data 14 Giugno (S. V.) da Maratonissi, spedita al Zante a Paraschevà e Compagni Paraschevopulo:

«... quì é nata una somma carneficina sopra le persone del Cazzioni e tutti li Mainotti e un numero grosso di individui raccolti da Argos, Mistrà, Calamata Acropoli di Romania e Tripolizzà, hanno sommamente battuti gli Albanesi e li fuggitivi equipaggi del Cazzioni. Il Cazzioni, dicono di esser fuggito ma certamente, per la via di mare, era impossibile a motivo che diverse Barche Idriote s' appostarono in quelle rive in compagnia della Flotta Turca e massime la Fregata Francese ha formato porto catena nell' imboccatura del Porto Quajo...»

Zante 30 Giugno 1792 (S. N) *Zuane Barcich* Direttore.

Corfù 17 Luglio 1792. Dispaccio N° 50. Lo stesso Provveditor G.al. al Doge:

«... finora la discesa della Flotta Ottomana pare che non abbia avuto altro oggetto che quello di distruggere il colonnello Cazzioni e la sua Flottiglia, oggetto facilmente compiuto in Porto Quajo li 16 Giugno passato, come dettagliatamente mi onorai di rassegnare nel N° 46. Riuscì però a quell' insensato Comandante di togliersi dal furore dei suoi nemici, seguito da pochi dei suoi

ἀκολουθούμενος ἀπὸ ὀλίγους ἐκ τῶν πλέον πιστῶν συντρόφων του καὶ ἐκ τῶν τελευταίων εἰδήσεων πού ἔχω, μοῦ προκύπτει ὅτι κατευθυνθεὶς εἰς τὰ Κύθηρα ἀνεῦρε μίαν ἀπὸ τὰς μικρὰς γαλέρας του ἢ ὁποία μετ' ἄλλων τριῶν πλοίων ἠδύρισκετο τὴν 16ην ἡ-ξαντος μακρὰν τοῦ πόρτο Κουάγιο κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν. Ἐπὶ ταύτης ἐπέβη καὶ κατηυθύνθη εἰς Ἰθάκην ὅπου εὐρίσκονται ἡ οἰκογένειά του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του. Ἡ προσέγγισις ὅμως τοῦ Κατσώνη εἰς μίαν νῆσον τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος ἀνησύχησε τὸν ἐπαγρυπνοῦντα τοπικὸν Διοικητὴν ὡς καὶ τὸν Προβλεπτὴν τῆς Κεφαλληνίας. Καὶ ἐπειδὴ ἡ παραμονή του εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην θὰ ἠδύνατο νὰ διαταράξη τὰς σχέσεις μας μετὰ τὴν Ὑψηλὴν Πύλην καὶ ἴσως καὶ αὐτὴν τὴν Ρωσσίαν, δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἰδοποίησα τὸν διοικητὴν τῆς Ἰθάκης, τὸν προβλεπτὴν Κεφαλληνίας καὶ τὸν ἐκλαμπρότατον Διοικητὴν τῶν Καταδίκων¹, πού εὐρίσκεται ἐκεῖ μετὰ τὴν ναυτικὴν του Μοῖραν, ἵνα ὑποδείξουν εἰς τὸν Κατσώνην, χωρὶς βεβαίως νὰ θίξουν τὴν ἱερότητα τοῦ ἀσύλου, νὰ φύγῃ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ νὰ ζητήσῃ ἀλλαγῆν τὴν σωτηρίαν τὴν ὁποίαν δὲν ἠμπορεῖ ἀπολύτως νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς καμμίαν χώραν τῆς Βενετικῆς ἐπικρατείας. Διασπαρέντων λοιπὸν καὶ καταστραφέντων τῶν τελευταίων ἐλεεινῶν ὑπολειμμάτων τοῦ Ρωσικοῦ στολίσκου ἀπὸ τὰς Γαλλικὰς φρεγάτας καὶ τὰ Τουρκικὰ πλοῖα πού δὲν παύουν τὴν καταδίωξιν, παραμένουν ἐλεύθεροι αἱ θάλασσα αὗται ἀπὸ τὰς ἐπιφόβους ἐπιδρομὰς καὶ πειρατείας τὰς σχεδιαζομένας ἀπὸ τοὺς ἀπέλιπιδας τούτους μετὰ τὴν συμβουλήν τὴν χειρίστην τοῦ τολμηροῦ ἐνθουσιασ-

più fidi e da ultime notizie avute mi risulta che corso a Cerigo, vi ritrovò una delle sue Galeotte che con altri tre navigli, erano fortunatamente lontane da Porto Quajo il giorno 16 e che, prese in essa l' imbarco, si sia ridotto a Thiachi dove tiene la moglie e le sostanze. L' approdo però del Cazzioni in un' Isola di Vostra Serenità allarmò la vigilanza del locale Governatore e di quello Provveditor di Cefalonia. Siccome la sua dimora in quell' isola potrebbe compromettere i pubblici importanti riguardi e con la Porta e forse con la Russia medesima, così ho replicato al Governor di Thiachi, al Provveditor di Cefalonia ed all' Ill. mo Governator dei Condannati, che si trova con la sua Squadra ivi, che senza offender la santità dell' asilo, sia al Cazzioni ed ai suoi seguaci, insinuato ad uscire, cercando altrove quella sicurezza che non può assolutamente lusingarsi di averla in alcun luogo del Dominio Veneto. Dispersi quindi e distrutti i miseri avanzi della Flottiglia Russa dalle Fregate Francesi e dalle navi Turche, che non cessano di inseguirli, restano liberi questi mari dalle temute infestazioni e piraterie, disegnate dalla disperazione con pessimo consiglio condotte dall' ardito

¹ Ἐννοεῖ τὸν Διοικητὴν τῆς γαλέρας τῶν καταδίκων εἰς τὴν ὁποίαν ἐκωπηλάτουσαν ἀλυσό-δετοι οἱ καταδεδικασμένοι εἰς τὴν ποινὴν τῆς κωπηλασίας ἐπὶ τῶν γαλερῶν, οἱ λεγόμενοι Γαλεότ-τοι (κατεργαρέοι).

μοῦ τοῦ Κατσώνη ἐκτελουμένας, ὅστις ὑπενόμειυσε τὴν τύχην του καὶ ἐπετάχυνε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀπώλειαν... »

Κέρκυρα 21 Ἰουλίου 1792. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 51.— Ὁ Γεν. Προβλεπτῆς πρὸς τὸν Δόγην :

« ... ἠττηθείσης τῆς Ρωσικῆς Μοίρας, διεσκορπισθέντων, φονευθέντων ἢ αἰχμαλωτισθέντων τῶν πληρωμάτων, ὁ Ὄθωμανικὸς στόλος παρέμεινε εἰς τὸ Μαραθωνῆσι, ὡς ἀναφέρει ὁ ἐν Μορέα πρόξενος τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος, κόμης Καντιὰν Ρώμα, ἐπὶ τῇ βάσει εἰδήσεων πού ἔλαβε παρὰ τοῦ ἐν Κορώνῃ ὑποπροξένου του... μέρος τοῦ στόλου ἠϋρίσκετο εἰς τὸ πόρτο Κουάγιο, ἵνα εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταδιώκῃ καὶ νὰ καταστρέφῃ τὰ ὑπολείμματα τοῦ Κατσώνη... αἰφνιδίως ἐθεάθη ὁ Καπουδὰν Πασᾶς νὰ ἀποπλή μὲ τὰ περισσότερα καὶ ἰσχυρότερα πλοῖα πρὸς τὴν Πάρον, ἀφίσας πέντε καραβέλλες καὶ τρία «καρλανδῖς»¹ εἰς τὰ ὕδατα ταῦτα μὲ σκοπὸν τὴν καταδίωξιν τοῦ κολοπέλλου Κατσώνη καὶ τὴν ἀναζήτησίν του εἰς ὅποιοδήποτε μέρος ἤθελε καταφύγει... »

Ζάκυνθος 30 Ἰουλίου 1792. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 52.— Ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν Δόγην :

« ... κατὰ τὴν ἀφίξίν μου εἰς τὸν ὄρμον τοῦτον εὔρον ἠγκυροβολημένην τὴν Γαλλικὴν φρεγάταν La Modesta, κυβερνωμένην ἀπὸ τὸν κύριον Vendel καὶ ἀπέπλευσε τὴν ἐπομένην κατευθυνομένη, ὡς ἐξηκρίβωσα, εἰς τὰ ἐσωτερικὰ κανάλια τῶν νήσων τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος μὲ τὸν κύριον σκοπὸν, ἵνα συλλάβῃ τὰ ἐλεινὰ ὑπολείμματα τοῦ κατατροπωθέντος Ρωσικοῦ στολίσκου. Ἄλλαι ἕξ φρεγάται Γαλλικαὶ περιπλέουν εἰς ἄλλα γειτονικὰ ὕδατα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν θαλασσίων συγκοινωνιῶν καὶ προστασίαν τῶν Γαλλικῶν ἐμπορικῶν σκαφῶν καὶ παρακώλυσιν τοῦ Αὐστριακοῦ ἐμπορίου, ἀλλὰ ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ προσθέσῃ καὶ τὸ ἄλλο, ὅτι δηλαδὴ θὰ βοηθήσουν οἱ Γάλλοι τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Τουρκικοῦ στόλου πρὸς καθυπόταξιν τῶν Μανιατῶν, οἱ ὅποιοι εἶναι πάντοτε ἀποστάται καὶ ἀνθίστανται εἰς τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν... »

entusiasmo di un Comandante che minò la sua fortuna e sollecitò la sua perdita... »

Corfu 21 Luglio 1792.— Dispaccio N° 51. Il Provveditor General al Doge :

«Sottomessa la squadra Russa, dispersi, uccisi o spogliati gli equipaggi, la Flotta Ottomana si teneva a Maratonissi, come informa il Console di Vostra Serenità in Morea conte Candiaa Roma, per notizie avute dal suo vice-console a Coron... e da Porto Quajo per esser a portata d' inseguir e distrugger i miserabili avanzi... quando improvvisamente si vide il Capitan Passà Cussein sciogliere con la più numerosa e più forte parte della Squadra verso Paros, mentre lasciò 5 Caravelle e tre Carlandis in queste acque, dirette principalmente ad inseguire il colonnello Cazzioni e di reclamarlo in qualsiasi luogo si ritrovasse... »

¹ Καρλανδί ἢ καρλαντζή ἦσαν εἶδος Τουρκικῶν πολεμικῶν.

Ζάκυνθος 8 Αυγούστου 1792. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 53.—Ὁ Γενικός Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην :

«... Ἐκεῖναι αἱ εἰδήσεις αἱ ὁποῖαι τὴν 29 παρελθόντος μηνὸς Ἰουλίου μοὶ ἔλειπον ἐκ μέρους τοῦ προβλεπτοῦ τῶν Κυθῆρων ὡς πρὸς τὴν τύχην τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ στολίσκου τοῦ Κατσώνη... εὐρέθησαν κατὰ τὴν ἀφίξίν μου εἰς τὸν ὄρμον τοῦτον τὴν 28 λήξαντος καὶ περιγράφουν πάσας τὰς λεπτομερείας, ὅτι δηλαδὴ ἐκ τῶν πλοίων μέρος μὲν κατεστράφη, ἄλλα δὲ ἐκυριεύθησαν καὶ διεσκορπίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου καὶ ὅτι ὁ Ἀρχηγός των, κολονέλλος Κατσώνης, κατῴρθωσε νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ καὶ νὰ φύγῃ καὶ ὅτι ἐζήτησεν ἄσυλον εἰς ἓνα ἀπομακρυσμένον ὄρμον τῶν Κυθῆρων. Ὁ Προβλεπτής τῆς νήσου ταύτης προσεπάθησεν ἢ νὰ προλάβῃ τὸν κατάπλου τοῦ Κατσώνη ἢ τὴν ἀπομάκρυνσίν του ἐκεῖθεν ἐν ἧ περιπτώσει ἢθελε παρουσιάσῃ καὶ ἔδωκε πρὸς τοῦτο αὐστηρὰς διαταγὰς εἰς τὸν Καπιτὰν Τέστι, διοικητὴν τῆς φρουρᾶς, ὡς καὶ εἰς τὸν Καπιτάνιον τῆς ἀστυφυλακῆς.

Οὗτοι κατηυθύνθησαν μὲ ἀρκετὰς δυνάμεις πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἡ κοινὴ φήμη ἔφερε καταφυγόντα τὸν Κατσώνην. Ἄλλ' οὗτος πληροφορηθεὶς τὰ διατρέχοντα καὶ ἵνα ἀποφύγῃ τὴν σύλληψιν, ἐγκατέλειψε τὸ μέρος καὶ διὰ κρυφίας ὁδοῦ κατηυθύνθη πρὸς τὸ Καψάλι, λιμένα τῆς νήσου τῶν Κυθῆρων, καὶ ἀπέπλευσε κατόπιν ἐκεῖθεν ἐπὶ ἐνὸς πλοιαρίου, πὸν ἦτο μεταξὺ τῶν διασωθέντων σκαφῶν του.

Ἐπειδὴ ὅμως προέκυψεν ἡ ὑποψία μήπως δὲν ἦτο ἀληθὴς ἡ ἀναχώρησίς του καὶ ὅτι ἴσως ἐκρύπτετο κάπου, ὁ εἰρημένος Προβλεπτής διέταξε νὰ κάμουν αὐστηρὰς παραστάσεις εἰς τὰ πληρώματα τῶν πλοίων του καὶ νὰ τοῖς εἴπουν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλεί-

Zante 8 Agosto 1792. Dispaccio N° 53.—Il Provveditor General al Doge.

«... quelle notizie che li 29 del passato mese Luglio mi mancavano dalla parte dell Provveditor di Cerigo intorno il destino degli avanzi della Flottiglia di Cazzoni... le ritrovai al mio arrivo a questa rada li 28 e sono comprese con tutto dettaglio e che li navigli sono stati parte distrutti, parte presi e parte dispersi dalla Flotta Ottomana e che il capo colonnello Cazzioni è riuscito a togliersi dalle mani dei nemici e fuggire e che egli cercò l'asilo in un remoto seno di quest'isola. Il Provveditor de Cerigo cercò o di prevenir l'approdo di Cazzioni o il suo allontanamento, qualora vi fosse penetrato, con apposite risolte commissioni date al Capitan Testi direttore del Presidio ed al capitano della milizia urbana. Direttisi questi, con sufficiente dimostrazione di forze, verso il luogo dove la voce sparsa voleva che il Cazzioni si fosse ricoverato, non attese il Cazzioni, che lo era infatti, di esservi colto e per occulta via ridottosi a Capsali, porto dell'isola, se ne fuggì con un scampavia che esisteva fra il numero dei suoi navigli. Sul dubbio però che potesse esser mentita la sua partenza e che invece si fosse nascosto, fece il detto Provveditor fare agli equipaggi dei

ψουν τὸν λιμένα ἐκεῖνον. Ὑπεσχέθησαν νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς διαταγὰς καὶ τότε μία μικρὰ γαλέρα εἰς ἣν ἐπεβιβάσθησαν οἱ καλλίτεροι καὶ ἐκλεκτότεροι ἄνδρες, ἀπέπλευσε, πλὴν παρέμειναν εἰς τὸν λιμένα τρία ἄλλα πλοία εἰς κακὴν κατάστασιν, χωρὶς ὄπλισμὸν καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἀποπλεύσουν. Ὁ Προβλεπτής δὲν ἔβλεπε μὲ καλὸ μάτι τὴν παραμονὴν τῶν τριῶν τούτων πλοίων καὶ διότι ἐφαίνετο εἰς τὸν ὄριζοντα ἐρχομένη ἡ Ὀθωμανικὴ Μοῖρα... Τρία πολεμικὰ ὑπὸ τὰς διαταγὰς κάποιου Σεϋντάλ Μπέη ἔφθασαν εἰς τὰ Κύθηρα καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Προβλεπτήν τὴν παράδοσιν τῶν εἰς τὸν λιμένα εὐρισκομένων τριῶν πλοίων... ὁ τόνος τῶν Τούρκων ἦτο ἀπειλητικός. Ἐπίσης ἤθελαν νὰ μάθουν ποίαν ἡμέραν ἔφθασεν ἐκεῖ ὁ Λάμπρος, ἂν ἀνεχώρησε καὶ διὰ ποῦ... ἀπήντησεν ὁ Προβλεπτής ὅτι τὰ τρία πλοία τὰ διώκουν δύο Καπιτάνοι οἱ Χριστόδουλος καὶ Ἀναστάσιος Ντοῦρος, ὅτι ὁ τρίτος εἶχε φύγει, ὅτι οἱ δύο Καπιτάνοι συνελήφθησαν καὶ κρατοῦνται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀνωτάτης Ἀρχῆς... Ὁ Προβλεπτής ἔλαβεν ὁμοίως ἀπὸ τὸ Μαραθωνῆσι μίαν ἐπιστολὴν ἀπὸ κάποιον Κωστάκη Χαντζάρην, δραγομάνον τοῦ Καπουδὰν Πασσᾶ, ὁ ὁποῖος παραπονεῖται διὰ τὰς διευκολύνσεις πού παρεσχέθησαν πάντοτε εἰς τὸν Ρωσικὸν στολίσκον, διὰ τὸ ἄσυλον πού παρεχωρήθη εἰς τοὺς Ἑνετικούς λιμένας... Τελειώνει ἡ ἐπιστολὴ μὲ τὸ νὰ λέγῃ ὅτι ὁ Καπουδὰν Πασσᾶς ἔχει τὴν πληροφορίαν ὅτι ὁ Κατσώνης εὐρίσκεται εἰς τὰ Κύθηρα καθὼς καὶ μερικὰ πλοία τοῦ στολίσκου του καὶ ζητεῖ τὴν παράδοσιν τοῦ μὲν καὶ τῶν δέ, εἰς τὰ πρόσωπα πού στέλλει ὁ ἴδιος... Ὁ Προβλεπτής ἀπήντησεν ὅτι ὁ Κατσώνης ἤδη ἀνεχώρησεν, ὅτι οἱ

navigli vive rimostranze perchè tutti dovessero partire da quel porto. Promesso di farlo, se ne partì infatti una Galeotta guarnita della miglior e più scelta gente, rimanendo però nel Porto tre altri navigli sdrusciti, disarmati e ridotti quasi nell'impossibilità di distaccarsi. Vedeva il Provveditor di mal occhio la loro esistenza, attesa la vicina apparizione della Squadra Ottomana in quei paraggi... tre bastimenti da guerra comandati da certo Seindal bey arrivarono a Cerigo e ricercarono a quel Rappresentante la consegna dei Legni Russi esistenti nel Porto; inoltre volevano sapere che giorno è arrivato il Lambro, se è partito e per dove... il tono dei Turchi era minaccioso... rispose a loro che i tre navigli erano comandati da due Capitani: Cristodulo e Anastasio Duro e che il terzo era fuggito e che questi due capitani furono arrestati e si trovano alla disposizione della suprema Carica... il Provveditor ricevette anche da Maratonissi una lettera da certo Costachi Canzari, Dragomano del Capitan Passà, il quale si duole dei soccorsi prestati in ogni tempo alla Flottiglia Russa, del' asilo accordato ai Porti Veneti... conclude la lettera col dire che, essendo il Capitan Bassà informato che il Cazzioni si trova a Cerigo, nonchè alcuni Legni della sua Squadra, ricerca che siano consegnati l' uno e gli altri, alle persone da lui spedite... rispose il Provveditor che Cazzioni era già partito e che i Russi corsari

Ρώσσοι κουρσάροι συνελήφθησαν καὶ κρατοῦνται ἀλυσόδετοι καὶ ὅτι τὰ πλοιάρια ἀφωπλίσθησαν... Ὁ Κατσώνης ἀληθῶς εὐρίσκεται εἰς Ἰθάκην πλησίον τῆς οἰκογενείας του, εἰς κατάστασιν οἰκονομικῶς ἀθλίαν, πικραμμένος καὶ φοβούμενος νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ ἄσυλον ἐκεῖνο καὶ ἐκτεθῆ εἰς προφανῆ κίνδυνον. Εἰς μάτην ἕως τώρα προσεπάθησαν οἱ ἐκεῖ δημόσιοι Ἀντιπρόσωποι νὰ τὸν ἐκδιώξουν... Διαφυγὼν ἀπὸ τὸν Μορέαν καὶ ἀπὸ τὴν καταδίωξιν τῶν Τούρκων μὲ μίαν τόλμην, ὅχι συνήθη, κατέφυγεν εἰς τὴν νῆσον Ἰθάκην καὶ ὁ Ἀνδροῦτσος, ἓνας ἀπὸ τοὺς περιφημοτέρους Καπιτάνιους τοῦ Κατσώνη... Κατὰ τοῦ Ἀνδρούτσου τούτου, πρῶην ἀρματολοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει σπίτι καὶ ὑπάρχοντα ἐν Πρεβέζῃ, ὁπόθεν ἐξεδιώχθη ἐξ αἰτίας τῶν κακουργημάτων του καὶ ὅστις κατόπιν περιεβλήθη τὴν στολὴν Ρώσσου ἀξίωματικῶν, εἶχε διαμαρτυρηθῆ, ὡς εἶχον ἀναφέρει εἰς τὴν Ὑμετ. Μεγαλειότητα, ὁ Ἀλῆ Πασᾶς τῶν Γιαννίνων, καὶ ἐξήτει τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἐξόντωσίν του, ἵνα οὕτω ἐκδικήσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀποπειραθεῖσαν δολοφονίαν τοῦ Μαυρομμάτη, προκρίτου τοῦ Κάρλελι καὶ ἵνα ἀποζημιωθῆ διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἀρπαγέντων πολυτίμων εἰδῶν του. Εἰς τὸν Πασᾶν τοῦτον εἶχε προσφερθῆ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ σπίτι καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντα τοῦ Ἀνδρούτσου ἐν Πρεβέζῃ, ἀφοῦ προηγουμένως ἱκανοποιοῦντο ἐνδεχόμεναι ὀφειλαὶ τοῦ ἰδίου πρὸς ὑπηκόους τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος...»

Ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 1 εἰς τὸ ἄνω ἔγγραφον ἀρ. 53.

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης πρὸς τὸν Γενικὸν κατὰ θάλασσαν Προβλεπτὴν παρὰ τοῦ Προβλεπτοῦ καὶ φρουράρχου Κυθήρων, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Ἰουνίου 1792 (π. ἡ.).

«...κατόπιν τῶν Τουρκικῶν ἐπιθέσεων κατὰ τῶν Ρώσσω ἐφοπλιστῶν, αἱ ἐπιθε-

erano messi ai ferri ed i loro navigli furono disarmati... il Cazzioni veramente è al Thiachi presso la sua famiglia ritenuto là dalla miseria, dall' avvilitamento e dal timore di esporsi ad evidente rischio, uscendo da quell' asilo. Invano sin' ora si adoperarono i Rappresentanti per farlo uscire... Scappato dalla Morea e dall' insecuzione dei Turchi, con non ordinario ardire, anche l' Andruzzo, uno dei suoi più famosi capitani, ricoverossi anche egli a Thiachi... contro questo Andruzzo, prima armatolò che ha casa, famiglia e beni a Preveza, da dove fu discacciato dai suoi misfatti e che fu poi rivestito del carattere di ufficiale Russo; reclamò, come ho rassegnato a Vostra Senerità, Alì Passà di Gianina, ricercando il suo fermo e la sua distruzione per vendicare sopra di lui la tentata morte di Mavromati, Primate di Carleli e per risargirlo degli spogli dei suoi preziosi effetti fattegli, e fu esibita ad esso Bassà, a tal oggetto, la casa ed i beni esistenti in Prevesa ed i beni di sua ragione, salva la prelazione a sudditi che avessero crediti sopra di esso...»

Annesso N° 1 - Copia di lettera scritta al Provveditor General da Mar dal Provveditor e Castellan di Cerigo in data 23 Giugno 1792 (s. v.)

«...dopo li attacchi dei Turchi contro gli armatori Russi, le azioni offen-

τικά ἐπιχειρήσεις ὑπεστηρίχθησαν παρὰ μιᾶς Γαλλικῆς φρεγάτας καὶ παρὰ τῶν Μανιατῶν ἀπὸ ξηρᾶς καὶ ὄλαι αὐταὶ αἱ ἐπιχειρήσεις κατέληξαν εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ σολίσκου τοῦ κολονέλλου Κατσώνη καὶ τὸν ὑπεχρέωσαν νὰ ζητήσῃ τὴν σωτηρίαν του διὰ τῆς ἀπέλπιδος φυγῆς... καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην... συγκεντρωθείσης μιᾶς στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ προωθηθείσης πρὸς τὸ μέρος ὅπου αἱ διαδόσεις ἔφεραν εὐρισκόμενον τὸν Κατσώνην, ἤρκεσε μόνη αὕτη ἡ κίνησις, ἵνα προκαλέσῃ τὴν ἀπομάκρυνσίν του, διότι οὗτος ἀντιληφθεὶς ὅτι αἱ δυνάμεις ἐκινοῦντο πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἐκινήθη διὰ κρυφίας ὁδοῦ πρὸς τὸ Καψάλι, ὅπου φθάσας ἐπεβίβασθη ἐπὶ ἐνὸς ταχέος πλοιαρίου, τὸ ὁποῖον ἠδύρισκετο ἐκεῖ μαζὶ μὲ ἄλλα ἕξ καὶ ὑποτίθεται ὅτι ἀπέπλευσεν ἀπὸ τὸν ὄρμον ἐκεῖνον, καθὼς ἡ Υ.Ε. θὰ ἴδῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Καπετάνιου Τέστι...»

Ἐκθεσις τοῦ Καπιτάν Τέστι πρὸς τὸν Προβλεπτὴν καὶ φρούραρχον τῶν Κυθέρων τῆς 21 Ἰουνίου 1792 (π. ἡ.).

«... Ἀναχωρήσας ἐντεῦθεν ἐπὶ κεφαλῆς 20 ἀνδρῶν τὴν 23ῃν ὥραν τῆς χθές, εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς Υ.Ε., δι' ὧν μὲ παρήγγελλε νὰ μεταβῶ εἰς τὸν Ποταμὸν, ἵνα ἐξακριβώσω τὴν ἀναχώρησιν τοῦ κολονέλλου Λάμπρου Κατσώνη, φθάσαντος ἐκεῖ καὶ διαφυγόντος μετὰ μερικῶν ὑποτακτικῶν του, μόλις ἔφθασα εἰς ἀπόστασιν ἕξ περίπου μιλίων, συνήντησα τρία ἔμπορα ζῶα ὀδηγούμενα ἀπὸ δύο ἄτομα, ἄγνωστά μοι, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔμαθα ὅτι ὁ κολονέλλος οὗτος δὲν ἠδύρισκετο εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἀλλὰ εἶχε κατευ-

sive furono sostenute da una Fregata Francese e dai Mainotti dalla parte di terra e collimarono tutte queste operazioni con la distruzione della Flottiglia del colonnello Cazzioni, mettendolo nella necessità di appigliarsi al disperato partito della fuga... e si trasferì su questa isola... adunata quindi la forza ed incamminata verso il luogo dove le voci asserivano esistesse il Cazzioni, bastò questo primo movimento per sollecitare il di lui distacco, mentre prevenendo egli la direzione delle milizie, prese occulta via per Capsali, ove ridottosi si imbarcò su di un scampavia, tra il novero di 6 navigli che esistevano nel Porto suddetto, e coll'imbarco stesso se lo suppose partito, come V.E. vedrà della relazione del Capitano Testi...»

Relazione del Capitano Testi al Provveditor e Castellan di Cerigo 21 Giugno 1792 (s. v.)

«Partitoni da questa parte alla testa di 20 militari alle ore 23 der giorno d'ieri, in pronta ubbidienza alle commissioni di V.E., con cui mi incaricava di ridurmi a Potamò, onde far verificare l'immediato distacco del colonnello Lambro Cazzioni, ivi capitato, fuggito con alcuni suoi dipendenti, appena ero giunto alla distanza di circa 6 miglia, incontrai tre animali carichi, guidati di due persone a me ignote, dalle quali rilevai che esso colonnello non si trovava a quella

θνηθῆ πρὸς τὰς ἀκτὰς τοῦ Καψάλι δι' ἄλλης ὁδοῦ μετ' ἄλλων ὀλίγων ὄπαδῶν του, καλῶς ὠπλισμένων, οἱ ὅποιοι ἀνεγνωρίσθησαν ὡς σύντροφοί του. Ἐφοῦ ἐβεβαιώθην παρὰ τῶν δύο ὡς ἄνω ἀτόμων, ὅτι ἦσαν ἀληθῆ τὰ λεγόμενά των, ἀντελήφθην ὅτι οὗτος ἔλαβε γνῶσιν ὅτι ἐβάδιζον μετὰ δυνάμεως στρατιωτῶν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὸν Ποταμόν. Καὶ διεπίστωσα τὸ γεγονός τοῦτο, ἀφοῦ ἀπέστειλα ἔμπρὸς ἓνα ὑπάλληλον ὑγειονομικόν, ὁ ὅποιος τῷ ἀνεκοίνωσε τὴν πρόθεσίν μου καὶ συγκατανεύων μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ συμμορφωθῆ, μοὶ ἔστειλεν ὁ Κατσώνης ἓνα ὑπολογαγόν του, διὰ τοῦ ὁποίου μοὶ ἀνεκοινοῦτο ὅτι μὴ δυναμένου τοῦ Διοικητοῦ του Λάμπρου νὰ παραμένῃ ἐκεῖ καὶ νὰ περιμένῃ καὶ ὁ ἴδιος ὑπολογαγὸς ὑπέσχετο ὅτι θὰ κατηρθύνετο εἰς τὰς ἀκτὰς ὑπὸ τὴν συνοδείαν τοῦ ὑγειονομικοῦ ὑπαλλήλου καὶ θὰ ἐπεβιβάζετο εἰς ἓν ἀπὸ τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα Ρωσικὰ πλοῖα... Προχωρήσας ὁ ὑπάλληλος μέχρι τῶν εἰρημένων ἀκτῶν, ἔμαθεν ἐκεῖ ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους ὅτι ὁ κολονέλλος Κατσώνης εἶχεν ἤδη ἐπιβῆ ἑνὸς πλοιαρίου του μαζί μὲ ὅλους τοὺς ὄπαδούς του καὶ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὰ παράλια ἐκεῖνα. Ἐκτελεσθεισῶν τοιουτοτρόπως τῶν διαταγῶν τῆς Ὑμετ. Ἐξοχότητος δὲν μοὶ μένει ἄλλο τι εἰμὴ ἢ τιμὴ νὰ τῆς ἀσπασθῶ τὰς χεῖρας...»

Συνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 7.—Εἰς τὸ ἔγγραφο ὑπ' ἀριθμ. 53 τοῦ Γεν. Προβλεπτοῦ Ἀγγέλου Μέμου πρὸς τὸν Δόγην:

Ἀντίγραφον

Ἐν ὀνόματι τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τῆς Αὐτοκρατορίας πασῶν τῶν Ρωσσιῶν κλπ.

«Συνεπεῖα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως πού μοὶ ἐδόθη παρὰ τῆς Α.Ε. τοῦ στρατηγοῦ

parte, ma si era diretto per le rive di Capsali per un'altra via in compagnia di alcuni suoi seguaci, bene armati che si fecero conoscere per compagni di lui; accertatomi da essi come vera tal circostanza, la qual si attribuisce al sentore che egli abbi saputo che io ero con pubbliche forze diretto a Potamò, ho creduto di verificare tale fatto inviando avanti un fante della Sanità che era con me... incamminatosi egli e raggiuntolo in qualche distanza, gli comunicò la mia intenzione, alla quale annuendo egli di addattarsi, mi inoltrò un di lui Tenente, dal quale mi fu significato che non potendo il suo Comandante Lambro trattenersi ad attendere, prometteva per altro che direttamente si conduceva alle rive suddette, sotto la scorta di quel fante della Sanità per prender imbarco in uno dei navigli Russi ivi esistenti... spintosi il fante fino alle precipitate rive seppe da molti altri che il colonnello Cazzioni avesse anco preso imbarco in un scampavia di sua ragione, unitamente a tutti i di lui seguaci e con quello se ne fosse allontanato da queste parti.

Esaurite in tal guisa le inchinate prescrizioni di V.E. non resta alla mia ubbidienza che l'onore di baciarle le mani...»

Capitano Testi.

Annesso N° 7 al Dispaccio 53 del Proveditor General Angelo Memo al Doge:

Copia

«In nome di Sua Maestà l'Imperatrice di tutte le Russie etc.

In conseguenza della facoltà impartitami da S.E. il General Giovanni Sa-

Ἰωάννου Σαμπαρόβσκυ, ἰππότου διαφόρων τάξεων, προορίζω διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Καπιτάνιου τὸν Χριστόδουλον Κομενδόπουλον, ἐν ᾧψει τῆς πιστῆς καὶ ἐπιζήλου ὑπηρεσίας του εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν στολίσκον τοῦ Ἀρχιπελάγους, καθ' ἣν ἐπεδείξατο ἰκανότητα καὶ θάρρος. Ἐπομένως τὸν ἐφοδιάζω μὲ τὸ παρόν, ἵνα ἀναγνωρισθῆ ὡς τοιοῦτος παρὰ παντὸς εἰς ὃν ἤθελε τὸ ἐπιδείξει καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ ὑπογράφω ἰδιοχείρως καὶ τὸ ἐπικυρώσω μὲ τὴν ἰπποτικὴν σφραγίδα μου, ἵνα ἔχῃ ἰσχὴν ὀπουδήποτε.

Ἐξεδόθη ἐπὶ τῆς φρεγάτας «Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Πάτμου», ναυαρχίδος.

τῆ 17 Ἀπριλίου 1792

Εἰς τὰς στρατιάς τῆς Αὐτῆς Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, τῆς χαριεστάτης μου Ἐγεμονίδος, ὁ συνταγματάρχης καὶ ἰππότης τοῦ στρατιωτικοῦ Τάγματος Ἁγίου Γεωργίου, Διοικητῆς τοῦ Στολίσκου ἐν τῇ Μεσογείῳ.

Λάμπρος Κατσώνης

(Τόπος σφραγίδος)

(*ex-Greco*)

Ἐπισυνημμένον ὑπὸ ἀριθμ. 6 εἰς τὸ ἴδιον ἔγγραφο.

Ὁ Διοικητῆς καὶ Καπιτάνιος τῆς Ἰθάκης, Ἀναστάσιος Πίλικα γράφει εἰς τὸν Γενικὸν Προβλεπτὴν κατὰ θάλασσαν Ἀγγελον Μέμο, ὑπὸ ἡμερομ. 12 Ἰουλίου 1792 (π. ἡ.)

«Καὶ αἱ τέσσαρες σεβασταὶ ἐπιστολαὶ τῆς Υ.Ε. αἱ ἀφορῶσαι τὸ ἄτομον καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ κολονέλλου Λάμπρου Κατσώνη μοὶ ἔφθασαν. Καὶ πρὶν ἢ καταφθάσουν

barovsky Cavalier di diversi ordini, destino al grado di capitano Christodulo Comendopulo, attesa la fedele e zelante servitù a questa Imperial Flottiglia nell' Archipelago prestata ed i non equivoci segni di capacità e coraggio dato.

Quindi lo fornisco del presente acìo come tale sia riconosciuto da cadauno, cui verrà esibito ed al qual effetto sottoscrivendolo di proprio pugno, lo munisco delle armi del mio Sigillo per valersene ovunque.

Dato sulla Fregata La Comandante «San Giovanni di Patino»

li 17 Aprile 1792

Nelle Armate di S.M.I. di tutte de Russie, mia graziosissima Sovrana, il Colonnello e Cavalier dell' ordine militare di San Giorgio, Comandante la Flottiglia nel Mediterraneo

Lambro Cazzioni L.S.S.

(*Ex-Greco*)

Annexo N° 6 allo stesso dispaccio :

Il Governator e Capitano di Thiachi, Anastassio Pilica scrive al Provveditor General da Mar Angelo Memo, in data 12 Luglio 1792 (s. v.)

«Tutte le quattro ossequiate lettere di V.E. riguardanti la persona e la famiglia del colonnello Lambro Cazzioni sono pervenute nella mia devozione.

καὶ ἅμα ὡς ἐβεβαιώθη ὅτι οὗτος εἰσεχώρησεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, ὅπως ζητήσῃ καταφύγιον, κατέβαλα κάθε δυνατὴν προσπάθειαν, ὅπως τὸν πείσω νὰ ἀποχωρήσῃ ταχέως... ἐχρησιμοποίησα πάντα τὰ πλέον ἀποτελεσματικὰ μέσα, ἵνα τὸν ἐξαναγκάσω νὰ ἀπομακρυνθῇ, τοῦλάχιστον αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ νὰ μεταβῇ ἀλλαχοῦ, ἔξω τοῦ Δημοσίου Κράτους. Τῷ παρεστάθησαν μὲ τὰ δυνατώτερα χρώματα ἐπικείμενοι οἱ κίνδυνοι, οἱ περιγραφόμενοι εἰς τὰς τιμίας Σας, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἡ περίπτωσις τοῦ νὰ συλληφθῇ ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ... οὗτος φοβούμενος ἐπικειμένην τὴν διαταγὴν τῆς συλλήψεως, μάλιστα τώρα πὺν εἰς κατάλληλον στιγμὴν κατέπλευσαν εἰς τὸν λιμένα τοῦτον αἱ Δημόσιαι γαλέραι, ἐκρούβη εἰς τὰ πλέον μεμακρυσμένα καὶ ὄρεινὰ μέρη τῆς νήσου· οὔτε καὶ ἐθεάθη, διαρκούσης τοῦλάχιστον τῆς ἡμέρας, εἰσερχόμενος ἢ ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴν κατοικίαν του. Οὗτος ἐπιθυμεῖ καὶ ἐπιδιώκει, καθὼς διεπίστωσα, τὴν ἀναχώρησιν, ἣτις τῷ ὑπεδείχθη, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἀξιοθρηνητοῦ πλήν θαυμαστῆς ἰδιοσυγκρασίας του, τῷ ἐμποδίζεται ἀπὸ κάθε τόπον ἢ διαφυγῆ. Δὲν ὑπάρχει ἄλλως τε εἰς τὸ μέρος τοῦτο εὐκαιρία πλοίου διὰ τὴν Δύσιν καὶ δὲν τολμᾷ νὰ πηγαίῃ εἰς ἄλλο μέρος πλησίον, ἵνα ἐπιζητήσῃ τοιαύτην εὐκαιρίαν. Ἐξ ἄλλου καὶ ὁ ἴδιος καὶ ἡ οἰκογένειά του εὐρίσκονται εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν καὶ χρημάτων καὶ πραγμάτων· δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ναυλώσῃ εἰδικὴν βάρκαν. Ἄλλως τε πᾶν ὅ,τι εἶχε χρησιμοποιήσει διὰ τὴν συντήρησιν, ἐπισκευὴν καὶ ἐξάρτυσιν τοῦ στολίσκου του, καθ' ὃν χρόνον ἐναυλόχει οὗτος εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Μεγαρησίου, τὸ ἔκαμε μὲ χροῆ πολλὰ καὶ κατόπιν ἤρχισε τὰς πειρατικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ μέσα

Anco prima che mi capitassero e subito che mi sono accertato di essersi egli insinuato in quest'isola a rifugiarsi, mi sono con tutto l'impegno adoperato per indurlo a distaccarsi sollecitamente... ho posto in uso tutti li possibili più efficaci e validi mezzi per astringerlo ad evadere, almeno con la sua sola persona e di ridursi altrove, fuori del Publico Stato. E gli furono con i più vivi colori rappresentati imminenti i pericoli indicati con le Vostre Lettere ed inoltre la facilità di poter esser in qualunque momento fermato in questo luogo;...egli temendo presente l'ordine del suo fermo, a vista, massime, dell'opportuna comparsa delle Pubbliche Galere in questo Porto, si è sempre tenuto occulto nei luoghi più montuosi e rimoti dell'isola; nè infatti si è mai veduto, almen di giorno, nella casa di sua abitazione. Egli desidera ed inclina, per quanto sono assicurato, alla inculcatagli partenza, ma dalla sua deplorabile prodigiosa costituzione, gli viene da ogni parte impedita. Non vi è in questo luogo incontro diretto per il Ponente, e non si azzarda di passar in alcuna altra parte di queste vicinanze a ricercarlo. Versando poi egli e tutta la sua famiglia in una estrema penuria di soldo et effetti, non può con espressa barca; e tutto quel che aveva consumato per il mantenimento, concie ed allestimento della sua Flottiglia, nel frattempo dell'ancoraggio di essa nelle acque di Meganissi, si è ingolfato in

ἀκόμη εἰς τὰ ἐσωτερικὰ κανάλια τῶν νήσων. Οὗτος συμπεριφέρθη ὅπως διεσώθη ὡς ἐκ θαύματος, οὔτε καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν ἀναχώρησίν του ἔστειλέ ποτε ἐνίσχυσιν τινα εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἢ ὅποια συντηρήθη καὶ συντηρεῖται καὶ σήμερον ἀπὸ τὴν στέρεσιν καὶ πώλησιν μέχρι καὶ τῶν ἰδίων ἐνδυμάτων καὶ ἐπίπλων. Ἡ οἰκογένεια αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ 12 ἄτομα, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ὁ ἴδιος δὲ περιφέρεται ὡς πρόσφυξ μετ' ἄλλων δύο ὀπαδῶν του. Ἔσται δύο οἰκογένειαι, ἢ μία κάποιου Κωνσταντῆ Γαλαξειδιώτη καὶ ἡ ἄλλη τοῦ Λάμπρου Πρεβεζάνου, τῆς ἀκολουθίας του, διαμένουν ἤδη ἀπὸ πολὺν καιρὸν μονίμως εἰς ταύτην τὴν νῆσον, οὔτε ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχουν ἄλλα ἄτομα, ἀνήκοντα εἰς τὸν Κατσώνην, τὰ ὅποια νὰ ἔκαμαν μόνιμον κατοικίαν εἰς τὸ μέρος τοῦτο. Ἐκτὸς δὲ τῆς μικρᾶς γαλέρας μετὰ τὴν ὁποίαν ἔφθασεν ἐδῶ, δὲν ἐνεφανίσθη ἄλλο τι πλοῖόν του ἕως τώρα...»

Ἐπισυνημμένον ἐπ' ἀριθμ. 7. Ὁ ἴδιος Διοικητῆς Ἰθάκης πρὸς τὸν Γενικὸν Προβλεπτήν, τῆ 13 Ἰουλίου 1792.

«...Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα εἰσεχώρησαν εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς ἀπομακρυσμένους κολπίσκους δύο ἀπὸ τὰ ὑπολειφθέντα πλοῖα τοῦ καταστραφέντος στολίσκου τοῦ κολονέλλου Λάμπρου Κατσώνη καὶ τὴν ἐπομένην πρωΐαν ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄνδρες τῶν πληρωμάτων διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν νῆσον πρὸς ἀναζήτησιν ἐφοδίων καὶ τροφίμων. Αἱ διαμαρτυρίαι μου καὶ αἱ παραστάσεις, γινόμεναι πρὸς τοιοῦτους ἀπηλπισμένους ἄνδρας, οὐ-

grossa summa di delitti ed indi si diede alla rapina sin'entro questi interni canali. Si portò egli come si è prodigiosamente salvato colla sua vita, nè ha mai dietro all'ultima sua partenza mandato verum soccorso alla sua famiglia, la quale si è mantenuta e si mantiene tuttora con la distrazione e vendita sin delli proprii vestiti et addobbi. Questa è composta da 12 persone, tra uomini, donne e ragazzi ed egli cammina profugo con altri due soli dei suoi seguaci. Due sole altre famiglie, l'una di certo Costantin Galaxidioti e l'altra di Lambro Prevesano del suo seguito, hanno da già molto tempo ferma stazione in quest'isola, nè presentemente vi sono altre persone, a lui appartenenti che abbiano fermo stanziamento su questo luogo. Oltre la piccola Galeottina con la quale si è trasferito quì, non è comparso infino ad ora alcun suo Legno...»

Annexo N° 7. Lo stesso Governatore di Thiachi al Provveditor General in data 13 Luglio 1792 (v. η.)

«Nella decorsa notte si sono introdotti in una di queste remote callanche due dei residui piccoli Legni della distrutta Flottiglia del colonello Lambro Cazzioni e nella mattina seguente quasi tutte le persone degli equipaggi sono disperse per l'isola a ricercar sovvegni e viveri. Le rimostranze mie e le proteste con sì fatta disperata gente nulla o poco valgono, tanto più che non possono in

δαμῶς ἢ ἐλάχιστα ἀξίζουσιν. Ἄλλως τε δὲν ἠμποροῦν νὰ εὔρουν εἰς κανὲν ἄλλο μέρος ἀσφαλέστερον καταφύγιον, ἐφ' ὅσον ἄλλως τε δὲν εὐρίσκεται ἐδῶ ἱκανὴ δύναμις, ἵνα ἐπιβάλῃ τὸ κράτος τοῦ νόμου καὶ νὰ ἐμποιήσῃ τρόμον. Εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι ὅλοι αὐτοὶ σιγὰ-σιγὰ θὰ ἀπομακρυνθοῦν καὶ θὰ μεταβοῦν εἰς τὸ μέρος του ὁ καθένας, ἢ ἄλλαχοῦ, ἵνα δυνηθοῦν νὰ ζήσουν, διότι δὲν ἠμποροῦν νὰ συντηρηθοῦν ἐνταῦθα καὶ θὰ ἐγκαταλείψουν ἀδειανὰ τὰ πλοῖα τοῦ Κατσώνη... Δὲν θὰ παραλείψω νὰ μεταχειρισθῶ κάθε μέσον, ἵνα τοὺς πείσω νὰ ἀπομακρυνθοῦν καὶ νὰ μεταβοῦν εἰς ἄλλα γειτονικὰ μέρη ἀπόμωρα...»

² *Ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀρ. 8.* Ὁ ἴδιος Ἀναστάσιος Πίλικα γράφει εἰς τὸν Γενικὸν Προβλεπτήν, τῇ 20 Ἰουλίου 1792 (π. ἡ.).

«... Ἐνῶ ἐνόμιζα ὅτι τὰ δύο εἰσχωρήσαντα εἰς ἓνα ὀρμίσκον τῆς νήσου ἐν καιρῷ νυκτὸς πλοῖα, εἶχον ἀπομακρυνθῆ κατόπιν τῶν ἀκαταπαύστων εἰσηγήσεών μου καὶ διαμαρτυριῶν ἐπληροφορήθην ἔκπληκτος ὅτι ἀπεγυμνώθησαν ταῦτα ἀπὸ ὅλα τὰ ἐξαοτήματά των καὶ τὰ ὄπλα, τὰ ὁποῖα ἀφηρέθησαν καὶ ἀπεκρῦβησαν, τὰ δὲ πλοῖα ἐβυθίσθησαν εἰς κάποιον ἐσωτερικὸν μέρος. Παρεπονέθην ἀμέσως εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ Κατσώνη διὰ τὴν ἀξιοτιμώρητον αὐθαιρεσίαν, ἣ ὁποῖα ὅμως ἐδικαιολογήθη λέγουσα ὅτι κατόπιν διαταγῆς τῆς ἔγιναν τὰ ἄνω, ἵνα μὴ ἐξέλθουν εἰς πειρατικὰς ἐπιχειρήσεις τὰ πληρώματα, κινούμενα ἀπὸ τὴν ἀθλίαν των κατάστασιν καὶ τὴν ἀπελπισίαν καὶ μὴ κατόπιν ἀποδοθῆ κάθε ζημία εἰς τὴν ναυσιπλοῖαν εἰς βάρος τοῦ συζύγου τῆς. Ἰκανὸς

alcuna altra parte avere più sicuro rifugio di questo luogo, mancante della competente forza pubblica che possa imprimer ad essi la dovuta soggezione e timore. Io già sono certo che tutti a poco a poco evaderanno e si trasferiranno nei rispettivi paesi loro ed anco altrove onde poter vivere, non potendo già esser in questo paese sostenuti e lasceranno in abbandono spogli i Legni del Cazzioni... non mancherò di adoperarmi onde indurli a distaccarsi e di portarsi in altre meno osservate vicinanze...»

Annesso N° 8. Lo stesso Anastassio Pilica scrive al Provveditor General in data 20 Luglio 1792 (s. v.)

«Quando credevo che li due Legni introdotti di notte tempo in una di queste callanche, si avessero, mediante le mie valide incessanti insinuazioni e rimostranze, allontanati, sono, con mia sorpresa, venuto a rilevare di esser stati spogliati di tutti i loro attrezzi ed armi, ricuperate ed occultate ed indi affondati in uno di questi interni passi. Fatte arrivare subito le mie doglianze alla moglie di Cazzioni, del condannabile arbitrio presso, si è ella giustificata che avendo dubitato che li loro equipaggi strascinati dalla miseria e disperazione, non avessero ad uscire alla pirateria con danno della navigazione e che cader potesse a peso del di lei marito ogni loro trascendenza, sia ella divenuta all' es-

ἀριθμὸς ἀνδρῶν τῶν πληρωμάτων ἔχουν ἤδη διαφύγει ἐκ τῆς νήσου καὶ θὰ ἀπομακρυνθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι, διότι δὲν δύνανται νὰ συντηρηθοῦν εἰς τὸ μέρος τοῦτο... Ἀπέμειναν μόνον 30 περίπου Σκλαβοῦνοι ποὺ ὑπηρετοῦν ἐπὶ τῶν δύο πλοίων καὶ τώρα ζητοῦν νὰ πληρωθοῦν τοὺς μισθοὺς των ἀπὸ τὴν «κολονέλλαν» ἢ τοῦλάχιστον νὰ τοῖς δοθῇ ἓνα λογικὸν βοήθημα, ἵνα δυνηθοῦν νὰ ἀναχωρήσουν διὰ τὰ μέρη τῆς καταγωγῆς των. Οὗτοι ἀπειλοῦν νὰ διαρπάσουν διὰ τῆς βίας τὸ σπίτι τοῦ Κατσῶνη καὶ δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὴν λογικὴν καὶ τὰς εἰσηγήσεις μου.

Ἀκόμη καὶ ὁ παγκάμιστος Ἀλβανὸς καπιτὰν Ἀνδροῦτσος, κατορθώσας καὶ οὗτος νὰ διασώσῃ τὴν ζωὴν του ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Μάνης, προσήγγισεν εἰς ἓνα ἐξωτερικὸν ὀρμίσκον μὲ ἰδίαν βάρκαν καὶ μὲ ὀλίγους ἐκ τῶν ὀπαδῶν του. Ἡμποδίσθη, εἶπε, νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν πλοῦν διὰ τὸν προορισμὸν του ἐξ αἰτίας τῆς κακοκαιρίας καὶ ὅτι, μόλις βελτιωθῇ ὁ καιρὸς καὶ ἀναλάβῃ ἀπὸ τὰ τόσα παθήματα καὶ στερήσεις, θὰ ἀπομακρυνθῇ ἐντεῦθεν...»

Ἰθάκη 20 Ἰουλίου 1792 (v. ἡ.)

Ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 9 εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 53 ἔγγραφον: Ὁ Γεν. Προβλεπτής πρὸς τὸν Διοικητὴν Ἰθάκης.

Ζάκυνθος 2 Αὐγούστου 1792 (v. ἡ.)

«...Ἐλαβα τὰς ἐπιστολάς τῆς 12ης, 13ης καὶ 20ῆς Ἰουλίου (π. ἡ), αἱ ὁποῖαι μοῦ δίδουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπικροτήσω τὰ ἀκριβῆ διαβήματά σας, σύμφωνα καθ' ὅλα μὲ

posto ripiego. Una buona parte degli equipaggi fu già a quest' ora evasa dall' isola et evaderanno anco gli altri tutti, non potendo esser in questo luogo sostenuti... fra gli rimasti vi sono circa 30 Schiavoni li quali pretendono la loro paga dalla Colonnella od almeno un competente sovvegno onde poter partire e restituirsi alli loro paesi e minacciano di spogliare con la forza la casa, nè valgono ragioni ed insinuazioni con essi.

Anco il facinoroso Capitan Albanese Andruzzo, essendosi riuscito ad uscìr salvo dalle terre di Maina, approdò in una esterna callanca con sua barca et con alcuni pochi dei suoi seguaci, essendo stato impedito, come disse, dal contrario tempo di proseguire il suo destinato viaggio, che intraprenderà subito che il tempo glielo permetterà et reficiato che sarà dai sofferti patimenti e disaggi...»

Thiachi 20 Luglio 1792 (s. v.)

Annexo N° 9 al Dispaccio N° 53.

Zantè 2 Agosto 1792 (s. n.). Il Provveditor General Angelo Memo al Governator di Thiachi:

«Mi sono pervenute le vostre lettere 12, 13 e 20 Luglio (s. v.) che mi somministrano notivo d' applaudire alle di lei esattezze che ravviso corrispondenti

τὰς προηγουμένας μου παραγγελίας. Ἐπειδὴ ὅμως σήμερον παρουσιάζεται μία σπουδαία περίπτωσις διὰ τῆς ἐμφανίσεως εἰς τὰ ὕδατα ταῦτα, ἀπροσδοκίτως, τῆς Γαλλικῆς φρεγάτης περὶ τῆς ὁποίας ἔκαμα νύξιν εἰς χθρσεινήν μου ἐπιστολὴν καὶ δεδομένου ὅτι εἰς τὸ ἐρευνητικὸν καὶ ἄγρυπνον βλέμμα τῆς φρεγάτας, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παραμείνῃ κεκεχυμένη ἢ παραμονὴ τοῦ Κατσώνη εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην, μὲ συνεπείας ὅχι καλὰς διὰ τὰ δημόσια συμφέροντα καὶ μὲ ὕψιστον κίνδυνον τοῦ ἰδίου Κατσώνη, δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, νὰ λάβητε ἀφορμὴν νὰ ὑποδείξητε ἐπειγόντως εἰς τὸν Κατσώνη, ἵνα ἐπιταχύνῃ τὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς νήσου καὶ οὕτω δυνηθῇ νὰ ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν τοῦ ἐπιχειρημένου κινδύνου. Πρέπει νὰ τοῦ εἰπῆτε ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμῃ κατάχρησιν τῆς ἐπικειοῦς συμπεριφορᾶς μας ἀπέναντί του, ὀφειλομένης εἰς τὴν φιλόανθρωπον διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα μὴ ἐξανασθῶμεν νὰ ἐνεργήσωμεν ἐπὶ τέλος τὴν σύλληψίν του, ἢ ὁποία θὰ ἦτο ἀναπόφευκτος, ἂν τυχὸν οὗτος ἤθελε παρατείνει τὴν παραμονὴν του. Ἐὰν ἡ ἔλλειψις μέσων, μετὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν βύθισιν τῶν δύο πλοίων του, ἤθελεν εἶσθαι ἐμπόδιον διὰ τὴν ἀποχώρησίν του, δὲν διαφωνῶ, ὅπως οὗτος ἐπιβιβασθῇ ἐπὶ μιᾶς ἰδιωτικῆς βάρκας ἀλλὰ χωρὶς καμμίαν σύμπραξιν, παρέμβασιν ἢ βοήθειαν τῶν ὑπηκόων μας καὶ χωρὶς ἀκόμῃ καμμίαν ἔστω καὶ φαινομενικὴν συμπαιγνίαν ἢ συνδρομὴν ὑμῶν, εἰς τὸν ὁποῖον συνιστῶ τὴν πλέον ἐσκεμμένην ἐπαγρύπνησιν, ἵνα οὕτω συνδυασθοῦν τὰ Δημόσια συμφέροντα μὲ τὸ ἀπαραβίαστον τοῦ ἀσύλου. Ἀκούω μὲ εὐχαρίστησιν ὅτι ἐξαφανίζονται ἀπὸ τὴν νῆσον οἱ ἐπικίνδυνοι ὀλαδοὶ του. Καὶ πρὸς τὸν ἴδιον ὀφείλετε νὰ τηρήσετε

alle mie precedenti commissioni. Prendendo oggidì questo argomento un aspetto assai più importante, ora che si presenta insolitamente in cotesti paraggi la Fregata Francese, della quale le feci cenno non le mie d'ieri, al di cui occhio indagatore e vigile non potrebbe forse occultarsi la stazione in cotesta isola del Cazzioni stesso, con conseguenze incomode ai pubblici riguardi e di sommo pericolo per lui, prenderà da ciò motivo la di lei diligenza per rinvigorire gli eccitamenti e gli impulsi onde, con non più ritardata evasione dall'isola, sottragga sè stesso all'imminente cimento che gli sovrasta. Egli, gli farà quindi riflettere di non abusare di quella indulgenza che deve egli riconoscere dalla sola umanità del Governo, per non costringere finalmente la mano Pubblica per praticare il di lui fermo, che sarebbe indispensabile in caso di più lunga dimora. Se la mancanza di mezzi per l'eseguito affondamento dei due Legni, ponesse ostacolo alla verificazione del di lui necessario ritiro, io non dissento che possa valersi di barca privata, senza però alcuna cooperazione, intervento o assistenza dei suditi e senza, però, alcuna apparente Pubblica intelligenza, nè concorso di vostra spettabilità, a cui raccomando la più cauta circospezione onde combinare i riguardi del Governo con quelli dell'immunità dell'asilo. Intendo con compiacenza che vadano dileguandosi dall'isola gli infesti di lui seguaci e verso il medesimo,

τὴν αὐτὴν ἀπειλητικὴν καὶ σοβαρὰν στάσιν, ὁμοίως καὶ πρὸς ἐκείνους ἐκ τῶν ὁπαδῶν τοῦ ποῦ παραμένουν ἀκόμη. Ὅφείλετε νὰ ἐνεργήσητε, ὥστε νὰ ἐπιταχύνουν τὴν ἀναχώρησίν των καὶ νὰ ζητήσουν ἀλλαχοῦ ἀσφαλέστερον καταφύγιον, καὶ ἰδιαίτερος ὁ ἀναφερομὴς Ἐνδρουῖτος, διὰ τὸν ὁποῖον θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἀνεζήτησεν ἤδη ἄλλο καταλληλότερον ἄσυλον. Μέχρις οὗτο ἀναχώρησεν ὁ Κατσῶνης καθὼς καὶ οἱ δορυφόροι του, θὰ εἶναι συγχῆ εἰς τὰ ὕδατα ἐκεῖνα ἢ παρουσία καὶ ἀγκυροβολία τῶν δύο μικρῶν γαλερῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ κολονέλλου Μπούα.

Τὸ γεγονός τοῦτο Ἐμεῖς θὰ ἐπωφεληθῆτε νὰ τὸ ἐξάρητε, ἵνα ἀυξήσητε τὸν φόβον τοῦ Κατσῶνης καὶ ἐπιταχύνητε οὕτω τὴν ἀπομάκρυνσίν του, εἰδοποιοῦντες αὐτὸν νὰ μὴ κατευθυνθῆ εἰς Βενετικὴν κτήσιν... Δὲν θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ Διοικητὴς τῆς Γαλλικῆς φρεγάτας ὑπέβαλεν ἤδη ἀξιώσεις ἢ ὅτι ἐζήτησε τὴν παράδοσιν τοῦ πρόσφυγος τούτου καὶ ἐκδικηθῆ οὕτω τὰς προσβολὰς ποῦ ὑπέστη τὸ ἐμπόριον ἐκείνου τοῦ Ἐθνους. Ἐν πάσῃ ὁμως περιπτώσει Ἐμεῖς πρέπει νὰ ἀπαντήσητε ὅτι ὁ Κατσῶνης δὲν εὐρίσκειται εἰς τὸ νησί, προσθέτοντες ὅτι ἔχετε λάβει αὐστηρὰς διαταγὰς νὰ τὸν ἀπομακρύνητε...»

TOMOΣ 1051.—*Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 56.*

Ζάκυνθος 8 Σεπτεμβρίου 1792 (ν. ἡ.).

Ὁ Αὐτὸς Γενικὸς Προβλεπτὴς Ἄγγελος Μέμο γράφει εἰς τὸν Δόγην:

«...εἰς ἓν θέσπισμα τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας τῆς 11ης Αὐγούστου μοὶ ἔφθα-

parimenti, dovrà osservar lo stesso cauto ma imponente e minaccioso contegno, sicchè quelli che ancora vi si trovano nell'isola, non ritardino la loro partenza e specialmente il nominato Andruzzo che vorrei già credere a quest'ora passato altrove a più opportuno rifugio. Sino all'evasione del Cazzioni e suoi satelliti sarà frequente in coteste acque la comparsa ed ancoraggio delle due Galeotte sotto la militar disciplina del colonnello Bua. Circostanza che ella potrà destramente far valer per accrescere il timor di Cazzioni e sollecitar il di lui allontanamento, avvertendolo, per altro, di non dirigere i suoi passi ad altra Veneta località... Non vorrei credere che il direttor della Fregata Francese avanzasse pretese o ricerca relativa a questo profugo per rivendicare le offese apportate al commercio di quella Nazione. Ma, ad ogni caso, ella dovrà rispondere non ritrovarsi il Cazzioni ricoverato nell'isola, adducendo anche di aver avuto risoluti ordini per il di lui allontanamento...»

BUSTA N° 1051.—*Dispaccio N° 56.*

Zante 8 Settembre 1792. Il medesimo Provveditor General Angelo Memo scrive al Doge:

«Vennero in una delle due Ducali segnate 11 Agosto, la Sovrana delibe-

σεν ἢ διαταγὴ διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ κολονέλλου Κατσώνη, κηρυχθέντος ἐπαναστάτου παρὰ τῆς Αὐλῆς του, ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελεν ἀκόμη εὐρεθῆ παραμένων εἰς τινὰ κτῆσιν τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος καὶ ὁμοίως διὰ τὴν σύλληψιν τῶν ὀπαδῶν του, τῆς οἰκογενείας του, τῶν πραγμάτων καὶ τῶν πλοίων του, μὲ τὴν ἐξουσιοδότησιν, ὅπως χρησιμοποιήσω, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ τὴν βίαν καὶ τέλος διατάσσομαι, ἵνα γίνῃ ἀκριβῆς ἀπογραφή τῶν πάντων, ἅτινα νὰ τεθοῦν ὑπὸ ἀσφαλῆ καὶ ἐσκεμμένην φύλαξιν ἐν ἀναμονῇ νεωτέρων διαταγῶν. Ἐκεῖνα τὰ ἀθλία ὑπολείματα τοῦ κατατροπωθέντος Ρωσικοῦ στολίσκου φαίνεται ὅτι ἐκίνησαν ζῶηρον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τῆς ἐν Κων/πόλει Κυβερνήσεως καὶ τῶν εἰς τὰ μέρη ταῦτα Ρώσων προξένων... διεβίβασα τὰς καταλλήλους διαταγὰς εἰς πάσας τὰς ἐξηγητέας Ἀρχὰς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θεσπισμάτων τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας... διέταξα τὸν Διοικητὴν τῆς Ἰθάκης νὰ συλλάβῃ τοὺς περιπλανωμένους ἄνδρας τῶν πληρωμάτων, ὅσοι ἐκεῖ ἀκόμη εὐρίσκονται, ἀλλ' ὅχι πλέον τὸν Κατσώνην, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ παρέμεινεν ἐπ' ὀλίγον ἐκεῖ, διέφυγεν ἢ τοῦλάχιστον ἐπεβράδυνε τὸν κίνδυνον πρὸς τὸν περιζῶναι πανταχόθεν καὶ ἴσως νὰ μὴ τὸν ἀποφύγῃ... ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Τοῦρκοι, ὑπεροπτικοί, ζητοῦν τὴν παράδοσιν τοῦ Κατσώνη, τῶν ὀπαδῶν του καὶ τῶν πλοίων πρὸς ἔφυγον ἀπὸ τὰς θαλάσσας των. Ἐξ ἄλλου οἱ Ρῶσοι ζητοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ προβάλλουν μὲ ἐμπιστοσύνην τὸ αἴτημά των διὰ νὰ τοὺς παραδοθῶν τὰ πλοῖα. Οἱ Γάλλοι τέλος, ἐξαργιωθέντες κατὰ τῶν ἀθλίων ὑπολειμμάτων τοῦ στολίσκου καὶ ἀνυπόμονοι νὰ ἐδικηθοῦν τὰς ζημίας πρὸς ὑπέστησαν τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα τοῦ Ἔθνους των, δὲν φεῖδονται οὔτε μέσων, οὔτε τρόπων, ὅπως τὰ πάρουν εἰς χεῖράς των. Ἐκίνη ἡ Γαλλικὴ φρεγάτα

razione che mi prescrive l'arresto del colonnello Cazzioni, già dalla Sua Corte dichiarato ribelle, se per avventura si trovasse ancora in alcuno dei luoghi di V/ Serenità, dei suoi seguaci, famiglia, effetti e bastimenti, usando anche la forza e che vuol che tutto sia fatto fedel inventario e resti sotto la più cauta e sicura custodia per attendere le massime Pubbliche disposizioni. Quei miserabili avanzi della sconfitta Flottiglia Russa pare che abbiano vivamente interessato il Governo di Cos/poli ed anche questi Consoli Russi... ho dato gli opportuni ordini e tutte le Autorità dipendenti per eseguire i comandi dell' Ecc. mo Senato... ho ordinato l'arresto delle persone disperse al Governator di Thiachi che ivi esistono, ma non già il colonnello Cazzioni, il quale fatta ivi breve dimora, fuggì o almeno ritardò il colpo che da tante parti gli sovrasta e minaccia di coglierlo... intanto i Turchi reclamano alteramente la consegna del Cazzioni, dei suoi seguaci e dei bastimenti scappati dai loro mari e che i Russi ricercano il fermo e confidano nel loro diritto per riaver i Legni; i Francesi inferociti contro quei miserabili avanzi ed avidi di vendicare i danni cagionati ai Legni della loro Nazione, non risparmano nè mezzi, nè modi per sottoporli... Quella Fregata Fran-

ονομαζομένη La Modesta, διοικουμένη ἀπὸ τὸν κύριον Di Venel. εὐρίσκετο εἰς τὸν λιμένα τῆς Ζακύνθου πρὸ τοῦ κατάπλου μου ἐκεῖσε καὶ τὴν ἐπομένην ἀπέπλευσε μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ κανάλια τῆς νήσου Ἰθάκης καὶ Ἁγίας Μαύρας καὶ δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν παρὰ νὰ καταδιώξῃ τὰ Ρωσικὰ πλοῖα, νὰ ἐξακριβώσῃ ποῦ εὗρον ἄσυλον καὶ κυρίως νὰ ἀποπειραθῇ τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ἀθλίου Κατσώνη... Ὑποβάλλω ταπεινῶς εἰς τὰς Ὑμετέρας Ἐξοχότητας τὰς ἐνδιαφερούσας εἰδήσεις τὰς ὁποίας μοὶ ἀνακοινώνει μὲ ἐπείγοντα ταχυδρομόν ὁ Ἐκτακτος Προβλεπτής Ἁγίας Μαύρας Σοράντζο.

« Πρὶν ἢ φθάσουν αἱ διαταγαί μου εἰς Πρέβεζαν ἔφυγεν ἐκεῖθεν, ὅπου εἶχεν εἰσχωρήσει ὁ Καπιτὰν Ἀνδροῦτσος, ὁ περιφημότερος τῶν κυρίων ὀπαδῶν τοῦ Κατσώνη μετ' ἄλλων πέντε, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι οὔτε φημισμένοι οὔτε ὀνομαστοί. Οὗτοι ἐπεβίβασθησαν τῆς «Μπρατσέρας»¹ ἐνὸς κάποιου Θωμᾶ Καρίππη, κατευθυνόμενοι—δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸν—ἢ διὰ τὸ Σπάλατο ἢ διὰ τὸ Ὄτραντο, ἵνα ὑποβληθοῦν εἰς τὴν νενομισμένην ὑγειονομικὴν κάθαρσιν καὶ κατόπιν ἐξακολουθήσουν τὴν πορείαν διὰ τὴν Ρωσσίαν, κολακευόμενοι νὰ εὗρουν ἐκεῖ ἀπὸ τὴν γενναιοδωρίαν τῆς Σεβαστῆς Ἐκείνης Αὐτοκρατείας τὴν ἀμοιβὴν διὰ τὰς ὑπηρεσίας ποῦ λέγουν ὅτι προσέφεραν.

Μόλις αὐτοὶ ἔφυγον, κατέπλευσεν εἰς Πρέβεζαν ἡ βάρκα κάποιου Χαραλάμπου Βλασσοπούλου, Ζακυνθινοῦ, προερχομένη ἐκ Κυθήρων, μὲ 27 ἐπιβάτας, ἐπιζήσαντας ἀπὸ τὸν κατατροπωθέντα στολίσκον τοῦ Λάμπρου· πλὴν ὁ Προβλεπτής δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἀποβίβασίν των. Ἦσαν ὅλοι ὑπήκοοι τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος, ἄλλοι μὲν γεννηθέντες

cese nominata LA MODESTA comandata dal signor di Venel che al mio arrivo al Zante l'ho ritrovata in rada e che partitasi il giorno addietro scorse i canali interni di Thiachi e di S. Maura, non avendo altro oggetto che di seguire i bastimenti Russi, di spiare il luogo del loro asilo e di tentare principalmente il fermo e lo eccidio del sciagurato Cazzioni..... humilio a Vostre Eccellenze le interessanti notizie che mi comunica con espressa spedizione il Provveditor Estrordinario di Santa Maura SORANZO: Prima che giungessero le mie commissioni, se ne partì da Prevesa, dove si era introdotto il Capitan Andruzzo il più famoso dei capi seguaci di Cazzioni, con altri 5 di nessuna fama e nome. Essi presero l'imbarco sopra la Brazzera di certo Tomà Carippi diretti, non si sa bene, se per Spalato o per Otranto a scontar la contumacia per indi proseguire il viaggio per la Russia, lusingati di trovare colà dalla magnificenza di quella Augusta Sovrana il compenso dei pretesi prestati servizii. Scappati questi, sopravvenne in Prevesa la Barca di certo Caralambo Vlassopulo Zantioto, proveniente da Cerigo con 27 passeggeri, tutti superstiti della sconfitta Flottiglia di Lambro, ma il Provveditore si oppose allo sbarco di essi. Erano tutti sudditi di V/

¹ Ἴστιοφόρον μὲ δύο κατάρτια καὶ μὲ πλήρωμα ἐξ κοπηλατῶν καὶ ἓνα πηδαλιούχον.

καὶ κατοικοῦντες ἐν Πρεβέζῃ καὶ ἄλλοι ἐκ Πάργας, ὅπου κατηυθύνθη ἡ βάρκα... Ὑστερα ἔφθασαν αἱ διαταγαὶ μου ὅπως συλληφθῶσιν ὁ Κατσώνης καὶ οἱ ὄπαδοί του... Μετέβη εἰς Πρέβεζαν ὁ Ἐκτακτος Προβλεπτής Ἀγίας Μαύρας καὶ κατώρθωσε νὰ συλλάβῃ κάποιον Δημήτρι Περλεπέ, ἕνα ἀπὸ τοὺς πρώτους καὶ συγγενῆ τοῦ Ἀνδρούτσου. Ἐγένετο ἡ ἀπογραφή τῶν πραγμάτων πού εἶχεν ἐπάνω του καὶ ἀκολούθως τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ του εὐρεθέντων. Ἐρευνήθη ὁμοίως μὲ νομίμους τρόπους καὶ ἡ οἰκία τοῦ Ἀνδρούτσου καὶ ἐγένετο λεπτομερὴς ἀπογραφή τῶν ἐν αὐτῇ εὐρεθέντων ὡς καὶ τῶν ἐντὸς δύο κιβωτίων... Γράφω σήμερον εἰς τὸν καπιτάνον τοῦ Σπάλατο, εἰδοποιῶν αὐτὸν ὅτι ἐνδέχεται νὰ καταπλεύσῃ ἐκεῖ ὁ καπιτάν Ἀνδρούτσος καὶ ὅτι ἡ Δημοσία θέλησις τὸν περιέλαβεν εἰς τὸν κατάλογον τῶν προγραφέντων ὄπαδῶν τοῦ ἀθλίου Κατσώνη καὶ ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ τὰ μέτρα, ἵνα λάβῃ εἰς χεῖρας του καὶ τὸν Ἀνδρούτσον καὶ τὰ πράγματά του καὶ νὰ ἀναφέρῃ τὰ καθέκαστα εἰς τὸν ἐν Δαλματία Γενικὸν Προβλεπτήν...»

Ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 7 εἰς τὸ ἔγγραφο ὑπ' ἀριθμ. 56.

Ἐκτακτος Προβλεπτής Ἀγίας Μαύρας¹ γράφει πρὸς τὸν ἐν Ζακύνθῳ Γενικὸν Προβλεπτήν Ἀγγελον Μέμο, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29 Αὐγούστου 1792 (ν. ἡ.)

«... Ἡ κρυφία εἰσχώρησις ὕστερα εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Πρεβέζης τοῦ καπιτάν Ἀνδρούτσου περὶ οὗ ὁμιλοῦν αἱ τελευταῖαι ἐπιστολαὶ τῆς Ὑμετ. Ἐκλαμπροτάτης Ἐξοχότη-

Serenità altri nativi ed abitanti a Prevesa et altri di Parga, per dove si diresse la Barca..... arrivarono poi le mie commissioni ordinanti il fermo di Cazzioni e dei suoi seguaci... si trasferì a Prevesa il Provveditor di s. MAURA e riuscì di far arrestare certo Dimitri Perlepè uno dei primi e parente di Andruzzo... al ritenuto furono presi in esatto inventario gli effetti che aveva indosso e quelli ritrovati nella sua casa. Fatta visitar anche la casa di Andruzzo con modi legali, furono inventariati gli effetti esistenti in essa ed in 2 Cassette... scrivo subito al Capitano di Spalato avvertendolo del possibile approdo in quel Porto del Capitan Andruzzo e della volontà Pubblica che lo ha compreso nella proscrizione dei seguaci del sciagurato Cazzioni e delle norme da prender per assicurarsi e dei suoi effetti e di lui, dovendo di tutto render informato il Provveditor General in DALMAZIA.....»

Annexo No 7 al Dispaccio No 56.

Il Provveditor Estrordinario di Maura scrive al Provveditor General Angelo Memo al Zante in data 29 Agosto 1792 (s. n.)

«...la clandestina intrusione poi nel territorio di Prevesa del Capitan Andruzzo che forma il soggetto delle ultime lettere di V.E. Ill. ma mi trova ap-

¹ Εἰς τὸν Ἐκτακτον Προβλεπτήν Ἀγ. Μαύρας ὑπήγετο ὁ Προβλεπτής Πρεβέζης.

τος, μὲ εὐρίσκει ἀκριβῶς εἰς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἔλαβον διαταγὰς τῆς Κυριαρχοῦ Ἐξοχωτάτης Γερουσίας, ὅπως προβῶ εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ κολονέλλου Κατσώνη καὶ πάντων τῶν ὀπαδῶν του, κηρυχθέντων Ἐπαναστατῶν καὶ προγραφέντων παρὰ τῆς Ἡγεμονίδος τῶν Ρωσσιῶν... ἓνας ἐκ τῶν περιφημοτέρων συμπαραστατῶν τοῦ Κατσώνη, ἐπιζήσας ἀπὸ τὸν κατανικηθέντα στολίσκον, εἶναι καὶ ὁ καπιτὰν Ἀνδρουῦτσος καὶ πρέπει νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας, ἵνα τὸν συλλάβω...

Ἐπισυνημμένον ὑπὲρ ἀριθμ. 26. Ὁ αὐτὸς Προβλεπτής Ἀγ. Μαύρας γράφει εἰς τὸν Γεν. Προβλεπτὴν ὑπὸ ἡμερομ. 10 Σεπτεμβρίου 1792 (π. ἡ.)

«... Ὅπως εἶχε διαδοθῆ καὶ ἀνέφερα εἰς τὴν Υ.Ε. ἀνεχώρησεν ἐκ Πρεβέζης χθὲς ὁ μισητὸς καπιτὰν Ἀνδρουῦτσος μὲ ἄλλους πέντε ὀπαδούς του καὶ τοῦ Κατσώνη, ἐπιβιβασθεὶς ἐπὶ τῆς Ὀθωμανικῆς μπρατσέρας τοῦ Θωμᾶ Καρίππη, ὁ ὁποῖος ἐπῆγε νὰ τοὺς παραλάβῃ εἰς τὰ ἐξωτερικὰ παράλια τῆς Πρεβέζης, ἵνα τοὺς μεταφέρῃ — δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸν — εἰς Σπάλατο ἢ εἰς τὸ Ὄτραντο, ὅπως ὑποστοῦν τὴν ὑγειονομικὴν κάθαρσιν καὶ ἐξακολουθήσουν κατόπιν τὸ ταξίδι διὰ τὴν Ρωσσίαν, κολακεύομενοι, ἄγνωστον πῶς, νὰ εὔρουν ἐκεῖ ἀνταμοιβὰς καὶ βραβεῖα. Οἱ πέντε ὀπαδοὶ τοῦ Ἀνδρουῦτσου εἶναι: Πάνος Τζίρας, Βαγγελῆς Βελιανίτης, ὁ αἰδέσιμος Ἰωσήφ Γκινάκας, Λάμπρος Δημήτρις ἐπονομαζόμενος Τζόφια καὶ Γεώργης Ἀποστόλη...»

punto nel momento in cui mi vedo prescritto dalla Sovrana Autorità dell' Ecc. mo Senato di far praticar il fermo del colonnello Cazzioni e di tutti li suoi seguaci, dichiarati ribelli e proscritti dalla Sovrana delle Russie... uno dei più famosi aderenti del Cazzioni, superstite della sconfitta Flottiglia essendo appunto il Capitan Andruzzo, io devo approfittare per il fermo di esso.....»

Annexo No 26.

Lo stesso Provveditor Estrordinario di Santa Maura scrive ad Angelo Memo Provveditor General, in data 10 Settembre 1792 (s. n.)

«... come si era vociferato ed io rassegnai a V.E. partì da Preveza il dì d'ieri l'infesto Capitan Andruzzo con altri 5 seguaci suoi e di Cazzioni prendendo imbarco sopra la brazzera ottomana di Tomà Carippi che nell' esterno littorale di quella Piazza, andò a levarli per tragittarli non si sa bene se per Spalato od in Otranto dove sono diretti a scontar la contumacia per indi proseguire il viaggio per la Russia, lusingati non so da qual sentimento di trovar colà delle compensazioni e dei premi. Li 5 accennati con Andruzzo, sono: Pano Cira, Vanghelin Vellianiti, Don Giuseppe Ghinaca, Lambro Dimitri detto Zofia e Giorgi Apostoli...»

Ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 27.—*Ὁ Νικόλας Βενιέρ Προβλεπτής Πρεβέζης γράφει εἰς τὸν Ἀγιοστῖνον Σοράντζον, Ἑκτακτον Προβλεπτήν Ἁγίας Μαύρας, τῇ 31 Ἀυγούστου 1792 (v. ἡ.)*

«... Σήμερον τὸ πρῶτ' πληροφοροῦμαι ἀπὸ ἀσφαλῆ πηγῆν ὅτι τὴν παρελθοῦσαν νύκτα κατῆλθεν ὁ ἐνοχλήτικὸς Ἀνδρούτσος μετ' ἄλλους πέντε συντρόφους τοῦ ὀνομαζομένου... εἰς τὴν παραλίαν Φωκιά ὅπου ἐπεβιβάσθησαν ἐπὶ τῆς μπρατσέρας τοῦ καρaboκύρη Θωμᾶ Καρίππη μετ' Ὀθωμανικὴν σημαίαν, μετ' ἐκατέρωθεν ὄχι καθωρισμένην ἢ δηλαδὴ διὰ τὸ Σπάλατο ἢ τὸ Ὀτραντο, ἵνα ὑποβληθοῦν εἰς ὑγειονομικὴν κάθαρσιν καὶ κατόπιν διὰ ξηρᾶς θᾶ μεταβοῦν εἰς Πετροῦπολιν, ἵνα παρουσιασθοῦν πρὸ τῆς Ἀυτοκρατείας καὶ ζητήσουν ἀνταμοιβὴν διὰ τοὺς κόπους τῶν. Νομίζω ὅτι καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἀνδρούτσου θὰ ἀνεχώρησε διὰ Πάργαν... ἐν τῷ μεταξὺ τὸ σπίτι τοῦ παραμένει κλειστὸν καὶ ἐπαγρυπνῶ, ὥστε νὰ μὴ ξαναανοίξῃ. Ὅμως ἡ πόλις αὕτη εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἄτομα ὑποπτα καὶ διόλου παράξενον, ἀν' ἑαυτῶν εὐρίσκονται καὶ ὄπαδοὶ ἐκείνου τοῦ μισητοῦ ἀνδρός...»

Ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 28.—*Ὁ Ἀγιοστῖνος Σοράντζος Προβλεπτής Ἁγίας Μαύρας γράφει εἰς τὸν Γενικὸν Προβλεπτήν τῇ 4 7/βρίου 1792 (v. ἡ.)*

«... Συνέλαβα κάποιον Δημήτριον Περλεπέ συγγενῆ τοῦ Ἀνδρούτσου... Ἐθεώρησα ἐπίσης σκόπιμον νὰ διατάξω νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ σπίτι τοῦ Ἀνδρούτσου καὶ νὰ ἐνεργήσουν τὴν ἐπαλήθευσιν τῶν ἐν αὐτῇ πραγμάτων. Τὰ κλειδιά ἦσαν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν

Nicolò Venier Provveditor di Prevesa scrive ad Agostino Soranzo Provveditor Estraordinario di S. MAURA in data 31 Agosto 1792 (s.n.)

«... questa mattina da fedeli traccie mi giunge l'avviso che nella decorsa notte discese il molesto Andruzzo con 5 compagni del suo seguito nominati... nelle rive di Focchià ove presero imbarco sopra la brazzera del patron Tomà Carippi di bandiera ottomana con indeterminato indirizzo o per Spalato o per Otranto onde scontare la contumacia e portarsi poi per la via di terra a Peterburgh per presentarsi alla Sovrana e ricercar una compensazione ai loro travagli. Mi si fa supporre che anche la famiglia di Andruzzo sia partita per Parga... intanto la sua casa continua a star serrata ed io esercito tutta la vigilanza perchè non sia riaperta. Però questa Piazza è ripiena di figure equivoche ed è facile che fra di esse siano dei seguaci di quel tristo uomo...»

Annexo No. 28.

Agostino Soranzo Provveditor di Santa Maura scrive al Provveditor General in data 4 Settembre 1792 (s.n.)

«... ho arrestato certo Dimitri Perlepé parente di Andruzzo... ho pure creduto di far visitar la casa di Andruzzo e riconoscere in essa gli effetti esistenti. Le chiavi erano in poter dei suoi cognati; ho voluto che ad altri testimonii vi

γυναικαδέλφων του. Ἡθέλησα μετ' ἄλλων μαρτύρων νὰ παρίσταται καὶ ὁ Ἄλέξανδρος Τσαρλαμπᾶς, ἓνας τῶν γυναικαδέλφων του, καὶ ἀποστείλας δημοσίους λειτουργούς, εὗρον οὗτοι τὸ σπίτι κενόν, ἔξαιρέσει ὀλίγων πραγμάτων καὶ δύο κλεισμένων κιβωτίων. Ταῦτα ἠνοιχθήσαν καὶ κατεγράφησαν τὰ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχοντα φορέματα καὶ σκευὴ διάφορα, ὡς περιλαμβάνονται εἰς τὸ αὐθεντικὸν ἀντίγραφον τῆς γενομένης ἀπογραφῆς, ὅπερ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐπισυνάψω ὑπογεγραμμένον παρὰ τοῦ Τσαρλαμπᾶ καὶ ἄλλων δύο μαρτύρων. Εἶναι εὐκόλον νὰ ὑποθέσῃ κανεὶς ὅτι πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ Ἄνδρουττος θὰ ἐτοποθέτησεν ἄλλαχού τὰ λάφυρα ποῦ ἀπεκόμισεν ἀπὸ ἄλλους, καθὼς καὶ ἄλλα πράγματα του, ἵνα τὰ προφυλάξῃ ἀπὸ κάθε ἔρρευαν. Τὰ ἀνευρεθέντα φορέματα καὶ σκευὴ τὰ παραδίδω εἰς τὸ Δημόσιον τρεχαντήρι, ὅπου ἐτοποθέτησα μὲ δύο ἀλύσεις στὰ πόδια καὶ με σιδηροῦς κρίκους εἰς τὰς χεῖρας τὸν συλληφθέντα Περγλεπέν. Καὶ αὐτὸν καὶ τὰ ἐπιπλα καὶ σκευὴ θὰ τὰ μεταφέρῃ τὸ Τρεχαντήρι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος...»

Ἐπισυνημμένον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 28.

«Ἴδου ἡ ἀπογραφή τῶν ὅσων εὐρέθησαν εἰς τὸ σπίτι τοῦ προγραφέντος Ἄνδρουττου Λιβαδίτη, ὡς κάτωθι:

1 μέγας τάπης, τρία προσκεφάλαια ἀπὸ ἰνδιάνα γεμάτα μαλλί, δύο τουφέκια παλαιά, ἓνα πιστόλι. Τρεῖς τετζερέδες χάλκινοι, 5 καφόμπρικα ὁμοίως, δύο πιάτα ἐκ κασσιτέρου, δύο καζάνια μικρά, δύο ταψιά καὶ μιὰ βελέντζα.

Μέσα εἰς κιβώτιον ἀπὸ κόκκινον ξύλον, ποῦ ἠνοιχθῆ ἀπὸ σιδηρουργὸν εὐρέθησαν: τρεῖς ἀμπόλιες ἄσπρες κεντημένες εἰς τὰ ἄκρα, δύο μανδήλια ἄσπρα ὁμοίως κεντημένα, δύο ὅμοια κόκκινα, δύο τεμάχια βέλο μὲ συνήθη δαντέλλα, δύο προσκεφάλαια κεντητά, τέσσαρα ἄλλα ὅμοια, ἐν φόρεμα γυναικεῖον ἀπὸ λευκὸ πανί, ἓνα κομμάτι πανί βαμβακερό, μία φλοκωτὴ μακρὰ ποῦ ὀνομάζουσι πεσκίρι, μία φούστα ἀπὸ ἀλατζά, ἓνα ὑποκάμισο ἀπὸ ροῦχο ἀνατολίτικο μὲ γούνα. Μία γούνα γυναικεῖα μεταξωτὴ μὲ ἄνθη, χωρὶς μανίκια, μὲ φόδρα ἀπὸ πολύτιμα δέρματα.

Ἐντὸς ἄλλου πρασίνου κιβωτίου ἀνοιχθέντος εὐρέθησαν:

2 κουβέρτες ἀπὸ ὕφασμα μπλὲ καὶ λευκὸ διὰ σοφᾶν. 1 κομμάτι ὕφασμα μισομέ-

fosse pure Alessandro Ciarlambà uno dei suoi cognati ed inoltrato Ministri Pubblici essi trovarono la casa vuota, toltine alcuni capi di roba e due Casse chiuse a chiave. Fatte aprire furono inventariati vari effetti e capi di roba e tutto sta compreso nell' autentico inventario che humilio quì annesso, firmato dal Zarlambà e da altri due testimonii; è ben previsibile che prima della sua partenza Andruzzo avrà altrove riposte le spoglie altrui e quanto gli apparteneva onde meglio preservarli da ogni perquisizione. — Li rinvenuti effetti li faccio ricever dal Pubblico Bergantino dove ho posto con due catene al piede e con ferri nelle mani il retento Perlepè con l' oggetto di inoltrare l' uno e gli altri alla disposizione dell' E.V... »

ταξο πού ὀνομάζουσι φουτά. 2 τραπεζομάνδηλα, 4 πετσέτες, ἓν φόρεμα γυναικεῖο μεταξοβάμβακο μὲ ρίγες λευκές. 1 σεντόνι βαμβακερὸ λευκὸ μὲ κέντημα εἰς τὰ ἄκρα. 1 τράπεζομάνδηλο μὲ δαντέλλα τουρκικοῦ τύπου. 1 φόρεμα μεταξωτὸν γυναικεῖον μὲ ρίγες φιοράτες. 1 ζευγάρι «πουτούρια» γυναικεῖα ἀπὸ μεταξωτὸ ράζο τουρκικοῦ τύπου. 1 πισλὶ κόκκινο ἀνατολίτικο. 1 ζευγάρι πουτούρια γυναικεῖα λευκὰ τουρκικοῦ τύπου χρυσοκέντητα. 1 φόρεμα γυναικεῖον μεταξωτόν. 1 σεντόνι ἀπὸ ὕφασμα λευκὸ κεντημένον μὲ μετὰξι εἰς τὰ ἄκρα. 1 κουβέρτα διὰ κρεββάτι. 1 ὑποκάμισο ἀπὸ βελούδο μπλὲ χωρὶς μανίκια. 1 κομμάτι ὕφασμα μεταξωτὸ κεντημένον διὰ τραπέζι. 4 κουβέρτες χονδρὲς διὰ κρεββάτι. 1 ζευγάρι πουτούρια ἀπὸ ὕφασμα κόκκινο, γυναικεῖα. 1 ὑποκάμισο λευκὸ μεταξωτό. 1 τάπης μέγας καὶ δύο ἀλυσίδες ἀργυρὲς τουρκικοῦ τύπου.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπανετέθησαν εἰς τὰ κιβώτια παρουσίᾳ τῶν προσυπογραφομένων μαρτύρων:

Νικόλας Κισσούλης βεβαιῶνω καὶ ἤμην παρὼν

Γεώργιος Κονεμένος βεβαιῶνω ὁμοίως

Ἀλέξανδρος Τσαρλαμπᾶς ἤμην παρὼν καὶ βεβαιῶνω.

Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 57.— Ζάκυνθος 21 Σεπτεμβρίου 1792. (ν. ἡ.). Ὁ Γενικὸς Προβλεπτής εἰς τὸν Δόγην:

«... Ἄν ὁ κολονέλλος Κατσώνης, κρυμμένος εἰς τὰ κρησφύγετα τῶν ἀποκρήμων βουνῶν τῆς Ἰθάκης, τώρα πρόσφυξ περιπλανώμενος, φοβούμενος πάντοτε τὰ κατ' αὐτοῦ ληφθέντα μέτρα, κατάρθωσεν ἕως τώρα νὰ διαφύγη, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ κάμη τὸ ἴδιον ἢ οἰκογένειά του καὶ 13 ἐκ τῶν ὀπαδῶν του, οἱ ὁποῖοι συνελήφθησαν κατόπιν τῶν ἐφαρμοσθέντων αὐστηρῶν μέτρων. Ἀφοῦ ἐγένετο ἡ ἀκριβὴς ἀπογραφή τῶν πραγμάτων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν οἰκογένειάν του καὶ εἰς τοὺς ἄλλους 13, συνεκεντρώθησαν τὰ πάντα καὶ μαζί μὲ αὐτὰ καὶ οἱ συλληφθέντες καὶ ὠδηγήθησαν, ὑπὸ τὴν ἀγρυπνον παρακολούθησιν τοῦ Διοικητοῦ τῶν καταδικῶν, εἰς ἐμέ. Ἀνεσύρθησαν δὲ ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ αἱ δύο μικραὶ γαλέραι αἱ ἐγκαταλειφθεῖσαι ἀπὸ τὰ πληρώματά των ἐν

Disfaccio No 57.

Zante 21 Settembre 1792. (n.s.).— Il Provveditor General al Doge:

«... se il colonnello Cazzioni nascosto fra i montuosi inaccessibili diruppi di Thiachi, ora profugo e ramingo e sempre in guardia contro i conosciuti disegni contro di lui rivolti, potè sin' ora sottrarsi con la fuga, non lo potè del pari la sua famiglia e 13 dei suoi seguaci che furono ritenuti a merito del ben disposte evvedute misure. Dopo aver preso in esatto inventario gli effetti tutti di ragion della ritenuta famiglia e degli altri 13, furono raccolti e con essi le persone in uno di questi Pubblici Legni e fu il tutto condotto sotto la vigile scorta del detto Governator dei Condannati, alla mia ubbidienza, dopo aver anche sollevato dall' acqua le due immerse Galeotte Russe che esistevano a Thiachi

Ἰθάκη. Τώρα κρατοῦνται τὰ πάντα, δηλαδή τὰ πράγματα, ἡ οἰκογένειά του καὶ οἱ ἄλλοι, ἵνα ὑποστοῦν τὴν ὑγειονομικὴν κάθαρσιν. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Κατσώνη ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν γυναῖκά του, δύο τρυφερὰ παιδάκια, μίαν θείαν της, δύο ὑπηρετίας καὶ δύο ὑπηρέτας. Ἐὰν τελειώσῃ ἡ ὑγειονομικὴ κάθαρσις θὰ μεταφέρω τοὺς πάντας εἰς Κέρκυραν διὰ δημοσίων πλοίων. Ἡ ποσότης τῶν μικρῶς ἀξίας εἰδῶν εἶναι καταγεγραμμένη εἰς τὴν συνημμένην ἀπογραφὴν. Ἡ ἄλλη ἀπογραφή περιλαμβάνει τὰ εἶδη τὰ ὅποια παρέδωκα εἰς τοὺς κατόχους καθ' ὅσον εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν καθημερινὴν χρῆσιν καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς. Ἡ τρίτη τέλος ἀπογραφή περιλαμβάνει τὰ εἶδη, τὰ ὅποια δὲν εἶναι τῆς αὐτῆς κατηγορίας, οὔτε ἀπολύτου ἀνάγκης καὶ ταῦτα θὰ μείνουν ὑπὸ τὴν Δημοσίαν φύλαξιν ἐν ἀναμονῇ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχοτήτων. Ἄλλης κατηγορίας εἶναι τὰ πράγματα, τὰ περιλαμβανόμενα εἰς τὴν ἐπισυνημμένην σημείωσιν καὶ εἶναι κατὰ μέγα μέρος πολύτιμα.

Ταῦτα εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὅποια εὐρίσκοντο εἰς χεῖρας μερικῶν Ἰθακησίων καὶ τὰ ὅποια κατόρθωσε νὰ ἀνεύρῃ ὁ Διοικητὴς τῶν καταδίκων καὶ τὰ ὅποια εἶχον δοθῆ ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν Κατσώνη ὡς ἐνέχυρα διὰ διάφορα δάνεια ποῦ ἔλαβεν αὐτὴ... ἔστειλα δύο μικρὰς γαλέρας εἰς Ἰθάκην ὑπὸ τὸν πλοίαρχον τῶν ὑπερποντίων Φίλιππον Πάστροβικ μὲ διαταγὴν, ἵνα φροντίσῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σύλληψιν τοῦ Κατσώνη ἐν ἣ περιπτώσει εὐρίσκετο ἀκόμη ἐκεῖ. Ὁμοίως τὸν διέταξα νὰ φροντίσῃ νὰ παραλάβῃ τὰ διάφορα ἐπιπλα καὶ σκεύη ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῶν καταδίκων, νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς

abbandonate dagli equipaggi. — Sono ora tenuti sotto le riverse della Sanità gli effetti, gli uomini e la famiglia Cazzioni composta dalla di lui moglie, di due teneri figli, di una sua zia, di due serve e di due servi; scontata che abbiano la contumacia, li farò tutti trasportare con Pubblico Legno a Corfù, facendo custodire la famiglia in una delle Fortezze e tenendo gli altri divisi nei Pubblici Legni. Tutta la quantità degli effetti ben di poco valore sono descritti nell' unito inventario. L' altro inventario comprende gli effetti che ho fatto rimetter ai rispettivi proprietari, come indispensabili all' uso giornaliero ed ai bisogni della vita et il terzo comprende i residui effetti che non essendo di questa categoria, nè dell' istesso assoluto bisogno, resteranno sotto la Pubblica custodia et attenderanno le Sovrane disposizioni di V.V.E.E. — Di un' altra categoria sono gli effetti descritti nell' annessa Nota e sono già la maggior parte preziosi. Questi sono quelli che al Governator dei Condannati riuscì di rinvenire in potere di alcuni di Thiachi, tenuti a sicurezza di somme da essi esborsate alla famiglia Cazzioni a cui appartengono di proprietà... spinsi due Galeotte a Thiachi col capitano di oltremarini Filippo Pastrovich incaricato di rinnovar il tentativo per il fermo del colonnello Cazzioni, semprechè colà si attrovasse ed indi prestarsi al ricupero dei predetti effetti di concerto con quel Governatore precettare

κατόχους τῶν πολυτίμων μὲ ἀποδείξεις διὰ τὰ ὀφειλόμενα ποσά, τῶν ὁποίων οὗτοι περιμένουν τὴν πληρωμὴν, ἀφοῦ λάβῃ σχετικὰς ἀποφάσεις ἡ Δημοσία Ἀρχή. Ἐμα ὡς ἐπιστρέψῃ ὁ ρηθὴς καπιτὰν Πάστροβικ καὶ μοῦ φέρῃ τὰ εἶδη ποῦ θὰ τοῦ παραδώσῃ ὁ Διοικητὴς τῆς Ἰθάκης, θὰ τὰ τοποθετήσω εἰς ἀσφαλὲς μέρος καὶ θὰ τὰ φυλάξω ἐπιμελῶς... ἀκολουθῶν τὰς φιλανθρωποὺς ἀρχὰς τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχοχότων προτίθεμαι νὰ ἀσκήσω ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειαν Κατσώνη πάσας τὰς περιποιήσεις ποῦ συμβιβάζονται μὲ τὴν αὐστηράν της φύλαξιν. Θῦμα ἀνυχὲς τῶν ἀταξιῶν καὶ τοῦ φανατισμοῦ τοῦ ἀρχηγοῦ της, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἀβρὰς γυναῖκας καὶ τρυφερὰ παιδάκια, ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν κατάστασιν ποῦ εὗρισκετο καὶ εἶναι ἀξία παντὸς οἴκτου, διότι πρόκειται περὶ ἀθῶων, ἀτυχῶν πλασμάτων. Ἐφρόντισα διὰ τὴν συντήρησιν των ἔχων ὑπ' ὄψει τὴν κατάστασιν ἑνὸς ἐκάστου... Μεταξὺ τῶν 13 ὑπάρχουν 4 ὀνομαζόμενοι καπετάνιοι, δύο ἐκ ὁποίων ἰσχυρίζονται ὅτι οὐδέποτε ἠκολούθησαν τὸν Κατσώνη εἰς καμμίαν τῶν ἐπιχειρήσεών του... τὰ μέχρι σήμερον, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συλλήψεώς των, δαπανηθέντα διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας Κατσώνη ἀνέρχονται εἰς λίρας 211 νόμισμα τῆς Ἀνατολῆς¹ καὶ εἰς 115 λίτρες γαλέττας. Εἰς τὸ ἔξοδον αὐτὸ περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἄλλοι... ἢ δαπάνη θὰ αὐξήσῃ περισσότερον διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τῶν ἄλλων ὀπαδῶν ποῦ ἀναμένονται νὰ φθάσουν ἀπὸ τὰ Κύθηρα...»

di cautare i possessori con ricevuta per attendere il rispettivo loro rimborso, dietro le disposizioni che saranno fatte degli effetti stessi dalla Pubblica Autorità. Rimessi che mi siano dal detto Governator di Thiachi col regresso del predetto Capitan Pastrovich, verranno gelosamente custoditi.

Seguendo le unanissime massime di V.V.E.E. io mi propongo di esercitare verso la famiglia Cazzioni tutti i riguardi compatibili con la severa sua custodia. Vittima sfortunata delle irregolarità e del fanatismo del suo Capo, composta di delicate donne e di teneri bambini, strappati da uno stato di libertà, interessa l' umana sensibilità per la sua innocenza e per la stessa sua sventura. Ho provvisto però al suo mantenimento con equo riflesso al suo stato ed alla sua educazione ed alla sussistenza degli altri 13, col ragguaglio proporzionato alla loro condizione... Fra i 13 ve ne sono 4 nominati capitani due dei quali professano di non aver mai seguito il Cazzioni in nessuna delle sue spedizioni... le misure assegnate al mantenimento della famiglia Cazzioni e degli altri, incominciando dal giorno della loro detenzione, ammontano a Lire 211 moneta di Levante ed a biscotti Libbre 115, aggravio che ragguagliato al mese ascenderà a Lire 822 e pan biscotto Libbre 390... la spesa aumenterà dal numero di quelli che attendo da Cerigo...»

¹ Moneta di Levante. Αἱ λίραι αὗται ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἐν Βενετία κυκλοφορούσας, ἦσαν ξεπεσμέναι, περίπου κατὰ 30 %. Δηλαδή 1 τζεκίνοι ἤξιζε 48 λίρας, moneta Levante, ἀντὶ 36 ὡς ὑπελογίζοντο ἐπισήμως.

Ἐπισυνημμένον εἰς τὸ ἔγγραφον 57.

Ἐπιστολὴ τοῦ Γεν. Προβλεπτοῦ πρὸς τὸν Διοικητὴν Γαλέρας.

Ζακύνθος 4 Σεπτεμβρίου 1792. «... Αὐτὴν τὴν στιγμὴν μὲ εἰδοποίησεν ὁ Διοικητὴς Ἰθάκης ὅτι εἰσεχώρησεν ἐκεῖ κρυφίως ὁ χιλιάρχος Κατσώνης μὲ διαφόρους ὄπαδούς του ὡς καὶ μὲ τρία πλοιάρια διασωθέντα ἀπὸ τὴν καταστροφὴν ποῦ ὑπέστη εἰς τὸ Πόρτο Κάγιο... διέταξα νὰ ἐνεργηθῇ ἡ σύλληψις τοῦ Κατσώνη καὶ τῆς γυναικὸς του ὡς καὶ ἡ ἀπογραφὴ καὶ κατάσχεσις τῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν των καθὼς καὶ ἡ κράτησις τῶν ὀπαδῶν του καὶ ἡ κατάσχεσις τῶν ὑπαρχόντων των. Μετὰ τὴν σύλληψιν νὰ διατάξῃτε, ὅπως ἀλυσοδεθῇ οὗτος καὶ ὀδηγηθῇ ἐπὶ τοῦ καταστροφώματος τοῦ πολεμικοῦ «Ἄννιβας», τὸ ὁποῖον ἀποστέλλω πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον... νὰ γίνῃ καὶ λεπτομερὴς ἀπογραφὴ τῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς συλληφθησομένους καὶ τέλος νὰ χορηγῆται εἰς αὐτοὺς ἡμερησίως πρὸς συντήρησιν τὸ ποσὸν τῶν δύο γαζετῶν εἰς ἓνα ἕκαστον καὶ μία λίτρα γαλέττας... Σᾶς παραγγέλλω νὰ μεταχειρισθῆτε τὸν Κατσώνην καὶ τὴν οἰογένειάν του μὲ εὐγένειαν...»

Ἄννιβας
 Ὁ Διοικητὴς τῆς γαλέρας Βενέδικτος Τρεβιζάν γράφει εἰς ἀπάντησιν ἐκ **Ζακύνθου τῆ 14 Σεπτεμβρίου 1792** (ν. ἡ.) πρὸς τὸν Γενικόν:

«Προέβην ἀμέσως εἰς τὴν σύλληψιν τῆς οἰκογενείας Κατσώνη καὶ εἰς τὴν ἀπογραφὴν πάντων τῶν περιουσιακῶν στοιχείων... Ἐξήτασα, ἂν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα κατατεθειμένα ἄλλαχθῶ καὶ μοὶ ὡμολόγησεν ἡ σύζυγός του ὅτι ἔχει ἐνεχυριάσει διάφορα ἀντικείμενα εἰς ἐμπόρους Ζακυνθινούς, λαβοῦσα ποσὰ τινα. Δὲν παρέλειψα νὰ ἐπιφορτίσω τὸν Διοικητὴν, ἵνα ἐρωτήσῃ ἓνα ἕκαστον ἐκ τῶν ὑποδειχθέντων δανειστῶν καὶ δηλώσῃ ὁ καθεὶς τὸ εἶδος τοῦ ἀντικειμένου καὶ τὸ καταβληθὲν εἰς τὴν γυναικᾶ του ποσόν...»

Ἐπισυνημμένον εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦ Διοικητοῦ τῆς γαλέρας Τρεβιζάν τῆς 14 Σεπτεμβρ. 1792.

Ἴδου ἀπὸ ποίους ἀποτελεῖται ἡ οἰκογένεια Κατσώνη:

- 1) Μαρία Σοφianoῦ σύζυγος.
- 2) Παπαδιὰ Αἰκατερίνη θεία τῆς.
- 3 - 4) Λυκοῦργος καὶ Γαρέφω τὰ δύο νήπια.
- 5) Παπαγεωργίου ὑπηρέτης, λευκός.
- 6) Γιάννης Παπᾶς ὑπηρέτης μαῦρος, βαπτισθεὶς.
- 7) Ἄννα ὑπηρέτρια μαῦρη, βαπτισθεῖσα.
- 8) Τὸ νήπιον τῆς ἰδίας.
- 9) Μαρία ὑπηρέτρια μαῦρη, βαπτισθεῖσα.

Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν 13 ὀπαδῶν τῶν καταφυγόντων μετὰ τοῦ Κατσώνη εἰς Ἰθάκην καὶ οἱ ὁποῖοι συλληφθέντες μετήχθησαν εἰς Κέρκυραν εἶναι:

Μανώλης Σαμιώτης ἐκ Σάμου. Γεώργιος Σεβιέτο, Μωραΐτης. Κωνσταντῖνος, Ρῶσος ἐκ Κριμαίας. Φραγκῖσκος Ἄμιτσι ἐκ Κορσικῆς. Τζιρόλαμο Ρουφίνι ἐκ Μιλάνου.

Μιχαήλ Σκουάρα ἐκ Τεργέστης. Ἀναστάσιος Δημητρίου ἐξ Ὑδρας. Σταμάτης Καραμανλῆς ἐκ Καισαρείας. Βασίλις Καμπαρόπουλος ἐκ Τριπολιτσᾶς. Γιάννης Πασχάλης ἐκ Μυκόνου. Γιάννης Σαλονικιὸς τοῦ ποτὲ Νικολάου ἐκ Θεσσαλονίκης. Κωνσταντῖνος Πώπωφ, ἀπὸ τὸ Μοναστήρι καὶ Καπιτὰν Νικόλα Μαυρομιχάλης τοῦ ποτὲ Γιάννη, Μανιάτης.

Ἀπὸ τὰ ἀπογραφέντα εἶδη τῶν ἀνωτέρω περιοριζόμεθα νὰ ἀντιγράψωμεν μόνον τὰ τοῦ Μαυρομιχάλη ἦτοι: 4 ὑποκάμισα, 1 ζευγάρι σιαλβάρια πλατεῖα μεταξωτά, 1 ζευγάρι κάλτσες ἀπὸ βελουδο μαῦρο μὲ γαρνιτούραν χρυσοῦν, 1 ζευγάρι κάλτσες ἀπὸ λευκὸ μετάξι. 2 ζευγάρια μισὲς κάλτσες ἀπὸ νῆμα λευκὸ ποὺ λέγονται τσιουράπια. 1 ὑποκάμισο λευκὸ μεταξωτὸ ἀνατολίτικο, 1 τσιπούνη ἀπὸ κόκκινον ὕφασμα μὲ κομβία ἀργυρᾶ ἐπίχρυσα, 2 ἐπωμίδες χρυσές, μία φούντα χρυσοῦν, δύο ζῶνες ἀπὸ χρυσοῦν ὕφασμα μὲ τοκάδες ἀργυρές, 1 ζωνάρι μεταξωτὸ κόκκινον, ἓνα βιβλίον ἀπὸ χαρτὶ λευκὸ γραψίματος, 2 πιστόλια, 1 τρομπόνι, ἓν γιαταγάνι, δύο παλάσκες καὶ μία μικρότερη μὲ κομβία ἀργυρᾶ. 1 φουτὰ λευκόν.

11 Σεπτεμβρίου 1792 (ν. ἡ) Ἰθάκη.

Ἀπογραφὴ τῶν πραγμάτων τῆς οἰκογενείας Λάμπρου Κατσώνη γενομένη παρὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς γαλέρας εὐγενοῦς Βενεδίκτου Τρεβιζάν :

1 Τράπεζα μεγάλη κάρυνη, 1 παραβάν ἀπλοῦν, 8 καρέκλες, 1 τρίπους σιδηροῦς μακρὸς καὶ δύο μικροὶ στρογγυλοί. 82 τεμάχια χάλκινα, ἦτοι ταψιά, πιάτα, κατσαρόλες, μπρίκια κλπ.—2 κηροπήγια ἀπὸ ὀρείχαλκον.—3 μπρίκια χάλκινα.— Εἰς ἓνα κασόνι μεγάλο γιὰ ἀλευρί ἦσαν: ἓνα μεγάλο ξύλινο ὄρολόγι, 1 μύλος γιὰ καφέ, ἓνα τσεκουρί, δύο χτένια ἀργαλειοῦ καὶ 7 μάτσα νῆμα λευκόν.— Εἰς ἄλλο κασόνι ἦσαν: ἓνα κανίστρι καὶ διάφορα ἄλλα παλαιὰ ἀντικείμενα.—4 1/2 σακκιά ἀλευρί καὶ μισὸ σακκὶ ρύζι.—20 σανίδια γιὰ κρεββάτι.—10 καβαλλέττα (γαϊδάρες) διὰ βάρηρα τῶν κρεββατιῶν, 2 στρώματα μεγάλα, 5 σεντόνια καὶ μία κουβέρτα λευκή.

2 κουβέρτες, 2 «μπαρακάνια», 1 προσκέφαλο, ἓνα χειρόμακτρον, ἄλλο μεγάλο προσκέφαλο, ὅλα δεμένα σὲ δέμα μὲ σκοινί.

Δύο σκαφίδια γιὰ ψωμί, δύο τάβλες. Ἐν κιβώτιον κάρυνον περιεῖχε: 5 χειρόμακτρα, ἓν παραπέτασμα γιὰ μικρὸ παιδί κεντημένον. Μία γούνα ἀπὸ βελουδο πράσινον. Μία πόρτα κινητή. Μία πετσέτα μὲ νῆμα τυλιγμένη. Ἐν μανδήλι μὲ κόκκινον μετάξι μέσα.—Ἄλλο μανδήλι μὲ ἕξ ἀδράκτια μὲ μετάξι καὶ νῆμα. Ἐνα καπότη ἀπὸ ροῦχο τῆς Τουρκίας μὲ φόδραν ἀπὸ κόκκινον ὕφασμα. Ἐνα τραπεζομάνδηλο.—Ἐνα δεματάκι μὲ ἓν πάπλωμα γιὰ παιδί, μία ἄλλη γούνα παλαιὰ καὶ ἓν πάπλωμα.— Δύο ἄλλα παπλώματα, τὸ ἓν μεταξωτόν. Ἐνα φακιόλι ὡς εἶδος κουβέρτας κρεββατιοῦ. Μία πόρτα κινητὴ πράσινη. Ἐνας φουτᾶς, ἄλλο φακιόλι γιὰ κουβέρτα, ἓνα σακκὶ μὲ χαρτιά, μία καρπέττα καὶ ἄλλα μικροπράγματα.—1 κιβώτιον περιέχον διάφορες μανέστρες. Ἄλλο κιβώτιον πράσινον μὲ γαλόνι χρυσοῦν. Μερικὰ μανδήλια γυναικεῖα, 5 ὑποκάμισα γυναικεῖα, κλπ. Ἄλλο κιβωτίδιον περιέχει: 2 χειρόμακτρα, δύο μανδήλια τύπου Ἀνατολίτικου, ἓνα φέσι γυναικεῖον Ἑλληνικὸ μὲ φτερό.— Τρία ζεύγη κάλτσες μεταξωτές.—24 πετσέτες Φιάνδρας.

2 ζεύγη σενδόνια. — 1 γιλέκο κόκκινο και ένα φόρεμα μακρὸ γυναικεῖον ἀπὸ ὕφασμα ριγωτό. — 1 χειρόμακτρον, δύο μανδήλια μεταξωτὰ λευκά, 1 τραπεζομάνδηλο μεγάλο Φιάνδρας. 4 μανδήλια μεταξωτὰ διὰ νὰ σκεπάζουν δῶρα, 5 ζεύγη σεντόνια, 2 εἰκόνες ἁγίων, και ἄλλαι δύο ἀκόμη, ἢ μία ἐπάργυρος. 7 ζεύγη κάλτσες λινές γυναικεῖες. — 2 ὑποκάμισα ὁμοίως. 8 μανδήλια λευκά, 21 πετσέτες, 2 τραπεζομάνδηλα, 4 ζεύγη κάλτσες, 1 τραπέζι τετράγωνον, δύο κοῦνιες γιὰ παιδιὰ με στρωματάκια και προσκεφαλάκια. Τρία κλουβιά, 2 φανάρια, 4 κόσκινα. Τρεῖς κασελίτσες με παλαιὰ ροῦχα γυναικεῖα. Μία κασέλα με δύο προσκέφαλα μεταξωτὰ και μία κουβέρτα.

Δύο ντουφέκια μακρά, 22 ὅμοια κοντά, 3 τρομπόνια, 1 στρῶμα τοῦ λευκοῦ ὑψηροῦτος ὡς και τὸ σίδηρο διὰ τὰ γένεια του. — Ἄλλα δύο σιδηρᾶ τρίγωνα, 1 καζάνι χάλκινο, τρία σουβλιά. 1 κουτὶ τενεκεδένιο περιέχον τρεῖς ζωγραφιῆς ἐπὶ πανιοῦ. — 2 κιοῦπια με μέλι. — 2 ὅμοια με λάδι. — 3 γκέμια γιὰ ἄλογα. — 1 βάζο με γλυκὸ τοῦ κουταλιοῦ. — 1 σακκὶ με μπαρούτι. — 2 κάσσεσ με πιάττα διάφορα. — 1 σακκὶ με κεφαλοτύργια. 1 ὅμοιο με κρομμύδια. 1 κάσσα με φλυτζάνια. 1 κιοῦπι γεμάτο λάδι. 1 μικρότερο ὅμοιον. 1 γαρφα μεγάλη με οἰνόπνευμα.

1 κιβώτιον περιέχον θώρακας σιδηροῦς, γάντια και παρωτίδας ἐκ σιδήρου διὰ πολεμιστήν — 1 κιβώτιον ξυλόγλυπτον, καλλιτεχνικὸν περιέχον μίαν γυναικεῖαν γούναν και δύο ἄλλας μεταξωτὰς και ἄλλην μικρὰν γούναν ἀπὸ ἐρμίναν λευκήν.

Ἐλίγα μπράτσα ἀπὸ ὕφασμα τῆς Φιάνδρας.

1 κιβώτιον περιέχον μίαν γυναικεῖαν γούναν ἀπὸ βελουδοῦ ἄλλην ὁμοίαν χρυσοκέντητον, δύο καθρέπτας με κορνίζες ἐπίχρυσες μεσαίου μεγέθους και ἄλλοι δύο καθρέπτες μικρότεροι.

Περαιτέρω σημειοῦνται ἄλλα μικροπράγματα, ἦτοι ξίδι, ἀλάτι κλπ. και φθάνομεν εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῶν πολυτίμων πού εἶχον ἐνεχυριασθῆ εἰς διαφόρους Ζακυνθινοῦς ἐμπόρους ἔναντι τῶν ἀναφερομένων εἰς ἕν ἕκαστον χρηματικῶν ποσῶν :

Σημείωσις ¹ τῶν εἰδῶν πού ἐδόθησαν ὡς ἐνέχυρον παρὰ τῆς Κυρίας Συνταγματάρχου γυναικὸς τοῦ Κατσῶνη (Signora Colonnella).

Εἰς τὸν κ. Γεωργάκην Δενδρινὸν διὰ 200 πιάστρες :

7 φουστάνια ὀλόκληρα, 2 τσιπούνια με κοντὰ μανίκια.

1 ζεῦγος τοκάδες.

Εἰς τὸν Νικολὸ Μαρούλην τὸν ἐπονομαζόμενον Ζουρλή διὰ 100 πιάστρες :

1 φιλίνδρα, ἦτοι ντουφέκι κοντὸ με ἐπαργύρους διακοσμῆσεις.

Εἰς τὸν Ἀλοῦσιον (Alvise) Ζαβὸν διὰ 900 πιάστρες ἐνεχυριάσθησαν τὰ ἑξῆς :

2 ντουφέκια με ποικίλα ἀπὸ ἔλεφαντοστοῦν.

1 πιστόλι ἀργυροῦν.

1 σπάθην Δαμασκηνήν.

3 Δωδεκάδες περούνια και κουτάλια ἀργυρᾶ.

¹ Ἐπισυνημμένη εἰς τὸ ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 58.

2 μεγάλα κουτάλια ἀργυρᾶ.

1 μαχαῖρι καὶ ἓνα περοῦνι μεγάλα γιὰ κόψιμο κρέατος.

4 σαλτσέρες (ἀλατοδοχεῖα) ἀργυρές.

3 Δωδεκάδες ἕτερα μαχαιροπήρουνα ἀργυρᾶ ἐντὸς θήκης καὶ μὲ δύο: μαχαῖρι καὶ περοῦνι μεγάλα διὰ κόψιμο κρέατος.

°Ο ἴδιος ἔχει ὡς ἐνέχυρα διὰ 300 πιάστρες καὶ τὰ κάτωθι:

1 καφόμπρικο ἀργυροῦν.

1 ὠρολόγιον χρυσοῦν μὲ χρυσῆν καδέναν.

1 κόσμημα ἀπὸ διαμάντια καὶ ρουμπίνια.

1 δακτυλίδι μὲ πέτρα διαμαντένια.

Δι' ἄλλες 400 πιάστρες ὁ ἴδιος ἔχει ὡς ἐνέχυρα:

7 πιστόλια ἀργυροποίκιλτα.

1 ντουφέκι ὁμοίως.

Δύο σπαθιά ἀργυροποίκιλτα. Τὸ ἓνα Δαμασκηνὸ καὶ τὸ ἄλλο ὀνομαζόμενον Ταμπάκι.

2 κουτάλια ἀργυρᾶ.

1 γιαταγάνι μὲ καδέναν ἀργυρᾶν.

Δύο δακτυλίδια μὲ διαμάντια.

1 μὲ ρουμπίνι.

1 ζευγὸς σκουλαρίκια χρυσᾶ μὲ μαργαριτάρια.

°Ο Δημήτρης Μπαρμπέρης ἔλαβεν ὡς ἐνέχυρον διὰ 300 πιάστρες

7 σειρὲς μαργαριτάρια.

καὶ μίαν ζώνην ἀπὸ γαλλόνι χρυσοῦν καὶ μὲ μίαν πόρπην ὁμοίως χρυσῆν.

Cosimo Calavrò Imberti, Δημόσιος

Δραγομάνος, μετέφρασεν

ΤΟΜΟΣ 1051

°Εγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 58. °Ο Γεν. Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην:

Κεφαλληνία 5 Ὀκτωβρίου 1792 (v. ἡ.)

«...°Ο κολονέλλος Κατσώνης, καταδιωκόμενος ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, διέφυγε τώρα πραγματικῶς μετὰ τῶν ὁπαδῶν του ἀπὸ τὰς κτήσεις τῆς Βενετικῆς Κυριαρχίας καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν Ἀγιάν, τόπον τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, εἰς τὰ σύνορα τῆς Πάρ-

BUSTA N° 1051. — *Disfraccio No 58.*

Cefalonia 5 Ottobre 1792 (s.n.). Il Provveditor General scrive al Doge:

«...il colonnello Cazzioni inseguito per ogni dove è ora veramente uscito con tutti i suoi seguaci dai luoghi di Veneta giurisdizione e si è rifugiato in Ayà terra dell' Ottomano Dominio sul Confine di Parga, come mi riscontrano le

γας, ὅπως καταφαίνεται ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἐκεῖσε Διοικητοῦ καὶ ἀπὸ ἄλλας τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἰθάκης. Μοὶ ἐπιβεβαιώνουν τὸ ἄσυλόν του καὶ ἰδικαί του ἐπιστολαὶ τῆς 25 Σεπτεμβρίου καὶ 3ης Ὀκτωβρίου, τὰς ὁποίας ὑποβάλλω εἰς τὰς Ὑμετέρας Ἐξοχότη-
 τας. Αὐταὶ καὶ μόναι, ἂν ἄλλη ἀπόδειξις δὲν ὑπῆρχεν, θὰ ἤροκουν, ἵνα καταδείξουν τὸν
 χαρακτῆρά του καὶ νὰ ἐπισύρουν μᾶλλον οἶκτον παρὰ ἀγανάκτησιν. Μὲ τόνον νικητοῦ
 ζητεῖ νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἡ σύζυγος ὡς καὶ ἡ λοιπὴ οἰκογένεια. Ἀπειλεῖ, φωνάζει καὶ ἐξαί-
 ρει τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν Δημοκρατίαν, ἡ ὁποία κακῶς τὰς ἀνταμείβει καὶ ἐπιμέ-
 νει εἰς τὸ ὅτι ἀντέστη καὶ κατέστρεψε τὸ σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ ποῦ προετίθετο νὰ ἐπιτεθῇ
 κατὰ τῆς Δημοκρατίας. Δὲν ἔτχον καμμιαῖς ἐκ μέρους μου προσοχῆς αἱ ἐπιστολαὶ αὐταὶ
 καὶ ἔχων πάντοτε ὑπ' ὄψιν μου τὰς ρητὰς ὁδηγίας τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχοτήτων, ἐπανε-
 λαβα πανταχοῦ τὰς διαταγὰς διὰ τὴν σύλληψιν αὐτοῦ καὶ τῶν ὁπαδῶν του, ἂν τυχὸν
 εὐρίσκοντο ἀκόμη, ἢ καὶ πάλιν ἐνεφανίζοντο εἰς Βενετικὸν ἔδαφος. Ἀναφερόμενος εἰς
 τὰ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 57 ἐγγράφου ὑποβληθέντα εἰς τὰς Ὑμετ. Ἐξοχότητας, ἔδωκα ἐν-
 τολήν καὶ συνεκεντρώθησαν εἰς Ἰθάκην τὰ εἶδη τὰ ὁποῖα ἀνήκοντα εἰς τὴν δυστυχή
 σύζυγόν του εὐρίσκοντο εἰς τὴν κατοχὴν μερικῶν κατοίκων τῆς Ἰθάκης καὶ τὰ ὁποῖα
 περιγράφονται εἰς τὴν ἐπισυνημμένην σημείωσιν, ἀλλὰ ταῦτα ἐκτιμηθέντα δὲν ἀξίζουσιν
 τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα κατ' ἀρχὰς ἐνομίσθη ὅτι ἀξίζουσιν. Ὅπωςδὴποτε ὁμως καὶ ἂν ἔχη τὸ
 πρᾶγμα, ἠθέλησα, ἵνα ἡ ἰδία σύζυγός του τὰ ἴδη καὶ διαπιστώσῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ
 τὴν ταυτότητα καὶ ὑπέγραψε σχετικὴν δῆλωσιν πρὸς ἀποφυγὴν κάθε ἀμφιβολίας καὶ ἐν-
 δεχομένης εὐθύνης.

lettere di quel Governatore e le altre del Governatore di Thiachi. Mi riconfermano il suo asilo le di lui lettere medesime in data 25 Settembre e 3 Ottobre che humilio a V.V.E.E. e che sole quando altra prova non vi fosse, basterebbero a dimostrare il suo carattere ed a concigliargli più la compassione che il risentimento. In tono da vincitore ricerca che gli sia rispedita la ritenuta moglie e la famiglia, minaccia, protesta et esalta i servizii resi alla Repubblica, mal ricompensati, quello, massime, d' aver opposto et atterrato il piano del nemico che meditava di rivolgersi contro di Lei.

Di queste lettere ho fatto il conto che si meritavano ed avendo solo presenti le Sovrane prescrizioni di V.V.E.E., ho replicato a tutti e dappertutto, gli ordini i più risoluti per il di lui fermo e dei suoi seguaci, qualora si trovassero di nuovo o si introducessero nel Veneto Territorio. In relazione a quanto ho rassegnato a V.V.E.E. nel mio numero 57, ho fatto raccogliere al Thiachi gli effetti che di ragione della sfortunata sua moglie esistevano in potere di alcuni di quel luogo, descritti nell' annessa Nota, ma che stimati, non ascendono a quelle somme che da prima s' attendevano. Quali essi siano, ho voluto che la stessa donna ne riconsca il numero e l' identità e la confermi con la sua firma per togliere ad ogni evento gli equivoci e li pretesti di responsabilità.

Ἐφοῦ περατώσῃ τὴν κάθαρσιν ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ πλοίου, θὰ διατάξω, ἵνα τὸ ταχύτερον ὁδηγηθῆ εἰς Κέρκυραν καὶ θὰ φρουρηθῆ, ὡς ἀνέφερα ἤδη, εἰς ἓν ἀπὸ τὰ φρούρια, μὲ ὄλας τὰς διακρίσεις ποὺ προσιδιάζουσι εἰς τὸ φῦλον τῆς, εἰς τὴν ἀτυχίαν τῆς καὶ συμφώνως μὲ τὴν φιλόανθρωπον διάθεσιν τῶν Δημοσίων κανόνων. Μοὶ ἐξέθεσεν ἡ ἰδία ὅτι ἡ καθορισθεῖσα ἡμερησία ἐπιχορήγησις δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τῆς καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς παραμονῆς τῆς ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἵκετεύει νὰ τῆς αὐξηθῆ. Πρὸ τῆς εὐλόγου ἐπιμονῆς τῆς, προβλέπω ὅτι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἀποδεχθῶ τὴν ἔκκλησίν τῆς καὶ νὰ αὐξήσω τὴν ἐπιχορήγησιν εἰς 30 λίρας ἡμερησίως, νόμισμα Ἀνατολῆς, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν συντήρησιν τῆς καὶ τὴν διατροφὴν τῶν παιδιῶν τῆς...

Συννημμένον ἀριθμ. 11 εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 58.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Πάργας πρὸς τὸν Γεν. Προβλεπτὴν. 10 Σεπτεμβρ. 1792 (ν. ἡ.).

«... Ἐν σχέσει μὲ τὰς σεβαστὰς διαταγὰς Σας τὰς ἀφορώσας τὸν Κατσώνην, τὸν προγραφέντα ἀπὸ τὴν ἡγεμονίδα τῶν Ρωσσιῶν... ἐπληροφορήθην ὅτι εὐρίσκεται μετὰ τῶν ὀπαδῶν του εἰς τὰ γειτονικὰ χωρία τῆς Ἀγιᾶς, Σενίτσας καὶ ἄλλων, καθότι εἶναι πάντες ὑπήκοοι Ὀθωμανοί... ὀφείλω ἔκ καθήκοντος καὶ κατόπιν τῶν μυστικῶν εἰδήσεων ποὺ ἔλαβα, νὰ ἀναφέρω εἰς τὴν Υ. Ε. ὅτι τὴν 6ην τρέχοντος εἰσηλθεν ἓνα ξένον καῖκι εἰς τὸν λιμένα τὸν λεγόμενον Ἅγιος Ἰωάννης, τόπον τοῦ Χασὰν Τζαπάρι¹ καὶ

Scontata che abbia la contumacia farò che al più presto sia condotta a Corfù e custodita, come rassegnai, in una delle Fortezze con tutti i riguardi dovuti al suo sesso, alla sua sventura ed analoghi all' umanità e dolcezza delle Pubbliche massime. Mi ha ella esposto che l' assegnazione giornaliera fatta le è sproporzionata ai suoi bisogni, al numero della sua famiglia et alle spese nel suo soggiorno a Corfù, supplicando che le sia accresciuto. In vista delle addotte convenienze prevedo che dovrò condiscendere alle sue suppliche ed aumentar la contribuzione fino a lire 30 moneta di Levante al giorno, necessarie al suo mantenimento ed alla sussistenza dei figli...

Annexo No II.

Copia di lettera del Governator di Parga al Provveditor General, 10 Settembre 1792 (s.n.)

«... in merito ai riveriti vostri ordini riguardanti il Cazzioni, proscritto dalla Sovrana delle Russie... rilevai attrovarsi la maggior parte nelle ville vicine di Agià, Senizza et altre, essendo tutti sudditi Ottomani... devo per dovere d' ufficio e per notizie secrete ritratte, rassegnar a V.E. che il giorno 6 corrente, fu introdotto un caicchio forestiero nel porto detto di San Zuane, luogo di Cassan

¹ Ἦτο τοπάρχης τοῦ Μαργαριτίου.

ἐκεῖ ἀπεβιβάσθη ὁ κολονέλλος Κατσώνης μὲ 10 συντρόφους του καὶ κατόπιν εἰσεχώρησεν εἰς τὸ σύνορον, ὅπου, ἀπὸ ἀσφαλεῖς ἀνιχνεύσεις, ἔμαθα ὅτι ἀκόμη εὐρίσκεται εἰς τὴν Ράπεζαν, γειτονικὸν χωρίον κατοικούμενον ἀπὸ Ἀγιῶτες... φοβούμενος μήπως ὁ ρηθεὶς εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ σύνορά μας καὶ μὴ ἀναμιχθῆῖ κάτοικός τις ἐντεῦθεν... ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ καταστήσω ὑπευθύνους τοὺς Συνδίκους καὶ νὰ λάβουν τὰ μέτρα, ὅπως ἀποφευχθοῦν μετὰ πάσης προφυλάξεως παρόμοιαι ἐπιπλοκαί. Ἄν πάλιν ἀπαγορευθῆῖ εἰς τοὺς Ἀγιώτας ἢ ἐμπορικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὴν Πάργαν—τῇ ἐγκρίσει τῆς Υ.Ε.—ἴσως θὰ ἐξηναγκάζοντο οὗτοι νὰ συλλάβουν τοὺς προγεγραμμένους καὶ νὰ ἀπαγορεύσουν τὸ ἄσυλον εἰς τὰ χωριά των εἰς τοὺς κακοποιούς οἱ ὅποιοι καθημερινῶς καταφθάνουν ἐκεῖ...»

Συνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 13 εἰς τὸ αὐτὸ ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 58.

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης ἀπὸ τὸν Κατσώνην εἰς τὸν Γεν. Προβλεπτήν Α. Μέμο. 25 Σεπτεμβρίου 1762.

«Χιλίας εὐχαριστίας ἐκφράζω εἰς τὴν Υ.Ε. διὰ τὴν προᾶξιν ποὺ μοῦ ἐκάματε. Δὲν ἐπίστευα ποτὲ ὅτι ἡ Υ.Ε. θὰ ἐσῆκωνε τὴν οἰκογένειάν μου ἀπὸ τὴν Ἰθάκην ὅπου ἦτο τὸ σπίτι της καὶ θὰ τὴν ἐτοποθέτει εἰς τὴν Γαλέραν ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς καταδίκους καὶ τοὺς ναύτας. Δὲν ἔχει ἄλλως τε ἡ Υ.Ε. καμμίαν ἐξουσίαν ἐπὶ ἐμοῦ καὶ νομίζω ὅτι παρομοία προᾶξις δὲν ἔλαβε ποτὲ χώραν οὔτε ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Αὐταὶ λοιπὸν εἶναι αἱ ἀνταμοιβαὶ τῆς φιλίας καὶ ἐκτιμήσεως ποὺ πάντοτε ἔτρεφα

Zapari et ivi fu sbarcato il colonnello Cazzioni con 10 dei suoi compagni, entrando poscia nel confine ove da traccie sicure seppi che tuttora esiste a Rapesa, villa vicina abitata da Agioti... rilevando che il suddetto potesse inoltrarsi nel confine e qualcuno di questi abitanti prendesse ingerenza, in qual caso incarichero li Sindici a render conto e partecipar con modi i più cauti tali scorretti, potendo di ciò essi esser a parte; interdicensi poi il commercio agli Agioti, le la Sua Sapienza lo credesse, li ridurrebbe forse ad arrestare i proscritti e non far servire d' asilo le loro ville a malviventi di qualunque Stato che colà giornalmente si rifugiano...»

Annexo No 13 al dispaccio No 58

Copia di lettera scritta al Provveditor General Angelo Memo da Cazzioni 25 Settembre 1792.

«Mille grazie rendo a V.E. dell' azione fattami; certamente mai avrei creduto che l' E.V. farà levare la mia famiglia in quella conformità e ponerla in Galera nel centro dei condannati e marinai; oltre che V.E. non ha alcun diritto sopra di me, credo che simile azione non fu mai usata neppure fra i Turchi; questi sono buoni contraccambi all' amicizia e stima che io ho sempre conser-

πρὸς οἰονδήποτε ὑπήκοον τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας; Ἐγὼ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐμα-
ταίωσα τὰ σχέδια ἑνὸς ἐχθροῦ τῆς Δημοκρατίας, τὰ ὁποῖα θὰ προὔξενουν μεγάλας ζη-
μίας εἰς τὸ Κράτος Σας. Ἀπὸ τὰ σχέδια ταῦτα δὲν ἔλειπαν παρὰ μόνον αἱ ἐπιχειρήσεις
μου καὶ τὰς διεξήγαγον ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας καὶ ἀνετρέπη ὁ ἐχθρὸς Σας. Ὅμοίως
μετεχειρίσθην μὲ ὅλην τὴν φιλίαν καὶ μὲ ὅλον τὸν σεβασμὸν τοὺς ὑπηκόους τῆς Δημο-
κρατίας, οἱ ὁποῖοι ἐκινουῦντο μὲ τὰ πλοῖα των εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος. Τώρα διαμαρτύρομαι
καὶ πρὸς Ὑμᾶς καὶ πρὸς τὸν Πρίγκιπιά Σας καὶ ζητῶ νὰ μοὶ σταλῆ ἡ οἰκογένειά μου
εἰς Πάργαν, ὁπόθεν θὰ περάσῃ ἐδῶ. Ἄλλως κοιτάξατε καλά. Ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν συμβῆ,
ἢ Υ. Ε. θὰ δώσῃ λόγον ὅπου πρέπει. Ἐν τοσοῦτῳ ὑπογράφομαι μεθ' ὅλου τοῦ σεβα-
σμοῦ».

Δάμπρος Κατσώνης

Δευτέρα Ἐπιστολὴ τοῦ Κατσώνη εἰς τὸν Γεν. Προβλεπτήν τῆς 3 Ὀκτωβρ. 1792.

«Ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ στείλω τὸ ταπεινότατον γράμμα μου εἰς τὴν Υ. Ε. ὡς πρὸς
τὴν οἰκογένειάν μου καὶ δὲν ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ ἔχω τὴν ἀπάντησιν, οὔτε καὶ βλέπω νὰ
ἦλθεν ἡ οἰκογένεια εἰς τὴν Πάργαν, ὅπως θὰ ἀντελήφθῃ ἡ Υ. Ε. ἀπὸ τὸ γράμμα μου,
δὲν ἤμπορῶ νὰ καταλάβω τὸ αἴτιον, γνωρίζων ὅτι δὲν εἶμαι σκλάβος Ὑμῶν τῶν κυρίων
Βενετσιάνων. Λοιπὸν ἂν Ὑμεῖς θελήσῃτε νὰ στείλητε τὴν εἰρημένην οἰκογένειαν εἰς Πάρ-
γαν θὰ μοὶ κάμητε χάριν, ἄλλως κάμετε ὅπως σᾶς ἀρέσει καὶ ὑπογράφομαι μεθ' ὅλου
τοῦ σεβασμοῦ».

Δάμπρος Κατσώνης.

vato verso qualunque individuo della Serenissima Repubblica. Già l' anno pas-
sato io disfai il piano ad un nemico della Repubblica che doveva succedere con
danno grande nel di Lei Stato al qual piano non mancava altro, solamente la
mia operazione la quale ho dato in favore della detta con discapito del di Lei
nemico similmente anche ho trattato con tutta l' amicizia e rispetto i sudditi
della detta che trafficavano con i loro bastimenti in Arcipelago. Ora gli protesto
per parte del di Lei Principe di spedire la mia famiglia in Parga da dove pas-
serà quì, altrimenti Lei guardi bene, qualunque cosa succede, V.E. renderà conto
dove s' aspetta, intanto mi dichiaro con tutto rispetto.»

Seconda lettera di Cazzioni al Provveditor General, del 3 Ottobre 1792.

«Ho avuto l' onore di spedire il mio umilissimo foglio a V.E. circa la mia
famiglia, del quale non ho avuto l' onore di ricever la risposta; similmente nep-
pure vedo venir la detta in Parga; secondo che V.E. avrà rilevato nel detto mio,
non posso capire il motivo, sapendo che non sono schiavo di loro Signori Vene-
ziani; dunque se lei vuole spedire la detta famiglia in Parga mi farà piacere,
altrimenti, si servi secondo il di lei piacere; intanto mi dichiaro con tutto il
rispetto.»

Ἐκ τῶν εἰς ἄλλο ἔγγραφο ἀναφερθέντων ὀπαδῶν τοῦ Κατσῶνη, οἱ ὅποιοι συλληφθέντες ἐν Ἰθάκῃ μετήχθησαν εἰς Κέρκυραν καὶ κρατοῦνται εἰς τὰς φυλακάς, ὁ Γεν. Προβλεπτής δι' ἐγγράφου του τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1792 δίδει τὰ ὀνόματα αὐτῶν :

Νικόλα Ζάχος ναύτης ἐκ Κρήτης. Ἀρχιμανδρόιτης Ἀμβρόσιος Θαλασσινὸς ἐκ Κρήτης, ἐφημέριος τοῦ Στολίσκου. Κουτσολούκας ναύτης ἐκ Χίου. Νικόλα Σκαφιδᾶς ἐκ Μυκόνου. Καπιτὰν Ἀναστάσιος Ντοῦρος ἀπὸ τὰς Σπέτσας. Κωνσταντῆς Πάνου ἐκ Ζακύνθου. Καπιτὰν Χριστόδουλος Κομιτόπουλος καὶ Σωτήριος Βαλσαμάκης Κεφαλλῆνης. Κωνσταντῆς Μοσχόπουλος ναύτης, Κεφαλλῆν.

Ἐγγραφο ἐπ' ἀριθμ. 60. **Κεφαλληνία 2 Νοεμβρίου 1792** (v. ἡ).

Ὁ Γενικὸς Προβλεπτής γράφει πρὸς τὸν Δόγην :

«... Νομίζω ὅτι ἐξετέλεσα ἀκριβῶς τὰς διαταγὰς τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχοτήτων 1ης Φεβρουαρίου καὶ 6 Ὀκτωβρίου ὡς πρὸς τὸν προγραφέντα πειρατὴν Κατσῶνην καὶ ἐπιφυλάσσομαι νὰ δώσω πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν διαταγῶν ποῦ ἀφορῶν τοὺς κρατηθέντας ποῦ δὲν τυγχάνουν ὑπήκοοι Ὀθωμανοί...»

ΤΟΜΟΣ 1050.

Ὁ Ἐκτακτὸς Προβλεπτής Ἀγίας Μαύρας γράφει πρὸς τὸν Γεν. Προβλεπτήν :

Ἀγία Μαύρα 3 Σεπτεμβρίου 1792 «... ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀνδρούτσου κατέπλευσεν εἰς Πρέβεζαν πλοῖον Ζακυνθινὸν τοῦ Χαραλάμπους Βλασοπούλου, προερχόμενον ἐκ Κυθήρων καὶ φέρον 27 ἄνδρας ἀνήκοντας εἰς τὰ πληρώματα τοῦ καταστραφέντος Στολίσκου τοῦ Κατσῶνη. Ὁ Προβλεπτής Πρεβέζης ἠμπόδισε τὴν ἀπόβασίν των... οὗτοι εἶναι: Ἐκ Πρεβέζης: Βασίλι Νέκας, Γιώργο Βόλας, Ἀνδρέας Σαμάκος, Νάσιος Μάρτυρας, Γιάννη Λύκος, Σπύρο Νικόλας, Πᾶνος Κατέρι, Πασαγιάννης, Κώστας Χίλης, Σπύρος Καπούλης Γιάννης Δαούσης, Καραπᾶνος, Γιώργο Γιάννης, Ἀλέξη Καρέσης. Καὶ ἐκ Πάργης: Μάρκος Σκαναούσης, Βασίλη Τσιγκάνος, Χρῆστο Νότος, Γιώργο Θεωδωρί, Λάμπρος Παρίζο, Ρίζος Πάσχου, Χρῆστος Πετάλης καὶ Νάσιος Θεωδωρί. Τὰ ὀνόματά των τὰ ἔδωκεν ὁ καρaboκύρης Βλασόπουλος...»

ΤΟΜΟΣ 243.—ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΨΛΟΥ

Τζιά 20 Νοεμβρίου 1792. Ὁ Ὑποπρόξενος Ν. Πάγκαλος πρὸς τὸν Βάβλον :

«... Ἀφοῦ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Τουρκικοῦ Στολίσκου ματζιὸρ Λάμπρος κατηνάλωσε κατὰ τὴν παραμονὴν του εἰς τὸν λιμένα τῆς Τζιάς ὅλα τὰ ὑπάρχοντα τῶν κατοίκων, ἔβαλε χέρι μὲ τὴν ἰδίαν τακτικὴν τῆς βίας καὶ τῆς ἀρπαγῆς καὶ εἰς τὰς περιοχὰς τῶν Προξένων, χωρὶς νὰ καταδέχεται οὔτε νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰς διαμαρτυρίας των. Αἱ ζημίαι ποῦ προῦξένησεν εἰς τὸν ὑποπρόξενον Νεαπόλεως καὶ εἰς τὸν πράκτορα τῆς Γαλλίας, τῶν ὁποίων ἠχμαλώτισεν ἓν ἐμπορικὸν σκάφος καὶ διήρπασε μέγαν ἀριθμὸν μικρῶν ζώων, ὡς καὶ τὰ προϊόντα τῶν κήπων των καὶ τῶν ἀμπέλων ἀνέρχονται εἰς 28.000 πιά-

στρες, αἱ δὲ ζημίαι εἰς βάρος τοῦ ἄγγλου Προξένου εἰς 4000. Ὁ τελευταῖος πὺν ὑπῆρξε θῦμα τῶν ἀτασθαλιῶν καὶ τῶν ἀρπακτικῶν διαθέσεων τοῦ κακοήθους αὐτοῦ πειρατοῦ εἶμαι καὶ ἐγώ. Παρὰ τὰς ἐντόνους διαμαρτυρίας μου οὗτος διήρπασε πάντα τὰ μικρὰ ζῶα πὺν ἐχρησίμευον εἰς τὴν πολυμελῆ οἰκογένειάν μου καθὼς καὶ τὰ προϊόντα τῶν κήπων μου καὶ τῶν ἀμπέλων πὺν εἶναι προῖξ τῆς συζύγου μου. Αἱ ζημίαι πὺν ὑπέστην ἀνέρχονται εἰς 600 πιάστρες καὶ ἄλλας 3291 ἐζημιώθη ὁ Βενετὸς ὑπήκοος Ἰωάννης Ποπολάνος, Κεφαλλήν, ὡς θὰ ἴδῃ ἡ Ὑμετ. Ἐξοχότης εἰς τὴν συνημμένην μαρτυρίαν. Καθ' ἣν στιγμὴν οἱ παθόντες πρόξενοι ἐρχονται αὐτόθι, ἵνα ζητήσουν τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν Ρῶσον Πρόεσβυν διὰ τῆς παρεμβάσεως τῶν οἰκείων Προεσβευτῶν των, ὑποβάλλω καὶ ἐγὼ τὸ παρὸν ὑπόμνημα καὶ ἐκλιπαρῶ τὴν προστασίαν τῆς Υ. Ε. καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὸν ὑπήκοον Ποπολάνον, ὅστις μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκλιπαρεῖ τὴν εὐγενῆ παρέμβασιν τῆς Υ. Ε. παρὰ τῷ Ρῶσῳ Πρόεσβει. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ὑμ. Ἐξ. θὰ θελήσῃ νὰ μὲ ὑποστηρίξῃ, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν μακρὰν ὑπηρεσίαν τῆς οἰκογενείας μου εἰς τὸν Γαληνότατον Πρίγκιπα. Ὁ πατήρ μου ὑπηρετήσε 40 χρόνια ὡς Ὑποπρόξενος καὶ ἐγὼ περὶ τὰ 30, ὡς ταῦτα καταφαίνονται ἀπὸ τὰ ἐγγράφα πὺν ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν προκάτοχον τῆς Υ. Ε. παρ' ἐμοῦ... »

Ἴδου ἡ ἐπισυναπτομένη μαρτυρία τῆς Κοινότητος Τζιάς γραμμῆν Ἑλληνιστὶ καὶ παρατιθεμένη ἐν πιστῷ ἀντιγράφῳ :

« Διὰ τοῦ παρόντος βεβαιωτικοῦ καὶ ἐμμαρτύρου γράμματος βεβαιώνομεν καὶ μαρτυροῦμεν ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι ἱερεῖς, Προεστοὶ καὶ ἐπίτροποι τῆς νήσου Τζιάς ὅτι εἰς τὴν κατοικίαν ὁποῦ ἔκαμε ἐδῶ εἰς τὸ Πόρτο ¹ μας μὲ τὴν φλοτίλια ρούσα ² ὁ μαγγιὸρ ³ Λάμπρος ἔβαλε χέρι δυναστικῶς καὶ ἔκαμε ζάπτι ⁴ τὰ σπίτια καὶ μαγαζία ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ Πόρτο κτισμένα ὁ σιὸρ ⁵ Γιανάκης Ποπολάνης σούντιτος ⁶ Βένετος Κεφαλονίτης, λέγοντας τοῦ κονσόλου Βένετου ὁποῦ τὸν ἐπροτεστάρησεν ⁷ ὅτι τὰ ἐχρειάζετο διὰ τὸ κόμωδον ⁸ τοῦ ἀσκεριοῦ ⁹ του καὶ τῆς φλοτίλιας, ὅθεν τὰ μὲν σπίτια ἔκαμε καντζελαρίαν ¹⁰ βάνοντας τὴν ρούσικην παντιέρα ἀπάνω· τὰ δὲ μαγαζία τὰ ἐμεταχειρίζετο διὰ νὰ βάνῃ ταῖς προβιζιόνες ¹¹ του καὶ κάθε ἄλλο πρᾶγμα· ἀπὸ δὲ τὰ πράγματα ὁποῦ εἶχεν ὁ σιὸρ Ποπολάνης ἐδικά του εἰς αὐτὰ τὰ μαγαζία, ὅλα τὰ ἐπῆρεν ὁ σιὸρ Λάμπρος χωρὶς νὰ τὸν πληρώσῃ, καθὼς θέλομεν τὰ σημειώσῃ κάτωθεν τοῦ παρόντος, ὁμοῦ μὲ ἄλλαις ζημίαις ὁποῦ τοῦ ἐπροξένησε χωρὶς νὰ μετρίσῃ τίποτε εἰς τὰ προτέστα ὁποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ κόνσουλ· μάλιστα ὁ Λάμπρος ἔβαλε χέρι καὶ εἰς τοῦ ἴδιου σιὸρ Κονσόλου Βένετου σιὸρ Νικολάου Παγκάλου τὰ πρόβατα καὶ τοῦ ἐπῆρε ἱκανὴν ποσότητα μὲ δυνασίαν καὶ ἀπὸ τὰ περιβόλια του καὶ ἀμπέλλια πολλοὺς καρποὺς ἐδαπάνησε καθὼς κάτωθεν θέλομεν καταγράψαι· ἐρχόμενοι δὲ οἱ Τοῦρκοι καὶ εὐρίσκοντας τὰ σπήτια καὶ τὰ μαγαζία τοῦ ὀρθέντος σιὸρ Ποπολάνη ὁποῦ τὰ εἶχεν ὁ Λάμπρος καντζελαρίαν τὰ ἐχάλασαν ἕως τὸ ἔδαφος τῆς

¹ λιμὴν. ² στολίσκος ρωσσικὸς. ³ ἡ ματζιὸρ = Ταγματάρχης. ⁴ ἐπῆρεν εἰς τὴν κατοχὴν του. ⁵ ὁ κύριος. ⁶ ὑπήκοος. ⁷ διεμαρτυρήθη. ⁸ εὐκολίαν. ⁹ στρατοῦ. ¹⁰ γραμματεῖαν. ¹¹ τὰ ἐφόδια.

γῆς. Ἐκόστιζαν τὰ ἄνωθεν σπίτια καὶ μαγαζία τοῦ Ποπολάνη Γρόσια 1500. Ἐπῆρεν ὁ Λάμπρος ἀπὸ τὰ μαγαζία αὐτὰ τάβλαις 600 Γρόσια 600, τράβαις ¹ 48 πρὸς 5 γρόσια ² ἢ μία γρ. 240, μίαν γούμεναν ³ πὺν εἶχεν ἀγοράσει ὁ Ποπολάνης γρ. 123, ἔνδεκα βουτζιά ἀδειανὰ ἐκόστιζαν γρ. 5 τὸ ἔν Γρόσια 55, 20 καντάρια κατράμι πρὸς 2 γρ. τὸ καντάρι Γρ. 40. — 400 Κοιλὰ ⁴ ἄλατι πρὸς 20 παράδες τὸ Κοιλὸ γρόσια 200. — Δύο ἄγκουραις ⁵ πρὸς 85 γρόσια ἢ μία = Γρόσια 170. — 4 μπάλες καπνὸ × 25 Γρόσια 100. μετρητὰ ὁποῦ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν σιὸρ Ποπολάνη Γρόσια 63. — Πρόβατα τοῦ σιὸρ Ποπολάνη 100 πρὸς 2 γρόσια = 200. Σοῦμα ⁶ ἢ ζημίαις τοῦ σιὸρ Ποπολάνη Γρόσια 3291.

Ἐπῆρε καὶ ἀπὸ τὸν σιὸρ κόνσουλα Βένετον πρόβατα ἀπὸ ταῖς δύο μάντραις 250 × 2 = γρόσια 500. ἀξίζουσι καὶ οἱ καρποὶ ὁποῦ ἐπῆρε ἀπὸ τὰ ἀμπέλια του καὶ περιβόλια του ἤτοι σταφύλια, κίτρα καὶ ἄλλα πωρικὰ Γρόσια 100. Σοῦμα ἢ ζημίαις τοῦ σιὸρ Κονσόλου 600 καὶ τοῦ Ποπολάνη 3291.

Αὐταῖς εἶνε ὄλαις ἢ ζημίαις ὅπου ἔκαμεν ὁ μαγγιὸρ Λάμπρος τοῦ σιὸρ Ποπολάνη καὶ σιὸρ Κονσόλου Βένετου καὶ ἡμεῖς μαρτυροῦντες αὐταῖς καὶ ὑπογραφομένθα ἴδια χειρὶ εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν

Τζία 1792 Νοέμβριος 2

Οἰκονόμος μάρτυς

Σακελλάριος μάρτυς

Σκευοφύλαξ μάρτυς

Χωρεπίσκοπος μάρτυς

Σακελλίων μάρτυς

Καστρίσιος μάρτυς

Δικαιωφύλαξ μαρτυρῶ

Πρωτοσύγγελος Δανηὶλ μαρτυρῶ

Λογοθέτης Τζίας μάρτης

Νικόλαος Κουμπαροῦτζος

Γεώργης Τεπαίστης βεβεὸ

Νικόλαος Κωζηδήνας μάρτης

Ζέπος Ρότας βεβεὸ

Βράνα σέρβος μαρτηρὸ

Κοσταντῆ σέρβος μαρτηρὸ

ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΤΟΥ ΔΑΛΜΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

ΤΟΜΟΣ 659. — Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 7.

Ὁ Γενικὸς Προβλεπτῆς Ἀλβίτζε Μαριν γράφει εἰς τὸν Δόγην:

Zara, 6 Ὀκτωβρίου 1792 (v. ἡ) «... ὁ διοικητῆς τοῦ Σπάλατο μὲ εἰδοποιεῖ δι' ἐπιστολῶν του 3ης τρέχοντος ὅτι ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τῆς Ἐξοχωτάτης κατὰ θά-

BUSTA No 659.

Archivio del Provveditor General di Dalmazia ed Albania.

Dispaccio No 7. — Il Provveditor General Alvise Marin scrive al Doge:

Zara 6 Ottobre 1792 (s.n.)

«... il capitano di Spalato mi avvisa con sue lettere 3 corrente il fermo fatto eseguire relativamente ai cenni dell' Ecc. ma Primaria Carica di alcune

¹ δοκούς. ² τὰ γρόσια ὠνομάζοντο καὶ πιάστρες. ³ χονδρὸν καλώδιον. ⁴ τὸ Κοιλὸ = 25 ὄκ. περίπου. ⁵ ἄγκυρες. ⁶ σύνολον.

λασσαν Πρώτης Ἀρχῆς περὶ συλλήψεως ἕξ ἀτόμων, ὁπαδῶν πάντων τούτων τοῦ Κολονέλλου Κατσώνη Λάμπρου, οἱ ὅποιοι ἐκρούχθησαν, ὡς καὶ ὁ ἀρχηγός των, ἐπαναστάται ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατείραν τῶν Ρωσσιῶν. Ἀπὸ τὰ ἐπισυννημμένα ὑπ' ἀριθ' 1 ἕως 9, βλέπω τὴν διαταγὴν τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος διὰ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν σύλληψιν, τὴν τῆς ἐπιμελοῦς φρουρήσεως τῶν συλληφθέντων, οἱ ὅποιοι ἀλυσοδέθησαν, τὰ δὲ μετρητὰ καὶ ἄλλα πράγματα τῶν παρελήφθησαν, ἀφοῦ προηγουμένως κατεγράφησαν λεπτομερῶς. Ἔδωκα εἰς τὸν Διοικητὴν ὁδηγίας διὰ τὴν αὐστηρὰν φρουρήσιν των καὶ τὴν ἄγρυπνον παρακολούθησιν καὶ ἤδη ἀναφέρω τὰ πάντα εἰς τὴν Ὑμετ. Γαληνότητα καὶ ἀναμένω περαιτέρω διαταγὰς καθοριζούσας τὴν τύχην τῶς ὡς ἄνω... ».

Ἐπισυννημμένον ὑπ' ἀριθμ. 2 εἰς τὸ ἔγγραφο ὑπ' ἀριθμ. 7.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ Διοικητὴς τοῦ Σπάλατο Ζανφραγκῖσκος Πισαμάνο γράφει εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Δαλματίας καὶ Ἀλβανίας *Alvise Marin*.

Σπάλατο 3 Ὀκτωβρίου 1792. «Ὁ Ἐξοχώτατος Γενικὸς κατὰ θάλασσαν Προβλεπτῆς, συνοδεύων μοι τὴν ἔγκλειστον διὰ τὴν Υ. Ε. μοὶ ἐγνώρισεν ὅτι, κηρυχθέντων ἐπαναστατῶν καὶ προγεγραμμένων παρὰ τῆς Ἡγεμονίδος τῶν Ρωσσιῶν, τοῦ κολονέλλου Λάμπρου Κατσώνη καὶ πάντων ὅσοι τὸν ἠκολούθησαν εἰς τὰς πειρατείας του, ἡ Ἐξοχωτάτη Γερουσία διέταξε τὴν σύλληψιν τοῦ ἰδίου διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῆς βίας ὡς καὶ τῶν ὁπαδῶν του. Μοὶ ἐσημείωσεν ἀκολούθως ὅτι ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν του καὶ παρτιζάνων του κατέχει ἔξαιρετικὴν θέσιν κάποιος Καπιτὰν Ἀδρουῦτσος, εἶχε πληροφο-

persone al numero di 6, tutte seguaci del colonnello Lambro Cazzioni, dichiarati con esso ribelli della Sovrana delle Russie. — Dalle inserte No 1 sino al 9 raccolgo il comando di V/Serenità per il verificato arresto, la disposizione di militar guardia delli retenti, assicurati nei ferri e tutti i loro effetti e danari, presi in esatto inventario a pubblica disposizione. Inculcata allo stesso Ill.mo Rappresentante tutta la vigilanza per la continuata loro custodia, rassegno a V/Serenità li dovuti ossequiosi riscontri in attenzione delle ulteriori Sue prescrizioni per il loro destino... »

Annexo No 2 al dispaccio No 7.

Il Comandante e Capitano di Spalato Zanfrancesco Pizzamano scrive al Provveditor General di Dalmazia ed Albania Alvise Marin da SPALATO il 3 Ottobre 1792.

«L' Ecc.mo Provveditor General da Mar accompagnandomi la inserta per V.E. mi significò con riverito Suo foglio che, dichiarati ribelli e proscritti dalla Sovrana delle Russie il colonnello Lambro Cazzioni e tutti quelli che lo seguirono nelle sue piraterie, l' Ecc.mo Senato prescriveva il fermo dello stesso con l' uso anche della forza e delli di lui aderenti. Mi rimarcò in appresso che occupando distinto luogo fra i suoi partigiani e seguaci certo Capitan Andruzzo,

ρηθῆ ὁ Ἐξοχώτατος Γενικός ὅτι ἐπιβιασθεὶς οὗτος ἐπὶ τῆς μπρατσέρας τοῦ Θωμᾶ Καρίππη, ἤρχετο, ἵνα ὑποστῆ τὴν νεομισμένην κάθαρσιν εἰς τὸ ἐδῶ Δημόσιον λοιμοκαθαρτήριον, μαζί μὲ τοὺς συντρόφους του Πᾶνον Τζίραν, Βαγγέλην Βελιανίτην, τὸν ἱερωμένον Ἰωσήφ Γκινάκαν τὸν Λάμπρον Δημήτρην, τὸν ἐπιλεγόμενον Σόφιαν καὶ τὸν Γεώργη Ἀποστόλην καὶ ἐξήτησεν ἀπὸ τὴν Ἀντιπροσωπείαν μου, ἵνα ἐνεργήσω τὴν σύλληψιν καὶ τὴν κατάσχεσιν τῶν εἰδῶν πού εἶχον μαζί των καὶ τῶν χρημάτων. Ἡ καλὴ σύμπτωσις νὰ ἔχω ὡς ὑποδιευθυντὴν τοῦ λοιμοκαθαρητοῦ ἕνα νέον ἱκανὸν καὶ ἐξυπνον μου ἔδωκε τὴν ἐλπίδα τῆς εὐτυχοῦς ἐκβάσεως... Ἔδωκα λοιπὸν τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς καὶ ἀφοῦ ἔλαβον παρὰ τούτου εἰδοποίησιν διὰ τῆς ἐπιστολῆς του ὑπ' ἀρ. 2, τὴν ὁποίαν ἐπισυνάπτω, ὅτι ἠύρισκοντο εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον τὰ 6 αὐτὰ ἄτομα μοὶ ἐζήτησε διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν κράτησίν των—εἶχον φθάσει μὲ τὴν μπρατσέραν τοῦ Θωμᾶ Καρίππη—ἐνίσχυσιν στρατιωτῶν ὑπερποντίων καὶ μοὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐξασφαλίσουν τοποθετουμένων σιδηρῶν δεσμῶν εἰς τοὺς πόδας... Συλληφθέντων τούτων καὶ ἄλλυσοδεθέντων, φυλάσσονται τώρα ἐπιμελῶς ἀπὸ ἀπόσπασμα ἐκ 12 στρατιωτῶν καὶ δύο κατωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ λόχου τοῦ κολονέλλου Μίδα καὶ ὅτι εἶναι ἐπάναγκες νὰ παραμείνουν εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον ἕως ὅτου συμπληρώσουν τὸ νεομισμένον χρονικὸν διάστημα τῆς καθάρσεως καὶ λείπουν ἀκόμη 20 περίπου ἡμέραι. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ εἶδη, χρήματα καὶ χαρτιά πού ἔχουν, ἔδωκα ἐντολὴν καὶ ἐγένεν ἀκριβῆς ἀπογραφή ἀπὸ τὸν πρῶτον Γραμματέα μου, τῇ συμπράξει τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ κόμιστος Ντελαδέ-

aveva egli qualche traccia che internatosi egli nella Brazzera Ottomana di Thomà Carippi, si fosse ridotto a scontar la contumacia in questo Pubblico Lazzaretto, unito ai suoi compagni: Pano Cira, Vangheli Velianiti, don Giuseppe Ghinaca, Lambro Dimitri detto Soffia e Giorgio Apostoli, e che si rivolgeva alla mia Rappresentanza per la loro ritenzione e così per il trattenimento dei rispettivi effetti e denari.

La buona combinazione di aver nel Vice-Priorato di questo Lazzaretto un giovine di talento e di abilità, mi pose nella lusinga di un esito felice... Demandai quindi gli ordini necessari et avendomi egli assicurato con suo foglio che compiego al N° 2 dell' esistenza nel Lazzaretto delli 6 individui, giunti appunto con la nominata Brazzera di Thomà Carippi, mi ricercò per il loro fermo con rinforzo di soldati oltramarini, riflettendomi che era in appresso necessaria di assicurarli con i ferri ai piedi... Praticato il fermo, assicurati in catena i retenti, vengono custoditi da un distaccamento di dodici fanti oltramarini e di due bassi ufficiali della compagnia del colonnello Mida che dovette comunicar seco loro, sicchè è necessario che si trattenga nel Lazzaretto fino e compier la contumacia, a cui vi mancano ancora 20 giorni circa; et in quanto agli effetti, denari e carte, ho fatto tutto prender in esatto inventario del ministro mio Cancelliere,

τσιμα παρουσία δύο μαρτύρων και ἐνώπιον τῶν νομίμων κατόχων τῶν εἰδῶν κλπ. ... Τὰ χαρτιά των ἐσφραγίσθησαν μετὴν Δημοσίαν σφραγίδα δι' ἰσπανικοῦ κηροῦ καὶ τὰ παρέδωκα πρὸς φύλαξιν εἰς τὸν ἴδιον ὑποδιευθυντὴν εἰς τὸν ὁποῖον παρεδόθησαν τὰ εἶδη καὶ χρήματα συμφώνως μετὴν ἀπογραφῆν τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτω ἀντίγραφον, ὑπ' ἀρ. 5.

Εἰς συμπλήρωσιν τῶν διαταγῶν τοῦ Ἐξοχωτάτου Προβλεπτοῦ κατὰ θάλασσαν καὶ ἵνα καταδειχθῇ ἡ ὀλοσχερῆς των ἐκτέλεσις, ὑποβάλλω εἰς τὴν Υ. Ε. ὀλόκληρον τὸν φάκελον τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ εὐρίσκομαι ἐν ἀναμονῇ περαιτέρω ὁδηγιῶν διὰ τὴν τύχην τῶν κρατουμένων καὶ τῶν πραγμάτων των... Ἐχὼν ὑπ' ὄψει μου τὸν ἄγχιον τούτων χαρακτηῖρα, τὴν συνήθη αὐτῶν θηριωδίαν καὶ τὴν ἀπέλπιδα κατάστασιν εἰς ἣν εὐρίσκονται, ἱκετεύω ἐπειγούσας περαιτέρω ὁδηγίας, ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ φρούρησις των εἰς μέρος ἀσφαλέστερον, διότι ἐγγίζει ἡ προθεσμία τῆς περατώσεως τῆς καθάρσεως. Τοιουτοτρόπως θὰ με ἀπαλλάξῃτε ἀπὸ τὰς ἀνησυχίας ὑφ' ὧν κατατρέχομαι... ».

Ἔκθεσις πρὸς τὸν Διοικητὴν εὐγενῆ Ἰωάννην Φραγκῖσκον Πισσαμάνον, Διοικητὴν τοῦ Σπάλατο, τοῦ κ. Ἀναστασίου Κόμητος Ντέλλα Ντέτσιμα, προσωρινοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ κόμητος Κωνσταντίνου Ντέλλα Ντέτσιμα, Διοικητοῦ τῶν λοιμοκαθαρητῶν τῆς πόλεως, ὑπὸ ἡμερομ. 20 Σεπτεμβρίου 1792.

«... Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σεβαστῶν διαταγῶν σας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω ὑμῖν ὅτι τὴν 8ην τρέχοντος ἔφθασαν ἐκ Πρεβέζης μετὴν μπρατσέραν τοῦ πλοιάρχου Θωμᾶ

con la personale interessenza del vice-Priore conte Dalladecima, alla presenza di due testimoni e con l'intervento dei rispettivi proprietari... fatte chiudere le carte con Pubblico Sigillo a fuoco, le consegnai in custodia del medesimo Vice-Priore e feci lo stesso degli effetti e denaro come rimarcherà ogni cosa V.E. dalla copia dell'inventario che inserisco al No 5. In adempimento poi del mio dover e per esaurire interamente le commissioni dell'Ecc. mo Provveditor General da Mar, assoggetto alla maturità di V.E. l'intero complesso di questo interessante argomento onde la mia dipendenza possa ricever istruzioni e norme sull'ulteriore destino delle persone retente e loro effetti... riflettendo al carattere truce di costoro, alla loro abituale ferocia ed allo stato di disperazione in cui sono, imploro con la maggior possibile sollecitudine istruzioni ulteriori per situarli in luoghi di sicurezza, essendo vicino il termine delle riserve in cui sono e per togliermi da quelle trepidazioni che purtroppo mi angustiano... »

Relazione al N.H. Giovan Francesco Pizzamano, Conte Capitano di Spalato dal sig. Anastasio Conte Dalla Decima sostituto provvisionante per il Conte Constantin dalla Decima Prior dei Lazzaretti della città in data 28 Settembre 1792:

...In obbedienza ai venerati suoi comandi mi dò l'onore di rassegnarle che il dì 8 corrente capitarono da Prevesa con la Brazzera Ottomana del patron

Καρίπη ὑπὸ ὀθωμανικὴν σημαίαν, οἱ προαναφερθέντες ἕξ ἄνδρες οἱ ὅποιοι εἰσέχθησαν εἰς τὰ λοιμοκαθατήρια διὰ τὴν καθιερωμένην κάθαρσιν τῶν 40 ἡμερῶν. Ἐτέθη φρουρὰ εἰς αὐτοὺς καὶ ἠνοίχθησαν συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τὰ κιβώτιά των τὰ ὅποια ἐπεθεωρήθησαν καὶ ἀνευρέθησαν εἰς ταῦτα μερικὰ ὄπλα τὰ ὅποια καὶ μετεφέρθησαν εἰς μέρος ἀσφαλὲς... λαμβανομένου ὁμως ὑπ' ὄψει τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀνδρῶν τούτων καὶ τῆς σοβαρᾶς ταύτης ὑποθέσεως ἢ ὅποια ἐνδιαφέρει σπουδαιότατα τὴν Κυβέρνησιν... νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῶ τὴν φρούρησίν των εἰς τὴν συνήθη φρουρὰν τῶν λοιμοκαθατηρίων. Μάλιστα φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ τοὺς διασφαλίσωμεν μὲ σιδηροῦς δεσμοὺς εἰς τοὺς πόδας καὶ μὲ φρουρὰν ἀπὸ 12 στρατιώτας καὶ ἓνα τυμπανιστὴν ὑπὸ τὴν διοίκησιν ἀξιωματικοῦ τὸν ὅποιον θὰ ὀρίσῃ ἡ Υ. Ε. ...»

Συνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 5.

«Κατόπιν διαταγῆς μετέβην ἐγὼ ὁ Νικολὸς Τζούμπρανις, νομαρχιακὸς Γραμματεὺς τοῦ Σπάλατο, εἰς τὰ Δημόσια λοιμοκαθατήρια τῆς πόλεως ὅπου ἀπὸ τῆς 30 Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 2 Ὀκτωβρίου, ἔκαμα μὲ τὰς συνήθεις Ὑγειονομικὰς προφυλάξεις, τὴν ἀκόλουθον ἀπογραφὴν πάντων τῶν πραγμάτων, χαρτιῶν καὶ χρημάτων, ἀνηκόντων εἰς τὸν Καπιτὰν Ἀνδροῦτσον, Πᾶνον Τζίραν, Βαγγέλην Βελλιανίτην, ἱερωμένον Ἰωσήφ Γκινάκαν, Λάμπρον Δημήτρι καὶ Γεώργιον Ἀποστόλην, κρατούμενους εἰς τὰ λοιμοκαθατήρια καὶ τοῦτο ἔγινε παρουσίᾳ τοῦ ἐγγενοῦς Ἀναστασίου κόμιστος Ντέλλα Ντέτσιμα, ὑποδιευθυντοῦ, καὶ τῶν μαρτύρων Πέτρου Κάτις τοῦ ποτε Ἀντωνίου καὶ Φραγκίσκου Τάδις, ἀμφοτέρων κατοίκων τοῦ Σπάλατο...»

Tomà Carippi i suaccennati sei individui i quali furono ricevuti in questi Lazzaretti in figura di contumacia di 40 giorni netti; assegnato loro un guardiano e fatta a tenor delle leggi, diligente visita nelle loro Casse, vi si trovarono alcune armi che furono riposte in luogo sicuro... in riflesso però al carattere di questa gente ed alla gravità dell'affare che abbraccia importantissimi riguardi di governo... crederei di non affidare queste persone alla solita ordinaria guardia di questi Lazzaretti; anzi sarei persuaso di ben assicurarli con ferri ai piedi e con un apposito corpo di 12 soldati nazionali ed un tamburo diretto da un ufficiale che venisse destinato da V.E. alla loro custodia...»

Inserto No 5.

D'ordine mi sono transferito io Nicolò Zubranich Cancellier Prefettizio di Spalato, in questi Pubblici Lazzaretti, ove dal giorno 30 Settembre fino al 2 Ottobre praticai, con le debite riserve di Sanità, il seguente Inventario di tutti gli effetti, carte e danari appartenenti al Capitan Andruzzo, Pano Cira, Vangheli Velianiti, don Giuseppe Ghinaca, Lambro Dimitri e Giorgio Apostoli, ritenuti tutti nei Lazzaretti medesimi e ciò alla presenza del nobile Anastassio conte Dalla Decima, vice-priore e dei testimonii Pietro Catich quondam Antonio e Francesco Tadich quondam Pietro, ambi da Spalato.

Ἀκολουθοῦν τὰ πράγματα, χαρτιά καὶ χρήματα τοῦ Καπιτὰν Ἀνδρούτσου, τὰ ὅποια ὁ ἴδιος ἔδειξε καὶ ἐγένετο ἡ ἀπογραφή παρουσίᾳ του: 51 χειρόγραφα, τὰ περισσότερα Ἑλληνικά καὶ ὀλίγα Ἰταλικά, τὰ ὅποια ἀπὸ ἐμὲ τὸν Γραμματέα ἠριθμῆθησαν διὰ τῆς ἰδίας μου χειρὸς ἀπὸ τὸν ἀρ. 1 ἕως 51 περιλαμβανόμενον καὶ ἀκολούθως ἐτέθηθησαν ἐντὸς κυτίου ἀπὸ τενεκέν, ἐδέθησαν καὶ τέλος ἐτέθη ἐπὶ τοῦ κυτίου ἡ σφραγὶς τοῦ Ἁγίου Μάρκου δι' ἰσπανικοῦ κηροῦ καὶ ἐκολλήθη καὶ ἔν σημείωμα μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ρηθέντος Καπιτὰν Ἀνδρούτσου.

Τοῦ ἰδίου: 81 χρυσᾶ Βενετικά Τζεκῆνια

2 χρυσᾶ Οὐγγρικά

3 » Τουρκικά νομίσματα: ἐν ἀξίας 3 1/2 πιαστρῶν καὶ τὰ ἄλλα δύο ἀξίας 35 παράδων ἕκαστον

2 κουτάλια καὶ δύο περούνια ἀργυρᾶ

1 ὥρολόγιον ἀργυροῦν ποῦ κτυπᾶ τὲς ὥρες μὲ καδέναν ἀργυρᾶν

2 θῆκες μὲ τὰς πόρπας τῶν ἀπὸ ἀσῆμι συρματερὸν κατειργασμένον καὶ ἐπίχρυσον

2 πιστόλια μὲ ποικίλματα ἐπάργυρα καὶ ἐπίχρυσα

1 μαχαῖρι μὲ μανίκι καὶ θήκην ἀργυρᾶν συρματερῆν

1 σπάθη ἀργυροχρυσοποικίλτος

1 ντουφέκι μὲ συνήθη ποικίλματα

Seguono gli effetti, carte e danari del Capitan Andruzzo, il tutto da lui indicato et inventariato alla sua presenza:

No 51 Carte scritte la maggior parte in greco ed alcune in italiano, le quali da me ministro Cancelliere furono tutte numerate di mio carattere dal numero 1 al 51 inclusivo e sono state quindi riposte in una scatola di latta bianca che legata, fu anco sigillata a fuoco con l'impronta di San Marco e sulla sopradetta scatola poi fu posto un biglietto col nome del suddetto Capitan Andruzzo

Zecchini d'oro Veneti 81

detti Ungari No 2

Tre monete d'oro Turche, una del valore di piastre 3 1/2 e le altre due di 35 parà per ciascuna.

Due cucchiari e due pironi d'argento

Un orologio di ripetizion d'argento con sua cadenella pure d'argento

Tre tasche e loro fibbie il tutto d'argento lavorato a filigrana e dorate

Due pistole fornite d'argento lavorato a filo di grana e dorate

Uno stillo con manico e fodero d'argento lavorato a filigrana

Una sabla fornita d'argento dorato

Uno schioppo con forniture ordinarie

- 13 φυσέκια καὶ ἓνα ψαλίδι
 1 παλαιὸ Καπόττο μὲ ποικίλματα ἀργυρᾶ καὶ μειαζωτὰ
 1 πάπλωμα
 1 τάπης
 1 προσκέφαλο
 1 Καπόττο καινούργιο Ἕλβανικὸ μὲ ποικίλματα καὶ γαλλόνια ἀργυρᾶ
 2 Copatani ἀπὸ βελουῖδο κρέμεζι μὲ γαλλόνια ἀργυροχρυσοποίκιλτα
 2 Γελέκια ἀπὸ βελουῖδο κρέμεζι μὲ γαλλόνια ἀργυροχρυσοποίκιλτα
 1 ζεῦγος κάλτσες ἀπὸ ὅμοιον, Ἕλβανικοῦ τύπου μὲ δύο «κόπτσες» ἀπὸ ἀσημι
 συρματερὸ
 1 Γελέκι ἀπὸ βελουῖδο κρέμεζι μὲ ποικίλματα ἀργύρου ἐπιχρῦσου
 1 Γελέκι ἀκόμη ἀπὸ βελουῖδο κρέμεζι μὲ ποικίλματα ἀργύρου ἐπιχρῦσου μὲ 28
 κομβία ἀργυρᾶ ἐπίχρυσα
 2 τεμάχια ὑφάσματος ὀϊγωτοῦ
 4 ζεύγη σιαλβάρια ἤτοι dimcé ἀπὸ μουσολίαν λευκὴν
 5 ὑποκάμισα Ἕλβανικοῦ τύπου
 5 πετσέτες

-
- 13 Fisecche ed una forbice
 Un capotto vecchio con forniture d'argento e seda
 Una coperta imbottita
 Un tapedo
 Un cussin
 Un Capotto nuovo all' Albanese con forniture e galloni d'argento
 Due Coparani di velluto cremesi fornito di galon d'argento dorato
 Due camisiolini detti gilecchi di velluto cremesi forniti di galon d'argento
 dorato
 Un paio di calze di velluto cremesi all' Albanese con sue coppe d'argento
 lavorato a filigrana
 Un camisiolin di velluto cremesi con forniture di 28 bottoni d'argento
 dorati
 Altro gilet ossia camisiolin di velluto cremesi con forniture d'argento
 dorato
 Due pezzi di tela rigata
 Quattro paia di bragoni ossia Dimsè di mussolina bianca
 Cinque camicie all' Albanese
 Cinque tovaglioli

- 1 ζωνάρι από κόκκινο μετάξι
 1 φλοκωτή
 1 φόρεμα Ἀλβανικοῦ τύπου πὸν λέγεται Denis ἀπὸ ροῦχο κρέμεξι
 2 σεντόνια μικρὰ
 2 Capizze ἀπὸ ροῦχο κρέμεξι
 2 μανδήλια μεταξωτὰ
 1 ζευγάρι τσουράπια Ἀλβανικοῦ τύπου
 1 καθρεφτάκι
 1 γαροφακί καὶ δύο βαζάκια μὲ οἶνόπνευμα
 1 μπουῦλο καρφωτό, περιέχον τὰ περισσότερα ἐκ τῶν ἄνω εἰδῶν. Πέραν τούτων εἶναι τὰ ἐνδύματα πὸν ἔχει ἐπάνω του ὁ Καπιτάν Ἀνδροῦτσος, ὁ ὁποῖος ἐδήλωσεν ἐνώπιον τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ τοῦ λοιμοκαθαρηθρίου καὶ τῶν δύο μαρτύρων ὅτι δὲν ἔχει ἄλλο τι δικό του πρᾶγμα.

Ἀναστάσιος κόμης Ντέλλα Ντέτσιμα, προσωρινὸς Διευθυντῆς

Πέτρος Κάτιτς ἤμην παρὼν καὶ μαρτυρῶ

Φραγκῖσκος Τάδιτς ἤμην παρὼν καὶ μαρτυρῶ.

TOMOΣ 1052. — *Ἐγγραφον ἐπ' ἀριθμ. 96. Ὁ Γεν. Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην :*
Κέρκυρα 19 Ἰουλίου 1793. « . . . Ὑποβάλλω ἐπιστολὴν τοῦ Ἐξοχωτάτου Βα-
 ῦλου τῆς 1ης Ἰουνίου εἰς ἣν μοὶ γράφει ὅτι κατόπιν τῶν ἐπανειλημμένων διαβημάτων
 τῆς Ὀθωμ. Κυβερνήσεως διὰ τὴν παράδοσιν τῶν κρατουμένων ὀπαδῶν τοῦ Λάμπρου

Una fassa di seda rossa

Un sugaman

Una vesta all' Albanese detta Denis di pano cremesi

Due lenzuoli piccoli

Due capizze di panno cremesi

Due fazzoletti di seda

Un paio di scoffoni detti cerappe all' Albanese

Un specchietto

Una bozzetta di spirito e due cugnetti pieni di spirito

Un Baul ferrato contenente la maggior parte dei suddetti effetti, in ag-
 giunto dei quali vi sono li vestiti ordinari tenuti indosso dal sopradetto capitano
 Andruzzo, il quale asserì alla presenza del signor Vice-Priore e delli due testi-
 monii di non aver altro di propria ragione

Anastasio conte della Decima Prior Sostituto

Pietro Catich fui presente testimonio

Francesco Tadich fui presente testimonio

Κατσώνη, ἠναγκάσθη νὰ δώσῃ καὶ νέαν ἐπιστολὴν πρὸς ἐμὲ, ἵνα τοὺς παραδώσω εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Καπουδὰν Πασσᾶ καθὼς καὶ τὰ δύο πλοιάρια πού εὐρίσκονται εἰς Ζάκυνθον, ὁμοίως καὶ τὰ πράγματα τὰ ἀνήκοντα εἰς τοὺς κρατουμένους . . . καὶ ἐπειδὴ ἀναχωρῶ πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν νήσων, ἀφίνω ἐδῶ τὸν δραγουμάνον Κοσμᾶν Καλαβρὸν Ἰμπέρτι μὲ σαφεῖς καὶ λεπτομερεῖς ὁδηγίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας . . . τὰ δύο πλοιάρια ἦσαν εἰς κακὴν κατάστασιν καὶ ἐπεσκευάσθησαν . . . οἱ παραδοθησόμενοι Ὅθωμανοὶ ὑπήκοοι, συμφώνως μὲ τὸ ἔγγραφο τοῦ Ἐξοχωτάτου Βαύλου εἶναι: ὁ Καπιτὰν Ἀναστάσιος Ντουῖρος ἐκ Σπετσῶν, Ἀρχιμανδριτὴς Ἀμβρόσιος Θαλασσινὸς ἐκ Κρήτης, Νικόλας Ζάχος ὁμοίως, Λουκᾶς Λούσου ἢ Κουτσολούκας ἐκ Χίου, Νικόλας Σκαφιδᾶς ἐκ Μυκόνου, Νικόλαος Μαυρομιχάλης ἐκ Μάνης, καπιτὰν Γιάννης Πασχάλης, καπιτὰν Γιάννης Σαλονικιὸς, Γεώργιος Σεβιέτης ἀπὸ τὸν Μορηᾶ, Μανώλης Σαμιώτης, Σταμάτης Χαραλάμπης, Ἀναστ. Δημητρίου ἐξ Ὑδρας, Βασίλι Καμπαρόπουλος ἀπὸ τὸν Μορηᾶν . . . »

Ἐγγραφοῦ ἐπ' ἀριθμ. 97. Ζάκυνθος 2 Αὐγούστου 1793. Ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Δόγην :

« . . . ὁ πρόκριτος τοῦ Μορηᾶ Μπεκιρ μπέης Σαλαχῶρ¹ Ἀγᾶς, ἐξουσιοδοτήθη ἀπὸ τὸν Καπουδὰν Πασσᾶν, ἵνα παραλάβῃ τοὺς κρατουμένους Ὅθωμανοὺς ὑπηκόους καὶ μοὶ ἔστειλε γράμμα ἐκ Τριπολιτσᾶς τῆς 24 Ἰουνίου 1793 δι' οὗ μοὶ ἀναγγέλλει τὸν διορισμὸν του ὡς πληρεξουσίου τοῦ Καπουδὰν Πασσᾶ . . . »

Ἐγγραφοῦ ἐπ' ἀριθμ. 98. Ζάκυνθος 17 Αὐγούστου 1793. Ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Δόγην :

« . . . περιμένω τὸν Μπεκιρ μπέην, ἵνα τοῦ παραδώσω τοὺς φυλακισμένους . . . ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειαν Κατσώνη δὲν τὴν περιέλαβα εἰς τὴν κατάστασιν τῶν ὑπὸ παράδοσιν συμφώνως μὲ τὸ Δουκικὸν ψήφισμα τῆς 30 παρελθόντος Μαρτίου. Καὶ ἐπειδὴ μοὶ ἐξητήθη τότε νὰ ἀναφέρω, κατόπιν ἐρεῦνης, ὡς πρὸς τὴν ἐθνικότητα τῶν μελῶν τῆς ἐν λόγῳ οἰκογενείας καὶ ἔχων ἤδη ἀναφέρει σχετικῶς εἰς τὴν Ὑμετ. Γαληνότητα, ἀναμένω τὰς διαταγὰς τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχοτήτων ἐπὶ τοῦ πρακτέου . . . »

ΤΟΜΟΣ 659 — *Γενικὸς Προβλεπτὴς Δαλματίας καὶ Ἀλβανίας πρὸς τὸν Δόγην : Ζάρα τῆ 11 Αὐγούστου 1793.* — *Ἐγγραφοῦ ἐπ' ἀριθμ. 60.* « . . . ἔφθασεν ἐνταῦθα σήμερον ἕνας Ἀγᾶς ὁ ὁποῖος διετάχθη παρὰ τοῦ Πασσᾶ τῆς Βοσνίας νὰ μοὶ ἐπιδώσῃ τὰς ἐπιστολάς τῆς Α. Ε. τοῦ παρὰ τῆ Ὑψηλῆ Πύλῃ Βαύλου, ἀντίγραφο τῶν ὁποίων ὑποβάλλω συνημμένως. Ὁ Βάυλος μοῦ γράφει νὰ παραδώσω εἰς τὸν εἰδικὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Πασσᾶ τὰ ἕξ ἄτομα πού κρατοῦνται ἐνταῦθα, πού ἦσαν ὄπαδοὶ τοῦ Ρώσου Λάμπρου Κατσώνη.

Ὁ ἴδιος μοὶ παρουσίασεν ἓν ἔγγραφο τοῦ Πασσᾶ γραμμένον τουρκιστὶ καὶ

¹ Ἴπποδαμαστής.

ἐπειδὴ ἀπουσιάζει ὁ δραγομάνος μου Καλλιγάρι, ὁ ὁποῖος μετέβη, ἵνα υποβάλλῃ τὰ συγχαρητήριά μου ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων παρὰ τοῦ νέου Πασσᾶ καὶ δὲν ἔχω ἄλλον ἵνα τὸ μεταφράσῃ, τὸ υποβάλλω συνημμένως μετὰ τὴν παράκλησιν νὰ μοὶ ἐπιστραφῇ μετὰ τῆς μεταφράσεως.

Ἀπὸ τοὺς ἕξ κρατουμένους, κατόπιν τῶν γενομένων ἐν τῇ Γραμματεία ἀνακρίσεων, τρεῖς μόνον εἶναι ὀθωμανοὶ ὑπήκοοι ἦτοι, ὁ Ἄνδρουττος Λιβανίτος, ὁ Πᾶνος Τζίρας καὶ ὁ Δὸν Ἰωσήφ Γκινάκας. Αὐτὰ μόνον τὰ τρία ἄτομα διατάσσουν αἱ ὑμέτεροι ἐξοχότητες διὰ τοῦ ψηφίσματος τῆς 19ης Ἰανουαρίου, νὰ παραδοθῶν. Ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους, ὡς ἀνέφερα εἰς τὸν Ἐξοχώτατον Βάυλον, οὗτοι εἶναι Ἐνετοὶ ὑπήκοοι . . . ὁ ἐν Σπάλατο Ρῶσσοσ Προξένος ζητεῖ ἐπιμόνως νὰ ἀπολυθῶν οἱ ἕξ κρατούμενοι, κατόπιν διαταγῆς ποὺ ἔλαβεν ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατείαν, ὡς ὑπηρετήσαντες ὑπὸ τὰς Ρωσσικὰς σημαίας. Ἀναμένω τὰς ἀποφάσεις τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ Ρῶσσοσ Προξένου . . . »

Μετάφρασις τοῦ ἐγγράφου τοῦ Πασσᾶ τῆς Βοσνίας πρὸς τὸν Γεν. Προβλεπτὴν :

«Περιελθούσης εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν τῆς πληροφορίας ὅτι εὗρισκονται τῶρα ἐγκάθειροκτοι ἐν Δαλματία μερικοὶ φυγοδικοὶ ὀνομαζόμενοι Ἄνδρουττος μὲ ἕξ συντρόφους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κουρσάρου Λάμπρου Κατσώνη καὶ ἔκαμαν τὸ περασμένο ἔτος μεγάλας ζημίας εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος, ἐξασκοῦντες τὴν πειρατείαν καὶ ἀφοῦ κατενικήθησαν εἰς τὴν σύγκρουσιν πλησίον τῆς Μάνης ἀπὸ τὸν Μέγαν Βεζύρην ποὺ εἶναι σοφὸς ὡς ὁ Πλάτων, κατέφυγον αὐτόθι, ὁ δὲ Βενετὸς Βάυλος παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ ἀπέστειλεν εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς τὸν Διοικητὴν Κερκύρας ἐπιστολὴν, ὅπως οἱ εἰρημένοι ἕξ φυγοδικοὶ παραδοθῶν εἰς ἡμᾶς, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ συνελήφθησαν εἰς τὴν Κέρκυραν. Ἀποπέλλομεν ὅθεν τὸν Χαλίλ Ἀγᾶν, ἕνα ἀπὸ τοὺς εὐνοουμένους ἀξιωματικούς μας, καὶ παρακαλοῦμεν ἵνα ἐνεργήσητε τὴν παράδοσιν τῶν φυγοδικῶν τούτων εἰς τὸν ἴδιον, ἐκθέτοντες ἡμῖν καὶ τὰ αἷτια ποὺ ὠδήγησαν εἰς τὴν σύλληψίν των. Θὰ ἀποσταλοῦν κατόπιν ὑπὸ ἀσφαλῆ συνοδείαν εἰς Κων)πολιν συμφώνως μετὰ τὸ ἐκδοθὲν αὐτοκρατορικὸν Φιρμάνι. Εἵμεθα βέβαιοι ὅτι ὅταν φθάσῃ, μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἡ παρούσα εἰς ὑμᾶς θὰ ἐνεργήσητε τὰ δέοντα χάριν τῆς καλῆς φιλίας καὶ καλῆς γειτονίας . . . ἐν τέλει εὐχόμεθα νὰ εἶναι μακρὰ καὶ σταθερὰ καὶ εὐτυχεῖς αἱ ἡμέραι τοῦ βίου ὑμῶν . . . »

Ἐπισυννημμένον ἀριθμ. 1 εἰς ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 60 τοῦ Γεν. Προβλεπτοῦ Δαλματίας καὶ Ἀλβανίας.

Ὁ Βάυλος Κων)πόλεως γράφει εἰς τὸν Ἀλβίτζε Μαρίν, Γεν. Προβλεπτὴν.

Πέραν (Κων/πόλεως) τῇ 2 Ἰουλίου 1793. «Εἶναι πάντοτε συνεπὴς ἡ Γαληνοτάτη Δημοκρατία εἰς τὴν τήρησιν τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης καὶ εἶναι πάντοτε πρόθυμος νὰ πείσῃ τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν τῶν Ὀθωμανῶν περὶ τῶν ἀγνῶν καὶ φιλικῶν της πρὸς αὐτὴν αἰσθημάτων καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐξεδόθησαν τὰ ψηφίσματα τῆς Γερουσίας τῆς 1 Φεβρουαρίου, 5 καὶ 13 Ὀκτωβρίου, 29 καὶ 31 Δεκεμβρίου π. ἔ. καὶ 30 λήξαντος Μαρτίου, τὰ ὁποῖα ἀφορῶσιν εἰς τοὺς ἐν Σπάλατο συλληφθέντας καὶ ἤδη κρατουμένους

καὶ ἀπεφάσισεν ἡ Γερουσία, ἵνα οὗτοι μεθ' ὄλων τῶν πραγμάτων, χρημάτων κλπ. παραδοθῶσιν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Ἐπικράτειαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ κατὰ κυριότητα ἀνήκουν. Κατόπιν τῶν ἄνω ψηφισμάτων ἡ ἐνταῦθα Κυβέρνησις ἐζήτησεν ἀπὸ ἐμὲ ἐπιστολὴν διὰ τὴν Υ. Ε, ἵνα εἰς τὸν κομιστὴν ταύτης γίνῃ ἡ παράδοσις μεθ' ὄλων τῶν πραγμάτων περὶ ὧν ὁμιλεῖ τὸ Ὑμέτερον ἔγγραφον τῆς 18ης λήξαντος Ἰανουαρίου.

Ἡ πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν ἐπιδοθεῖσα ἐπιστολή μου συνοδεύεται καὶ μετὰ ἄλλην πρὸς τὸν Γενικὸν κατὰ θάλασσαν Προβλεπτὴν. Ἀμφότεραι θὰ δοθοῦν εἰς τὸν Καπουδὰν Πασσᾶν, ἵνα οὗτος φροντίσῃ νὰ στείλῃ τὴν μὲν μίαν εἰς τὸν Πασσᾶν τῆς Βοσνίας καὶ τὴν ἄλλην εἰς Κέρκυραν.

Ὁ Πασσᾶς θὰ στείλῃ εἰς Ὑμᾶς πρόσωπον κατάλληλον πρὸς παραλαβὴν τῶν ἐξ κρατουμένων καὶ ὄλων τῶν πραγμάτων των, συμφώνως μετὰ τὴν σημείωσιν ποῦ ἔδωσα μετὰ τῆς ἐπιστολῆς, γενομένην ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Ὑμετέρας ἀπογραφῆς τῆς 18ης παρελθόντος Ἰανουαρίου.

Δὲν ἀμφιβάλω ὅτι ἡ Υ. Ε. θὰ ἐκτελέσῃ ἐπακριβῶς τὰς διαταγὰς τῆς Γερουσίας καὶ ὅτι θὰ παραδώσῃ τοὺς κρατουμένους εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Πασσᾶ ἔναντι ἀποδείξεως. Ἴδου ἡ σημείωσις τῶν ὀνομάτων των: Βαγγελῆς Βελιαννίτης, Ἀνδρουτσὸς Λιβανίτης, Δὸν Ἰωσήφ Γκινάκας, Πᾶνος Τζίρας, Λάμπρος Τόλιας καὶ Γεώργιος Ἀποστόλου».

ΤΟΜΟΣ 1052.—Ἐγγραφον ἀριθμ. 81.

Κέρκυρα 10 Μαΐου 1793. Ὁ Γεν. Προβλεπτὴς πρὸς τὸν Δόγην:

«... Τὸ ψήφισμα τῆς Ἐξοχωτ. Γερουσίας τῆς 30ης Μαρτίου λήξαντος, ληφθὲν ἐνταῦθα τὴν 9ην Μαΐου τρέχοντος, μοὶ ἐπιτάσσει νὰ προβῶ εἰς τὰς πλέον ἐνδεδειγμένας, ὅπως διαπιστωθῇ ἡ ἐθνικότης τῶν μελῶν τῆς ἀτυχοῦς οἰκογενείας τοῦ προγραφέντος Κολονέλλου Λάμπρου Κατσώνη, ἡ ὁποία μετὰ ὅχι μικρὰν ἐπιβάρυνσιν τοῦ Δημοσίου Ταμείου συντηρεῖται παρ' ἡμῶν καὶ κρατεῖται εἰς τὸ ἐνταῦθα Φρούριον. Ἐξακριβώσας τελείως τὰ καθέκαστα, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ υποβάλλω συνημμένως ἀντίγραφον τῆς γενομένης ἐξετάσεως εἰς τὴν Ἐξοχ. Γερουσίαν, ἵνα λάβῃ τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις, ἐπιφυλάσσομαι δὲ νὰ διαβιβάσω καὶ ἄλλο ἀντίγραφον εἰς τὸν ἐν Κων)πόλει Βαῦλον...»

Συνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 3.

Ἡ οἰκογένεια Κολονέλλου Κατσώνη ἀποτελεῖται:

1) Μαρία Σοφιανοῦ, κολονέλλα Κατσώνη ἀπὸ τὴν νῆσον Τζιὰν τοῦ Ἀρχιελάγου. Ἀπὸ τεσσάρων ἤδη ἐτῶν ἐξεβιάσθη νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ Κολονέλλου Λάμπρου Κατσώνη καὶ ὀλίγους μῆνας βραδύτερον μετεφέρθη παρὰ τοῦ ἰδίου εἰς Ἰθάκην, ὅπου πρὸ ἐνὸς ἔτους εἶχε δημιουργήσει τὴν κατοικίαν του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν δύο παιδιὰ, ἓν ἀρσενικὸν καὶ τὸ ἄλλο θηλυκόν.

2) Κατερίνα Παπαδιά, ἤλθε μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ Λάμπρου εἰς Ἰθάκην καὶ εἶναι μητρική της θεία.

3) Παπαγιόργις, δούλος λευκὸς ἀπὸ τὰ Γιάννινα. Εἶναι 14 χρόνια ποῦ ἀνέλαβε

Ρωσικὴν ὑπηρεσίαν καὶ δύο ἔτη πού πέρασε εἰς τὴν νῆσον Κάλαιμον μὲ τὸν στρατηγὸν Ταμάρα, ὁπόθεν, μετὰ παρέλευσιν ἑπτὰ μηνῶν, ἐστάλη παρὰ τοῦ Κατσώνη εἰς Ἰθάκην ὡς ὑπηρετὴς τῆς οἰκογενείας του, παρὰ τῇ ὁποίᾳ εὐρίσκεται ἀκόμη.

4) Γιάννης Πασσάς, δοῦλος μαῦρος ἀπὸ τὸ Κάϊρον, αἰχμαλωτισθεὶς παρὰ τοῦ Κατσώνη, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου, ἐστάλη ὡς ὑπηρετὴς εἰς τὴν οἰκογένειάν του.

5, 6) Ἄννα καὶ Μαρία μαῦραι ὑπηρετρίαι, αἰχμαλωτισθεῖσαι, ἐτέθησαν παρὰ τοῦ Κατσώνη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς οἰκογενείας του.

7, 8) Τὰ δύο νήπια: Λυκοῦργος τὸ ἀρσενικὸν καὶ Γαρουφαλίᾱ τὸ θηλυκὸν ἀμφότερα τοῦ Κατσώνη.

TOMOΣ 659—ΑΡΧΕΙΟΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΤΟΥ ΔΑΛΜΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 17 τοῦ Γεν. Προβλεπτοῦ Ἀλβίξε Μαρίν πρὸς τὸν Δόγην :

Ζάρα 26 Νοεμβρίου 1792. «Μετεφέρθησαν ἐνταῦθα οἱ ἕξι ἄνδρες ὁπαδοὶ τοῦ κουρσάρου Ρώσσου Λάμπρου Κατσώνη διὰ μιᾶς μικρᾶς Γαλέρας τὴν ὁποίαν ἀπέστειλα εἰς Σπάλατο, ἵνα τοὺς παραλάβῃ ἅμα ὡς ἐτελείωσαν τὴν κάθαρσιν καὶ τώρα φρουροῦνται ἀσφαλῶς ἀπὸ τὰς δημοσίας δυνάμεις, καὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος. Μὴ εὐρίσκων ἐδῶ κανὲν ἵχνος, ἵνα λάβω τὰς διαταχθεῖσας μοι πληροφορίας εἰς τὸ σεβάσμιον θέσπισμα τῆς 21ης Ὀκτωβρίου λήξαντος μόλις, ὡς πρὸς τὴν ιδιότητά των καὶ τὴν ὑπηκοότητά των, ἀπεφάσισα νὰ διατάξω τὴν λήψιν καταθέσεών των ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξητάσθησαν λεπτομερῶς τὰ χειρόγραφα πού κατεσχέθησαν ἐπ' αὐτῶν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος. Ἀνέθεσα τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὸν Προῶτον Γραμματέα τῆς Διοικήσεως εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὁποίου διεβιβάσθησαν καὶ εὐρίσκονται ἤδη ὅλα τὰ χαρτιά των καὶ τὰ πραγματά των,

BUSTA No 659.—Provveditor General di Dalmazia et Albania

Dispaccio No 17 del Provveditor General Alvise Marin al Doge:

Zara 26 Novembre 1792

«Tradotti a questa parte li sei individui enunciati, seguaci del Corsaro Russo Lambro Cacioni, consegnati a Pubblica Galeotta che inoltrai colà a tal fine in precedenza al loro espurgo, sono assicurati in queste Pubbliche forze alle disposizioni di V/Serenità. Non trovando qui alcuna traccia per cui ritrarne le informazioni prescritte nelle inchinate Ducali 20 Ottobre prossimo passato, intorno la loro qualità e sudditanza, mi determinai all'espedito di ordinar le loro deposizioni in faccia sempre imponente della Giustizia, che regulate con previo esame e confronto delle loro carte, poteva forse riuscire anche per questo mezzo diligentemente condotto l'adempimento dell'ossequiato comando. Supplendo all'esecuzione il competente ministro primario in Segreteria, nel cui potere passarono ed esistono attualmente tutte le dette carte ed effetti di loro ra-

τὰ ὁποῖα καὶ κατεγράφησαν ἐπακριβῶς, ὡς καταφαίνεται ἀπὸ τὴν ἐπισυνημμένην δικογραφίαν ὑπ' ἀρ. 1 ἕως 23. Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι τρεῖς ἐξ αὐτῶν εἶναι ὑπήκοοι ὀθωμανοὶ. Οἱ δύο ἐξ αὐτῶν ἐστρατολογήθησαν εἰς τὰς πειρατικὰς ἐπιχειρήσεις παρὰ τοῦ ρηθέντος Λάμπρου Κατσώνη. Εἰδικῶς δὲ ὁ ἀναφερομὲνος Ἄνδρουτσοσ εἶχεν ἐπιφορτισθῆνὰ συγκεντρώσῃ πολεμιστὰς εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Ἐπικράτειαν, ὡς ὁ ἴδιος κατέθεσεν. Ὁ τρίτος ἐξ αὐτῶν ἔχει χαρακτῆρα ἱερωμένου καὶ ὀνομάζεται Δὸν Ἰωσήφ Γκινάκας καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν ἀναφέρουν οἱ κρατούμενοι. Ἄν δύναται νὰ πιστεύσῃ τις εἰς τὰ λεγόμενά του, ὁ Γκινάκας ἐχρημάτισε ἐπὶ τι διάστημα εἰς τὸν Στολίσκον τοῦ Κατσώνη, ἀλλ' ὄχι μὲ ἄλλον σκοπὸν εἰμὴ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξίδι του διὰ Κων)πολιν, ἵνα δυνηθῆ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐπαναφορὰν του εἰς τὸ ἐν Λούρω Μοναστήριον, τόπον ὄχι μακρὰν τῆς Πρεβέζης, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο ὡς φύλαξ καὶ ἐξηναγκάσθη νὰ παραιτηθῆ ἐξ αἰτίας τῶν βιαιοπραγιῶν τοῦ Πασσᾶ. Ἀφοῦ δὲ ἐκτυπήθη καὶ κατενικήθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Γάλλους ὁ Στολίσκος, ἐπῆρεν ὁ Γκινάκας ἄλλην κατεύθυνσιν καταφθάσας εἰς Πρέβεζαν, ὅπου συνητηθῆ μὲ τοὺς ἄλλους πέντε καὶ ἐσκόπευε νὰ μεταβῆ εἰς Πετρούπολιν, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν προστασίαν ἐκείνης τῆς πρωτεύουσος καὶ τὴν ἐπαναφορὰν του εἰς τὴν Μοῆν καὶ εἰς τὴν προτέραν του θέσιν ὡς ἱερωμένου τῆς ἰδίας.

Οἱ ἄλλοι τρεῖς ἐκ τῶν συλληφθέντων ἐκδηλώνονται ὡς ὑπήκοοι τῆς Δημοκρατίας. Ὁ ἓνας Βαγγελῆς Βελλιανίτης τοῦ ποτε Ἰωάννου ἐκ Παξῶν ὁμολογεῖ ὅτι ὑπηρετήσεν εἰς τὸν Στολίσκον ὡς προμηθευτῆς, κατόπιν διαταγῆς τοῦ στρατηγοῦ Ταμάρα, τὸν ὁποῖον

gione, descritti in preciso inventario, mi presenta l'annesso volume di processo in esemplare dal No 1 al 23, in cui raccogliessi che tre delle indicate persone sono sudditi Ottomani, li due ingaggiati al corso, nell'armo dell'accennato Lambro Caccioni, reclutando, specialmente il connotato Andruzzo, in suo rinforzo genti d'armi dal solo Stato Ottomano, per quanto egli depone. Il terzo fra questi assume carattere religioso col nome di Don Giuseppe Ginaca e tale lo asseriscono anche i retenti. Se è da credersi al di lui detto, egli fu ben per qualche tempo nella Squadra del Cacioni, ma non con altro oggetto che per passar nel Mediterraneo e proseguire per Cos/poli se poteva ottener con sperati favori di esser rimesso nel suo Convento a Luro, luogo distante da Prevesa, nel quale fungeva la figura di guardiano che ha dovuto dimettere per le violenze di quel Passà; che combattuta e disfatta la detta Squadra dai Turchi e Francesi, prese altro incamminamento riducendosi alla Prevesa dove ebbe l'incontro delli detti cinque arrestati, per dirigersi con essi a Peterburgo e procurarsi protezione nella detta capitale per il divisato suo aspirò a restituirsì nel primiero grado del suo sacro istituto. Gli altri 3 arrestati si manifestano sudditi della Repubblica. L'uno Vangelin Velianiti quondam Zuane da Paxò confessa di aver avuto impiego in quella Squadra nella figura di Commissario, destinato

ἔλαβε τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσῃ εἰς τοὺς βράχους τοῦ Καλάμου, ὅπου εἶχε μεταβῆ δι' ὑποθέσεις τῶν Ρώσων, ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ὡς προσωρινοῦ τούτων Προξένου. Ἀκολούθως τοῦ ἀπενεμήθη ὁ βαθμὸς τοῦ Καπιτάνιου. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπρομήθευσε πολλὰ τροφίμα καὶ ἄλλα ἐφόδια καὶ ἔχει νὰ λάβῃ 48.000 πιάστρες ἀπὸ τὰ εἰς τὸν Στολίσκον χορηγηθέντα, εὐρέθη ἠναγκασμένος νὰ κατευθυνθῆ εἰς Πετρούπολιν ἵνα ἀποζημιωθῆ διὰ τὰ ὅσο τῷ ὀφείλονται. Ὡς ὅμως ἐμφαίνεται ἀπὸ τὰ χαρτιά του φαίνεται πὼς εἶχε κάποιαν ἀνάμιξιν καὶ εἰς τὴν στρατολογίαν ἀνδρῶν. Ἐρωτηθεὶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς καταθέσεώς του, ἂν ἐστρατολόγησε καὶ Βενετοὺς ὑπηκόους, ἀπήντησεν ὅτι οὐδέποτε προσέλαβε καὶ ἓνα Βενετὸν, ἀλλὰ μόνον Τούρκους ὑπηκόους καὶ εἰς μέγαν ἀριθμὸν.

Οἱ ἄλλοι δύο: Λάμπρος Τόλια καὶ Γεώργης Ἀποστόλης, ἀνεψιὸς του, ἐκδηλώνονται ὡς ἡμέτεροι ὑπήκοοι, κάτοικοι Πρεβέζης, ὅπου ἠνώθησαν μὲ τοὺς ἄλλους τέσσαρας συντρόφους διὰ τὸ ἴδιον ταξίδι. Ὁ πρῶτος ἦτο κυβερνήτης μιᾶς Ρωσικῆς πειρατικῆς Φρεγάτας, ὁ ἄλλος ἦτο μόνον ἀκόλουθός του.

Ἀξιοπαρατήρητον κατέστη ἓν σημεῖωμα ἑλληνιστί, τὸ ὁποῖον εὐρέθη εἰς τὴν κεφαλὴν ἑνὸς ἰχθύος ἀποσταλέντος ὡς δῶρον εἰς τοὺς κρατούμενους ἀπὸ τὸν γραμματεῖα τοῦ ἐν Σπάλατο Ρώσσου Προξένου. Τὸ ἀνεκάλυψεν ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ λοιμοκαθαρηθρίου κόμης Ἀναστάσης Ντέλλα Ντέτσιμα καὶ τὸ παρέδωκεν εἰς τὸν Διοικητὴν. Τὸ περιεχόμενόν του, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς μεταφράσεως, δὲν φανερώνει παρὰ ἀφηρημένας συνεννοήσεις μὲ τὸν γράφοντα ὁ ὁποῖος φαίνεται νὰ εἶναι κάποιος ταγματάρχης Ρώσος, ὄνοματι Νι-

dal general Tamara russo, con l'occasione che ebbe di conoscerlo nello Scoglio di Calamo, ove si era trasferito per affari dei Russi, essendo loro Console provvisoriale che in seguito gli fu conferito in essa il grado di Capitano; che avendo dovuto soccombere a gravosi esborsi in summa di Piastre 48.000, per supplire ai bisogni della Squadra medesima, si trovò in necessità egli pure di dirigersi a Pietroburgo per il suo risarcimento. E come risulta dalle di lui carte, che possa aver avuto qualche ingerenza ne la reclutazione di gente. Ripetuto il di lui costituito su di questa circostanza, depose di non aver mai avuto alcuna recluta di Veneti, bensì in molto numero di sudditi Turchi.

Gli altri due Lambro Toggia e Giorgi Apostoli di lui nipote si dichiarano sudditi nostri abitanti in Prevesa, dove si unirono agli altri quattro loro compagni, per l'istesso viaggio. Il primo in figura di Comandante di una Fregata Russa in corso, l'altro puramente in di lui seguito.

Fu reso osservabile un biglietto in greco idioma, ritrovato nella testa di un pesce, spedito in regalo ai retenti dallo scrivano di quel Console Russo. Lo scoprì il vice Priore conte Anastasio Dalla Decima, consegnandolo al Rappresentante. Il suo contenuto, come si vede tradotto, non dimostra che astratte intelligenze collo scrivente che viene ragionevolmente supposto dal Rappresen-

κόλας Μπάγκαλος, ὁ ὁποῖος εἶχε καταφθάσει ἐκεῖ μετ' αὐτοὺς καὶ ὁ ὁποῖος ἐκρύπτετο τὴν ἡμέραν καὶ ἐξήρχετο τὸ βράδυ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας μετὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Προξένου. Τὸ γεγονός τοῦτο προῦκάλεσε τὴν προσοχὴν τοῦ Διοικητοῦ, ὅστις τὸν ἐξέλαβε μᾶλλον ὡς ἱερωμένον παρὰ ὡς ἀξιωματικὸν καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ παρακολουθοῦν τὰ βήματά του, ἀναθέσας τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν εἰς τὸν Ταγματάρχην τοῦ Φρουρίου. Δὲν ἔχω μέχρι τοῦδε καμμίαν νεωτέραν πληροφορίαν περὶ τούτου. Τρεῖς ἐκ τῶν ἀνακριθέντων ἐπὶ τοῦ ἀτόμου τούτου, μολονότι δὲν φανερῶνουν τὴν παρουσίαν του εἰς Σπάλατο, κατέθεσαν ὅμως ὅτι τὸν γνωρίζουν καλὰ καὶ ὅτι τὸν εἶχον σύντροφον εἰς τὸν στολίσκον τοῦ Κατσώνη.

Περατωθείσης τῆς ὑποθέσεως ταύτης περὶ ἧς ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω τὰ καθέκαστα εἰς τὴν Ὑ. Γαληνότητα, ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς ἐκεῖνον τὸν Ἐκλαμπρότατον Διοικητὴν, διὰ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν παρ' αὐτοῦ σύλληψιν τῶν ἑξ ἀτόμων, καὶ διὰ τὴν συνεχῆ ἐπαγρύπνησίν του διὰ τὴν ἀσφαλῆ φρούρησίν των μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἐπιβιβάσεώς των. Ὁ Διοικητὴς εἰς τὰς ἐπιστολάς του ἐξαίρει καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ τοῦ λοιμοκαθαρητηρίου κόμητος Ντέλλα Ντέτσιμα καὶ διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα ποὺ ἐπέδειξε διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν συλληφθέντων, ἀγνώστων τελείως εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον καὶ διὰ τὴν ἐν γένει ἐπιδειχθεῖσαν ἐπιμέλειαν καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς καθάρσεως καὶ μετ' αὐτήν. Ὁμοίως ὁ Διοικητὴς ἐπαινεῖ τὸν λοχίαν Ἀν-

tante medesimo per certo sé dicente Sargente Maggiore Russo, nominato Nicolò Bagalo che era colà sopraggiunto ad essi e che per il suo ritiro, nel corso del giorno, solo comparindo al passeggio col detto scrivano in ora notturna, tendevasi al detto avveduto Patricio sospetto di geloso carattere, credendolo anzi piuttosto che ufficiale, un prete per il che con savio consiglio commisionò il Maggiore della Piazza a tener in osservazione i di lui passi, per quanto fosse dovuto a Pubblico lume. Non ho fin'ora su questo proposito ulteriore riscontro. Tre dei retenti interrogati sulla di lui persona, sebben non svelano la sua esistenza in Spalato, depongono però di ben conoscerlo per loro compagno nella Squadra del Cacioni. Consumato l'affare come mi onoro di rassegnarlo a V/ Serenità devo poi rendere tutta la retribuzione di giusta laude a quell' Ilmo Rappresentante per il plausibile suo impegno nell' arresto delle persone e nella continuata sua vigilanza alla loro più cauta custodia fino al momento del loro imbarco. Egli stessamente mi rileva in sue lettere il distinto merito del suddetto Vice-priore conte Anastasio Dalla Decima e per la di lui desterità a riconoscere gli arrestati, quantunque ignoti a quel luogo e per la sua accuratezza nel corso della loro contumacia e per la sua abilità ed esattezza del delicato esercizio delle sue ispezioni. Mi accompagna nel tempo stesso con piena attestazione dell' onorato puntuale e fervoroso servizio il Sargente Antonio Cardini della compagnia

τώνιον Καρδίσι τοῦ λόχου τοῦ Συνταγματάρχου Μίδα, τὸν ὁποῖον θεωρεῖ ὡς ἓνα ἐκ τῶν καλλιτέρων ὑπαξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς ἐκείνης, ὁ ὁποῖος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος ἐνήργησε τὴν σύλληψιν τῶν ἕξ ἀτόμων τὰ ὁποῖα εἶναι ὑπερήφανα, ἀπηλιπισμένα καὶ ἠπειλοῦν ἐγκληματικὰς καταστρατηγήσεις τῶν νόμων περὶ υἱείας.

Εἶναι τώρα 10 ἡμέραι πού εὐρίσκονται εἰς τὰς ἐδῶ φυλακάς. Τὰ χρήματα πού εἶχαν μαζί των καὶ τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς 600 περίπου τάλληρα, μετεφέρθησαν ἐνταῦθα καὶ κατετέθησαν εἰς τὸ οἰκονομικόν μου γραφεῖον. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἓν μέρος ἵνα τρέφονται καὶ ἐνδύονται καὶ οὕτω προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὸ κρῦο τῆς ἐποχῆς ταύτης πού εἶναι σχεδὸν χειμερινή».

ZARA 26 Νοεμβρίου 1792 (v. ἡ.) Ἀλβίζε Μαρίν

Συνημμένον εἰς τὸ ἔγγραφο ὑπ' ἀριθμ. 67.

Ζάρα, 16 Νοεμβρίου 1792 (v. ἡ.).

Ἐκλαμπρότατος καὶ ἐξοχώτατος Ἀλβίζε Μαρίν λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸ θέσπισμα τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας τῆς 20ῆς παρελθόντος Ὀκτωβρίου, δι' οὗ διατάσσεται ἡ λήψις τῶν πλέον ἀσφαλῶν πληροφοριῶν ὡς πρὸς τὴν ιδιότητα καὶ ὑπηκοότητα τῶν ἕξ κρατούμενων κουρσάρων Ρώσων, ἰδὼν καὶ ἀναγνώσας τὴν ἐκθεσιν τοῦ σημαιοφόρου Ἰωάννου Σκούταρι, ἐμφαίνουσαν τὴν μεταφορὰν των ἐνταῦθα, ὡς ἐπίσης καὶ τὰς ἐπιστολάς τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Σπάλατο καὶ τὰς ἀναφορὰς τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς φρουρᾶς, διέταξεν ὅπως οἱ κρατούμενοι προσαχθοῦν εἰς τὸ διαμέρισμα τῆς Γραμματείας καὶ ἐξετασθοῦν ἐπὶ τῶν

del colonnello Mida, qualificandolo con sensi di tutta sua soddisfazione, il più capace fra tutti di quel Presidio, per appoggiarglieli il fermo delle dette persone e per tenerle in soggezione di dovere, molto più per esser di genio fiero, disperati e minaccianti perfino criminosa irriverenza alle Leggi della Salute.

Contano intanto 10 giorni in questi prigionieri. Il loro soldo per l'importar di talleri 600 circa passò in deposito nel mio ufficio economico, corrispostogli fin'ora sulle loro istanze una porzione per nutrirsi e per vestirsi; onde coprirsi dal riguardo della stagione avazata al verno».

Zara li 26 Novembre 1792 (s.n.).

Alvise Marin

Inserto al Dispaccio N° 67.

Zara 16 Novembre 1792 (s.n.).

L' Ill.mo et Ecc.mo Alvise Marin, ossequiate le Ducali dell' Ecc.mo Senato 20 Ottobre ultimo decorso che prescrivono di ritraer le più sicure informazioni intorno la qualità e sudditanza dei sei retenti Corsari Russi e veduta e letta la comparsa dell' alfiere Giovani Scutari, dinotante la loro traduzione a questa parte, nonchè le lettere dell' Ill.mo Capitano di Spalato e le rifferte dell' uffical di guarz dia, volendosi ha ordinato siano li retenti per l' officio di sua Segreteria de plano

ἔρωτημάτων τῶν τεθέντων ἐν τῷ εἰρημένῳ θεσπίσματι τῆς Γερουσίας, ὡς ἐπίσης καὶ δι' ἄλλα θέματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν ἐνδιαφέροντα καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν σχέσιν μὲ τὰ χαρτιὰ τὰ κατασχεθέντα εἰς τοὺς ἐν λόγῳ καὶ τὰ πάντα δέον νὰ ἀποτελέσουν ἓνα καὶ μόνον Τόμον».

Ἄλβιζε Μαρίν, Γενικὸς Προβλεπτής

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὡς ἄνω διαταγῆς, παρηγγέλθη ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς νὰ προσαγάγῃ εἰς τὸ Γραφεῖον τοὺς κρατούμενους: Βαγγέλην Βελιανίτην, Ἄνδρουτσον Λιβανίτον, Πᾶνον Τζίβραν, καπιτὰν Λάμπρο Τόλιαν, Ἰωσήφ Γκινάκαν καὶ Γεώργη Ἄποστόλην.

Προσῆχθη πρῶτος ὁ Βαγγέλης Βελιανίτης. . . .

Δεύτερος προσῆχθη ἀπὸ τὸν ἀξιωματικὸν τῆς φρουρᾶς, μὲ στρατιωτικὴν συνοδείαν εἰς τὸ Γραφεῖον:

«Ἐνας ἄνδρας ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, παχύσαρκος, καλοκαμωμένος, μὲ μακρὰ μουστάκια, χωρὶς μαλλιά, μὲ φέσι τουρκικοῦ τύπου, ἐνδεδυμένος μὲ ἓνα πισλί, βρακιά καὶ ὑπενδύτην ἀπὸ ροῦχο, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Τούρκων, μὲ καπότιο τῆς Ζαγορᾶς, ἔχον ἐπιθέματα ἀπὸ ἄργυρον ἐπίχρυσον, ἡλικίας, ὡς εἶπεν ὁ ἴδιος καὶ ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν ὄψιν, ἔτῶν 40 περίπου, ὁ ὁποῖος νουθετηθεὶς καὶ αὐστηρὰ εἰδοποιηθεὶς ὅτι πρόκειται νὰ προβῇ εἰς μαρτυρικὴν κατάθεσιν, ἠρωτήθη περὶ τοῦ ὀνόματός του, τοῦ ἔπωνύμου, τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός του, τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος

Ἄπήντησεν: Ἐγὼ ὀνομάζομαι Ἄνδρουτσος Λιβανίτος τοῦ ποτε Βουλούση ἀπὸ τὸ Λάνδι τῆς Ρούμελης. Ἐγεννήθην χωρικός.

costituito in relazione alle precitate Ducali, nonchè su altri rapporti che si rendessero interessanti, desunti dalle carte sul proposito, che devono esser in un solo volume unite.»

Alvise Marin, Provveditor General.

In esecuzione del sopradetto ordine, fu comandato all' official della guardia di dover condur in Oficio li retenti: Vangelin Velianiti, Andruzzo Livanito, Pano Gira, capitan Lambro Toglia, Giuseppe Ginacca e Giorgi Apostoli.

Venne condotto per primo Vangelin Velianiti.....

Secondo viene condotto dall' official della guardia e scorta militar in officio:

Un uomo di statura alta, molto pingue, ben formato nella persona, con lunghi mustacchi, senza capelli, con capizza alla Turca, vestito con camisiola, bragioni e veladino di panno ad uso Turco, con Capotto di Zagorà, con qualche fornimento d' argento dorato, di età come disse e dall' aspetto dimostra, di anni 40 circa, quale ammonito, avvertito, venendo de plano costituito, fu interrogato del suo nome, cognome, padre, patria e profession.

Rispose: Io mi chamo. *Andruzzo Livanito quondam Vulussi, da Landi nella Romelia; sono nato paesano.*

Ἐρωτηθεὶς πῶς εὐρίσκεται εἰς τὰς ἐδῶ στρατιωτικὰς δυνάμεις;

Ἀπήντησεν: Συνελήφθην εἰς τὸ Σπάλατο, ἀφοῦ εἶχα τελειώσει ἐκεῖ τὴν ὑγειονομικὴν κάθαρσιν καὶ μετήχθην ἐδῶ. Ὑστερον μοῦ εἶπον ὅτι συνελήφθην ὡς ὀπαδὸς εἰς τὰς πειρατείας τοῦ Λάμπρου.

Ἐρωτηθεὶς ἂν εἶναι αὐτὰ ἀληθῆ, ἀπήντησεν: Εἶναι ἀληθέστατα. Ἦδη πρὸ πέντε ἐτῶν ἠύρισκόμην εἰς τὴν Σεραγόζαν¹. Ἐκεῖ ἀνέλαβον ὑποχρέωσιν μὲ τὸν κύριον Ἴψον, Ρῶσσον στρατηγόν, νὰ συγκεντρώσω πολεμιστὰς ἐκ Τουρκίας. Ἐπελθούσης μετ' αὐτοῦ τῆς συμφωνίας, ἐκράτησα τὸν λόγον μου. Συνεκέντρωσα ἀπὸ τὴν Τουρκίαν 800 Ἀλβανούς, μὲ ἕκαμαν Καπιτάνιον καὶ Διοικητὴν τούτων καὶ ὑπηρέτησα εἰς τὴν ναυτικὴν Μοῖραν μὲ τὸν Ἴψον, τὸν στρατηγὸν Ταμάρα καὶ τὸν κολονέλλον Λάμπρον. Ἐπολέμησα πάντοτε κατὰ τῶν Τούρκων. Ἐφονεύθησαν ἀπὸ τὰ ὄπλα τοῦ ἐχθροῦ περίπου 200 ἀπὸ τοὺς ἄνδρας μου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ ἀδελφός μου. Ἦμην μὲ τὸν Λάμπρον κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς, τότε πού ἐκτυπήθη καὶ κατετροπώθη ὁ στολίσκος του. Διεσώθην εἰς τὰ Κύνθηρα καὶ κατόπιν ἐπέρασα εἰς τὴν Πρέβεζαν, θὰ ἦτο ἡ 20ῆ Αὐγούστου καὶ ἐκεῖ ἐνωθεὶς μὲ ἄλλους πέντε, πού εἶναι οἱ τωρινοὶ μου σύντροφοι, ἀνεχώρησα διὰ τὸ Σπάλατο, ἵνα ὑποστῶ τὴν ὑγειονομικὴν κάθαρσιν καὶ ἀναχωρήσω ὕστερα διὰ τὴν Πετρούπολιν μὲ σκοπὸν νὰ ζητήσω τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν μου καὶ νὰ εἰσπράξω πολλὰ ἄλλα χρήματα πού μοι ἀνήκουν, ἀλλὰ συνελήφθην καὶ ὠδηγήθην ἐδῶ καὶ οὔτε γνωρίζω ποία θὰ εἶναι ἡ τύχη μου.

Interrogato come egli si attrovi in queste forze?

Rispose: Fui retento a Spalato mentre avevo compita colà la contumacia e qui tradotto; mi fu poi detto che fossi fermato come seguace nel corso del Lambro.

Interrogato se sia vera una tal cosa, Rispose: Essa è verissima. Già cinque anni addietro mi attrovavo a Seragozza; ivi presi impegno col signor General Ipson Russo di condurvi della gente d'armi dalla Turchia. Formato il nostro accordo, vi mantenni anche la parola. Vi condussi dalla Turchia 800 Albanesi, mi fecero Capitano e Direttore di essi; ho servito in Squadra col Ipson, col General Tamara e col colonnello Lambro. Ho combattuto sempre contro i Turchi; perirono sotto le armi dei nemici, circa 200 dei miei huomini, compreso un mio fratello. Mi attrovavo col Lambro negli ultimi momenti che nell'estate decorso fu battuta e disfatta la sua Squadra; mi sono salvato a Cerigo, indi passai a Prevesa, poteva esser il 20 Agosto e colà uniti agli altri cinque attuali miei compagni, passai a Spalato allo sconto della contumacia, per portarmi a Pietroburgo per esiger le mie paghe e molto soldo che mi competeva. Ma fui retento e qui condotto, nè so del mio destino.

¹ Πόλις τῆς Ἰσπανίας; ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς Ἀραγωνίας.

Ἐρωτηθεὶς ἂν γνωρίζῃ τὸν ταγματάρχην Νικολὸν Μπάγκαλον, ἀπήντησεν: Ἦτο καὶ αὐτὸς κουρσάρος εἰς τὴν Μοῦραν τοῦ κολονέλλου Λάμπρου. Ἐκεῖ τὸν εἶδα. Καὶ ἐκεῖνος ἀνεχώρησε καὶ δὲν ἔμαθα πλέον τίποτε περὶ αὐτοῦ.

Ἐρωτηθεὶς ἂν ἔχη τι ἄλλο νὰ προσθέσῃ, ἀπήντησεν: Συνιστῶ νὰ μοὶ διαφυλαχθοῦν ἀβλαβῆ τὰ χαρτιά μου καὶ ἰκετεύω τὴν δικαιοσύνην νὰ διατάξῃ νὰ μοῦ κάμουν ἓνα ὑπενδύτην ρούχινον καὶ ἀπὸ τὸ ὕφασμά μου: ἓνα πισλί, ἓνα γελέκι, ἓνα γελεκάκι ἑλληνικοῦ τύπου καὶ ἓνα ὑποκάμισο ἀπὸ χονδρὸ πανί.

Ληφθεῖσης τῆς ἄνω καταθέσεως καὶ ἀναγνωσθεῖσης, ἐδόθη διαταγὴ νὰ ἐπαναφερθῇ εἰς τὸ μέρος του.

ΤΟΜΟΣ 659. Ἐγγραφοῦν ὑπ' ἀριθμ. 44.

Ὁ Γεν. Προβλεπτῆς Δαλματίας καὶ Ἀλβανίας Ἀλβίξε Μαρίν πρὸς τὸν Δόγην: Ζάρα, 22 Μαΐου 1793 (v. ἡ.).

«Τὸ Σεβαστὸν ψήφισμα τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας καὶ τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος τῆς 4ης τρέχοντος, μὲ διατάσσουν νὰ προβῶ εἰς νέαν ἔρευναν περὶ τῆς ἐθνικότητος τῶν γνωστῶν ἀτόμων, ὀπαδῶν τοῦ Ρώσσου ἐφοπλιστοῦ Κατσώνη, οἱ ὅποιοι παραμένουν ἀκόμη ὑπὸ κράτησιν καὶ εἶναι ἕξ τὸν ἀριθμὸν. Ἐξετέλεσα ἀμέσως τὴν ἀνατεθεισάν μοι ἐντολήν, ἐπαναλαβὼν εἰς αὐτοὺς τὰς δοθείσας ἤδη μαρτυρικὰς καταθέσεις, ὡς φαίνονται ἀπὸ τὰ ἐγκλειόμενα ἀντίγραφα ὑπ' ἀριθμ. 1 ἕως 11, ἀλλὰ καὶ τὰ ἤδη ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ἐπιβεβαιώνουν τὰς προγενεστέρας καταθέσεις, αἱ ὅποια καὶ ἐπεκυρώθησαν

Iinterrogato se conosce il Sargente Maggior Nicolò Bagalo, Rispose: Egli era Corsaro in Squadra del colonnello Lambro. Colà lo vidi. Egli partì, nè più seppi di lui. Interrogato se ha niente da aggiungere rispose: Raccomando efficacemente le mie Carte e supplico la Giustizia perchè mi sia fatto un sottoabito di panno, e dal mio vestito un Pesclín, un gelechi, un camisiolin alla greca et una camisa di tela grossa. «Q (quibus) H. (habitis) L. (Lectis) C. (Constituto) et jussum fuit reconduci an locum suum».

Busta N° 659. Dispaccio N° 44.

Il Provveditor General di Dalmatia et Albania Alvise Marin scrive al Doge:

Zara 22 Maggio 1793.

«Inchinate Ducali di V/Serenità del 4 corrente, richiamano la mia obbedienza a nuovo esame sulla nazionalità dei noti individui, seguaci dell' armator Russo Cazioni, tuttora esistenti in queste forze in numero di 6. Ho eseguito a vista l' ossequiato incarico, con la prescritta ripetizione dei già assunti loro costiti, come appar nell' inserto esemplare di processo dal N° 1 fino al N° 11; ma tutto il risultato è conforme alle prime loro deposizioni, avvalorate anche col

δι' ἐθελουσίας ὀρκοδοσίας των εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ὑφίσταται καμμία ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀρχικὴν των κατάστασιν καὶ ὑπηκοότητα. Οὐδείς ἐξ αὐτῶν εἶναι Ρῶσσοι. Οἱ τρεῖς, ἦτοι ὁ ἱερωμένος Ἰωσήφ Γκινάκας, ὁ Πᾶνος Τζίρας τοῦ ποτε Δημήτρι καὶ ὁ Ἄνδρουττος Λιβανίτος ἐκδηλώνονται καὶ πάλιν ὡς ὑπήκοοι Ὀθωμανοί, ὅπως ἐπιβεβαιώνονται ὑπήκοοι τῆς Δημοκρατίας οἱ ἄλλοι τρεῖς: Λάμπρος Τόλιας, Γιώργος Ἀποστόλης καὶ Βαγγέλης Βελιανίτης. Ὁ Ρῶσσοι πρόξενος Παλλαδόκι ἔτρεξεν ἀπὸ τὸ Σπάλατον ἐδῶ, ἵνα τοὺς παραλάβῃ ἐλευθέρους καὶ μοὶ τοὺς ζητεῖ δι' ἐπιστολῆς του. Τῷ ἀπήντησα ὅτι δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ ἀποδεχθῶ τὴν αἴτησίν του, διότι ἀναμένω νέας ἀκριβεῖς διαταγὰς τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος, αἱ ὁποῖαι κατ' ἀνάγκην μοὶ εἶναι ἀπαραίτητοι, ἵνα ἀποφασίσω διὰ τὴν τύχην των. Εὐχαριστῶ¹».

Συνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 2.

Ἐπὶ συνοδείαν τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς φρουρᾶς καὶ στρατιωτῶν προσήχθη εἰς τὴν Γραμματεῖαν ὁ Ἄνδρουττος Λιβανίτος τοῦ ποτε Βουλούση ἀπὸ τὸ Λάνδι² τῆς Τουρκικῆς Ἐπικρατείας ἐν Ρούμελῃ καὶ νουθετηθεὶς ὡς πρὸς τὴν προηγουμένως δοθεῖσαν κατάθεσιν ... Ἠρωτήθη, ἂν ἐνθυμῆται ὅτι ἔδωσε καὶ ἄλλην φορὰν μαρτυρικὴν κατάθεσιν

volontario giuramento, per non lasciar minimamente dubbi alla loro originaria condizione e sudditanza. Niuno tra essi è Russo. Li tre: Don Giuseppe, Pano Cira quondam Dimitri et Andruzzo Livanito si confermano sudditi Ottomani, come si confermano sudditi della Repubblica gli altri tre: Lambro Toglia, Giorgio Apostoli e Vangeli Vellianiti. Il Console Russo Palladochi era precorso a questa parte de Spalato per riceverli liberi, ricercandomeli con suo foglio. Gli ho rilevato di non trovarmi in grado di aderire alla sua domanda, attendendo nuovi precisi comandi di V/Serenità che necessariamente mi occorrono per disporre del loro destino. Gratie».

Annesso No 2.

Scortato per l' official di guardia et soldati in Ufficio della Segreteria Andreuzzo Livanito quondam Vulussi da Landi dello Stato Turco nella Romelia et ammonito in ordine al costituito ante quale....

Fu interrogato se si sovvenga di esser stato altre volte costituito per questo

¹ Αἱ πρὸς τὸν Δόγην ἐπιστολαὶ τοῦ Γεν. Προβλεπτοῦ, Πρεσβευτῶν κλπ. ἐτελείωνον μὲ τὴν λέξιν gratie. Μὲ τὴν ἰδίαν λέξιν ἐτελείωνον καὶ αἱ ἐκκλήσεις τῶν ἰδιωτῶν πρὸς τὸν Δόγην, αἱ ὁποῖαι ἦσαν καὶ ἀχρονολόγητοι καὶ ἀνυπόγραφοι. Τὸ ὀνοματεπώνυμον ἐτίθετο ἐν ἀρχῇ.

² Τὸ Λάνδι κατ' ἡμᾶς προῆλθεν ἀπὸ τὸ Ἀταλάντη—Ταλάνδι—Λάνδι. Εἰς ἄλλα ἔγγραφα ὁ Ἄνδρουττος ἀναφέρεται ὡς καταγόμενος ἀπὸ τὴ Λεβαδειὰ καὶ εἰς ἓν καὶ μόνον γίνεται λόγος περὶ τῆς Εὐβοίας· πλὴν ἐφόσον ὁ ἴδιος τὸ βεβαιώνει καὶ δὴ ἐνόρκως δὲν ἀπομένει ἀμφιβολία τις ὅτι ὁ τόπος γεννήσεώς του εἶναι ἡ Ἀταλάντη ἢ Ταλάνδι (Talandi), ὡς ἀναφέρεται εἰς ἄλλα Ἑνετικά ἔγγραφα, ἀνευρεθέντα ἐν τῷ Κρατικῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Βενετίας.

εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦτο. Ἀπήντησε: Μάλιστα, Κύριε. Ἐρωτηθεὶς ἐπὶ ποίου θέματος ἐξητάσθη τότε ἀπήντησεν: Μοῦ ἐξήτησαν νὰ μάθουν τὴν ἐθνικότητά μου καὶ ἐπὶ τῶν αἰτίων ποὺ μὲ ὠδήγησαν εἰς τὸν Στολίσκον τοῦ Λάμπρου. Ἐρωτηθεὶς τί δύναται νὰ εἴπῃ διὰ τὴν ἐθνικότητά του ἀπήντησεν: Δὲν ἠμπορῶ παρὰ νὰ βεβαιώσω ὅτι εἶμαι ὑπήκοος Τοῦρκος, ὅπως ἦσαν οἱ γονεῖς μου, ὅτι ἐγεννήθην εἰς τὸ Λάνδι τῆς Ρούμελης. Ἡ κατάστασίς μου ἦτο ἐνὸς εὐπόρου χωρικοῦ. Ὡδήγησα πολεμιστὰς ἐκ Τουρκίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ρώσσου Στρατηγοῦ Ἴψον καὶ ὑπηρέτησα εἰς τὴν ναυτικὴν Μοῖραν ἐκείνων τῶν ἐφοπλιστῶν. Ἐγίνα καπετάνιος καὶ Διοικητὴς τῶν ἀνδρῶν μου. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔπασαν μὲ τὰ ὄπλα ἀνὰ χεῖρας εἰς διαφόρους μάχας καὶ τὴν συνέχειαν τῆς ἱστορίας μου τὴν διηγήθην καὶ ἄλλας φορὰς.

«Ἀφοῦ κατόπιν τῶ ἀνεγνώσθη λέξιν πρὸς λέξιν ἢ κατάθεσίς του ἢ εὐρισκομένη εἰς τὴν παροῦσαν δικογραφίαν ἀριθ. 42 καὶ ἠρωτήθη, ἀπήντησεν: Τὸ ἐπιβεβαιώνω εἰς ἀκέραιον καὶ εἰς κάθε αὐτῆς μέρος ἀκόμη καὶ μὲ τὸν ὄρκον μου, διότι ἐκεῖνο ποὺ εἶπον εἶναι ἡ ἀλήθεια».

Μετὰ τὴν λήψιν τῆς καταθέσεως ἤτις καὶ ἀνεγνώσθη, ἐδόθη διαταγή, ἵνα ἐπαναφερθῆ εἰς τὸ μέρος του».

.....

Ὁ Ἐκλαμπρότατος καὶ Ἐξοχώτατος Ἀλβίτζε Μαρίν, Γενικὸς προβλεπτὴς Δαλματίας καὶ Ἀλβανίας, ἰδὼν καὶ ἀναγνώσας τὴν ἐπανάληψιν τῶν καταθέσεων τῶν ἑξ ὀπαδῶν τοῦ Λάμπρου Κατσῶνη, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται εἰς τὰς ἐδῶ φυλακάς, διέταξε νὰ ἀντι-

Officio, *Rispose: Si Signore.* Interrogato sopra di qual argomento fosse egli costituito, *Rispose: Fui ricercato sulla mia nazionalità e sul destino che mi aveva condotto nella Squadra del Lambro.* Interrogato cosa possa egli dire sulla di lui nazionalità, *Rispose: Non posso che asserire di essere suddito Turco, come lo erano i miei autori, nato a Landi nella Romelia. La mia condizione era di comodo villico, Ho condotto gente d' armi dalla Turchia al servizio del General Russo Ipson et ho servito nella Squadra di quei armatori; fui fatto Capitano e Direttore della mia gente. Molti di essi perirono con le armi alla mano nei varii combattimenti e tutto il seguito della mia storia già altre volte la narrai.*

Letto gli quindi verbo ad verbum il di lui costituito posto nel presente processo No 42, *interrogato, rispose: Lo confermo intieramente in ogni e cadauna sua parte anche con mio giuramento, perchè quanto dissi è la verità.*

Q. (*quibus*) H. (*habitis*) L. (*Lectis*) C. (*Constituto*) et *jussum fuit reconduci ad locum*».

.....

L' Ill.mo et Ecc. mo Signor Alvise Marin Provveditor General di Dalmazia et Albania, veduta e letta la ripetizion dei costituiti dei sei seguaci di Lambro Caccioni esistenti in queste carceri, ha ordinato siano tanti i primi che i se-

γραφοῦν τόσον αἱ πρῶται ὅσον καὶ αἱ δεύτεραι καταθέσεις καὶ νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν ἔξοχωτάτην Γερουσίαν μὲ τὸ ἄνω σημειωθὲν ἔγγραφον. *Δομένικος Κορραδίνι*, πρῶτος Γραμματεὺς.

Ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 47.

Ὁ Γενικὸς προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην:

Ζάρα, 31 Μαῖον 1793.

«... μὲ πιέζει δι' ἐπανειλημμένων αἰτήσεών του ὁ Ρῶσος Πρόξενος Παλλαδόκι διὰ τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν γνωστῶν ἕξ κρατουμένων, ἰσχυριζόμενος ὅτι ὑπῆρέτησαν μὲ τοὺς Ρώσους κατὰ τὸν λήξαντα πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ παρὰ νὰ ὑποβάλω ταπεινῶς εἰς τὴν Ὑμετέραν Γαληνότητα τὴν νέαν αἴτησιν μὲ τὴν ἐπισυννημμένην Ἰταλιστὴ μετάφρασιν τῆς ἐκλάμπρου τῆς Αὐτῆς Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν, ἀποσταλεῖσαν εἰς τὸν πρόξενόν της ἐν Δαλματία διὰ μέσου τῆς Α. Ε. τοῦ Μυστικοσυμβούλου, τωρινοῦ Γερουσιαστοῦ ὑπο-Καγκελλαρίου τῆς Αὐτοκρατοκρατορίας καὶ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κολλεγίου τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων, ἱππότου διαφόρων ταγμάτων, κόμητος Ἰωάννου Ὁστερμαν, ὑπὸ χρονολογίαν 22 Μαρτίου 1793 (s.v.) ἐκ Πετροπόλεως...».

Ἐπισυννημμένον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 47 ἔγγραφον.

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τοῦ Ρώσου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν Κόμητος Ὁστερμαν πρὸς τὸν ἐν Δαλματία Πρόξενον τῆς Ρωσσίας:

«Ἡ Α. Α. Μ. ἔλαβε τὰς Ὑμετέρας ἐκθέσεις τῆς 10 Ὀκτωβρίου π.ῆ. καὶ 7ης παρελθόντος Φεβρουαρίου, ἀναφορικῶς μὲ τὴν σύλληψιν τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἰωσήφ Γκινάκα καὶ τῶν ἀξιωματικῶν: Ἀνδρούτσου, Λάμπρου Τόλια, Πάνου Τζίρα, Βαγγελῆ Βελλιανίτη, καὶ αἰσθάνεται βαθεῖαν θλίψιν καὶ συμπάθειαν διὰ τὴν τύχην τῶν ἐν λόγῳ δυστυχῶν ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι, ὠθούμενοι ἀπὸ ζῆλον πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν Ρωσσίαν, ὑπη-

condi constituti estratti in copia per esser rassegnati all' Ecc.mo Senato col segnato Dispaccio.

Domenico Corradini, Primario di Segreteria

Dispaccio No 47.

Zara, 31 Maggio 1793. Il Provveditor General al Doge:

«... Mi pressa con replicate istanze il Console Russo Paladochi per la liberazione dei noti arrestati individui, inducendo che hanno servito tra i Russi nella decorsa guerra con l' Ottomano. Io non posso che humiliar a V/Senerità il di lui nuovo ricorso con l' inserta traduzione in italiano dell' Eccelso ordine di S.M.I. di tutte le Russie spedito al suo Console in Dalmazia per mezzo di S.E. il Consiglier intimo attuale Senatore, vice-Cancelliere d' Impero e capo del Collegio degli affari Esteri e cavalier di diversi ordini conte Gio. Osterman segnato li 22 Marzo 1793 (s.v.) a San Petroburgh...»

ρέτησαν κατά τὸν λήξαντα πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ διὰ τοῦτο ἡ Α.Α.Μ. εὐη-
ρεστήθη νὰ διατάξῃ ὑμᾶς, ὅπως καταβάλητε πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι
οἱ κρατούμενοι καὶ παραδοθῶσιν εἰς ὑμᾶς ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς κατευθύνητε εἰς Ρωσσίαν.
Ἄν οἱ ἐν λόγῳ εἶναι ἄξιοι τιμωρίας, δὲν θὰ τὴν ἀποφύγουν ἐρχόμενοι ἐνταῦθα. Αὕτη
εἶναι ἡ θέλησις τῆς Αὐτοκρατείας ἣτις προτίθεται νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς τὴν τύχην τοῦ τὸν
Λάμπρον Κατσώνην, διότι οὗτος μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης διέπραξε διαφο-
ρους ἐπιδρομάς. Πλὴν αἱ πράξεις τούτου δὲν δύνανται νὰ θίξουν τοὺς ὑποτακτικούς του
οἱ ὁποῖοι παρέμειναν εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν ὑπηρεσίαν χωρὶς νὰ γνωρίζουν τὰς συνομο-
λογηθείσας μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης συμβάσεις. Παρ' ὅλα ταῦτα τὰ ὑμέτερα διαβήματα
δὲν ἔτυχον τοῦ ποθητοῦ ἀποτελέσματος ὡς πρὸς τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ παράδοσιν εἰς
ὑμᾶς τῶν κρατουμένων.

Παραλλήλως ἐνεργεῖ παρὰ τῆ Κυβερνήσει τῆς Βενετίας ὁ ἐκεῖ διπλωματικὸς Ἄντι-
πρόσωπος Ἀλέξανδρος Σεμένοβιτς ντὲ Μορδινώφ.

Ἐντέλλεσθε τώρα νὰ ζητήσητε καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν αὐτόθι Ἐνετικὴν Ἀρχὴν τὴν
ἀπελευθέρωσιν τῶν εἰρημένων.

Μένω ἀφωσιωμένος καὶ πρόθυμος δοῦλός σας

Κόμης Ὁστερμαν

Ἐπισυνημμένον ἀριθμ. 6 εἰς τὸ ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 44.

Ὁ Γεν. Πρόξενος τῆς Ρωσσίας ἐν Δαλματία πρὸς τὸν Γεν. Πποβλεπτήν: «Ὁ Αὐλι-
κὸς Σύμβουλος καὶ Πρόξενος τῆς Α.Α.Μ. πασῶν τῶν Ρωσσιῶν ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ὑπο-
βάλλῃ τῇ Ὑμετ. Ἐξοχότητι τὰ κάτωθι:

Ἡ σεβαστοτάτη Αὐτοκράτειρα πασῶν τῶν Ρωσσιῶν ἔλαβε γνῶσιν ἀπὸ σχετικὴν
μου Ἐκθεσιν τῆς παρὰ τῆς Υ.Ε. γενομένης συλλήψεως τῶν: ἱερωμένου-δὸν Ἰωσήφ
Γκινάκα ἀρχιμανδρίτου, τοῦ Καπιτὰν Ἀνδρούτσου, τοῦ Πάνου Τζίρα, τοῦ Βαγγελῆ
Βελιανίτη καὶ τοῦ Καπιτὰν Λάμπρου Τόλια μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του. Καίτοι ἡ Α.Α.Μ.
εἶναι λίαν εὐαίσθητος εἰς τὸ ὅτι Ὑμεῖς, χάριν τῆς φιλίας πὸν ἔχομεν, προσέχετε, ὥστε οἱ
κρατούμενοι νὰ ἀπολαμβάνουν πάσης ἀνθρωπίνης εὐνοίας, ὅμως θεωρεῖ Αὕτη τοὺς
τοιούτους ὡς ὑποτακτικούς καὶ συνεπῶς δὲν δύνανται νὰ κατηγορηθοῦν ὡς συνυπεύθυ-
νοι τῶν γνωστῶν ἐκείνων πράξεων τοῦ πρώην ἀρχηγοῦ τοῦ Στολίσκου Λάμπρου Κάτσωνη,
καθόσον οὗτοι ἦσαν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν προθέσεών του καί, κατὰ καθῆκον, ἐξετέλουν τὰς δια-
ταγὰς του. Προσηλθόν οὗτοι αὐθορμήτως εἰς τὸ ἐν Σπάλατο Προξενεῖον, ὁπόθεν, μόλις
θὰ ἐτελείωνεν ἡ κάθασις των, θὰ ὤδευον πρὸς τὴν Πετρούπολιν, ἵνα ἀναφέρουν τὰ
παράπονά των εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν Κατώφλιον. Τὸ νὰ ἀρνηῖται κανεὶς εἰς αὐτοὺς τὸ
δικαίωμα μεταβάσεως εἰς Πετρούπολιν, εἶναι ἄδικον καὶ ἀπάνθρωπον, πολὺ δὲ περισσό-
τερον ἐφόσον ἡ τύχη των δὲν ἠμπορεῖ νὰ κριθῇ ἀλλαχοῦ, παρὰ ἐν τῇ ἰδίᾳ Αὐτοκρατο-
ρικῇ Αὐλῇ, διότι πρόκειται περὶ ἀτόμων τὰ ὁποῖα ἀφιερώθησαν εἰς τὴν ὑψηλὴν Της
ὑπηρεσίαν ἐπὶ τόσα ἔτη καὶ ἐπέδειξαν ἐμπράκτως ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν.

Γνωρίζω ἔξ ἄλλου πόσον ἡ Υ.Ε. εἶναι φιλεύσπλαγχνος, εὐμενῆς καὶ δικαία καὶ θεωρῶ,

ὡς ἐκ τούτου, ὅτι δὲν εἶναι πρόπον νὰ ταλαιπωρῶνται ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ὑπηρετήσαν μὲ τόσην αὐταπάρησιν τὴν Αὐτοκρατείραν.

Παρακαλεῖται, ὅθεν ἡ Υ.Ε. νὰ ἀφίση ἔλευθέρους τοὺς ἄνω ἀναφερθέντας καὶ νὰ παραδώσῃ τούτους εἰς τὸν Πρόξενόν των, ὁ ὁποῖος θὰ φροντίσῃ νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὴν Πετρούπολιν.

Τοῦτο θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν ἁρμονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Δυναμέων καὶ θὰ ἀποδείξῃ πόσον ἡ Υ.Ε. εἶναι μεγαλόψυχος καὶ τιμᾷ τὴν Γαληνοτάτην Αὐθεντίαν τῆς Βενετίας, ὡς ἀληθῆς, εὐγενῆς γόνος τῆς ἰδίας ἢν ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύει, μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

1793 9/20 Μαΐου

Ἀντώνιος Παλλαδόκι

Πρόξενος

Δευτέρα ἐπιστολὴ τοῦ Ρώσσου Προξένου Δαλματίας πρὸς τὸν Γεν. Προβλεπτήν.

Ἐπισυνημμένη ὑπ' ἀριθμ. 7 εἰς τὸ ἔγγραφον ὑπ' ἀρ. 47.

Ἐξοχώτατε, ὁ Αὐλικὸς Σύμβουλος, Πρόξενος τῆς Α.Α.Μ. πασῶν τῶν Ρωσσιῶν, ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσῃ τὴν 20ὴν τρέχ. εἰς τὴν Ὑ.Ε. τὴν εὐνοίαν τῆς Σεβαστῆς Του Αὐτοκρατείας ὑπὲρ τῶν γνωστῶν ἀτόμων τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Της καὶ εὐρίσκονται ὑπὸ κράτησιν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὰ δίκαια αἷτια διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἀνέμενεν ἄλλο τι παρὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν των καὶ τὴν παράδοσιν αὐτῶν εἰς τὸν Πρόξενόν των. Ἐν τοιαύτῃ ἀναμονῇ ἔχει καθῆκον νὰ ὑποβάλλῃ τῇ Υ.Ε. ἀντίγραφον τῆς Αὐτοκρατορικῆς διαταγῆς ἐχούσης ὡς ἔπεται:

1) Ἐπειδὴ ὁ Στολίσκος ὁ κυβερνώμενος παρὰ τοῦ γνωστοῦ Λάμπρου Κατσῶνη ἀνῆκεν εἰς τὴν Α.Α.Μ., αὕτη εἶναι ἀπόλυτος κυρία νὰ διαδηλώσῃ ἢ μὴ, τὴν ἀγανάκτησιν Της μόνον κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Στολίσκου, κατὰ συνέπειαν ἢ ἐνεργηθεῖσα σύλληψις καὶ κράτησις τῶν ἐν λόγῳ ἀτόμων παρὰ τῆς Βενετικῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἔχει καμμίαν νόμιμον καὶ δικαίαν βάσιν, δεδομένης τῆς ἀμοιβαίας μεταξὺ τῶν δύο Ἐπικρατειῶν φιλίας καὶ δύναται μόνον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐν προφυλακτικὸν μέτρον ἕως ὅτου θὰ ἐλάμβανε γνώσιν ἡ Α.Α.Μ. καὶ θὰ ἀπεφάσιζε περὶ τῆς τύχης των. Γνωσθείσης τῆς γενομένης συλλήψεως, ἡ Α.Α.Μ. ὑπῆρξε λίαν εὐαίσθητος εἰς τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς φιλίας καὶ ἤδη εὐηρεστήθη νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς ἐπιθυμίαν, ὅπως οἱ ἐν λόγῳ ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι καὶ μεταβοῦν εἰς Πετρούπολιν.

Ἡ σύλληψις καὶ παρατεινομένη κράτησις δὲν δύναται νὰ ἔχουν καμμίαν νόμιμον δικαιολογίαν, καὶ ἂν ἀκόμη ὑπῆρχε μία οἰαδήποτε σύμβασις μεταξὺ τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας καὶ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ὅπως παραδίδονται οἱ κουρσάροι ποῦ θὰ ἠδρίσκοντο εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Βενετίας....

2) Καὶ ἂν τυχὸν παρουσιάζεται ἀμφισβήτησις τις ὡς πρὸς τὸν τόπον γεννήσεως τῶν ρηθέντων, αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ βάσιν τινὰ περὶ τῆς τύχης των, διότι ὁ καθεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν τόπον τῆς γεννήσεως, ἀλλ' ἀπὸ τὴν κυρίαρχον Δύναμιν εἰς ἣν ἐθελουσίως προσεχώρησε. Πρόκειται περὶ μιᾶς παγκοσμίου ἀναγνωρί-

σεως ἦν ἀποδέχονται πᾶσαι αἱ Ἐπικράτειαι ὡς καὶ ἡ Γαληνοτάτη Βενετικὴ Δημοκρατία, ποὺ ἔχει ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς, τόσα ἄτομα γεννηθέντα ἔξω τῆς Ἐπικρατείας καὶ τὰ μεταχειρίζεται κυριάρχως, ὡς πρὸς τὴν ἐπίδοσίν των εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Οὕτω καὶ ἡ Ρωσσία ἔχει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑλληνας γεννηθέντας καὶ εἰς τὴν Τουρκικὴν καὶ τὴν Βενετικὴν Ἐπικράτειαν καὶ τούτους ὑποστηρίζουν οἱ κατὰ τόπους Πρόξενοι πασῶν τῶν Ρωσιῶν, χωρὶς νὰ δύναται ἡ Τουρκία νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσίν των, διὰ τὸν λόγον τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς των, μάλιστα τοὺς θεωρεῖ ὡς Ρώσους, διότι κατὰ τὸν παρελθόντα πόλεμον ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ μεταναστεύσουν ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς γεννήσεώς των εἰς Ρωσίαν, χωρὶς ποσῶς νὰ τοὺς ἐνοχλήσῃ, καίτοι ἐγνώριζεν ὅτι οὗτοι εἶχον λάβει τὰ ὄπλα ἐναντίον τῆς, διαρκοῦντος τοῦ τελευταίου Ρωσο-Τουρκικοῦ πολέμου.

3) Ἄλλὰ καὶ εἰς οἵανδήποτε περίπτωσιν, ἡ Ὑψηλὴ Πύλη δὲν δύναται νὰ προβάλλῃ τὴν ἀξίωσιν, ὅπως τῇ παραδοθοῦν οἱ κρατούμενοι, διότι ἡ ἰδία κατὰ τὴν σύναψιν τῆς μετὰ τῶν Ρώσων Εἰρήνης παρεχώρησε τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ὑπηκόων τῆς, τῶν εὐρεθέντων εἰς Ρωσικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὰ κατακτηθέντα ὑπὸ τῆς Τουρκίας μέρη, ὅπως περάσουν εἰς Ρωσικὴν ὑπηκοότητα κατὰ τὴν ἀπόλυτον θέλησίν των. Τιοιουτοτρόπως καὶ οἱ ἐν λόγῳ συλληφθέντες, ὄντες εἰς Ρωσικὴν ὑπηρεσίαν, κατευθυνόμενοι εἰς Ρωσίαν, διήλθον ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Σπάλατο, ποὺ ἀνήκει εἰς φιλικὴν Δύναμιν καὶ εἶχον τὴν πρόθεσιν, μόλις τελειώσουν τὴν κάθαρσιν εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριον, νὰ λάβουν τὰ ἀναγκαῖα διαβατήρια παρὰ τοῦ Ρώσου Προξένου καὶ ἐξακολουθήσουν κατόπιν τὴν πορείαν των. Οὐδέποτε ἐφαντάζοντο ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ συλληφθοῦν καὶ νὰ κρατηθοῦν.

Καταπιπτούσης, συνεπῶς, κάθε τουρκικῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τῶν εἰρημένων, εἶναι προφανές ὅτι καὶ ἡ Γαληνοτάτη Δημοκρατία δὲν ἔχει κανένα λόγον νὰ παρατείνῃ τὴν κράτησιν τῶν ἐν λόγῳ καὶ ὅτι ἐνδείκνυται ἡ παρὰ τῆς Υ. Ε. ἀπόλυσις των.

4) Δὲν εἶναι νὰ φαντασθῇ τις ὅτι ἡ τόσον ἐγνωσμένη Βενετικὴ μεγαλοψυχία θὰ θελήσῃ νὰ ἀφίση ἀκόμη νὰ στενάξουν εἰς τὰς φυλακὰς τόσοι χριστιανοί, ἐφ' ὅσον τόσοι εἶναι οἱ δεσμοὶ τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας ποὺ συνδέουν τὰς δύο Ἐπικρατείας μας. Ἄλλως θὰ διαψύσῃ τὴν παγκοίνως γνωστὴν φιλάνθρωπίαν καὶ εὐσπλαγχνίαν.

Ὑποβάλλον τὰς ἀνωτέρω δικαίας ἀπόψεις εἰς τὴν Υ. Ε. τὴν τόσον εὐγενῆ, παρακαλῶ καὶ πάλιν εὐσεβάτως νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ δώσῃ διαταγὰς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀτυχῶν κρατουμένων καὶ τὴν παράδοσίν των εἰς τὸν Πρόξενον, ἵνα τοὺς ἐξαποστείλῃ συντόμως εἰς Ρωσίαν, συμφώνως τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος.

Ἀναμένω μὲ τὸ ὀφειλόμενον σέβας τὰς ἀποφάσεις τῆς Υ. Ε., ἵνα ἀναφέρω τὰ καθέκαστα ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Αὐλὴν.

Ζάρα 19/30 Μαΐου 1793

Ἀντώνιος Παλλαδόκι
Πρόξενος

ΤΟΜΟΣ 1051. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 68. Ὁ Γεν. Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην.

Κέρκυρα, 8 Φεβρουαρίου 1793.

«... Ὁ ἐνταῦθα Ρώσος πρόξενος Μπενάκης, πρῶτον προφορικῶς καὶ κατόπιν ἐγγράφως, ἐξεδήλωσε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν κρατουμένων ὁπαδῶν τοῦ προγραφέντος κολονέλλου Κατσώνη καὶ ἰδίᾳ ὑπὲρ ἑνὸς Νικολάου Μαυρομιχάλη, προκριτοῦ τῆς Μάνης, καὶ μοὶ ἐξήτησε νὰ ἀπολυθοῦν οὗτοι καὶ νὰ παραδοθοῦν μετὰ τῶν ἀπογραφέντων εἰδῶν καὶ πραγμάτων των εἰς Ρώσους ἀξιωματικούς. Ἀπήντησα εἰς τὸν Πρόξενον ὅτι τοῦτο δὲν ἐξαρθᾶται ἀπὸ ἐμὲ καὶ ὅτι θὰ λάβῃ σχετικὴν ἀπόφασιν ἡ Ἐξοχωτάτη Γερουσία συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τὰς περιεχομένας εἰς τὸ ψήφισμα τῆς 19ης Ἰανουαρίου καὶ πρὸς τὰς ὁδηγίας πού θὰ μοὶ διαβιβάσῃ ὁ παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ Βάυλος...»

Παρατίθεται κατωτέρω ἡ ἐπισυννημμένη ἐπιστολὴ τοῦ Ρώσου Προξένου:

Κέρκυρα, 15 Ἰανουαρίου 1793 (π. ἡ.).

Ἐξοχώτατε,

«Ἄν ἡ ἀχαλίνωτος διαγωγὴ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη ἐστέρησε τοὺς ὁπαδούς του τῆς Ὑψηλῆς προστασίας τῆς Α. Α. Μ. τῆς λίαν σεβαστῆς Ἡγεμονίδος μου καὶ ἂν ἡ ἢ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ κοινὴ ἡσυχία ἀπαιτοῦν νὰ ἐξασφαλισθοῦν τὰ ἄτομα μέχρῃς ὅτου ληφθῇ ἀπόφασις διὰ τὴν τύχην των, τώρα πού συνελήφθησαν ἀπὸ τὰ ἀποσπάσματα τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, δὲν ἔχασαν τὸ δίκαιον νὰ ζητήσουν τὴν προστασίαν τῶν νόμων της καὶ τὴν ἐπιείκειαν, ἣν ἡ ἀμερόληπτος Κυβέρνησις δὲν ἀρνεῖται εἰς κανένα. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πού κρατοῦνται εἶχον τὴν ἀτυχίαν νὰ ὑπηρετήσουν ὑπὸ τὴν διοίκησιν ἑνὸς ἀξιωματικοῦ ὁ ὁποῖος, παραβαίνων τὸν ὄρκον του, ἐκήρυσεν ἑαυτὸν ἐπαναστάτην. Εἶναι πιθανὸν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁπαδούς του νὰ ἐγνώριζον τὰς βλέψεις καὶ προθέσεις τοῦ ἀποστάτου, ἄλλοι ὅμως ἐξαπατηθέντες ἀπὸ τὰς ψευδεῖς βεβαιώσεις του, ἐνόμισαν ὅτι ἐξηκολούθουν νὰ ὑπηρετοῦν, ὡς καὶ πρότερον, τὴν Αὐτοκρατορικὴν Δύναμιν καὶ ἂν δὲν γίνῃ εἰδικὴ ἀτομικὴ ἐξέτασις διὰ τὸν καθένα, ἵνα γνωσθοῦν τὰ σφάλματα ἑνὸς ἐκάστου, δὲν πρέπει οὗτοι νὰ θεωρηθοῦν παρὰ ὡς ἀπλοὶ ὑπόδικοι καὶ τοῦτο θὰ ἐγίνετο εἰς οἵανδήποτε Κυβέρνησιν πού ἤθελον εὐρεθῆ. Ἀπὸ δὲ τὴν Γαληνοτάτην Δημοκρατίαν, τὴν τόσον φημιζομένην διὰ τὴν ἐπιείκειαν καὶ δικαιοσύνην, θὰ ἔπρεπεν οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι νὰ ἀναμένουν δείγματα ἀνάλογα τῆς ἀξιοθρηνητοῦ καταστάσεώς των. Καὶ ὅμως παραπονοῦνται, διότι εὐρίσκονται ὑπὸ τὸ δυσβάστακτον βᾶρος τῶν ἀλύσεων, κατατρώχονται ἀπὸ τὴν πείναν καὶ εἶναι ἐκτεθειμένοι εἰς τὸ βαρὺ κλίμα τοῦ χειμῶνος.

Ἐναφέρων τὰ ἀνωτέρω εἰς τὴν Υ. Ε. δὲν ἔχω τὴν πρόθεσιν νὰ σημειώσω, ἂν τὸ δίκαιωμα τῆς κρίσεως τῶν ἀτυχῶν τούτων ὑπάρξῃ ἀνήκῃ μόνον εἰς τὴν σεβαστοτάτην Ἡγεμονίδα μου ἢ ὄχι, οὔτε ἂν ἡ Α. Α. Μ. θὰ εἶχεν ἐπιθυμίαν νὰ τὸ ἐνασκήσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶναι ἀμφισβητήσιμος ἡ ἐξάρτησις πού εἶχον οὗτοι ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατορικὴν Αὐλὴν, εἰς τὰς ἐνδόξους σημαίας τῆς ὁποίας ὑπηρετοῦντες εἶχον τὸ ἀτύχημα νὰ ὑποκύβουν, ἔχω καθῆκον νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν Υ. Ε. ὅτι ἡ τύχη των δὲν θὰ ἀφίση ἀδιάφορον

τὴν Ρωσικὴν Αὐλὴν καὶ πρέπει ἡ Γαληνοτάτη Δημοκρατία, ἐν ὀνόματι τῆς φιλίας ποῦ ὑφίσταται μεταξὺ τῶν δύο Δυνάμεων, νὰ δείξῃ καὶ τώρα τὰς καλὰς τῆς διαθέσεις ὡς ἔπραξε καὶ κατὰ τὸ παρελθόν.

Καὶ ἐπειδὴ δὲν γνωρίζομεν ἐπακριβῶς ποῖοι ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀθῶοι καὶ ποῖοι ἔνοχοι, ἕως ὅτου ἐκδοθῇ ὀριστικὴ δικαστικὴ ἀπόφασις ἢ ὁποῖα θὰ χωρίσῃ τοὺς μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι ἰκετεύουν δι' ἑμοῦ, ὅπως τύχουν μιᾶς ἀνθρωπίνης μεταχειρίσεως, μὲ κανόνας δικαιοσύνης, ποῦ ἀποτελοῦν τὴν βᾶσιν τῆς Βενετικῆς Κυβερνήσεως, ἥς ἡ Υ. Ε. τυγχάνει, εἰς τὰ μέρη ταῦτα, θεματοφύλαξ.

Παρορηθεὶς παρὰ τῶν ἰδίων ἵνα ἐκθέσω τὴν ἀξιοδάκρυτον κατάστασιν των εἰς τὴν σεβαστὴν Αὐλὴν μου, δὲν θὰ λείψω νὰ ὑποβάλω ἐπειγόντως τὴν σχετικὴν ἀναφορὰν καὶ ἐλπίζω ὅτι καὶ ἡ Ἐξοχωτάτη Γερουσία θὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν λεπτομερειῶν καὶ παρακαλῶ ἐν τέλει τὴν Υ. Ε. νὰ μὴ τοὺς στερήσῃ τῆς Δημοσίας Ἐπιεικείας καὶ νὰ δεχθῇ τὴν ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων μου σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως μεθ' ὧν διατελῶ κλπ.

Λιμπεράλ Μπενάκης

Δευτέρα ἐπιστολὴ τοῦ ἰδίου πρὸς τὸν Γεν. Προβλεπτὴν, συνημμένη ὑπ' ἀριθμ. 2.

Κέρκυρα, 26 Ἰανουαρίου 1793 (π. ἡ.). «Λαβὼν ὑπὸ σημείωσιν ὑπόμνημα τοῦ ἐκ τῶν κρατουμένων Νικόλα Μαυρομιχάλη, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσω τὴν Υ. Ε. ὅτι ἔμαθα διὰ τὸ ἄτομον τοῦτο. Οἱ προύχοντες τῆς Μάνης μὲ ἐβεβαίωσαν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Μαυρομιχάλης δὲν εἶχεν ἀπὸ δύο ἐτῶν καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν ἐπαναστάτην Λάμπρον καὶ ἐπειδὴ αἱ βεβαιώσεις αὗται συμπίπτουν καὶ μὲ τὰς πληροφορίας ποῦ ἔλαβα καὶ ἀπὸ προξένους, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀνακοινώσω εἰς τὴν Υ. Ε. ἀντίγραφον τοῦ πρὸς ἑμὲ ὑπομνήματός του ἐν περιλήψει:

«Συνελήφθη εἰς Ἰθάκην ἐγὼ ὁ δυστυχὴς Νικόλα Μαυρομιχάλης ὡς δῆθεν ὀπαδὸς τοῦ Λάμπρου, ἐνῶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἠδυσκόμη ἐκεῖ μὲ σκοπὸν νὰ εἰσπράξω ἐν ποσὸν χρημάτων ποῦ μοῦ ὄφειλεν οὗτος ἀπὸ διάφορα πράγματα ποῦ τοῦ εἶχα δώσει πρὸ δύο ἐτῶν καὶ τώρα μὲ ἐφόρτωσαν μὲ ἀλύσεις καὶ μὲ κρατοῦν σιδηροδέσμιον, ὡσὰν νὰ ἦμουν ὁ πλέον μυσαρὸς ἐγκληματίας. Ἡ Ὑμετέρα Ἐκλαμπρότης ἔχει πληροφορηθῆ ἀπὸ ὅλους τοὺς προκρίτους καὶ ἀρχηγούς τῆς Μάνης ὅτι ἐγὼ ἀπὸ δύο καὶ πλέον ἐτῶν δὲν ἔχω καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν Λάμπρον καὶ διὰ ταῦτα ἐκλιπαρῶ ταπεινῶς τὴν ἐγνωσμένην καλωσύνην Σας, ἵνα ἀναπτύξῃ εἰς τὸν Ἐξοχώτατον Γεν. Προβλεπτὴν τὴν ἀθρόοτητά μου...»

Τρίτη ἐπιστολὴ τοῦ Προξένου Μπενάκη πρὸς τὸν Γεν. Προβλεπτὴν.

Ἐπισυνημμένη ὑπ' ἀριθμ. 3 εἰς τὸ ἔγγραφο 68.

Κέρκυρα, 26 Ἰανουαρίου 1793 (π. ἡ.).

Ἐξοχώτατε,

«Οἱ συλληφθέντες καὶ κρατούμενοι ὀπαδοὶ τοῦ Λάμπρου ζητοῦν δικαστήριον νὰ παρουσιάσουν τὰ δίκαιά των καὶ μὲ παρακαλοῦν νὰ ἐκθέσω τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν των εἰς τὴν Σεβαστοτάτην Αὐλὴν μου. Δὲν ἔλειψα νὰ ἱκανοποιήσω τὴν δικαίαν των

ταύτην αἴτησιν, ἀναφέρω τὰ πάντα δι' ἐγγράφου μου τῆς 12ης τρέχοντος, ὡς τὰ ἀνεκοί-
νωσα καὶ εἰς τὴν Υ. Ε.

Καίτοι δὲν ἔλαβον καμμίαν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου παρὰ τῆς Υ. Ε.,
ἐν τούτοις ὅμως ἐπαναλαμβάνω τὴν παρακλήσιν, ὅπως ἐφαρμοσθῆ ἐπ' αὐτῶν ἡ δικαιο-
σύνη καὶ ἡ ἐπιείκεια ποὺ εἶναι γνωρίσματα τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, ἕως ὅτου καθο-
ρισθῆ ποῖος θὰ εἶναι ὁ δικαστὴς των... Ἐπειδὴ ἀναχωρῶ προσεχῶς διὰ Βενετίαν, ἀφίνω
ἀντικαταστάτην μου τὸν ὑπολοχαγὸν τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ Σπυρίδωνα Παπαδόπου-
λον... Ἐπειδὴ εἰς χεῖρας τοῦ ἐκ τῶν κρατουμένων ἀρχιμανδρίτου Ἀμβροσίου Θαλασσι-
νοῦ εὐρίσκονται μερικὰ πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸν Ρῶσον ὑπολοχαγὸν Γεώργιον Γεωρ-
γιανδὸν — ὡς ἡ σημείωσις — ἐπίσης καὶ ἐν μαχαίρῃ τοῦ ἀναφερομένου Χριστοδοῦλου ἀνή-
κον εἰς ἄλλον καπιτάνιον ὀνόματι Πέτρον Μεταξᾶν, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω τὴν
Υ. Ε., ὅπως φροντίσῃ νὰ δοθοῦν τὰ ἄνω εἰς τοὺς πραγματικοὺς δικαιούχους...».

Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 88.

Ὁ Γεν. Προβλεπτὴς πρὸς τὸν Δόγην:

Κέκυρα 1 Ἰουνίου 1793.

«... ἔλαβον σήμερον διὰ μέσου Ὀντραντο, τὰ δύο ψηφίσματα τῆς Ὑμετέρας
Γαληνότητος τῆς 4ης καὶ 11ης Μαΐου λήξαντος. Τὸ πρῶτον περιλαμβάνει ἀντίγραφον
ὑπομνήματος τοῦ αὐτόθι Ρῶσου πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ ὅστις ζητεῖ τὴν ἀποφυλάκισιν
καὶ παράδοσιν εἰς τὸν ἐνταῦθα Πρόξενον ἐκείνων ἐκ τῶν κρατουμένων ποὺ ἤθελον ἀπο-
δειχθῆ ὅτι εἶναι Ρωσικῆς ἐθνικότητος ὡς καὶ ἀντίγραφον τῆς αἰτήσεως ποὺ ἐδόθη εἰς
τὸν ἴδιον... ἀπὸ τὴν γενομένην λεπτομερῆ ἐξέτασιν, ἧς ἐπισυνάπτω ἀντίγραφον, προ-
κύπτει ὅτι 22 ἄτομα εἰς ἃ περιλαμβάνονται καὶ τὰ τῆς οἰκογενείας Κατσώνη, εἶναι μὲν
ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ δόγματος ἀλλὰ κατάγονται ἢ ἀπὸ τὸν Μορηᾶν ἢ ἀπὸ τὸ Ἀρχιπέ-
λαγος καὶ κατετάγησαν εἰς τὸν Ρωσικὸν Στρατόν, μερικοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ἔλαβον καὶ στρα-
τιωτικὰ ἀξιώματα. Ἐνας μόνον εἶναι Ρῶσος ἀπὸ τὴν Κριμαίαν ὀνόματι Κωνσταντῖνος.
Τοῦτον θὰ παραδώσω εἰς τὸν Ἐπιτετραμμένον τῆς Ρωσσίας, διότι ὁ Πρόξενος Μπενάκης
ἀνεχώρησεν... Τοὺς ἄλλους κρατουμένους θὰ τοὺς κρατήσω ὑπὸ κουστωδίας συμφώνως
μὲ τὰ ψηφίσματα τῆς Ἐξοχ. Γερουσίας ἀπὸ 1ης 7/βρίου καὶ 10 Ὀκτωβρίου π. ἔ. καὶ
θὰ τοὺς παραδώσω εἰς τὸν Ὀθωμανὸν ἀπεσταλμένον ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ ἔλθῃ, ἵνα
τοὺς παραλάβῃ, ἐφωδιασμένος μὲ Βασιλικὸ Φιρμάνι καὶ μὲ ἐγγραφον τοῦ παρὰ τῆ
Ὑψηλῆ Πύλῃ Βαύλου... Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς 22 εἶναι καὶ ἄλλοι ἑπτὰ κρατούμενοι, ἧτοι
ἕνας Κορσικανός, ἕνας Μιλανέζος, ὁ τρίτος Τριεστῖνος καὶ τέσσαρες ἐκ Κεφαλληνίας καὶ
Ζακύνθου ὑπήκοοι τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθησαν τὸν Κατσώνην καὶ
τώρα εἶναι ἐγκάθειρκοι καὶ βαρύνουν τὸ Δημόσιον Ταμεῖον μὲ τὴν διατροφὴν των...
Περὶ τούτων θὰ ἀναμένω τὰς ὁδηγίας τοῦ Βαύλου ὡς καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν Ὑμετέρων
Ἐξοχοτήτων...»

Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθμ. 89. Ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν Δόγην :

Κέρκυρα 6 Ἰουνίου 1793.

«... ὁ ἐνταῦθα ἐπιτετραμμένος τῆς Ρωσσίας μὲ ἐπρόλαβεν εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν πὺν ἠτοιμαζόμεν νὰ τῷ κάμω, συμφώνως μὲ τὸ Δουκικὸν ψήφισμα τῆς 4ης Μαΐου λήξαντος, γράψας μοι διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν παραδόσιν καὶ τῶν 32 κρατουμένων, ὡς ἐὰν ἡ Ἐξοχωτ. Γερουσία εἶχεν ἤδη ἀποφασίσῃ νὰ ἀποδεχθῇ τὸ ὑπόμνημα τοῦ αὐτόθι Ρώσσου πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ, τῆς 30 Ἀπριλίου. Καὶ ζητεῖ νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἵνα τοὺς στείλῃ εἰς Ρωσίαν, ὅπου καὶ μόνον πρέπει οὗτοι νὰ δικασθοῦν παρ' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ κριθῇ ἡ τύχη των. Μεταξὺ τῶν 32 περιλαμβάνονται καὶ ὑπήκοοι τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος, ἀλλὰ τὸ ἐκκλητικώτερον εἶναι ὅτι ζητεῖ νὰ τῷ παραδοθοῦν καὶ ἄλλοι 11 οἱ ὅποιοι κρατοῦνται εἰς Ζάκυνθον ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον, τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἀπετέλουν πλήρωμα τοῦ Ρωσικοῦ πειρατικοῦ πὺν εἶχεν ἐπιτεθῇ κατά τινος Ρωσικοῦ ἐμπορικοῦ, ὡς ἀνέφερον ἐν καιρῷ εἰς τὴν Ὑμετ. Γαληνότητα, πλὴν δύο τοὺς ὁποίους ὁ ἐκεῖ Ρώσσος Πρόξενος θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Δημοκρατίας, ὡς ὄντας ὑπηκόους ταύτης.

Ἀπῆντησα εἰς τὸν ἐνταῦθα Ρώσσον Ἐπιτετραμμένον ὅτι ἀδυνατῶ νὰ παραδώσω ἄλλον τινὰ πλὴν τοῦ Κωνσταντίνου ἐκ Κριμαίας πὺν εἶναι καὶ ὁ μόνος Ρώσσος ὑπήκοος. Παραθέτω τὰ ὀνόματα τῶν ἐν Ζακύνθῳ κρατουμένων ἔνδεκα: Φίλιππος Κονδούρης Κεφαλλῆν, Νικόλας Κατσαλέβας ἀπὸ τὰ Σφακιά, Πέτρος Μπαλέστρας, Κερκυραῖος, Βενέδικτος Μελάτος ἐκ Νάξου, Ἀναστ. Ζάττας, Ζακύνθιος, Βασίλειος Μορίτης, Κεφαλλῆν καὶ οἱ ἄλλοι τέσσαρες εἶναι Δαλματοί....»

ΤΟΜΟΣ 1053. *Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθμ. 104.*

Κεφαλληνία 6 Ὀκτωβρίου 1793. Ὁ Γεν. κατὰ θάλασσαν Προβλεπτής πρὸς τὸν Δόγην :

«... ἀπὸ τὰ 14 ἄτομα πὺν ἔπρεπε νὰ παραδοθοῦν εἰς τὸν Μπεκῆρ Ἀγᾶν συμφώνως μὲ τὴν Κατάστασιν τὴν ἀποσταλεῖσαν παρὰ τοῦ Ἐξοχωτ. Βαύλου, μόνον 13 παρεδόθησαν, διότι εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ντοῦρος ἐκ Σπετσῶν κατάρθωσε νὰ διαφύγῃ, παρ' ὅλην τὴν αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν πὺν ἐξησκειτο, ὀλίγας ὥρας πρὶν φθάσῃ τὸ πλοῖον τὸ φέρον τὸν Μπεκῆρ Ἀγᾶν καὶ τοὺς ἄνδρες του εἰς Κέρκυραν, ὡς μοι ἀνέφερον ὁ Διοικητῆς τῆς Ναυτικῆς Μοίρας εἰς ἐπιστολὴν του τῆς 29 παρελθόντος Αὐγούστου. Πάντα τὰ πράγματα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὰ εἰρημένα ἄτομα παρεδόθησαν ὁμοίως εἰς τὸν Μπεκῆρ Ἀγᾶν... ἀπομένουν τώρα ἀκόμη 18 ἐκ τῶν ὁποίων μέρος εἶναι ὑπήκοοι τῆς Ὑμετ. Γαληνότητος καὶ ἄλλοι ξένων ἐθνικοτήτων, οἱ ὅποιοι ἐπιβαρύνουν τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καὶ ἀδημονοῦν νὰ μάθουν τὴν τύχην πὺν τοὺς περιμένει καὶ τὴν ὁποίαν θὰ καθορίσουν αἱ Ὑμετ. Ἐξοχότητες¹. Εἰς τούτους πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ πολυμελὴς οἰκογένεια Κατσῶνη, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἐπιβαρύνει τὸ Ταμεῖον διὰ τὴν συντήρησίν της, ἀλλ', ἀθῶα ὅπως εἶναι, ὑφίσταται βαρέως τὰ λάθη τῶν ἄλλων. Ἡ οἰκογένεια αὕτη ὑπῆρξε τὸ μῆλον τῆς ἔριδος μεταξὺ τοῦ Μπεκίρμπεη Σαλαχῶρ Ἀγᾶ καὶ τοῦ Δραγομάνου τῆς Ὑμετ. Γαλη-

¹ Οἱ Γερουσιασταί.

νότητος, ὡς μοὶ ἀναφέρει λεπτομερῶς ὁ ἴδιος εἰς ἐπιστολὴν τοῦ τῆς 29 7/βρίου λήξαντος, ἣν καὶ ὑποβάλλω Ὑμῖν. Ἦθελεν ὁ Μπεκίρμπεης νὰ ἴδῃ τὴν ἀτυχῆ γυναῖκα τοῦ Κατσώνη, ἵνα τῆς ὁμιλήσῃ—ὡς εἶπεν—δι' ὑποθέσεις ἀφορώσας τὸν σύζυγόν της, τοῦ ὁποίου παρουσιάζετο ὡς φίλος, ἀλλὰ μᾶλλον εἶχε τὴν περιέργειαν νὰ τὴν γνωρίσῃ ἢ διὰ νὰ ἔχῃ τὴν βάρβαρον ἱκανοποίησιν νὰ τὴν ἐλεεινολογήσῃ διὰ τὴν ἀθλιότητα εἰς ἣν περιῆλθεν ἢ διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ λάβῃ παρ' αὐτῆς πληροφορίας περὶ τοῦ ποῦ εὐρίσκεται τώρα ὁ φανατικὸς ἐκεῖνος βλάκας (quel fanatico imbecille). Ἀντέστη ὁ Δραγομάνος εἰς τὰς ἐπιμόνους αὐτοῦ αἰτήσεις, λέγων ὅτι δὲν εἶχεν ἐξουσιοδότησιν νὰ ἀποδεχθῆ τοιαύτας προτάσεις. Ἀντέστη ὁμοῦς καὶ ἡ περιίλυπος γυναῖκα εἰς τὰς εἰσηγήσεις ποῦ τῆς διεβίβασε δι' ἄλλον προσώπου ὁ Μπεκίρμπεης, ὅστις ἐξοργισθεὶς ἀπὸ τὴν ἐπίμονον ταύτην ἀντίστασιν δὲν κατώρθωσε νὰ κρατήσῃ τὸν θυμὸν του καί, κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς παραμονῆς ἐν Κερκύρα, προέβαλε τὴν ἀξίωσιν νὰ τῷ παραδοθῆ ἡ οἰκογένεια αὕτη, ἐφόσον ἦτο Ὀθωμανικῆς ὑπηκοότητος, καὶ εἶπεν ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ μετὰ 50 ἡμέρας, ἵνα ζητήσῃ τὴν παράδοσίν της ὡς καὶ τῶν πραγμάτων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐφοδιασθῆ μὲ ἐγγράφον τοῦ Καπουδὰν Πασᾶ... Ἴσως—ὡς καλῶς σκέπτεται ὁ ἔμπειρος Δραγομάνος, δοθέντος ὅτι ὁ Καπουδὰν Πασᾶς ἀπολαύει μεγάλης ἐκτιμήσεως εἰς τὴν Σουλτανικὴν Αὐλὴν—ἴσως νὰ μὴ εἶναι ἀβάσιμοι αἱ ἀπειλαὶ τοῦ Μπεκίρμπεη κατὰ τῆς οἰκογενείας Κατσώνη, ἣτις δὲν ἔχει τώρα ἄλλο ἄσυλον καταφυγῆς πρὸ τῆς ἀπελπιστικῆς καταστάσεώς της, εἰμὴ τὴν φιλεύσπλαγγνον διάθεσιν τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας... εἰδικῶς διὰ τὴν οἰκογένειαν Κατσώνη ὁ Δραγομάνος μοὶ γράφει ὅτι μόλις ἔφθασε τὸ Τουρκικὸν πλοῖον εἰς τὸν λιμένα Κερκύρας ἢ σύζυγος τοῦ Κατσώνη, ἡ θεία της καὶ αἱ ἄλλαι δύο ὑπηρέτριαι ἔπεσαν εἰς τὸ κρεβάτι, προσποιούμεναι ἀσθένειαν. Ἡ γυναῖκα τοῦ Κατσώνη εἶχε θεομῶς παρακαλέσει τὸν Δραγομάνον νὰ ἀποφενχθῆ οἰαδήποτε συνάντησίς της μὲ τὸν Τοῦρκον ἀπεσταλμένον, δηλώσασα ὅτι θὰ ἠυτοκτόνῃ μὲ μαχαῖρι ἢ θὰ ἐρρίπτετο ἀπὸ τὸ φρούριον, ἂν τοιαύτη συνάντησις ἦθελεν ἐπιτραπῆ παρὰ τοῦ Δραγομάνου. Τὴν εἶδε, γράφει, πολὺ ἀνήσυχον, μᾶλλον ἔξαλλον, καὶ ἐφρόντισε νὰ τὴν καθησυχάσῃ, μὲ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ τοιαύτην πρωτοβουλίαν καὶ τὴν συνεβούλευσε νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς διαβεβαιώσεις του....»

ΤΟΜΟΣ 1053. Ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 107.

Ὁ Γεν. Προβλεπτὴς πρὸς τὸν Δόγην.

Κέρκυρα 28 Ὀκτωβρίου 1793.

«... ἀνταξία τῆς φιλευσπλάγγνου διαθέσεως καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Δημοκρατίας ὑπῆρξεν ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς οἰκογενείας Κατσώνη, κατόπιν τῶν παραστάσεων τοῦ αὐτόθι Ρώσσου πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ. Τὰ μέλη ποῦ τὴν ἀπαρτίζουν δὲν περιλαμβάνονται οὔτε εἰς τὰ Φιρμάνια τοῦ Σουλτάνου, οὔτε εἰς τὰς ἐπιστολάς τοῦ Βαύλου καὶ δι' αὐτὸ προέβην ἀμέσως εἰς τὴν ἀποφυλάκισίν της ὡς μοὶ ἐπίτασσει τὸ Δουκικὸν Ψήφισμα τῆς 10ης παρελθόντος Αὐγούστου, ἀφοῦ προηγουμένως

εἰδοποίησα τὸν ἐνταῦθα Ρῶσσον ἐπιτετραμμένον. Οὗτος δὲν εἶχεν ἀκόμη λάβει εἶδησίν τινα ἀπὸ τὸν ἐν Βενετία Ρῶσσον Ἀντιπρόσωπον περὶ τῆς γενναιοδωροῦ χάριτος τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας καὶ μόλις τὴν ἤκουσεν τὴν ὑπεδέχθη μὲ ἀἴσθημα ἱκανοποιήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀπομακρύνῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον τὴν οἰκογένειαν ἐκ Κερκύρας... οὕτω θὰ ἀποτραπῇ κάθε περαιτέρω περιπλοκὴ μὲ τὸν Τοῦρκον Μπεκὶρ ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὴν γνωστὴν ἀπειλήν, περὶ ἧς ἀνέφερα ἤδη... θὰ ἀναχωρήσῃ λίαν προσεχῶς ἢ ρηθεῖσα οἰκογένεια, ἢ ὁποῖα κατὰ τὴν ἐνταῦθα παραμονὴν τῆς ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1792 μέχρι τῆς 26 Ὀκτωβρίου 1793 ἐστοίχισεν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον Τζεκίνια 328 λίρες 7 καὶ σολδία 4...»

(Ἡ σημειώσις ἐξόδων ποῦ παραθέτει ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὰς πρώτας 90 ἡμέρας ἐδίδοντο εἰς τὴν οἰκογένειαν λίραι 18 τὴν ἡμέραν, δηλαδὴ εἰς τὰ τέσσαρα αὐτῆς μέλη —σύζυγον, θείαν καὶ τὰ δύο παιδάκια—, διότι εἰς τοὺς τέσσαρας ὑπηρέτας ἐδίδeto ἀνὰ μία λίρα ἡμερησίως εἰς ἕνα ἕκαστον, πλὴν τῆς γαλέττας ποῦ ἐχορηγεῖτο εἰς ὅλους. Βραδύτερον ἢ ἐπιχορήγησις ἠὺξήθη εἰς 30 λίρας καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο διὰ τοὺς 11 1/2 μῆνας ἀντιπροσωπεύει δαπάνην ἐκ Τζεκινίων χρυσῶν 268.26, πλεόν ἀξίαν λιβρῶν 1644 γαλέττας, ἥτοι τζεκίνια 25.54, πλεόν ἐνοίκιον καταβληθὲν εἰς τὸν ἐφημέριον τοῦ φρουρίου, ὅπου κατόκησεν ἡ οἰκογένεια πρὸς τρία τζεκίνια κατὰ μῆνα, ἥτοι τζεκίνια 34.24 καὶ τοιουτοτρόπως τὸ σύνολον τῆς δαπάνης ἀνῆλθεν εἰς τζεκίνια 328.74.).

ΤΟΜΟΣ 660. Ὁ Γενικὸς Προβλεπτὴς Δαλματίας καὶ Ἀλβανίας γράφει πρὸς τὸν Δόγην:

Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 65.

Ζάρα, 19 Σεπτεμβρίου 1793.

«Ἐγένετο τὴν 15ην τρέχοντος ἢ ἀποστολὴ τῶν γνωστῶν τριῶν Ὀθωμανῶν ὑπηκόων εἰς τὸν Πασσᾶν τῆς Βοσνίας, συνοδευθεῖσα μὲ γράμμα μου πρὸς τὸν ἴδιον, συμφώνως μὲ τὸ Δουκικὸν Ψήφισμα τῆς 24ης παρελθόντος Αὐγούστου. Τοὺς ἐπεβίβασα ἐπὶ μιᾶς ἐξωπλισμένης Γαλέρας διὰ Σπάλατον, ὁπόθεν θὰ ἐξακολουθήσουν τὸν δρόμον ὑπὸ συνοδείαν ἰσχυροῦ ἀποσπάσματος ἰππικοῦ καὶ πεζικοῦ μέχρι τοῦ Sign καὶ ἐκεῖθεν θὰ ὀδεύσουν μέχρι τῶν Ὀθωμανικῶν συνόρων καὶ θὰ παραδοθῶν εἰς τὸν ἐντεταλμένον Ἀγᾶν ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναχωρήσει μίαν ἡμέραν προωτέρα ἀπὸ τὸ ἐκεῖ λοιμοκαθαρτήριο... Εἰδοποίησα καὶ τὸν Δραγομάνον μου Καλλεγάρι, ἃν ἠύρισκετο ἀκόμη εἰς Sign, νὰ παραλάβῃ οὗτος τὴν πρὸς τὸν Πασσᾶν ἐπιστολήν μου, ἵνα τὴν μεταφράσῃ Τουρκιστὶ καὶ τὴν παραδώσῃ εἰς τὸν ἀπεσταλμένον, πρὶν διαβῆ οὗτος τὰ σύνορα... παρὰ τῆς Γραμματείας μου παρεδόθησαν εἰς τὸν ἐν λόγῳ ἀπεσταλμένον τὰ διάφορα πράγματα καὶ ἔγγραφα τῶν τριῶν, ὑπογραφέντων καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν... Τοιουτοτρόπως ἔληξεν ἡ ἀνιαρὰ αὕτη ὑπόθεσις διὰ τὴν ὁποίαν συχνόταται εἶχον ἀποβῆ αἱ παρεμβάσεις τοῦ Ρῶσσου Προξένου... τὰ ὀνόματα τῶν παραδοθέντων εἶναι: Ἀνδροῦτσος Λιβανίτος, Πᾶνος Τζίρας καὶ Δὸν Ἰωσήφ Γκινάκας... Ἐκρατήθησαν ἐνταῦθα οἱ ἄλλοι τρεῖς ὑπήκοοι τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος...»

Ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 6. Σημείωσις κατωτέρω τῶν παραδοθέντων εἰδῶν εἰς εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Πασσᾶ τῆς Βοσνίας Ἀμπίλμπεην:

Τοῦ Καπιτάν Ἀνδρούτσου: 51 χειρόγραφα, τὰ περισσότερα Ἑλληνικὰ καὶ ὀλίγα Ἰταλικά, τοποθετημένα ἐντὸς μεταλλίνου κυτίου. 2 κουτάλια καὶ δύο περούνια ἀργυρᾶ. 1 ὥρολόγι ἀργυρὸ πού χτυπᾷ τὶς ὥρες μὲ ἀργυρὰν καδέναν. 3 παλάσκες ἀργυρᾶς συρματερᾶς ἐπίχρυσες. 2 πιστόλια μὲ ἀργυρᾶ ἐπιθέματα ἐπίχρυσα. 1 μαχαίρι μὲ λαβὴν ἀργυρᾶν καὶ μὲ θήκην ἀργυροποίκιλτον, ἐπίχρυσον. 1 σπάθη ἀργυροποίκιλτος. 1 ντουφέκι μὲ συνήθη ἐπιθέματα ἀργυρᾶ. 13 φυσέκια, 1 ψαλλίδι, 1 Καπόττο καινούργιο τύπου Ἀλβανικοῦ μὲ γαρνιτούραν ἀπὸ ἀργυροχρυσο γαλλόνι. 1 πισλὶ ἀπὸ βελουδο χρώματος πορφουροῦ μὲ γαρνιτούραν ὁμοίαν. 1 γελέκι ἀπὸ βελουδο πορφουρῶν μὲ γαρνιτούραν ὁμοίαν. 1 ζευγάρι κάλτσες ἀπὸ βελουδο πορφουρῶν τύπου Ἀλβανικοῦ μὲ «κόπτσες» ἀργυρᾶς συρματερᾶς καλοδουλεμένες. 1 γελέκι ἀπὸ βελουδο - πορφουρῶν μὲ γαρνιτούραν καὶ κουμπιὰ 28 ἀπὸ ἀργυρον ἐπίχρυσον. 2 τεμάχια ὕφασμα ριγωτό, 4 ζευγάρια σιαλβάρια ἀπὸ λευκὴν μουσολίνα. 4 ὑποκάμισα Ἀλβανικοῦ τύπου. 3 πετσέτες. 1 χειρόμακτρον. 2 μικρὰ σεντόνια. ἓνα φέσι ἀπὸ ροῦχο πορφουρῶν. ἓνα καθρεφτάκι. μία γαραφίτσα μὲ οἰνόπνευμα καὶ ἓνα μπαούλο σιδηροκαρφωτό . . .»

* * *

Τὸ Δουκικὸν Ψήφισμα τῆς 24 Αὐγούστου 1793 (Senato Rettori. Registro 170) διὰ τοῦ ὁποίου ἐδίδοτο ἐντολὴ εἰς τὸν Γεν. Προβλεπτὴν Δαλματίας, ὅπως παραδώσῃ τοὺς τρεῖς ὁπαδοὺς τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, ἀναφέρει ὅτι, ἂν τυχὸν ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Πασσᾶ ἐξήτει τὴν παράδοσιν καὶ τῶν ἄλλων τριῶν Βενετῶν ὑπηκόων, δὲν θὰ ἔπρεπεν ὁ Γεν. Προβλεπτὴς νὰ ἀρνηθῇ καὶ τούτων τὴν παράδοσιν!! Πλὴν ὁ Γεν. Προβλεπτὴς καὶ ὁ Βαῦλος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπέκλεισαν τελείως τοὺς τρεῖς αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀφεθέντες ἐλεύθεροι ἐπέστρεψαν εἰς τὰ σπίτια των. Τοῦτο ἄλλως τε ἐξάγεται ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς τοῦ Ἀνδρούτσου πρὸς τὴν σύζυγόν του Ἀκριβὴν, τὰς ὁποίας ἐδημοσίευσεν ὁ φιλόλογος κ. Ἡλίας Βασιλᾶς εἰς τὸ περιοδικὸν Ἡπειρωτικὴ Ἔστια (Τεύχος 49ον, 1956 σ. 440-441) καὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας μανθάνομεν ὅτι τὰ χρήματα πού οἱ Βενετοὶ Διοικηταὶ εἶχον κατάσχει τοῦ Ἀνδρούτσου, δὲν τὰ παρέδωκαν, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, εἰς τὸν Τούρκον ἀπεσταλμένον, ἀλλὰ, συμφωνοῦντος ἀναμφιβόλως καὶ τοῦ Ἀνδρούτσου, ἐδόθησαν εἰς τὸν Λάμπρον Τόλιαν καὶ Βαγγέλην Βελιανίτην, οἱ ὁποῖοι, ἐπανακάμψαντες εἰς τὰ ἴδια, τὰ ἐνεχείρισαν εἰς τὴν σύζυγόν του ἐν Πρεβέζῃ.

* * *

Εἰς τὸ ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 65 τῆς 19 Σεπτεμβρίου 1793 τοῦ Γεν. Προβλεπτοῦ Δαλματίας πρὸς τὸν Δόγην παρατίθεται (ἐπισυνημμένον ὑπ' ἀριθμ. 9) ἡ τελευταία ἐντονος, ὡς κάτωθι, διαμαρτυρία τοῦ ἐν Σπάλατο Ρώσσου Προξένου κατὰ τῆς παραδόσεως τοῦ Ἀνδρούτσου καὶ τῶν ἄλλων δύο εἰς τοὺς Τούρκους.

«Ὁ Ἀὐλικὸς Σύμβουλος καὶ Προξένος τῆς Α.Α.Μ. πασῶν τῶν Ρωσσιῶν ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὴν Υ.Ε. τὰ κάτωθι:

«Ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ—λόγῳ τῆς καταστάσεως—παρὰ τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας, ἐγκαίρως, ἢ ἀπάντησις εἰς τὰς διακοινώσεις τοῦ ἐκεῖ πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ, αἱ ὁποῖαι διερμηνεύουν τὴν ὑψηλὴν θέλησιν τῆς Α.Α.Μ. ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν γνωστῶν ἀτόμων ποὺ συνελήφθησαν, τὰ ὁποῖα ἦσαν καὶ εἶναι εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν ὑπηρεσίαν ὡς ἀξιωματικοί, εἶχε καθῆκον ὁ Πρόξενος, ἐν ὀνόματι τῆς φιλίας ποὺ ὑφίσταται μεταξὺ τῶν δύο Δυνάμεων καὶ τῶν καλῶν καὶ ἁρμονικῶν τῶν σχέσεων, νὰ διαμαρτυρηθῇ τὴν 4ην παρελθόντος Αὐγούστου ἐξ ὀνόματος τῆς Σεβαστοτάτης Αὐτοκρατείας, ὡς καὶ διεμαρτυρήθη, κατὰ τῆς παραδόσεως εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Ἐπικράτειαν ἑνὸς οἰουδήποτε ἐκ τῶν συλληφθέντων, πρὶν ἢ λάβῃ γινῶσιν ἢ εἰρημένῃ Ἡγεμονίς καὶ φθάσῃ ἢ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος ἀπάντησις Τῆς καὶ ἡμῖν βέβαιος ὅτι τοιαύτη αἴτησις περὶ ἀναβολῆς δὲν θὰ ἀπεκρούετο ἀπὸ τὴν Ἐξοχωτάτην Γερουσίαν. Τώρα ὁ ρηθὲς Αὐλικὸς Σύμβουλος καὶ Πρόξενος τῆς Α.Α.Μ. Πασῶν τῶν Ρωσσιῶν πληροφορηθεὶς ὅτι, παρὰ τὰς ὀρθὰς ἀντιρρήσεις τῆς Σεβαστοτάτης Του Ἡγεμονίδος, ἐπανειλημμένως διατυπωθεῖσας ὑπὸ τοῦ ἐν Βενετίᾳ Ρώσσου Πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ κ. ντὲ Μορδίνωφ, προήλθητε εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ παραδώσῃτε εἰς τὸν ἀφιχθέντα ἤδη Τοῦρκον ἀπεσταλμένον τοὺς τρεῖς ἀναφερθέντας ἐγκαθειρόκτους, χωρὶς νὰ ἀναμείνῃτε τὴν ἀπάντησιν τῆς εἰρημένης Αὐτοκρατείας, θεωρεῖ καθῆκόν του νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ πάλιν ἐξ ὀνόματος τῆς Α.Α.Μ. καὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀμοιβαίαν φιλίαν, τὰ δίκαια τῶν Ἡγεμόνων καὶ τοὺς κοινούς νόμους, ἵνα μὴ πραγματοποιηθῇ ἢ ληφθεῖσα ἀπόφασις, ἕως ὅτου καταφθάσουν αἱ ἀπαντήσεις τῆς Α.Α.Μ. πασῶν τῶν Ρωσσιῶν...»

Ζάρα 12 Σεπτεμβρίου 1793.

Ἀντώνιος Παλλαδόκι

Disparacci Constantinopoli.—Φάκελος ὑπ' ἀριθμ. 238.

Κωνσταντινούπολις 11 Νοεμβρίου 1793. Ὁ παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ Βάυλος πρὸς τὸν Δόγην:

«... τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸν κατάπλου τῆς Τουρκικῆς Ἀρμάδας ὑπὸ τὸν Καπουδὰν Πασσᾶν, ἐθεάθησαν ἐκτεθειμέναι εἰς τὸν Ναύσταθμον κεφαλαὶ διαφόρων ἀτόμων καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν: ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἀρχιλιμενάρχου καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς ξυλείας τοῦ Δημοσίου. Εἰς τοὺς δύο τούτους ἀποδίδεται ἡ κατηγορία ὅτι κακῶς παρεσκεύασαν τὸν Στόλον κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἄνοιξιν καὶ ὅτι δὲν ἔστειλαν ὑλικά διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν πολεμικῶν εἰς τὰ διάφορα Ναυπηγεῖα τοῦ Ἀχιπελάγους. Μεταξὺ τῶν ἀποκεφαλισθέντων ὀφείλω μετὰ λύπης μου νὰ ἀναφέρω καὶ δύο ὀπαδοὺς τοῦ Κατσώνη. Οἱ δύο ἦσαν μεταξὺ τῶν συλληφθέντων πέρυσιν εἰς τὰ Κύθηρα, οἱ ὁποῖοι παρεδόθησαν εἰς τὸν Καπουδὰν Πασσᾶν συνεπεῖα διαταγῆς τοῦ προκατόχου μου, ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 273 ἔγγραφο πρὸς τὸν Ὑμετέραν Γαληνότητα. Ἡ εἶδησις αὕτη μοῦ ἔκαμεν αἰσθησιν, διότι γνωρίζω ὅτι πρόκειται νὰ φθάσουν προσεχῶς καὶ ἄλλα ἄτομα, τὰ ὁποῖα κατόπιν Διαταγῶν τῶν Ὑμετέρων Ἐξοχοτήτων καὶ τῶν παρ' ἐμοῦ διαβιβασθειῶν παραγγελιῶν, παρεδόθησαν εἰς τὴν Κέρκυραν. Διὰ τούτους εἶχον ζητήσῃ—καὶ μοὶ παρε-

χωρήθη — τὴν μὴ εἰς θάνατον καταδίκην καὶ τώρα φοβοῦμαι μήπως ἀκούσω ἀποκεφαλισμοὺς καὶ τούτων... »

«... Εἰς τὴν δύσκολον αὐτὴν περίστασιν ἔκρινα σκόπιμον νὰ παραγγείλω τὸν δραγομάνον Ράλλην, ἵνα μεταβῆ παρὰ τῷ Ρεῖζ ἐφένδη¹ καὶ τῷ εἶπη ὅτι αἱ πληροφορίες μου εἶναι ὅτι ἔφθασαν ἤδη ἐνταῦθα οἱ συλληφθέντες ὀπαδοὶ τοῦ Κατσώνη καὶ παραδοθέντες ὑπὸ τῶν Βενετῶν Διοικητῶν, ὅτι ἐβεβαιώθην πὼς δύο ἐξ αὐτῶν ὑπέστησαν τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν ἐν τῷ Ναυστάθμῳ παρὰ τὰ συμπεφωνημένα, καὶ ὅτι δεδομένης τῆς στενῆς φιλίας πού μᾶς συνδέει μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης... ὡς πρὸς τοὺς ἀποκεφαλισμοὺς αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Σουλτάνου ἔπρεπε νὰ μὲ βεβαιώσουν περὶ τοῦ ἐναντίου, ἀλλ' ἐν οἴκῳ δῆποτε περιπτώσει παρεκάλουν τὸν Ρεῖζ ἐφένδην νὰ μοὶ δώσῃ ἐξήγησίν τινα.

Ὁ Ρεῖζ ἐφένδης ἔδειξεν ὅτι ἐξεπλάγη ἀπὸ τὸν διεξαχθέντα μετὰ τοῦ δραγομάνου διάλογον καί, ἀφοῦ ἐβεβαίωσε τὸν δραγομάνον ὅτι δὲν εἶχον ἀκόμη φθάσει τὰ ἄτομα πού εἶχον παραδοθῆ, ἐπεφυλάχθη νὰ μοὶ ἀπαντήσῃ λεπτομερῶς τὴν ἐπομένην.

Ἐν τῷ μεταξὺ, τὴν ἐσπέραν ἀκριβῶς ἐκείνην, κατέπλευσε τὸ τελευταῖον μεγάλο πλοῖον τῆς Ἀρμάδας καὶ ἐπ' αὐτοῦ εὗρίσκοντο οἱ παραδοθέντες εἰς Κέρκυραν... Τὴν ἐπομένην ὁ Ρεῖζ ἐφένδης εἶπεν εἰς τὸν δραγομάνον ὅτι ὁ Καπουδὰν Πασσαῶς ἔφερε μαζί του τὰ ἄτομα τὰ παραδοθέντα εἰς τὰ Κύθηρα τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον καὶ ὅτι ἡ παράδοσις ἐγένετο κατόπιν ἐντολῆς τοῦ προκατόχου μου. Τῷ προσέθεσεν ὁ Ρεῖζ ἐφένδης, μετὰ λύπης του, ὅτι δύο ἀπὸ αὐτοὺς ἀπεκεφαλίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἰδίου Καπουδὰν Πασσαῶ, ἵνα δοθῆ παράδειγμα ὅτι ἡ ἐκτέλεσις αὕτη δὲν τῷ εἶχεν ἀνακοινωθῆ καὶ ὅτι ὁ Πασσαῶς δὲν ἐνόμισεν ὅτι θὰ παρῆβαινε τοὺς ὄρους τοὺς συμφωνηθέντας μεταξὺ Ρεῖζ ἐφένδη καὶ Βαύλου, ὅτι θὰ ἀπεφεύγοντο τοῦ λοιποῦ θανατικαὶ ἐκτελέσεις καὶ ὅτι τὸ φριμάνι ἔγινε κατόπιν ὑπομνήματός μου, ὅχι τοῦ προκατόχου μου πού εἶχεν ὑποβληθῆ εἰς τὸ παρελθὸν ἔτος.

Τέλος, εἶπεν εἰς τὸν δραγομάνον, ὅτι οἱ ἐν Κερκύρᾳ παραδοθέντες ἔφθασαν τὸ προηγούμενον βράδυ καὶ ὅτι τόσον αὐτοὶ πού ἦσαν ἤδη εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Ναυστάθμου, ὅσον καὶ οἱ ἄλλοι πού ἀναμένονται ἀπὸ τὴν Ζάραν, θὰ περιληφθοῦν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου δοθεῖσαν ὑπόσχῃσιν περὶ μὴ θανατικῆς ἐκτελέσεως. Αἱ ἀπαντήσεις αὗται μὲ καθησύχασαν. Ἦμην περίλυπος διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ θανατικαί, ὡς ἄνω, ἐκτελέσεις δὲν ἔμειναν ἐν τῷ κρυπτῷ ἀλλὰ διεδόθησαν καὶ ἐγνώσθησαν καὶ παρὰ τῶν Ρώσων οἱ ὅποιοι τὰς σχολιάζουν λίαν δυσμενῶς εἰς βάρος μας... »

Φάκελος 240 τοῦ αὐτοῦ Ἀρχείου.

Κωνσταντινούπολις 10 Ἀπριλίου 1795. Ὁ Βαύλος πρὸς τὸν Λόγγη:

«... Ὁ ἐνταῦθα Ρῶσος πρέσβυς ἐπέτυχε κατὰ τὰς παρελθούσας ἡμέρας τὴν ἀποφυλάκισιν μερικῶν ὀπαδῶν τοῦ γνωστοτάτου Λάμπρου Κατσώνη καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ κατορθώσῃ λίαν συντόμως νὰ δώσῃ τὴν ἐλευθερίαν καὶ εἰς τὸν Ἀνδροῦτσον. Οὗτος εἶχε συλληφθῆ, ὡς εἶναι γνωστόν, μὲ ἄλλους συντρόφους εἰς τὸ λοιμοκαθατήριον τοῦ Σπά-

¹ Ὑπουργός τῶν Ἐξωτερικῶν.

λατο καὶ εἶχε παραδοθῆ μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὸν Πασσᾶν τῆς Βοσνίας, ὅστις τοὺς μετέφερεν ἐνταῦθα. Ὁρκίσθησαν οὗτοι ἕκτοτε νὰ μᾶς ἐκδικηθοῦν καὶ πολλάκις μοὶ εἶχεν ἀναφερθῆ ὅτι ἐξεφράζοντο μετ' ἀγανακτήσεως κατὰ τοῦ Βενετικοῦ ὀνόματος. Μὴ δυνάμενος νὰ φαντασθῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις αὕτη θὰ συγκατετίθετο εἰς τὴν ἀποφυλάκισιν, δὲν ἔλαβα ὑπ' ὄψει τὰς ἀπειλάς. Τώρα ὅμως αἰσθάνομαι τὸ καθῆκον νὰ προειδοποιήσω τὰς Ὑμετέρας Ἐξοχότητας καὶ καὶ τὸν Γεν. κατὰ θάλασσαν Προβλεπτὴν κ. Βίδμαν, ἵνα λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τοὺς ὑπηκόους καὶ διὰ τὴν ναυσιπλοΐαν, διότι αὐτοὶ οἱ ἀποφυλακισθέντες εἶναι κακοῦ χαρακτῆρος ἄνθρωποι καὶ πολὺ τολμηροὶ καὶ δὲν θὰ μᾶς ἀφίσουν ἡσύχους καθόσον θέλουν ὁπωσδήποτε νὰ μᾶς ἐκδικηθοῦν διὰ τὴν παρ' ἡμῶν παράδοσιν των εἰς τοὺς Τούρκους...»

Φάκελος ὑπ' ἀριθμ. 241 τοῦ αὐτοῦ Ἀρχείου.

Κωνσταντινούπολις 24 Ὀκτωβρίου 1795. «...Ὁ Καπουδᾶν Πασσᾶς διέταξε τὸν ἀπαγχονισμὸν ἑνὸς ὑπηκόου μας Κεφαλλῆνος, τοῦ καπιτὰν Παναγῆ Μαυροκεφάλου μὲ τὴν ἀβεβαίαν κατηγορίαν ὅτι ἦτο ἐξ ἐκείνων ποὺ ἐβοήθησαν τὸν Λάμπρον Κατσώνην...»

ΤΟΜΟΣ 1056.—*Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθμ. 58.*

Ὁ Γενικὸς Προβλεπτὴς Κάρολος Βίδμαν γράφει εἰς τὸν Δόγγην :

Κέρκυρα 14 Ἰουλίου 1795. «...Μεγάλην αἴσθησιν μοῦ προῦξεν ἡ εἶδησις τοῦ Ἐξοχωτάτου Βαύλου παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ περὶ τοῦ ὅτι ὁ Ρῶσσος Πρόεδρος ἐπέτυχεν νὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰς φυλακὰς μερικοὺς ὀπαδοὺς τοῦ γνωστοῦ Λάμπρου Κατσώνη, καὶ ὅτι ἐπέκειτο καὶ ἡ ἀποφυλάκισις τοῦ περιφήμου φυγοδίκου Ἀνδρούτσου, ποὺ ἦτο ὁ ἐκλεκτότερος ὀπαδὸς του. Κατόπιν τῆς συλλήψεως τούτου καὶ τῶν συντρόφων του εἰς τὰ λοιμοκαθαρητήρια τοῦ Σπάλατο καὶ τῆς παραδόσεώς των συνεπεΐα ψηφίσματος τῆς Ἐξοχωτάτης Γερουσίας εἰς τὸν Πασσᾶν τῆς Βοσνίας, ὠρκίσθησαν οὗτοι ἐκδικησιν εἰς πρώτην παρουσιασθησομένην εὐκαιρίαν, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχον διαμαρτυρηθῆ ἐντονώτατα καὶ μετ' ἀγανακτήσεως κατὰ τῆς θρυλουμένης παραδόσεώς των εἰς τοὺς Τούρκους. Χαρακτῆρες ἀπαίσιοι, γενόμενοι τολμηρότεροι, διότι εἶχον σχέσεις μὲ τοὺς ὑπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν διαβιοῦντας φίλους των, τώρα ποὺ ἐπιστρέφουν εἰς Πρέβεζαν, ὅπου ὁ Ἀνδρούτσος ἔχει τὴν κατοικίαν του, πρέπει νὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα, ὥστε νὰ ἀποτραπῆ κάθε μελετωμένη ἐνέργειά των... Τὸ παρελθόν των ἀποδεικνύει ὅτι οὗτοι ἀτιμωρητὶ διέπραττον διαφόρους ὑπερβασίας εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν ἔδαφος καὶ εὗρισκον πάντοτε ἄσυλον καὶ ἀνεκτικότητα παρ' ἡμῖν. Οὗτοι, Ὀθωμανοὶ ἐκ γενετῆς, ἐπέλεξαν τὴν Ρωσικὴν ἐθνικότητα, ἔλαβον καὶ ἀξιώματα εἰς τὴν Ρωσικὴν ὑπηρεσίαν ὅπου ἦσαν καὶ αὐτὴν τὴν διπλὴν ὑπηκοότητα πάντοτε ἐξεμεταλλεύθησαν πρὸς τὸ συμφέρον των...»

Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 62. Ὁ Κ. Βίδμαν πρὸς τὸν Δόγην:

Κέρκυρα 6 Αὐγούστου 1795.

«... πρέπει νὰ ἀπαγορευθῆ εἰς τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Λάμπρου Κατσώνη ἢ παραμονὴ εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Ὑμετέρας Γαληνότητος... ἕνας ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ ἐκεῖνος ὁ ματζιὸρ Καρακατσάνης¹ τοῦ ὁποίου ἡ χήρα παραπονεῖται, διότι τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1792 ἀφῆ-
ρέθησαν παρὰ τοῦ Καγκελλαρίου, τοῦ μακαρίτου Προβλεπτοῦ Κυθήρων Ἀντωνίου Νάν-
τολο, τῆ συμμετοχῆ 140 στρατιωτῶν, διάφορα πράγματα καὶ σκεύη, καταγεγραμμένα εἰς
μῖαν σημείωσιν τὴν ὁποίαν συνοδευομένην καὶ ἀπὸ ἓν ὑπόμνημα ὑπέβαλεν ὁ ἐν Βενετίᾳ
Ρώσσοσ Πληρεξούσιος Ὑπουργὸς εἰς τὴν Ἐξοχ. Γερουσίαν καὶ μοὶ ἔφθασαν ἐνταῦθα μὲ
τὸ σεβαστὸν ψήφισμα τῆς 4ης παρελθόντος Ἰουλίου... ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἀποκειμένων
ἐγγράφων προκύπει ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνελήφθησαν εἰς Κύθηρα διάφοροι ὁπαδοὶ
τοῦ Κατσώνη, ὧν κατεσχέθησαν τὰ ἔπιπλα καὶ σκεύη καὶ παρεδόθησαν κατόπιν εἰς τοὺς
Ὀθωμανοὺς. Πλὴν ὁ ματζιὸρ Καρακατσάνης δὲν ἦτο τότε ἐν τῇ ζωῇ καὶ ὅτι τώρα μετὰ
παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν δὲν εὐρίσκεται ἐδῶ κανὲν ἕχνος σχετικὸν μὲ τὰ ἀπογραφέντα καὶ
κατασχεθέντα πράγματα τῆς χήρας Καρακατσάνη...»

¹ Ἀπὸ τὰς διακοινώσεις τοῦ ἐν Βενετίᾳ Ρώσου πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ (Filza 170. Esposi-
zioni Principi) καὶ τοῦ ἐν Πετρούπολει Ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν ὡς καὶ τοῦ ἐκεῖσε Ἐνετοῦ
διπλωματικοῦ ἐκπροσώπου, πληροφοροῦμεθα τὰ κάτωθι:

1) Ὅτι ὁ Ταγματάρχης Καρακατσάνης συνέπραττε μετὰ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη ἀπὸ τοῦ 1788,
ἐπιβιβασθεὶς καὶ οὗτος εἰς Τεργέστην, ὅτι συμμετέσχεν εἰς τὴν ναυμαχίαν τοῦ Πόρτο Κάγιο ἐνθα
κατενικήθη ὁ Στολίσκος τοῦ Λάμπρου καὶ ὅτι, τέλος, συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Τούρκων,
ἐθανατώθη, κατὰ παράβασιν, ὡς λέγουσιν αἱ Ρωσικαὶ διακοινώσεις, τοῦ δικαίου τῶν Ἐθνῶν.

2) Ὅτι ἡ χήρα του διαμένουσα εἰς τὰ Κύθηρα, ὀνόματι Βιολέττα Σακελλάρη - Καρακατσάνη,
ὑπέβαλε σημείωσιν τῶν ἀφαιρεθέντων ἐκ τῆς οἰκίας της παρὰ τῶν Ἐνετικῶν Ἀρχῶν εἰδῶν εἰς τὴν
ἐν Πετρούπολει Αὐλήν, ἀξίας πιαστρῶν 27494 καὶ ὅτι μεταξὺ τούτων ὑπῆρχον: 60 ντουφέκια
12 τρομπόνια, 4 ἀργυρᾶ γυατάγια, 1 χαντζάρι ἀργυροῦν, 4 μαχαίρια ὁμοίως ἀργυρᾶ, 3 ὥρολόγια,
15 ντούπιες χρυσές, 2000 φλωριά Βενέτικα, 300 τάλληρα αὐστριακά, 3 τόπια ὑφάσματος χρυσοῦφάν-
του, τρία ὁμοία ἀπὸ ράζο μεταξωτό, 20 τόπια ὑφάσματα μεταξωτά, 1 ὀκᾶ καθαρὸ χρυσάφι, 2 ὀκ.
ἀσημι, 30 ἐνδύματα καινουργῆ, τρεῖς γοῦνες Ρωσικῆς, ταμπακέρες, δακτυλίδια καὶ ἄλλα μικροπρά-
γματα καὶ τέλος δύο κανόνια μικρὰ καὶ ἑπτὰ μεγαλύτερα, συνολικῆς, ὡς εἴπομεν, ἀξίας 27494 πια-
στρῶν ἢ γροσιῶν, ἧτοι 5500 φλωριά Βενέτικα.

3) Ὅτι παρ' ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον πὸ ἐπέδειξεν ἡ Ρωσικὴ Αὐλὴ καὶ ὁ ἐν Βενετίᾳ πληρεξού-
σιός της Ὑπουργός, οὐδὲν ἐπετεύχθη διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀνωτέρω εἰς τὴν χήραν.

4) Ὅτι εἰς τὰς διακοινώσεις τῆς Ρωσικῆς Αὐλῆς ὁ Καρακατσάνης ἐμφανίζεται ὡς ὁπαδός,
τοῦ Συνταγματάρχου Λάμπρου Κατσώνη. Ἐκ σχετικοῦ μὲ τὸν Καρακατσάνην τοῦτον βενετικοῦ ἐγ-
γράφου εἰς τὸν ὑπ' ἀριθμ. 591 φάκελον (Inquisitori di Stato), τὸ βαπτιστικὸν του ὄνομα ἦτο:
Δημήτριος καὶ κατήγετο ἐκ Σπεσιῶν. Οὗτος, πολεμήσας πλησίον τοῦ Λ. Κατσώνη, συνελήφθη
τέλος ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἀπηγχονίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν.

BUSTA 1794 - 97.

SENATO SECRETA - NOBILE* - A PIETROBURGO - NIKOLÒ VENIER

*Εγγραφον υπ' αριθμ. 35.

Πετρούπολις 2^ο Οκτωβρίου 1795. (ν. ή) Πρὸς τὸν Δόγην.

«... ὁ κολονέλλος Λάμπρος Κατσώνης, ἀφοῦ ἐπὶ τινὰ καιρὸν παρέμεινε εἰς τοὺς λιμένας τῆς Μαύρης Θαλάσσης, ὅπου ἐγένετο εὐμενῶς δεκτὸς ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν Ἐκείνην καὶ τοὺς Ρώσους Διοικητὰς, ἤλθε πρὸ ἡμερῶν εἰς Πετρούπολιν, ἵνα ἀπορρίψῃ τὰς ἐπισυναφθεῖσας αὐτῷ κατηγορίας, αἱ ὁποῖαι, ὡς γνωρίζουν αἱ Ὑμέτεραι Ἐξοχότητες, ἐξηνάγκασαν τὴν Αὐτοκράτειραν νὰ τὸν κηρύξῃ τότε ὡς πειρατὴν. Μολονότι καὶ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του ἀκόμη ἡ μεγάλη ὑποστήριξις ἧς ἀπολαμβάνει παρὰ τῆ Αὐτοκρατορικῆ ταύτη Αὐλῆ, εἶχε προκαλέσει τὴν διακοπὴν κάθε ἐπικρίσεως καὶ δίκης καὶ τήν, ἐν ταῦτῳ εἰσαγωγὴν εἰς δίκην τοῦ Στρατηγοῦ Ταμάρα, τώρα ὁμως, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, προβλέπεται ὅτι ὁ Κατσώνης θὰ ἐξέλθῃ νικητὴς, πρὸς μεγίστην βλάβην τοῦ ρηθέντος Στρατηγοῦ Ταμάρα, διότι λέγεται καὶ ὑποστηρίζεται ὅτι ὁ Κατσώνης ἔχει τοιαῦτα ἔγγραφα, ὥστε νὰ ἀποδείξῃ πασιφανῶς ὅτι ὁ Στρατηγὸς Ταμάρα κατεκράτει δι' ἰδικόν του λογαριασμὸν τὰ χρηματικὰ ποσὰ πὸν ἀπεστέλλοντο παρὰ τῆς Αὐτοκρατείας διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Στολίσκου τοῦ Λάμπρου καὶ εἶχε φέρει, ὡς ἐκ τούτου, τὸν Κατσώνην εἰς τὸ φοβερὸν δίλημμα ἢ νὰ θανατωθῇ ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς του, προβάλλων ἀνωφελεῖ ἀντί-

(SENATO SECRETA - NOBILE A PIETROBURGO - NICOLO VENIER. (1794/1797)

Dispaccio No 35.

Pietroburgo 2 Ottobre 1795, al Doge.

«... il colonnello Lambro Cazzioni dopo essersi per qualche tempo trattenuto nei Porti del Mar Nero, ove fu assai ben accolto da quel Governo e Comandanti Russi, venne giorni sono, a Pietroburgo per personalmente espurgarsi delle accuse stategli prodotte, delle quali come V. V. E. E. ben sanno indussero questa Sovrana a dichiararlo in allora Pirata. Quantunque anche in di lui assenza li grandi appoggi che egli tiene a questa Imperiale Corte, avessero portata a suo vantaggio una sospensione del giudizio e fatto incamminare al signor General Tamara nn vigoroso processo. In adesso più che mai si prevede che il Cazzioni possa sortire vittorioso con massimo de trimento del General Tamara, poichè si pretende abbia documenti tali a poter provare con evidenza che il Tamara, distraendo in particolari suoi oggetti le summe che da Sua Maestà l' Imperatrice gli venivano fatte tenere per il sostentamento della Flottiglia comandata dal Cazzioni, lo aveva posto così nella terribile circostanza: o di farsi uccidere dai suoi seguaci, opponendo una inutile resistenza, oppure di correr

* Τέσσαρα διάφορα ὀνόματα εἶχον οἱ εἰς τὰς διαφόρους Ἐπικρατείας Ἐνετοὶ διπλωματικοὶ ἀντιπρόσωποι, ἤτοι Βάσιλος ὁ ἐν Κων/πόλει, Ambasciatori, Residenti καὶ Nobili.

στασιν, ἢ νὰ ἐνεργῆ πειρατικὰς ἐπιχειρήσεις καθ' οἰουδήποτε ἐμπορικοῦ πλοίου, ὡς καὶ ἔκαμεν, ἵνα μὴ ἀποθάνουν καὶ ὁ ἴδιος καὶ τὰ πληρώματα τοῦ Στολίσκου ἀπὸ τὴν πείναν καὶ τὴν δυστυχίαν. Ἐπιβαρυντικὰ κατὰ τοῦ Στρατηγοῦ Ταμάρα στοιχεῖα καταθέτει καὶ ὁ ταγματάρχης Κιάρες, τὸν ὁποῖον ἴσως ἐνθυμοῦνται αἱ Ὑμέτεραι Ἐξοχότητες, ὡς ἀποσταλέντα πρὸ τριετίας εἰς Λιβόρον, ἵνα ἐξετάσῃ τὰ τῆς ἀσυμφωνίας ποῦ ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ Ταμάρα καὶ τοῦ κολονέλλου Κατσώνη...»

Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθμ. 39. Ὁ ἴδιος Βενιέρ πρὸς τὸν Δόγην:

Πετρούπολις, 13 Νοεμβρίου 1795.

«... Ὁ περίφημος Λάμπρος Κατσώνης παρουσιάσας αἴτησιν εἰς τὴν ἐνταῦθα Αὐτοκρατορικὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴν διὰ 500.000 ρούβλια ὡς ἔξοδα καὶ ζημίας ποῦ ὑπέστη διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν καὶ συντήρησιν τοῦ στολίσκου, ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἐπειδὴ ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς ἰδιώτης¹ ἐφοπλιστής, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποταθῆ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Α.Μ. τὴν Αὐτοκράτειραν. Ὁ Κατσώνης, ἐξ ἄλλου, ἔχει τὴν ἰσχυρὰν προστασίαν τοῦ Κόμιτος Πλάτωνος Τζούμπωφ...»²

come fece sopra qualsivoglia naviglio, per non perir d' inedia. Ad aggravare le deposizioni contro il general Tamara, si trova altresì unito il maggior Chiares che V. V. E. E. si degneranno di ricordare per esser stato, tre anni sono, spedito da Sua Maestà a Livorno appresso il Tamara per l' esame della mal intelligenza sussistente fra lui ed il colonello Cazzioni...»

Dispaccio No 39

Pietroburgo 13 Novembre 1795' S. N.

Lo stesso Venier scrive al Doge:

«...il famoso Lambro Cazzioni prodotto avendo a questa Commissaria Imperiale della Guerra una dimanda di Rubli 500.000 per compenso di spese e danni incontrati nell' armo della sua Flottiglia, ebbe in risposta che essendo egli stato sempre considerato come armatore particolare, doveva perciò rivolgersi direttamente a Sua Maestà l' Imperatrice. Egli per altro è fortemente protetto dal signor Conte Platone di Zoubow...»

¹ Τὰ Βενετικά ἔγγραφα ἀναφέρουν πάντοτε τὴν λέξιν armatore = ἐφοπλιστής.

² Ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ αὐτοῦ φακέλου τοῦ Βενετοῦ ἐν Πετρούπολει πρόσβεως μανθάμενον ὄνι ὁ Τζούμπωφ ἦτο ἰσχυρότατον πρόσωπον εἰς τὴν Ρωσικὴν Αὐλήν. Τὴν 25 Δεκεμβ. 1795 ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας τῷ ἐδώρησε μίαν σπάθην ἀδαμαντοκόλλητον ἀξίας 5000 τρεκινίων (Βενετικῶν φλωριῶν), τὴν δὲ 15 Ἀπριλ. 1796 ὁ αὐτὸς ἀναφέρεται ὡς: ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης ὁ Πρίγκιψ Πλάτων Ντὲ Τζούμπωφ καὶ λαμβάνει ὡς δῶρον παρὰ τοῦ ἐν Βιέννῃ Αὐτοκράτορος ἓνα ἀδάμαντα ἀξίας 50.000 φλωρινίων.

Ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. 43. — Ὁ ἀνωτέρω πρὸς τὸν Δόγην:

Πειρούπολις, 8 Ἰανουαρίου 1796.

«... Αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ Στρατηγοῦ Ταμάρα καὶ τοῦ κυρίου Λάμπρου Κατσώνη ἐτακτοποιήθησαν ἐντίμως καὶ ἐπωφελῶς δι' ἀμφοτέρους καὶ φαίνεται ὅτι ὅλη ἡ εὐθύνη διὰ πᾶσαν ἀταξίαν ἀπεδόθη εἰς τὸν ἀποθανόντα Στρατηγὸν Gibbs...»

Disraccio No 43 dello stesso Nicolò Venier al Doge:

Pietroburgo 8 Gennaio 1796

«... gli affari del General Tamara e del signor Lambro Cazzioni sono stati definiti con onore e vantaggio di questi due soggetti e sembra sia stata attribuita tutta la colpa di ogni disordinine al defunto General Gibbs...»

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ. 4	στίχ. 5	Καρακατσώνην	γρ. Καρακατσάνην
» 9	» 10	ὑπὸ	» ἀπὸ
» 15	» 26	inearicati	» incaricati
» 19	Νὰ προστεθῇ ἡ παραλειφθεῖσα μετάφρασις τοῦ εἰς τὸ τέλος τῆς σελίδος παρατιθεμένου ἔγγραφου· (ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 111).		

Διμὴν Ζακύνθου, 15 Ὀκτωβρίου 1788. Ὁ αὐτὸς Α. Ἔμο πρὸς τὸν Δόγην:

«... Οἱ Ρῶσσοι ἐφοπλισταὶ ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν μὲ 6 πλοῖα καὶ δύο αἰχμαλωτισθέντα, κενά, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ματζιὸρ Κατσώνη... κατευθύνονται εἰς Τεργέστην ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν βασιλικῶν πολεμικῶν *Ντιλιτζέντζα* καὶ *Κονκόρδια*».

Σελ. 34	στίχ. 3	120	γρ. 130
» 43	» 2	38	» 34
» 43	Νὰ προστεθῇ ἡ μετάφρασις τῶν στίχων: σ. 42, στ. 1 ἐκ τῶν κάτω καὶ σελ. 43 στ. 18-20. «Καίτοι αἱ διαταγαὶ τοῦ κυρίου Στρατηγοῦ Ταμάρρα φαίνεται ὅτι ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἀνάκλησιν τοῦ κολονέλλου Λάμπρου Κατσώνη καὶ τοῦ στολίσκου εἰς Μεσσήνην, δὲν πιστεύεται ὅμως ὅτι οὗτος θὰ θελήσῃ νὰ ὑπακούσῃ, οὔτε καὶ θὰ ἐπιτύχῃ κάτι τὸ καλύτερον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ γραμματεὺς τοῦ ρηθέντος στρατηγοῦ Ταμάρρα κ. Γιάρρι περὶ οὗ ἀνέφερα εἰς τὸ ἔγγραφόν μου ὑπ' ἀριθ. 38».		

Σελ. 43	στίχ. 23	esservabile	γρ. osservabile
» 47	» 31	medisime	» medesimo
» 52	» 5	ὑποπιεύοντο	» ὑπωπιεύοντο
» 52	» 7	κατελόφθησαν	» κατελήφθησαν
» 56	» 25/26	baroa	» barca
» 67	» 34	seguenta	» seguente
» 68	» 33	presso	» preso
» 69	» 36	notivo	» motivo
» 71	» 24	miltar	» militar
» 78	» 15	ἤμη	» ἤμην
» 78	» 33	evvedute	» avvedute
» 79	» 20	riverse	» riserve

Σελ. 80	»	18	cautare	»	cautelare
» 81	»	13	οίγογένειάν	»	οικογένειάν
» 85	»	23	fose	»	fosse
» 87	»	25	le	»	se
» 97	»	7	copatani	»	coparani
» 98	»	33	propia	»	propria

*

ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΑΝΑΚΡΙΤΑΙ. (Φάκελος υπ' αριθμ. 591)

Ὁ πληροφοριοδότης τῆς Ἀστυνομίας Ζώρζη Κολώνα γράφει εἰς τὸν προϊστάμενον του Διευθυντὴν τὴν 4 Δεκεμβρ. 1794.

« Ἐκλαμπρότατε Κύριε,

« ὁ ματζιὸρ Λάμπρος Κατσώνης ἦτο κουρσάρος ὑπὸ Ρωσικὴν σημαίαν κατὰ τὸν Ρωσο-τουρκικὸν πόλεμον. Ἀφοῦ ὅμως ἔγινεν ἡ εἰρήνη οὗτος δὲν ἐπειθάρχησε καὶ ἐπέσυρε τὴν μῆνιν τῆς Αὐτοκρατείας ἣ ὁποία τὸν ἀπεκήρυξε. Τώρα λέγεται ὅτι ἡ Αὐτοκράτειρα τὸν συνεχώρησε, τὸν προσεκάλεσεν εἰς τὴν Αὐλὴν της καὶ διέταξε νὰ πληρωθοῦν ὅλα τὰ χρέη ποὺ εἶχεν ὁ Κατσώνης πρὸς διαφόρους καὶ ἰδίᾳ ἐκεῖνα ποὺ εἶχεν εἰς Τεργέστην.

Ὁ Κατσώνης τώρα εὐρίσκεται εἰς Πετρούπολιν, ἡ δὲ σύζυγός του εἰς Τεργέστην καὶ εἰσπράττει διὰ τὴν συντήρησίν της μηνιαῖον ἐπίδομα ἕξ ὀγδοήκοντα ρουβλίων ἀπὸ τὸν ἐν Βενετίᾳ Ρῶσσον Ἐπιτετραμμένον κύριον Ντὲ Μορντινώφ...».

16 Ἀπριλίου 1796. Ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Ἀστυνομικὸν Διευθυντὴν :

«... ἡ σύζυγος τοῦ Λάμπρου Κατσώνης, ἣ ὁποία ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ εἰς Τεργέστην, μόλις περάσῃ τὸ Ὁρθόδοξον Πάσχα θὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Πετρούπολιν...».